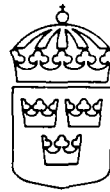


Regeringens proposition

1994/95:70

Ändringar av den bolagsrättsliga lagstiftningen för bank- och försäkringsområdet med anledning av EES-avtalet



Prop.
1994/95:70

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 1 november 1994.

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås mot bakgrund av EG:s bolagsrättsliga direktiv att aktiebolagen på bank- och försäkringsområdet skall delas in i två kategorier, privata och publika bank- och försäkringsaktiebolag. De publika aktiebolagen skall, till skillnad från de privata aktiebolagen, kunna vända sig till allmänheten för att skaffa kapital. Fondpapper som har givits ut av privata aktiebolag skall inte kunna bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats. I firman för ett privat bank- och försäkringsaktiebolag skall "privat" eller förkortningen "(priv)" ingå, medan firman för ett offentligt bank- och försäkringsaktiebolag skall innehålla ordet offentligt eller förkortningen "(pub)".

Propositionen innehåller vidare förslag till ändringar i bankrörelselagen, bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen i syfte att harmonisera den svenska bolagsrättsliga lagstiftningen på bank- och försäkringsområdet med EG:s första, andra, tredje och tolfte bolagsrättsliga direktiv. Dessa förslag gäller främst reglerna om fusion, företrädesrätt vid ökning av aktiekapitalet, nedsättning av aktiekapitalet, bolagets bundenhet av ställföreträdarens rättshandlingar och verkan av registrering i bank- resp. försäkringsregistret. I bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen införs regler om utgivande av aktier mot apportegendom vid bildandet av bank- och försäkringsaktiebolag.

De nya reglerna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 1995. Vissa omfattande övergångsregler införs dock. Särskilda bestämmelser föreslås gälla för bolag inom bank- och försäkringsområdet som har bil-

dats före den 1 januari 1995. Ett sådant bolag skall, om det önskar bli Prop. 1994/95:70
privat, kunna besluta om detta redan under 1994.

1	Förslag till riksdagsbeslut	8
2	Lagtext	9
2.1	Förslag till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)	9
2.2	Förslag till lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)	15
2.3	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	54
2.4	Förslag till lag om ändring lagen (1994:804) om ändring i jordabalken	95
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:806) om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse	97
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:807) om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda	98
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:808) om ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m.	99
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:813) om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut	100
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet	101
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:814) om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	103
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	105
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	106
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)	109
2.14	Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	110
3	Ärendet och dess beredning	111
4	Allmänna utgångspunkter	112
4.1	EG: bolagsrätt	112
4.2	Sverige och EU	114
4.3	Principiella övervägande	115
5	Privata och publika bank- och försäkringsaktiebolag	116
5.1	Två kategorier aktiebolag på bank- och försäkringsområdet	116
5.2	Byte av bolagskategori	121

5.3	Sanktioner mot olovlig inbjudan till allmänheten	122
6	Apportemission m.m.	123
7	Fusion	126
7.1	Huvuddragen i fusionsförfarandet	126
7.2	Beslutsunderlaget	128
7.3	Beslutet om godkännande om fusionsplanen . . .	130
7.4	Borgenärsskyddet	132
7.5	Fusionens fullbordan	135
8	Företrädesrätt vid ökning av aktiekapitalet	136
8.1	Primär och subsidiär företrädesrätt	136
8.2	Företrädesrätt mellan aktieslag med olika röstvärde	138
8.3	Beslut om avvikelse från föreskrifter om före- trädesrätt	140
9	Nedsättning av aktiekapitalet	141
10	Förvärv av egna aktier	145
11	Aktiebolags ställföreträdare	148
12	Olovlig vinstutdelning	154
13	Penninglån till anställda m.m.	155
14	Frågor om registrering m.m.	156
14.1	Publicitetsverkan av registrering och kungörand .	156
14.2	Registreringen och giltigheten av bolagets förpliktelser	158
15	Ikraftträdande- och övergångsregler	160
16	Kostnadseffekter	161
17	Författningskommentar	162
17.1	Förslaget till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)	162
17.2	Förslaget till lag om ändring i bankaktiebolags- lagen (1987:618)	170
17.3	Förslaget till lag om ändring i försäkrings- rörelselagen (1982:713)	232
17.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:804) om ändring i jordabalken	271
17.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:806) om ändring i lagen (1991:981) om värdepappers- rörelse	273
17.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:807) om ändring i lagen (1987:1245) om styrelse- representation för de privatanställda	274
17.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:808) om ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m.	274
17.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:813) om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut	274
17.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet .	275

17.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:814) om ändring i kupongskattelagen (1970:624) . . .	277
17.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om själv- deklaration och kontrolluppgifter	278
17.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	279
17.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)	282
17.14 Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	283

<i>Bilaga 1</i> Direktivet om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (68/151/EEG)	284
--	-----

<i>Bilaga 2</i> Direktivet om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga (77/91/EEG)	289
--	-----

<i>Bilaga 3</i> Direktivet grundat på artikel 54.3 g i fördraget om fusioner av aktiebolag (78/855/EEG)	302
--	-----

<i>Bilaga 4</i> Direktivet på bolagsrättens område om enmansbolag med begränsat ansvar (89/667/EEG)	310
--	-----

<i>Bilaga 5</i> Förteckning över remissinstanserna	313
--	-----

<i>Bilaga 6</i> Lagrådsremissens lagförslag	314
---	-----

<i>Bilaga 7</i> Lagrådets yttrande	410
--	-----

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde
Rättsdatablad

Regeringen föreslår att riksdagen antar förslag till

1. lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617),
2. lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618),
3. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
4. lag om ändring i lagen (1994:804) om ändring i jordabalken,
5. lag om ändring i lagen (1994:806) om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
6. lag om ändring i lagen (1994:807) om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda,
7. lag om ändring i lagen (1994:808) om ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m.,
8. lag om ändring i lagen (1994:813) om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut,
9. lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet,
10. lag om ändring i lagen (1994:814) om ändringar i kupongskattelagen (1970:624),
11. lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
12. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstkatt,
13. lag om ändring i lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
14. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

2.1 Förslag till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

Härigenom föreskrivs i fråga om bankrörelselagen (1987:617)

dels att 2 kap. 8 §, 4 kap. 3 §, 6 kap. 1 och 3 §§ samt 8 kap. 2, 3, 5 och 8 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 6 kap. 6 § samt 8 kap. 3 a och 4 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
8 §¹

För att skydda fordran får en bank

1. på offentlig auktion, en svensk eller utländsk börs eller en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad eller vid exekutiv försäljning köpa egendom som är utmätt eller utgör säkerhet för fordringen, och

2. om det finns anledning att anta att banken annars skulle lida avsevärd förlust, som betalning för fordran överta egendom som utgör säkerhet för fordringen eller annan egendom.

Första stycket gäller inte egen aktie eller bevis om andel i eller tillskott till föreningsbank. I fråga om sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket sparbankslagen (1987:619).

Första stycket gäller inte egen aktie, *aktie i moderbolag* eller bevis om andel i eller tillskott till föreningsbank. I fråga om sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket sparbankslagen (1987:619).

I utbyte mot egendom som har köpts eller övertagits enligt första stycket får en bank förvärva aktier i ett bolag, som bildats för förvaltning av egendomen eller för fortsättande av en med denna driven verksamhet.

Har aktier förvärvats enligt första eller tredje stycket får banken, om uppenbar fara föreligger för att banken annars lider förlust, förvärva ytterligare aktier i samma bolag.

Har aktier förvärvats enligt första, tredje eller fjärde stycket får banken, om aktiebolaget överlåter sina tillgångar på ett annat aktiebolag, byta ut dessa aktier mot aktier i det andra aktiebolaget.

Den egendom som banken förvärvat enligt denna paragraf skall avyttras när det med hänsyn till marknadsförhållandena lämpligen kan ske. Egendomen skall dock avyttras senast när det kan äga rum utan förlust för banken. Banken skall årligen till Finansinspektionen avge en särskild redovisning av egendomen.

¹Senaste lydelse 1993:766.

4 kap.
3 §²

Minst en månad före ordinarie stämma, i en sparbank dock senast den 31 mars, skall årsredovisningshandlingarna för det förflutna räkenskapsåret lämnas till revisorerna.

När resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda, skall avskrifter av årsredovisningen och revisionsberättelsen sändas in till Finansinspektionen så snart det kan ske. För en lokal föreningsbank gäller dock en sådan skyldighet endast om inspektionen begär det.

Hos en *lokal föreningsbank* skall, senast en månad efter det att resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda, avskrifter av årsredovisning och revisionsberättelse hållas tillgängliga hos banken för alla som är intresserade.

På avskrift av årsredovisningen som sänds in till Finansinspektionen eller hålls tillgänglig enligt tredje stycket skall en styrelseledamot teckna bevis om att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts. Uppgift skall också lämnas om fastställledagen. Beviset skall även innehålla uppgift om stämmans beslut beträffande bankens vinst eller förlust.

Finansinspektionen kan förelägga en eller flera styrelseledamöter att fullgöra skyldigheten att till inspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar.

6 kap.
1 §

Ett *bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet bank, en *sparbanks* firma ordet sparbank, en *central föreningsbanks* firma orden central föreningsbank samt en *lokal föreningsbanks* firma ordet föreningsbank.

Ett *privat bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet bank. Den skall dessutom innehålla ordet *privat* eller *avslutas med förkortningen (priv)*. Även ett *publikt bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet bank. Den skall dessutom innehålla ordet *publikt* eller *avslutas med förkortningen (pub)*. En *sparbanks* firma skall innehålla ordet sparbank, en *central föreningsbanks* firma orden central föreningsbank samt en *lokal föreningsbanks* firma ordet föreningsbank.

Firman skall registreras i bankregistret.

Om firman skall registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bankens stadgar.

²Senaste lydelse 1992:1613.

3 §

En banks styrelse kan anta bifirma. Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 2 § om firma gäller även bifirma. Ordet bank, sparbank och föreningsbank får endast användas i bifirma för bankverksamhet.

En banks styrelse kan anta bifirma. Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 2 § om firma gäller även bifirma. Ordet bank, sparbank och föreningsbank får endast användas i bifirma för bankverksamhet. *Orden privat eller publikt eller förkortningar (priv) eller (pub) får dock inte tas in i ett bankaktiebolags bifirma.*

6 §

Ett bankaktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges.

Finansinspektionen kan förelägga en eller flera styrelseledamöter att fullgöra skyldigheten enligt första stycket.

8 kap.

2 §³

Finansinspektionen skall utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidning vad som införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 17 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 2 kap. 14 § sparbankslagen (1987:619) och 2 kap. 7 § föreningsbankslagen (1987:620) om dagen för kungörelse om rörelse öppnade,

2. 10 kap. 20 § bankaktiebolagslagen, 6 kap. 19 § sparbankslagen och 9 kap. 20 § föreningsbankslagen från tingsrätten om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats samt

3. 11 kap. 4 § bankaktiebolagslagen och 7 kap. 5 § sparbankslagen om fusionstillstånd.

3. 11 kap. 13 § bankaktiebolagslagen och 7 kap. 5 § sparbankslagen om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall endast ange ändringens art.

³Senaste lydelse 1991:1768.

3 §

Det som har blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 § och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

Det som har blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 § och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts. *I fråga om bankaktiebolag gäller detta dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom känna till det som kungjorts.*

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörande har skett, kan bankaktiebolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i registret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i bankregistret, kan bankaktiebolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som har införts i bankregistret.

3 a §

Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot i ett bankaktiebolag har förts in i bankregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

4 a §

Om styrelseledamot, särskild firma-tecknare eller annan ställföreträdare för ett bankaktiebolag har för-satts i konkurs, fått förvaltare en-ligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Finansinspektionen avföra ställföre-trädaren ur registret. Avregist-reringen skall vid beslut om kon-kurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart. I övrigt skall av-registrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

5 §⁴

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta banken när inspek-tionen

1. nedsatt aktiekapitalet enligt 4 kap. 14 § andra stycket bankaktie-bolagslagen (1987:618),
2. förklarat beslut om nedsättning av aktiekapitalet förfallet enligt 6 kap. 7 § tredje stycket bankaktiebolagslagen,
3. förklarat fråga om fusion för-fallen enligt 11 kap. 6 § tredje stycket bankaktiebolagslagen, 7 kap. 7 § tredje stycket spar-bankslagen (1987:619) eller 10 kap. 5 § tredje stycket före-ningsbankslagen (1987:620),
4. förelagt vite enligt denna lag, eller
5. förklarat fråga om en sparbanks eller en föreningsbanks ombildning till bankaktiebolag förfallen enligt 8 kap. 8 § sparbankslagen respektive 11 kap. 9 § föreningsbankslagen.

8 §⁵

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att anmälan avskrivits eller registrering har vägrats enligt 4 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett beslut av Finansinspektionen som avses i 5 § 1-3 och 5.

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att *en* anmälan av-skrivits eller *en* registrering har vägrats enligt 4 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltnings-domstol inom två månader från be-slutets dag. Detsamma gäller ett *sådant* beslut av Finansinspek-tionen som avses i 4 a §, 4 kap. 14 § andra stycket, 6 kap. 7 §

⁴Senaste lydelse 1992:1613.

⁵Lydelse enligt prop. 1994/95:27.

*tredje stycket och 11 kap. 17 §
 bankaktiebolagslagen (1987:618),
 7 kap. 7 § tredje stycket och 8 kap.
 8 § sparbankslagen (1987:619)
 samt 10 kap. 5 § tredje stycket och
 11 kap. 9 § föreningsbankslagen
 (1987:620).*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft såvitt gäller 6 kap. 6 § den 1 juli 1995 och i övrigt den 1 januari 1995.

I övergångsbestämmelserna till lagen (1994:00) om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618) finns vissa övergångsbestämmelser som avser tillämpningen av denna lag.

Härigenom föreskrivs i fråga om bankaktiebolagslagen (1987:618)¹

dels att nuvarande 1 kap. 3 § skall betecknas 1 kap. 6 §,

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 2, 6, 7, 9, 10, 12 och 16 §§, 3 kap. 1 och 14 §§, 4 kap. 2, 3, 5, 13, 15, 16 och 19 §§, 5 kap. 2, 8, 9 och 18 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§, 7 kap. 17 §, 8 kap. 12 §, 9 kap. 5 § samt 11 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas elva nya paragrafer, 1 kap. 3, 4 och 5 §§, 2 kap. 12 a, 12 b och 12 c §§, 6 kap. 2 a, 8 a och 8 b och 10 §§, 9 kap. 7 §, samt närmast före 11 kap. 18 och 25 §§ två nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 11 kap. 26 § skall införas rubriken "Inlösen av aktier i dotterbolag",

dels att det i lagen skall införas två nya kapitel, 12 kap. och 13 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

I ett bankaktiebolag svarar delägarna inte personligen för bolagets förpliktelser.

Bankaktiebolagets aktiekapital skall bestämmas med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den planerade rörelsen. Är aktiekapitalet fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

Bankaktiebolaget skall när rörelsen påbörjas ha ett bundet eget kapital som vid tidpunkten för beslut om oktroy motsvarar minst fem miljoner ecu. I 4 kap. 7 § bankrörelselagen (1987:617) finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

3 §

Bankaktiebolag är privat bankaktiebolag eller publikt bankaktiebolag. Denna lag gäller för samt-

¹Senaste lydelse av
11 kap. 12 § 1989:833
11 kap. 13 § 1989:833
11 kap. 14 § 1989:833.

²Senaste lydelse 1992:1611.

liga bankaktiebolag, om inte annat föreskrivs.

4 §

Ett bankaktiebolags aktiekapital skall bestämmas med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den planerade rörelsen. Är aktiekapitalet fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

Bankaktiebolaget skall när rörelsen påbörjas ha ett bundet eget kapital som vid tidpunkten för beslut om oktroy motsvarar minst fem miljoner ecu. I 4 kap. 7 § bankrörelselagen (1987:617) finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

5 §

Ett privat bankaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering söka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldebrev eller optionsbevis.

Ett bolag eller en aktieägare som avses i första stycket får inte heller på annat sätt söka sprida i första stycket angivna värdepapper genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva värdepappren. Detta gäller dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat bankaktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

2 kap.

2 §³

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen.

Betalningen för en aktie får inte understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (det nominella beloppet). Aktierna skall betalas med pengar.

Om bildandet av bankaktiebolaget utgör ett led i en ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620), får aktier tecknas mot betalning även med annan egendom (apport). Värdet på egendomen får inte sättas högre än det verkliga värdet för bankaktiebolaget.

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen. Därvid skall iakttas att betalningen för en aktie inte får understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (nominella beloppet). Om en aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller med rätt eller plikt för bankaktiebolaget att överta egendom mot annat vederlag än aktier (apport), får värdet på apportegendomen inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Endast sådan egendom som är eller som kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom. Med apportegendom får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en annan banks rörelse, krävs dock regeringens eller Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617).

Tecknas aktie med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

6 §⁴

Sedan oktroj har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *teckningslista* som skall innehålla uppgifter om

1. det belopp som skall betalas för varje aktie,
2. tiden för aktiernas betalning, samt
3. sättet och tiden för kallelse till den konstituerande stämman, om sådan kallelse skall ske enligt 10 §.

Sedan oktroj har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *stiftelseurkund* som skall innehålla uppgift om

I stiftelseurkunden skall anges bestämmelse om apport eller att aktie på annat sätt skall kunna

³Senaste lydelse 1992:1060.

⁴Senaste lydelse 1990:1307.

tecknas med villkor. I stiftelseurkunden skall också anges bestämmelse om att bankaktiebolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande. Av stiftelseurkunden skall också framgå om någon på annat sätt skall få särskild rättighet eller förmån av bolaget.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värde på apportegendom och av bestämmelse enligt andra stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen,
2. det värde till vilket apportegendomen beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för egendomen,
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i andra stycket, skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift därav eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden. Tillskjuts eller övertas rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej upprättats för rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om andra-fjärde styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den utan verkan mot bolaget.

Till teckningslistan skall fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

Till stiftelseurkunden skall fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

7 §⁵

Teckning av aktier skall ske på den teckningslista som avses i 6 § eller på annan sådan lista, innehållande samma uppgifter och åtföljd av samma handlingar.

Teckning av aktier skall ske på stiftelseurkunden eller på teckningslista som innehåller avskrift av stiftelseurkunden.

Har aktier tecknats på annat sätt kan teckningen inte göras gällande av bankaktiebolaget, om tecknaren anmäler felet hos Finansinspektionen före bolagets registrering.

Har aktier tecknats med villkor, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos Finansinspektionen före bolagets registrering, är dock aktietecknaren bunden av teckningen fastän han inte kan åberopa villkoret.

9 §

Stiftarna avgör om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i *teckningslistan* tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Stiftarna avgör om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i *stiftelseurkunden* tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Om aktier inte har tilldelats en aktietecknare enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål meddela honom detta.

10 §

Beslut om bankaktiebolags bildande

Stiftarna skall kalla de godtagna aktietecknarna till den konstituerande stämman enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna, oktrojbeslutet och bolagsordningen skall genom stiftarnas försorg hållas tillgängliga för aktietecknarna under minst en vecka före stämman på den plats som har angivits i kallelsen.

fattas på en konstituerande stämma.

Stiftarna skall kalla de godtagna aktietecknarna till den konstituerande stämman enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna och de handlingar som *stiftelseurkunden hänvisar till*, oktrojbeslutet och bolagsordningen skall genom stiftarnas försorg hållas tillgänglig för aktietecknarna under minst en vecka före stämman på den plats som har angivits i kallelsen.

Om alla aktier tecknas vid stämman och alla godtagna aktietecknare är ense, kan beslut om bolagets bildande fattas även om någon kallelse till stämman inte har skett.

På den konstituerande stämman skall stiftarna lägga fram *teck-*

På den konstituerande stämman skall stiftarna lägga fram *stiftelse-*

⁵Senaste lydelse 1992:554.

ningslistorna och de därtill fogade *urkunden* och de därtill fogade handlingarna i original. Stiftarna handlingarna i original. Stiftaran skall vidare lämna uppgifter om skall vidare lämna uppgift om

1. antalet aktier enligt godtagna teckningar,
2. aktiernas fördelning mellan tecknarna, och
3. det belopp som har inbetalts på aktierna.

12 §⁶

Ett bankaktiebolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att oktroj har beviljats.

För registrering krävs

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för de aktier som enligt 14 § har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (bolagets aktiekapital) svarar mot aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt bolagsordningen,

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda, och

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett samt att bankaktiebolaget har ett så stort bundet eget kapital som föreskrivs i 1 kap. 2 § tredje stycket.

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett, *att all apportegendom är tillförd bolaget* samt att bankaktiebolaget har ett så stort bundet eget kapital som föreskrivs i 1 kap. 4 § andra stycket. *Av revisorns yttrande skall framgå att apportegendomen i stiftelseurkunden inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.*

Genom registreringen fastställs bolagets aktiekapital till belopp som anges i andra stycket 1. De aktier som enligt 14 § har förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan blir därvid ogiltiga.

Frågan om bolagets bildande har fallit, om anmälan för registrering inte skett inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en

Frågan om bolagets bildande har fallit, om anmälan för registrering inte skett inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en

⁶Senaste lydelse 1992:1611.

sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 16 § första stycket tredje meningen.

sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 16 § första stycket tredje meningen. *Detsamma gäller i fråga om apportegendom.*

12 a §

Träffar bankaktiebolaget inom två år från registreringen avtal med en stiftare eller en aktieägare som innebär att bolaget förvärvar egendom mot ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 2 kap. 6 § tredje och fjärde styckena tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall avge yttrande över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 12 § andra stycket 3.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

12 b §

Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 12 a § inom sex månader från avtalsdagen, är

avtalet utan verkan. Har 12 a § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

12 c §

Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 12 a §.

16 §

Innan bankaktiebolag har registrerats, kan det inte förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter. Det kan inte heller föra talan inför domstolar eller andra myndigheter. Styrelsen kan dock föra talan i mål rörande bolagsbildningen och i övrigt vidta åtgärder för att erhålla de tecknade aktiebeloppen.

Om en förpliktelse uppkommer genom en åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som har beslutat eller deltagit i åtgärden solidariskt för förpliktelsen. Vid registreringen övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av *bolagsordningen eller teckningslista* eller har tillkommit efter det att bolaget har bildats.

Om en förpliktelse uppkommer genom en åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som har beslutat eller deltagit i åtgärden solidariskt för förpliktelsen. Vid registreringen övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av *stiftelseurkunden* eller har tillkommit efter det att bolaget har bildats.

Har före registreringen ett avtal för bolaget slutits med en medkontra- hent som visste att bolaget var oregistrerat kan denne, såvida inte annat följer av avtalet, frånträda detta endast om frågan om bolagets bildande har fallit enligt 12 § fjärde stycket. Om medkontra- henten inte visste att bolaget var oregistrerat, kan han frånträda avtalet innan bolaget har registrerats.

3 kap.

1 §

Alla aktier har lika rätt i bankaktiebolaget, om inte något annat följer av denna paragraf.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen,
2. antalet aktier av varje slag,
3. den företrädesrätt som tillkommer *skilda grupper av aktie-* *lika rätt till andel i bolagets till-*

ägare vid en ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap.

En föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst.

gångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, den företrädesrätt som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

Beträffande kontantemission skall en föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier som de förut äger och, i den mån det inte kan ske, genom lottning.

Beträffande fondemission skall, om skillnaden mellan aktierna inte gäller rätten till andel i bolagets tillgångar och vinst, i en sådan föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen bestämmas att nya aktier av varje slag skall emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge företrädesrätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Avser olikheten mellan aktieslagen aktiernas röstvärde, gäller att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av ett visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktier av annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

14 §⁷

Aktiebok skall på bankaktiebolagets huvudkontor hållas tillgänglig för alla. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas på bolagets huvudkontor och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla någon uppgift om de aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktiebok skall på bankaktiebolagets huvudkontor hållas tillgänglig för alla. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas på bolagets huvudkontor och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag *som har mer än en aktieägare* får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktieboken skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämman. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före bolagsstämman hållas tillgänglig vid stämman.

I utskriften tas i alfabetisk ordning upp aktieägarna och de förvaltare som avses i 11 § första stycket.

4 kap.

2 §⁸

Vid nyemission får aktier tecknas mot betalning med pengar eller med annan egendom (apport). Betalningen för aktier får inte understiga det nominella beloppet. Skall aktie kunna tecknas med rätt eller skyldighet att betala aktierna med apportegendom, får värdet på denna egendom inte sättas högre än det verkliga värdet för bankaktiebolaget. Endast sådan egendom som är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom.

Bestämmelserna i 2 kap. 2 § äger motsvarande tillämpning vid nyemission. Vid fondemission får inte till aktiekapitalet överföras belopp som understiger summan av de nya aktiernas nominella belopp eller den sammanlagda höjningen av aktiernas nominella belopp.

⁷Senaste lydelse 1989:833.

⁸Senaste lydelse 1992:554.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en annan banks rörelse, krävs dock regeringens eller Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617) för genomförande av nyemissionen. Om aktier tecknas med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Vid fondemission får inte till aktiekapitalet föras över belopp som är lägre än summan av de nya aktiernas nominella belopp eller den sammanlagda höjningen av aktiernas nominella belopp.

3 §

Vid nyemission där de nya aktierna skall betalas med pengar (kontantemission) och vid fondemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger. Detta gäller endast om annat inte har föreskrivits i bolagsordningen enligt 3 kap. 1 § andra stycket 3 eller, vid kontantemission, har bestämts i emissionsbeslutet eller följer av villkor som enligt 5 kap. 4 § första stycket 8 har meddelats vid emission av skuldebrev.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

5 §⁹

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådant medgivande av Finansinspektionen och tillstånd av regeringen eller Finansinspektionen som avses i 2 § andra stycket samt

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna minst under en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådant medgivande av Finansinspektionen och tillstånd av regeringen eller Finansinspektionen som avses i 2 § andra stycket samt

⁹Senaste lydelse 1992:554.

sådana redogörelser av styrelsen och yttranden av revisorerna som avses i 7 §. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikel- sen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till för- slaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgäng- liga och läggas fram på stämman:

sådana redogörelser av styrelsen och yttranden av revisorerna som avses i 7 §. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas före- trädesrätt, skall skälen till avvikel- sen *samt grunderna för emissions- kursen* anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till för- slaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas till- gängliga och läggas fram på stäm- man:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en av- skrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredo- visningen avgetts, och
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den före- trädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

13 §¹⁰

Beslut om nyemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har förfallit enligt 11 §. För registrering krävs att

1. full betalning enligt registret har erlagts för alla de aktier som ingår i det förut registrerade aktiekapitalet,
2. det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för de aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (ökningen av aktiekapitalet) uppgår till det belopp som avses i 11 § första meningen,
3. hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den regi- strerade kapitalökningen ingående aktierna har betalats in,
4. all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget och all kvittning enligt samma beslut är helt verkställd,
5. auktoriserad revisor intygar att 5. auktoriserad revisor intygar att
3 och 4 har iakttagits; intyget från 3 och 4 har iakttagits; intyget från

¹⁰Senaste lydelse 1992:554.

revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas av en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett, samt

revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas med en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett. *I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas; samt*

6. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfästas.

Genom registreringen fastställs ökningen av aktiekapitalet till det belopp som anges i första stycket 2.

Om anmälan för registrering av beslutet inte har gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller om Finansinspektionen genom lagakraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering, gäller vad som sägs i 11 §.

Aktiekapitalet är ökat när registrering har skett. De aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan blir därmed ogiltiga. De nya aktierna medför rätt till utdelning enligt vad som har bestämts om detta i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att en sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efter det år under vilket aktierna skall ha slutligt betalats.

15 §

Styrelsen kan besluta om nyemission och om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 § under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 6-14 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall bestämmelserna i tredje stycket iakttas.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 5 § tillämpas. Vad som där sägs

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 § är giltigt endast om det har biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Innan stämman godkänt emissionsbeslutet, får de nya aktierna inte föras in i aktieboken och beslutet inte anmälas för registrering enligt 13 §. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, är emissionsbeslutet förfallet. Vad som har betalats för tecknade aktier skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

16 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en nyemission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 §.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en nyemission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 §. *Bemyndigande att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.*

Skall styrelsen kunna besluta om nyemission med de bestämmelser som avses i 7 § eller med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst till nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut om nyemission skall fattas. Bestämmelserna i 5 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 6-14 §§ gäller i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

19 §

När ett bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 20-26 §§. *Emissionsprospekt behöver dock inte upprättas om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas understiger en miljon kronor.*

När ett *publikt* bankaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 20-26 §§, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *uppgår till minst trehundrausen kronor.*

5 kap.

2 §

Vid emission av skuldebrev mot betalning i pengar har aktieägarna företrädesrätt att teckna sig för förvärv av skuldebrev som om emissionen gällde de aktier som kan komma att träda i stället för skuldebreven eller nytecknas på grund av optionsrätt.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträttits av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

8 §

Styrelsen kan besluta om emission av skuldebrev och om avvikelser från aktieägares företrädesrätt under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 4-6 §§ och 7 § första stycket skall därvid gälla i tillämpliga delar.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 4 kap. 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 4 kap. 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägares företrädesrätt enligt 2 § första stycket är giltigt endast om det har biträttits av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Emissionsbeslutet skall anmälas för registrering enligt 7 § tredje stycket när det har godkänts av stämman och teckningen av skuldebrev avslutats. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, är beslutet förfallet.

9 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en emission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 2 §.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en emission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 2 §. *Bemyndigande att avvika från bestämmelserna om aktieägares företrädesrätt är giltigt endast om det har biträttits av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Skall skuldebrev kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller med andra villkor eller skall avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt kunna göras, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid,

längst till nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 4-7 §§ gäller i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

18 §

Bestämmelserna i 4 kap. 20-26 §§ om emissionsprospekt skall tillämpas när ett bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva sådana av bolaget utgivna skuldebrev, optionsbevis eller vinstandelsbevis som avses i detta kapitel. Emissionsprospekt behöver dock inte upprättas om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *understiger en miljon kronor*.

Bestämmelserna i 4 kap. 20-26 §§ om emissionsprospekt skall tillämpas *också* när ett *publikt* bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva sådana av bolaget utgivna skuldebrev, optionsbevis eller vinstandelsbevis som avses i detta kapitel. Emissionsprospekt behöver dock upprättas *endast* om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *uppgår till minst trehundra tusen kronor*.

6 kap.

1 §

Nedsättning av aktiekapitalet får ske för följande ändamål:

1. avsättning till *reservfonden* eller omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,

2. återbetalning till aktieägarna, eller

3. avsättning till *en fond som kan användas* enligt beslut av bolagsstämman.

1. avsättning till omedelbar täckning av förlust enligt fastställd balansräkning, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,

3. avsättning till *reservfond eller till fond att användas* enligt beslut av bolagsstämman.

Nedsättning av aktiekapitalet kan genomföras genom

1. inlösen eller sammanläggning av aktier,

2. indragning av aktier utan återbetalning, eller

3. minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns det bestämmelser i 4 kap. 14 § andra stycket.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns det bestämmelser i 4 kap. 14 § andra stycket. *Om nedsättning*

genom inlösen av aktier enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 8-8 b §§.

2 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte annat följer av 8 §. Nedsättningsbeslutet får inte fattas förrän bankaktiebolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras, skall beslut om detta fattas först. Ett beslut om nedsättning får fattas innan ändringen stadfästs, om det sker under förutsättning att stadfästelse meddelas.

Nedsättning för de ändamål som anges i 1 § första stycket 2 eller 3 får beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen.

Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar. *Kallelsen till bolagsstämman skall alltid ange nedsättningsförslagets huvudsakliga innehåll.*

2 a §

Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Vid bolagsstämmans beslut om nedsättning enligt 8 § gäller 8 kap. 12 §.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträtts av samliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

6 §¹¹

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bankaktiebolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet.

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bankaktiebolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet. *Om bankaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.*

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Till ansökningshandlingen skall fogas bevis om registreringen.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta Finansinspektionens yttrande om och i så fall i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på insättarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningen genast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill bestrida ansökningen att senast en viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta. I föreläggandet skall anges att den som inte gjort sådan anmälan anses ha medgivit ansökningen. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Kallelsen skall genast kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar.

Tillstånd skall meddelas, om ansökningen inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Att en insättare bestrider ansökningen utgör dock inte något hinder, om inspektionens yttrande ger grund för att meddela tillstånd.

Om en borgenär även är gäldenär i samma rättsförhållande, har

Om en borgenärs anspråk avser en sådan fordran på lön eller

¹¹Senaste lydelse 1992:554.

han inte rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag, skall han inte kallas av rätten och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

8 §

I ett bankaktiebolag, vars aktiekapital utan ändring av bolagsordningen kan bestämmas till ett lägre eller ett högre belopp, kan i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier, dock inte under minimikapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösningen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet förs in genom att bolagsordningen ändras, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen har registrerats. Har en fondemission ägt rum efter registreringen, får fondaktierna lösas in först när tre år har förflutit från registreringen av emissionen.

När det enligt förbehållet har blivit bestämt att vissa aktier skall lösas in, skall det genast anmälas för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registreringen har skett är aktiekapitalet nedsatt.

8 a §

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas även vid nedsättning enligt 8 §. Bestämmelserna gäller dock inte om

1. nedsättningen genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet beräknat på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och

2. ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden.

8 b §

I fall som anges i 8 a § andra meningen skall bolaget, när det enligt förbehåll i bolagsordningen har blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas och att ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppets skall avsättas till reservfonden, genast anmäla för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering har skett, är aktiekapitalet nedsatt.

9 §

Ett bankaktiebolag får inte teckna egen aktie.

Om ett bankaktiebolag har tecknat egen aktie, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte en stiftare eller en styrelseledamot som visar att han inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även i fråga om ett dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget.

10 §

Ett bankaktiebolag får inte förvärva eller som pant ta emot egna aktier. Ett dotterföretag får inte heller förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltiga.

Lämnas aktier som säkerhet för kredit och ingår som en mindre del bland dessa aktier även aktier i bankaktiebolaget eller, om detta är dotterbolag i en koncern, dess moderbolag, utgör första stycket

inte hinder för bolaget att som pant ta emot även dessa aktier. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen utfärdar närmare föreskrifter om vilka begränsningar som i detta fall skall gälla.

Första stycket utgör inte hinder för ett bankaktiebolag att vid övertagande av aktiebolags rörelse i samband med fusion förvärva i rörelsen ingående aktier. Förvärvade aktier skall avyttras senast när en anmälan enligt 11 kap. 15 § har registrerats.

7 kap.

17 §

Har en ställföreträdare överskridit sin befogenhet när han företog en rättshandling för bolaget, gäller inte rättshandlingen mot bolaget, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

Om ställföreträdare som avses i 15 § har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag eller bankrörelselagen (1987:617) om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget.

Om ställföreträdare som avses i första stycket har överskridit sin befogenhet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget, om bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Detta gäller dock inte när styrelsen har överträtt föreskrift om bolagets verksamhetsföremål eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

8 kap.

12 §

Bolagsstämmans beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid val anses den vald som fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte annat beslutas av stämman innan valet förrättas.

Första stycket gäller inte om annat följer av denna lag, bank-

Första stycket gäller inte om annat följer av denna lag, bank-

rörelselagen (1987:617) eller bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 13 och 14 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas villkor som går längre än som anges i dessa paragrafer.

rörelselagen (1987:617) eller bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 4 kap. 3, 15 och 16 §§, 5 kap. 2, 8 och 9 §§, 6 kap. 2 a §, 8 kap. 13 och 14 §§, 11 kap. 11 § samt 12 kap. 1 och 2 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges där.

9 kap.

5 §

Skjer utbetalning till aktieägare i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att utbetalningen erhållits intill dess högre ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Detta gäller dock inte om mottagaren hade skäligen anledning att anta att utbetalningen utgjorde laglig vinstutdelning.*

Skjer utbetalning till aktieägare i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att utbetalningen erhållits intill dess högre ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Om utbetalningen har skett i form av vinstutdelning, är dock mottagaren återbäringskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller borde ha insett att utbetalningen stred mot denna lag.*

För den brist som uppkommer vid återbetalningen ansvarar enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617) de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

7 §

Ett bankaktiebolag får inte lämna lån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

11 kap.

1 §

Ett bankaktiebolag eller ett annat aktiebolags samliga tillgångar och skulder kan övertas av ett bankaktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan

likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

2 §

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämma. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 10 kap. 15 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 15 § har registrerats eller registrering enligt 23 § har skett.

3 §

Innehavarna av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

4 §

Styrelserna för överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall undertecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall för varje bolag anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,

3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,

4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,

6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen (1987:617), om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovis-

ning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före fusionsplanens upprättande.

5 §

Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall innehålla förslag till bolagsordning och ange hur styrelse och revisorer skall väljas.

6 §

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har till-

mätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bankaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande bankaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

9 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det övertagande bankaktiebolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

10 §

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samiliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samiliga aktier i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bankaktiebolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samliga fusionerande bolag är privata bankaktiebolag eller andra privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen har kungjorts.

Innan stämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samliga fusionerande bolag är privata bankaktiebolag eller andra privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samliga bolag, är frågan om fusionen förfallen.

11 §

Bolagsstämmans beslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Om ett överlåtande bolag är ett publikt bankaktiebolag eller ett publikt aktiebolag och det över-

tagande bolaget är ett privat bankaktiebolag, är det överlåtande bolagets beslut om godkännande av fusionsplanen giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner planen, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och minst nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner planen.

12 §

Om bolagsstämman i ett överlåtande bolag godkänner en fusionsplan om kombination, skall stämman samtidigt, i den mån inte annat framgår av planen, välja styrelse och revisorer i det övertagande bankaktiebolaget.

13 §

När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om regeringens tillstånd att verkställa

planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen därjämte underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och oktroj enligt 2 kap. 3 §. Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Ansökan skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller om prövning av fusionen pågår enligt någon av dessa lagar, eller

2. det, vid kombination, inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller lagen om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får tillståndsfrågan dock förklaras vilande under högst sex månader.

Ansökan skall också avslås om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

14 §

Om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till det över-

låtande bolaget, gäller om stiftelsens överförande till det övertagande bankaktiebolaget bestämmelserna i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

15 §

Styrelsen för det övertagande bankaktiebolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, valet av styrelse och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

16 §

När en anmälan enligt 15 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617) övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget. Är överlåtande bolag inte ett bankaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera anmälan.

Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 5 kap. 5 § bankrörelselagen. Om en sådan

talans väcks, gäller 10 kap. 17 § i tillämpliga delar.

17 §

Om någon ansökan enligt 13 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan avslagits av regeringen, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen. Detsamma gäller om bolagen inte har gjort någon anmälan enligt 15 § inom föreskriven tid eller om Finansinspektionen genom lagakraftig ägande beslut har avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering.

Absorption av helägt dotterbolag

18 §

Om ett bankaktiebolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upprätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. den planerade tidpunkten för dotterbolagets upplösning,

3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavaren av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka ätgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen.

Fusion genom absorption av dotterbolag får ske utan hinder av att det i dotterbolaget finns egendom som bankaktiebolaget inte får förvärva enligt bestämmelserna i 2 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617). Sådan egendom måste avyttras senast ett år från registreringen. Om särskilda skäl föreligger, kan Finansinspektionen förlänga denna frist.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att insättarna eller andra borgenärer i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

20 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) kungöras. Om inte planen kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

21 §

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

22 §

Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen.

I fråga om sådant ärende gäller bestämmelserna i 13-15 §§ i tillämpliga delar. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

23 §

När Finansinspektionen har registrerat beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst. Är dotterbolaget inte ett bankaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registeringsverket, som skall registrera tillståndet.

24 §

Om någon ansökan som avses 22 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen.

Ogiltighet**25 §**

Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i fall som avses i 8 kap. 16 § tredje stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit en talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bankaktiebolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bankaktiebolaget solidariskt.

26 §

[Jfr 10 §]

Om ett moderbolag självt eller tillsammans med ett eller flera dotterföretag äger mer än nio tiondelar av aktierna med mer än nio tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i ett dotterbolag, har moderbolaget rätt att av de övriga aktieägarna i dotterbolaget lösa in de återstående aktierna. Den som har aktier som kan lösas in har också rätt att få dessa inlösta av moderbolaget.

En tvist huruvida rätt eller skyldighet till inlösen föreligger eller om lösenbeloppet prövas av tre skiljemän. Om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapitel, gäller i fråga om skiljemännen och förfarandet inför dem i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i lagen (1929:145) om skiljemän. Bestämmelserna i 18 § andra stycket nämnda lag om den tid inom vilken skiljedomen skall meddelas gäller dock inte. Kostnaderna för skiljemannaförfarandet skall bäras av moderbolaget, om inte skiljemännen av särskilda skäl ålägger en annan aktieägare att helt eller delvis svara för dessa kostnader. Part som är missnöjd med skiljedomen har rätt att väcka talan vid domstol inom sextio dagar från det att han fick del av skiljedomen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Rätt domstol är tingsrätten i den ort där dotterbolagets styrelse har sitt säte.

Har moderbolaget förvärvat större delen av sina aktier i dotterbolaget på grund av att en vidare krets inbjudits att till moderbolaget överlåta sådana aktier mot viss ersättning, skall lösenbeloppet motsvara ersättningen, om det inte finns särskilda skäl för annat.

27 §

[Jfr 11 §]

Om ett moderbolag vill lösa in aktier i ett dotterbolag enligt 10 § men en överenskommelse om detta inte kan träffas, skall moderbolaget hos dotterbolagets styrelse skriftligen begära att tvisten hänskjuts till skiljemän. Moderbolaget skall samtidigt uppge sin skiljeman.

Om ett moderbolag vill lösa in aktier i ett dotterbolag enligt 26 § men en överenskommelse om detta inte kan träffas, skall moderbolaget hos dotterbolagets styrelse skriftligen begära att tvisten hänskjuts till skiljemän. Moderbolaget skall samtidigt uppge sin skiljeman.

Görs en begäran enligt första stycket, skall dotterbolagets styrelse genast genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar och den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer anmoda de aktieägare, mot vilka lösningsanspråket riktas, att skriftligen uppge sin skiljeman till dotterbolaget senast två veckor från kungörelsen. Anmodan skall även genom brev sändas till varje sådan aktieägare, om hans postadress är känd för dotterbolaget.

Om inte samtliga aktieägare, vilkas namn är införda i aktieboken och mot vilka lösningsanspråket riktas, inom den föreskrivna tiden har uppgett en gemensam skiljeman, skall dotterbolagets styrelse begära hos rätten i den ort där styrelsen har sitt säte att god man förordnas. Denne skall hos samma rätt ansöka om förordnande av en sådan skiljeman och i tvisten bevaka de frånvarande aktieägarnas rätt.

28 §

[Jfr 12 §]

Dotterbolagets aktieägare är skyldiga att till moderbolaget överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när fråga är om aktier i ett avstämningsbolag, att låta moderbolaget registreras som ägare till aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om en tvist om inlösen enligt 10 § prövas av skiljemän eller domstol och det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats att sådan rätt föreligger utan att lösenbeloppet samtidigt har fast-

Dotterbolagets aktieägare är skyldiga att till moderbolaget överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när fråga är om aktier i ett avstämningsbolag, att låta moderbolaget registreras som ägare till aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om en tvist om inlösen enligt 26 § prövas av skiljemän eller domstol och det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats att sådan rätt föreligger utan att lösenbeloppet samtidigt har fast-

ställt. Skyldighet enligt vad nu sagts föreligger dock endast om moderbolaget ställer sådan säkerhet för kommande lösenbelopp jämte ränta som godkänns av skiljemännen eller, om tvisten är anhängig vid domstol, av domstolen.

Aktieägarna har rätt till skäligen ränta på lösenbeloppet för tiden från det att säkerhet har ställts till dess att lösenbeloppet förfaller till betalning.

ställt. Skyldighet enligt vad nu sagts föreligger dock endast om moderbolaget ställer sådan säkerhet för kommande lösenbelopp jämte ränta som godkänns av skiljemännen eller, om tvisten är anhängig vid domstol, av domstolen.

29 §

[Jfr 13 §]

Om ett fastställt lösenbelopp har erbjudits en aktieägare utan att denne har överlämnat sina aktiebrev eller, i fråga om avstämningsbolag, låtit moderbolaget registreras som ägare, skall moderbolaget utan dröjsmål sätta ned lösenbeloppet enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet. Moderbolaget får inte göra förbehåll om rätt att återta det nedsatta beloppet.

30 §

[Jfr 14 §]

Moderbolaget är ägare till aktierna, om säkerhet har ställts enligt 12 § eller om nedsättning har skett enligt 13 §. Innan aktiebrev i ett dotterbolag som inte är avstämningsbolag har överlämnats till moderbolaget medför breven i sådana fall endast rätt för innehavaren att mot överlämnande av breven till moderbolaget eller länsstyrelsen få ut lösenbeloppet med ränta.

Moderbolaget är ägare till aktierna, om säkerhet har ställts enligt 28 § eller om nedsättning har skett enligt 29 §. Innan aktiebrev i ett dotterbolag som inte är avstämningsbolag har överlämnats till moderbolaget medför breven i sådana fall endast rätt för innehavaren att mot överlämnande av breven till moderbolaget eller länsstyrelsen få ut lösenbeloppet med ränta.

Om ett aktiebrev inte har överlämnats inom en månad från det moderbolaget blivit ägare till aktien, får det utfärdas ett nytt aktiebrev som är ställt till moderbolaget. Det nya aktiebrevet skall innehålla uppgift om att det ersätter det äldre brevet. Om det äldre brevet därefter överlämnas till moderbolaget, skall det lämnas vidare till dotterbolaget för att makuleras.

Aktier i avstämningsbolag skall i fall som avses i första stycket första meningen på begäran av moderbolaget registreras med detta som ägare enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827).

12 kap. Byte av bolagskategori

1 §

Ett beslut om att ett privat bankaktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på stämman läggas fram uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen (1987:617). Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen om publikt bankaktiebolags firma.

Ett privat bankaktiebolag skall anses ha blivit publikt när beslutet om övergång till publikt bankaktiebolag har blivit registrerat.

2 §

Ett beslut om att ett publikt bankaktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617) om privat bankaktiebolags firma.

Ett publikt bankaktiebolag skall anses ha blivit privat när beslutet om övergång till privat bankaktiebolag har blivit registrerat.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 12 a-12 c §§ tillämpas också när ett bankaktiebolag som har blivit publikt enligt 12 kap. 1 § inom två år från registreringen därav träffar avtal som avses i 2 kap. 12 a § första stycket.

13 kap. Straff**1 §**

Den som uppsåtligen bryter mot 1 kap. 5 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Finansinspektionen får redan före ikraftträdandet registrera beslut om att ett bankaktiebolag från och med den 1 januari 1995 skall vara privat bankaktiebolag och ha för ett sådant bolag föreskriven firma. Sådana beslut får dock registreras endast om de har tillkommit i den ordning och uppfyller de villkor som anges i 12 kap. 2 § och 8 kap. 12 § andra stycket bankaktiebolagslagen samt i 6 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617) i paragrafernas nya lydelse.

Före ikraftträdandet får Finansinspektionen registrera beslut om att det i firman för ett bankaktiebolag, som inte har anmält beslut som avses i andra stycket för registrering, skall ingå ordet publikt eller förkortningen (pub). Därvid tillämpas 6 kap. 1 § bankrörelselagen i dess nya lydelse.

2. Alla bankaktiebolag som den 1 januari 1995 finns registrerade i bankregistret skall anses vara publika bankaktiebolag, om inte annat följer av andra stycket. Finansinspektionen skall till den registrerade firman i dessa bolag lägga förkortningen (pub), såvida inte ny firma redan har registrerats med stöd av punkten 1 tredje stycket.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte bankaktiebolag för vilka beslut om övergång till privat bankaktiebolag har registrerats före den 1 januari 1995.

3. I fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 3 kap. 1 § i sin äldre lydelse till utgången av juni 1996.

Om bolagsordningen för bolag som avses i första stycket efter utgången av juni 1996 strider mot 3 kap. 1 § i dess nya lydelse, får beslut om emission som tillkommit därefter och som står i strid med den nya lydelsen inte registreras.

4. I fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 4 kap. 2, 3, 5, 13, 15, 16 och 19 §§, 5 kap. 2, 8, 9 och 18 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§ samt 11 kap. i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995. Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ skall beträffande sådana bolag inte tillämpas före utgången av juni 1995.

5. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmbeslut som har fattats före ikraftträdandet samt vid talan mot sådant beslut gäller äldre bestämmelser, om inte annat följer av punkterna 7, 8 och 11.

6. Om styrelsen före ikraftträdandet har beslutat om nyemission enligt 4 kap. 15 eller 16 §§, emission av skuldebrev enligt 5 kap. 8 eller 9 §§ eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 §, gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

7. Bestämmelsen i 4 kap. 13 § i dess nya lydelse skall tillämpas på yttranden som ges in efter ikraftträdandet även om det beslut som avses med registreringsansökan har fattats före nämnda tidpunkt.

8. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § femte stycket i dess nya lydelse skall tillämpas i ärende om rättens tillstånd att verkställa nedsättningsbeslut som har fattats före ikraftträdandet om ansökan har kommit in till rätten efter denna tidpunkt.

9. Om ett avtal om fusion före ikraftträdandet har godkänts enligt 11 kap. 1 eller 2 § i deras äldre lydelse, skall äldre bestämmelser tillämpas på fusionen. Detsamma gäller om aktiebolag före ikraftträdandet har träffat avtal om fusion enligt 11 kap. 9 § i dess äldre lydelse.

10. Bestämmelserna i 11 kap. 3 § skall inte tillämpas på värdepapper som har givits ut före ikraftträdandet, om det i emissionsbeslutet har angivits vilken rätt som skall tillkomma innehavaren av värdepapperet i händelse av fusion.

11. Har beslut i fall som avses i 11 kap. 25 § första stycket meddelats före ikraftträdandet får talan om upphävande av beslutet väckas senast före utgången av juni 1995. Väcks inte talan inom denna tid är rätten till talan förlorad.

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)
dels att 1 kap. 6 §, 2 kap. 2, 7, 8, 10, 11, 13 och 18 §§, 3 kap. 1 och
13 §§, 4 kap. 2, 5, 7, 14, 16, 17 och 20 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§,
8 kap. 12 och 16 §§, 9 kap. 13 §, 12 kap. 10, 12 och 13 §§, 17 kap.
1 och 2 §§, 20 kap. 3, 4 och 7 §§ samt 21 kap. 1 och 2 §§ skall ha
följande lydelse,

dels att i lagen skall införas elva nya paragrafer, 1 kap. 11 §, 2 kap.
13 a, 13 b och 13 c §§, 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§, 17 kap. 5 §,
20 kap. 3 a och 4 a §§,

dels att det i lagen skall införas två nya kapitel, 15 a kap. och 18 kap.,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §¹

I ett försäkringsaktiebolag svarar delägarna inte personligen för bolagets
förpliktelser.

*Försäkringaktiebolag är privat
försäkringsaktiebolag eller publikt
försäkringsaktiebolag. Denna lag
gäller för samtliga försäkringsaktie-
bolag, om inte annat föreskrivs.*

Är bolagets aktiekapital fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika
belopp.

11 §

*Ett privat försäkringsaktiebolag
eller en aktieägare i ett sådant
bolag får inte genom annonsering
söka sprida aktier eller tecknings-
rätter i bolaget eller av bolaget
utgivna skuldebrev.*

*Ett bolag eller en aktieägare som
avses i första stycket får inte heller
på annat sätt söka sprida i första
stycket angivna värdepapper genom
att erbjuda fler än 200 personer att
teckna eller förvärva värdepappe-
ren. Detta gäller dock inte om er-
bjudandet riktar sig enbart till en
krets som i förväg har anmält int-
resse av sådana erbjudanden och
antalet utbudna poster inte över-
stiger 200.*

¹Senaste lydelse 1993:1304.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat försäkringsaktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

2 kap.

2 §

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen.

Betalningen för en aktie i försäkringsaktiebolag får inte understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (det nominella beloppet). Aktierna skall betalas med pengar.

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen. Därvid skall iakttas att betalningen för en aktie i försäkringsaktiebolag inte får understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (nominella beloppet). Om en aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller med rätt eller plikt för försäkringsaktiebolaget att överta egendom mot annat vederlag än aktier (apport), får värdet på apportegendomen inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Endast sådan egendom som är eller som kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom. Med apportegendom får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta.

Tecknas aktie med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Stiftarna av ett ömsesidigt försäkringsbolag skall bestämma att ett visst antal försäkringar till minst ett visst sammanlagt belopp skall vara tecknade, innan bolaget får anses bildat. Hänsyn skall därvid tagas till arten av den planerade rörelsen och till garantikapitalets storlek.

7 §

Sedan koncession har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *teckningslista* som skall innehålla uppgifter om

1. sättet och tiden för kallelse till *Teckningslistan* för ett försäkringsaktiebolag skall även innehålla uppgifter om

2. det belopp som skall betalas för
3. tiden för aktiernas betalning.

Sedan koncession har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *stiftelseurkund* som skall innehålla uppgifter om

den konstituerande stämman.

Stiftelseurkunden för ett försäkringsaktiebolag skall även innehålla uppgifter om

I stiftelseurkunden skall anges bestämmelse om apport eller att aktie på annat sätt skall kunna tecknas med villkor. I stiftelseurkunden skall också anges bestämmelse om att försäkringsaktiebolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande. Av stiftelseurkunden skall också framgå om någon på annat sätt skall få särskild rättighet eller förmån av bolaget.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värde på apportegendom och av bestämmelse enligt tredje stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen
2. det värde till vilket apportegendomen beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för egendomen,
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i tredje stycket skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift därav eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden. Tillskjuts eller övertas rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för

rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej upprättats för rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om tredje-femte styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den utan verkan mot försäkringsaktiebolaget.

8 §²

Teckning av aktier eller för ömsesidiga försäkringsbolag teckning av försäkringar i bolaget skall ske på teckningslistan i original eller avskrift. Till teckningslistan skall fogas avskrifter av koncessionsbeslutet, bolagsordningen och de grunder som anges i 6 §.

Teckning av aktier eller för ömsesidiga försäkringsbolag teckning av försäkringar i bolaget skall ske på stiftelseurkunden eller på teckningslista som innehåller avskrift av stiftelseurkunden. Till stiftelseurkunden skall fogas avskrifter av koncessionsbeslutet, bolagsordningen och de grunder som anges i 6 §.

Har aktier eller försäkringar tecknats på annat sätt kan teckningen inte göras gällande av bolaget, om tecknaren anmäler felet hos Finansinspektionen före bolagets registrering.

Har aktier eller försäkringar tecknats med villkor, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos finansinspektionen före bolagets registrering, är dock tecknaren bunden fastän han inte kan åberopa villkoret.

10 §

I försäkringsaktiebolag avgör stiftarna om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i teckningslistan tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

I försäkringsaktiebolag avgör stiftarna om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i stiftelseurkunden tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Om aktier inte har tilldelats en aktietecknare enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål meddela honom detta.

²Senaste lydelse 1991:1767.

11 §

Beslut om bolagets bildande skall fattas på en konstituerande stämma.

Stiftarna skall kalla, i försäkringsaktiebolag de godtagna aktie-tecknarna och i ömsesidiga försäkringsbolag dem som tecknat försäkringar och garantier, som har röst-rätt till den konstituerande stämman enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna och de till dessa fogade handlingar skall genom stiftarnas försorg hållas tillgängliga för tecknarna under minst en vecka före stämman på den plats om har angivits i kallelsen.

Stiftarna skall kalla, i försäkringsaktiebolag de godtagna aktie-tecknarna och i ömsesidiga försäkringsbolag dem som tecknat försäkringar och garantier, som har röst-rätt till den konstituerande stämman enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna och de handlingar som stiftelseurkunden hänvisar till skall genom stiftarnas försorg hållas tillgängliga för tecknarna under minst en vecka före stämman på den plats om har angivits i kallelsen.

Om alla aktier i ett försäkringsaktiebolag eller alla försäkringar i ett ömsesidigt försäkringsbolag tecknas vid stämman och alla godtagna aktieägare respektive alla de som tecknat försäkringar och röstberättigade garantier är ense, kan beslutet om bolagets bildande fattas även om någon kallelse till stämman inte har skett.

På den konstituerande stämman skall stiftarna lägga fram teckningslistan och de därtill fogade handlingarna i original. Stiftarna skall vidare lämna följande uppgifter

På den konstituerande stämman skall stiftarna lägga fram stiftelseurkunden och de därtill fogade handlingarna i original. Stiftarna skall vidare lämna följande uppgifter

för försäkringsaktiebolag

1. antalet aktier enligt de godtagna teckningarna,
2. aktiernas fördelning mellan tecknarna och
3. de belopp som inbetalats på aktierna

för ömsesidiga försäkringsbolag

1. antalet och det sammanlagda beloppet av de tecknade försäkringarna
- och

2. det belopp som inbetalats på garantikapitalet.

Samtliga uppgifter skall förs in i protokollet.

13 §³

Ett försäkringsbolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att koncession har beviljats.

För registrering av ett försäkringsaktiebolag krävs

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för de aktier som enligt 15 § har förklarats förverkade

³Senaste lydelse 1993:1304.

och inte har övertagits av någon annan (bolagets aktiekapital) svarar mot aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt bolagsordningen,

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda.

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda, och

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett och att all apportegendom är tillförd bolaget. Av revisorns yttrande skall framgå att apportegendomen i stiftelseurkunden inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för försäkringsaktiebolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Genom registreringen fastställs bolagets aktiekapital till det belopp som anges i andra stycket 1. De aktier som enligt 15 § har förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan blir därvid ogiltiga.

För registrering av ett ömsesidigt försäkringsbolag, där garantikapital skall finnas, krävs

1. att minst hälften av garantikapitalet har betalats och

2. att garanterna har lämnat till bolaget ställda skriftliga förbindelser på de belopp som inte har betalats.

Om inte försäkringsbolaget anmäls för registrering inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom laga-kraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget, har frågan om bolagets bildande fallit. Styrelseledamöterna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna, eller som har erlagts på grund av garantiavtalet eller de tecknade försäkringarna. Till beloppen skall läggas uppkommen avkastning varjämte avdrag skall göras för kostnaderna på grund av åtgärder enligt 18 § första stycket tredje meningen.

Om inte försäkringsbolaget anmäls för registrering inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom laga-kraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget, har frågan om bolagets bildande fallit. Styrelseledamöterna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna, eller som har erlagts på grund av garantiavtalet eller de tecknade försäkringarna. Till beloppen skall läggas uppkommen avkastning varjämte avdrag skall göras för kostnaderna på grund av åtgärder enligt 18 § första stycket tredje meningen. *Detsamma gäller i fråga om apportegendom.*

13 a §

Träffar försäkringsaktiebolaget inom två år från registreringen avtal med en stiftare eller en aktieägare som innebär att bolaget förvärvar egendom mot ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen understålla bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 2 kap. 7 § fjärde och femte styckena tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall avge yttrande över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 13 § andra stycket 3.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

13 b §

Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 13 a § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 13 a § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

13 c §

Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 13 a §.

18 §⁴

Innan försäkringsbolaget har registrerats, kan det inte förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter. Det kan inte heller söka, kära eller svara inför domstol eller någon annan myndighet. Styrelsen kan dock föra talan i mål rörande bolagsbildningen och i övrigt vidta åtgärder för att erhålla de tecknade aktiebeloppen eller de belopp som tecknats som garantikapital.

För en åtgärd som vidtas på bolagets vägnar före registreringen svarar de som har deltagit i åtgärden eller beslutet om denna solidariskt. När bolaget har registrerats, övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av *bolagsordningen*, *teckningslistan*, eller grunderna eller ha tillkommit efter det att bolaget har bildats.

För en åtgärd som vidtas på bolagets vägnar före registreringen svarar de som har deltagit i åtgärden eller beslutet om denna solidariskt. När bolaget har registrerats, övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av *stiftelseurkunden* eller grunderna eller ha tillkommit efter det att bolaget har bildats.

Har ett avtal för bolaget slutits före registreringen med en medkontrahent som visste att bolaget inte var registrerat, kan denne, om något annat inte följer av avtalet, frånträda detta endast

1. om bolaget inte har anmälts för registrering inom den tid som föreskrivs i 13 § eller
2. om Finansinspektionen genom ett lagakraftträdande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget.

Visste medkontrahenten inte att bolaget var oregistrerat, kan han frånträda avtalet innan bolaget har registrerats.

3 kap.

1 §

Alla aktier har lika rätt i bolaget, om inte något annat följer av denna paragraf.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen,
2. antalet aktier av varje slag,
3. den företrädesrätt som tillkommer skilda grupper av aktieägare vid en ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. *En föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst.*

3. om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, den företrädesrätt som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

⁴Senaste lydelse 1993:1304.

Beträffande kontantemission skall en föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier som de förut äger och, i den mån det inte kan ske, genom lottning.

Beträffande fondemission skall, om skillnaden mellan aktierna inte gäller rätten till andel i bolagets tillgångar och vinst, i en sådan föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen bestämmas att nya aktier av varje slag skall emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge företrädesrätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Avser olikheten mellan aktieslagen aktiernas röstvärde, gäller att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av ett visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktier av annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

13 §⁵

Aktiebok skall på den ort där styrelsen har sitt säte hållas tillgänglig för alla. Förs aktiebok med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas hos bolaget på denna ort och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får

Aktiebok skall på den ort där styrelsen har sitt säte hållas tillgänglig för alla. Förs aktiebok med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas hos bolaget på denna ort och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får

⁵Senaste lydelse 1989:832.

inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla någon uppgift om de aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag som har mer än en aktieägare får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktiebok skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämman. Förs aktieboken med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före bolagsstämman hållas tillgänglig vid stämman.

I utskriften tas i alfabetisk ordning upp aktieägarna och de förvaltare som avses i 10 § andra stycket.

4 kap.

2 §⁶

Vid nyemission skall aktierna betalas med pengar (kontantemission).

Bestämmelserna i 2 kap. 2 § äger motsvarande tillämpning vid nyemission.

Om försäkringsbolaget genom ökningen av aktiekapitalet avser att förvärva mer än hälften av aktierna i ett annat försäkringsbolag eller ett företag som driver någon form av finansiell verksamhet eller, om det finns aktier med olika röstvärde, så många aktier att röstetalet för dem utgör mer än hälften av röstetalet för samliga aktier, kan Finansinspektionen medge att de nya aktierna får betalas med aktier

i det sistnämnda bolaget (apport) samt att teckningen av de nya aktierna sker med villkor om detta.

5 §

Vid en kontantemission och vid en fondemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger, om något annat inte har bestämts antingen i bolagsordningen enligt

⁶Senaste lydelse 1991:1767.

3 kap. 1 § andra stycket 3 eller, vid en kontantemission, i emissionsbeslutet.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

7 §⁷

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla redogörelser av styrelsen, yttranden av revisorerna och medgivande av Finansinspektionen som avses i 2-4 §§. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla redogörelser av styrelsen, yttranden av revisorerna och medgivande av Finansinspektionen som avses i 2-4 §§. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

⁷Senaste lydelse 1991:1767.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

14 §⁸

Beslutet om nyemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har förfallit enligt 12 §.

För registrering krävs att

1. full betalning enligt registret erlagts för alla de aktier som ingår i det förut registrerade aktiekapitalet,

2. det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för de aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (ökningen av aktiekapitalet) uppgår till det belopp som avses i 12 §,

3. hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den registrerade kapitalökningen ingående aktierna har betalats in,

4. all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget och

5. auktoriserad revisor intygar att 3 och 4 har iakttagits; intyget från revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas med en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas; samt

5. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfästs.

6. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfästs.

Genom registreringen fastställs ökningen av aktiekapitalet till det belopp som anges i första stycket 2.

Om anmälan för registrering av beslutet inte har gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller om finansinspektionen genom lagakraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering, gäller vad som sägs i 12 §.

Aktiekapitalet är ökat när registreringen har skett. De aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan blir därmed

⁸Senaste lydelse 1991:1767.

ogiltiga. De nya aktierna medför rätt till utdelning enligt vad som har bestämts om detta i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att en sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efterdet år under vilket aktierna skall ha slutligt betalats.

16 §⁹

Styrelsen kan besluta om nyemission och om avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 § under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 2-4 och 8-15 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall dock iakttas vad som föreskrivs nedan i tredje stycket.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 7 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 7 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 § är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Innan stämman har godkänt emissionsbeslutet, får de nya aktierna inte föras in i aktieboken och beslutet inte anmälas för registrering enligt 14 §. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, har emissionsbeslutet förfallit. Vad som har betalats för tecknade aktier skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

17 §¹⁰

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om nyemission i den mån emissionen kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 §.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om nyemission i den mån emissionen kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 §. *Bemyndigande att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

⁹Senaste lydelse 1987:466.

¹⁰Senaste lydelse 1987:466.

Skall styrelsen kunna besluta om nyemission med de bestämmelser som avses i 2-4 §§ eller med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst intill den nästkommande ordinarie bolagsstämman, inom vilken styrelsens beslut om nyemissionen skall fattas. Bestämmelserna i 7 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 2-4 och 8-15 §§ skall gälla i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

20 §

När ett försäkringsaktiebolag eller aktieägare i ett försäkringsbolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 21-27 §§. *Emissionsprospektet skall dock endast upprättas om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till minst en miljon kronor.*

När ett *publikt* försäkringsaktiebolag eller *en* aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 21-27 §§, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till minst *trehundrausen* kronor.

6 kap.

1 §

Nedsättning av aktiekapitalet får ske för följande ändamål, nämligen

1. avsättning till *reservfonden* eller omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas på något annat sätt,

2. återbetalning till aktieägarna, eller

3. avsättning till en fond som kan användas enligt beslut av bolagsstämman.

1. avsättning till omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas på något annat sätt,

3. avsättning till *reservfond* eller till en fond som kan användas enligt beslut av bolagsstämman.

Nedsättning för de ändamål som anges i första stycket 2 och 3 får inte avse större belopp än att det efter nedsättningen finns full täckning för det bundna egna kapitalet. Beräkningen av detta skall ske enligt balansräkningen för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid stämman

och i annat fall på grundval av de handlingar som anges i 4 kap. 7 § första stycket 1-3.

Nedsättning av aktiekapitalet kan genomföras genom

1. inlösen eller sammanläggning av aktier,
2. indragning av aktier utan återbetalning, eller
3. minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns bestämmelser i 4 kap. 15 § andra stycket.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning eller på grund av att aktier har blivit ogiltiga finns bestämmelser i 4 kap. 15 § andra stycket och i 10 § i detta kapitel. Om nedsättning genom inlösen av aktier enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 8-8 b §§.

2 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte något annat följer av 8 §. Nedsättningsbeslutet får inte fattas förrän bolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras, skall beslut om detta fattas först. Ett beslut om nedsättning får fattas innan ändringen stadfästs om detta sker under förutsättning att stadfästelse meddelas.

Nedsättning för de ändamål som anges i 1 § första stycket 2 eller 3 får beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar. Kallelsen till bolagsstämman skall alltid ange nedsättningsförslagets huvudsakliga innehåll.

2 a §

Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt endast om det har biträttats av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Vid bolagsstämmans beslut om nedsättning enligt 8 § gäller 8 kap. 12 §.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträttats av samtliga vid stämman närvarande aktieägare

som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträttits av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

6 §¹¹

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet.

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet. *Om försäkringsaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.*

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Till ansökningshandlingen skall fogas bevis att nedsättningsbeslutet har registrerats.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta finansinspektionens yttrande om eller i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på försäkringstagarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningsgenast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill

¹¹Senaste lydelse 1991:1767.

bestrida ansökningen att senast en viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta. I föreläggandet skall anges att den som inte gjort sådan anmälan anses ha medgivit ansökningen. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Kallelsen skall genast kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar.

Om ansökningen inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar eller, beträffande bestridande av försäkringstagare, om inspektionens yttrande ger grund för det, skall tillstånd meddelas.

Om en borgenär även är gäldenär i samma rättsförhållande, har han inte rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

Om en borgenärs anspråk avser en sådan fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag, skall han inte kallas av rätten och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

8 §

I ett försäkringsaktiebolag, vars aktiekapital utan ändring av bolagsordningen kan bestämmas till ett lägre belopp eller ett högre belopp, kan i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier, dock inte under minimi kapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet förs in genom att bolagsordningen ändras, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen har registrerats. Har en fondemission ägt rum efter registreringen, får fondaktierna lösas in först när tre år har förflutit från registreringen av emissionen.

Nedsättningen får inte ske så att full täckning inte finns för det bundna egna kapitalet. Beräkningen av detta skall ske på grundval av den fastställda balansräkningen för det nästföregående räkenskapsåret.

När det enligt förbehållet har blivit bestämt att vissa aktier skall lösas in, skall det genast anmälas för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registreringen har skett är aktiekapitalet nedsatt.

8 a §

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas även vid nedsättning enligt 8 §. Bestämmelserna gäller dock inte om

1. nedsättningen genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet beräknat på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och

2. ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden.

8 b §

I fall som anges i 8 a § andra meningen skall bolaget, när det enligt förbehåll i bolagsordningen har blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas och att ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppet skall avsättas till reservfonden, genast anmäla för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering har skett, är aktiekapitalet nedsatt.

9 §

Ett försäkringsaktiebolag får inte teckna egen aktie.

Om ett försäkringsaktiebolag har tecknat egen aktie, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen och verkställande direktören anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte en stiftare, en styrelseledamot eller en verkställande direktör som visar att han inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även i fråga om ett

dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget.

10 §

Ett försäkringsaktiebolag får inte förvärva eller som pant motta egna aktier. Ett dotterbolag får inte heller förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltiga.

Första stycket utgör inte hinder för ett försäkringsaktiebolag eller ett dotterföretag att vid övertagande av en rörelse förvärva aktier som ingår i rörelsen, eller att på auktion ropa in aktier som har utmätts för företagets fordran. En förvärvad aktie skall, om den inte dragits in genom nedsättning av aktiekapitalet, avyttras så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år efter förvärvet.

Har försäkringsaktiebolag blivit moderbolag och innehar dotterföretagets aktier i moderbolaget, skall dessa aktier avyttras enligt vad som sägs i andra stycket.

En aktie, som inte har avyttrats inom tre år från förvärvet, är ogiltig. Bolaget skall sätta ned aktiekapitalet med aktiens nominella belopp. Ett förslag till beslut om nedsättning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet har inträtt. Nedsättningsbeloppet skall överföras till reservfonden.

8 kap.

12 §

En styrelseledamot eller verkställande direktören får inte handlägga fråga om avtal mellan honom och försäkringsbolaget. Inte heller får han handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han i frågan har ett väsentligt intresse, som kan strida mot bolagets. Med ett avtal jämställs en rättegång eller någon annan talan.

Om ett försäkringsaktiebolag har endast en aktieägare, skall ett avtal mellan denne och bolaget som inte avser löpande affärstransaktioner

på sedvanliga villkor antecknas i eller fogas till styrelsens protokoll.

16 §

Om en ställföreträdare, som har företagit en rättshandling för bolaget, har överskridit sin befogenhet, är rättshandlingen inte gällande mot bolaget, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller bort inse att befogenheten överskreds. Detsamma gäller om verkställande direktören överskrider den behörighet att vidta åtgärder på bolagets vägnar som han har enligt 7 §.

Om en ställföreträdare som avses i 13 § har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget. Detsamma gäller om en verkställande direktör vid företagande av en rättshandling har överskridit den behörighet som tillkommer honom enligt 7 § och bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett behörighetsöverskridandet.

Om ställföreträdare som avses i första stycket har överskridit sin befogenhet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget, om bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Detta gäller dock inte när styrelsen eller verkställande direktören har överträtt föreskrift om bolagets verksamhetsföremål eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

9 kap.

13 §

Bolagsstämmans beslut utgörs av den mening som fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid val anses den vald som fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottdragning, om inte något annat har beslutats av stämman innan valet förrättats.

Första stycket gäller inte om något annat följer av denna lag eller föreskrivs i bolagsordningen. Beträffande de beslut som avses i 14 eller 16 § kan det dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges i dessa paragrafer.

Första stycket gäller inte om något annat följer av denna lag eller föreskrivs i bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 4 kap. 5, 16 och 17 §§, 6 kap. 2 a §, 9 kap. 14 och 16 §§, 15 a kap. 11 § samt 18 kap. 1 och 2 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges där.

12 kap.

10 §

Skер utbetalning till aktieägare eller garantier i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från det utbetalningen erhållits intill dess räntan skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Detta gäller dock inte om mottagaren hade skälig anledning att anta att utbetalningen utgjorde laglig vinstutdelning eller räntebetalning.*

Skер utbetalning till aktieägare eller garantier i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från det utbetalningen erhållits intill dess räntan skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Om utbetalningen har skett i form av vinstutdelning, är dock mottagaren återbäringsskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller borde ha insett att utbetalningen stred mot denna lag.*

För den brist som kan uppkomma vid återbetalningen ansvarar, enligt 16 kap. 1-4 §§, de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

12 §

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån till styrelseledamöterna, verkställande direktören eller aktuarien i bolaget eller i något annat företag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en styrelseledamot, verkställande direktören eller aktuarien,

2. den som är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i första stycket gäller ej om

1. gäldenären är företag i koncern i vilken det långgivande bolaget ingår, eller

2. gäldenären driver rörelse och lånet betingas av affärsmissiga skäl samt är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse.

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1-3 skall förvärva aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma

koncern gäller inte förbudet mot penninglån i tredje stycket, om

1. lånebeloppet jämte tidigare lån enligt detta stycke från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. låneerbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget och lånet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar samt

3. hinder mot lån inte föreligger vid en tillämpning av första och andra styckena, även om de aktier som skall förvärfvas räknas med. Därvid skall dock det i första stycket angivna förbudet mot att lämna lån till styrelseledamot inte gälla i fråga om den som är styrelseledamot enligt bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Lån enligt fjärde stycket får inte lämnas, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån skall även tillämpas i fråga om ställande av säkerhet.

Vid tillämpning av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

13 §¹²

Bestämmelserna i 12 § första stycket utgör inte något hinder för försäkringsbolag att i enlighet med reglerna i grunderna lämna lån mot säkerhet i försäkringsbrev.

Finansinspektionen kan medge undantag från 12 §, om det finns synnerliga skäl till detta.

I fråga om lån eller säkerhet för förvärv av aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern får Finansinspektionen medge undantag från 12 § om det behövs på grund av särskilda omständigheter. Ett sådant undantag får dock inte medges vid förvärv av aktier i det

¹²Senaste lydelse 1991:1767.

bolag som lämnar lån eller ställer säkerhet.

I andra fall än som avses i första och andra stycket får Finansinspektionen medge undantag från 12 § om det finns synnerliga skäl.

15 a kap. Fusion

1 §

Ett försäkringsaktiebolag eller ett annat aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett försäkringsaktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget, varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

2 §

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 14 kap. 15 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 15 § har

registrerats eller registrering enligt 23 § har skett.

3 §

Innehavarna av vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

4 §

Styrelserna för överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall undertecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall för varje bolag anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,

3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,

4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,

6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelse för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. en särskild redovisning innehållande uppgifter motsvarande årsbokslut, om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före fusionsplanens upprättande.

5 §

Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall innehålla förslag till bolagsordning och ange hur styrelse och revisorer skall väljas.

6 §

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och,

vid absorption, övertagande försäkringsaktiebolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande försäkringsaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande försäkringsaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

9 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det över-

tagande försäkringsaktiebolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 20 kap. 2 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

10 §

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande försäkringsaktiebolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fusionerande bolag är privata försäkringsaktiebolag eller andra privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen har kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Innan stämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fusionerande bolag är privata försäkringsaktiebolag eller andra privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fusionen förfallen.

11 §

Bolagsstämman beslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Om ett överlåtande bolag är ett publikt försäkringsaktiebolag eller ett publikt aktiebolag och det övertagande bolaget är ett privat försäkringsaktiebolag, är det överlåtande bolagets beslut om godkännande av fusionsplanen giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner planen, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och minst nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner planen.

12 §

Om bolagsstämman i ett överlåtande bolag godkänner en fusionsplan om kombination, skall stämman

samtidigt, i den mån inte annat framgår av planen, välja styrelse och revisorer i det övertagande försäkringsaktiebolaget.

13 §

När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen därjämte underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och koncession enligt 2 kap. 3 §. Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Ansökan skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller om prövning av fusionen pågår enligt någon av dessa lagar, eller

2. det, vid kombination, inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller lagen om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får tillståndsfrågan dock förklaras vilande under högst sex månader.

Ansökan skall också avslås om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillför-

säkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

14 §

Om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till det överlåtande bolaget, gäller om stiftelsens överförande till det övertagande försäkringsaktiebolaget bestämmelserna i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

15 §

Styrelsen för det övertagande försäkringsaktiebolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, valet av styrelse och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

16 §

När en anmälan enligt 15 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 16 kap. 1-4 §§ övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget. Är överlåtande bolag inte ett försäkringsaktiebolag, skall Finans-

inspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera anmälan.

Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 16 kap. 5 §. Om en sådan talan väcks gäller 14 kap. 17 § i tillämpliga delar.

17 §

Om någon ansökan enligt 13 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits av regeringen, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen. Detsamma gäller om bolagen inte har gjort någon anmälan enligt 15 § inom föreskriven tid eller om Finansinspektionen genom lagakraftäggande beslut har avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering.

Absorption av helägt dotterbolag

18 §

Om ett försäkringsaktiebolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upprätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. den planerade tidpunkten för dotterbolagets upplösning,

3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavaren av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall särskilt anges om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

20 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 20 kap. 2 § kungöras. Om inte planens kungörelse i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift var den hålls tillgänglig.

21 §

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta

bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

22 §

Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen.

I fråga om sådant ärende gäller bestämmelserna i 13-15 §§ i tillämpliga delar. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

23 §

När Finansinspektionen har registrerat beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst. Är dotterbolaget inte ett försäkringsaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera tillståndet.

24 §

Om någon ansökan som avses i 22 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom laga kraftvunnet beslut, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen.

Ogilitighet

25 §

Talan om upphävande av stämmbeslut om godkännande av fusionsplan skall väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit käromålet, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande försäkringsaktiebolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande försäkringsaktiebolag solidariskt.

17 kap.

1 §

Ett försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Ett ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden ömsesidig samt försäkring. I fråga om ett ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet avser att meddela försäkring av egendom inom endast ett län, skall firman ange området för bolagets verksamhet men ordet ömsesidig kan utelämnas.

Ett privat försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. *Den skall dessutom innehålla ordet privat eller avslutas med förkortningen (priv).* Även ett publikt försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. *Den skall dessutom innehålla ordet publikt eller avslutas med förkortningen (pub).*

Ett ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden ömsesidig samt försäkring. I fråga om ett ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet avser att meddela försäkring av egendom inom endast ett län, skall firman ange området för bolagets verksamhet men ordet ömsesidig kan utelämnas.

Firma skall registreras i försäkringsregistret. Den skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor, som är införda i försäkringsregistret, samt från benämningar på utländska försäkringsföretag som är allmänt

kända i Sverige. För registrering av ett försäkringsbolags firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

Skall försäkringsbolagets firma registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bolagsordningen.

2 §

Bolagets styrelse kan anta bifirma. Vad som sägs i 1 § *andra* stycket om firma gäller även bifirma. Ordet försäkringsaktiebolag får dock inte tas in i bifirman.

Bolagets styrelse kan anta bifirma. Vad som sägs i 1 § *tredje* stycket om firma gäller även bifirma. Orden försäkringsaktiebolag, *privat* eller *publikt* eller *förkortningarna* (*priv*) eller (*pub*) får dock inte tas in i bifirman.

5 §

Ett försäkringsaktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges.

18 kap. Byte av bolagskategori

1 §

Ett beslut om att ett privat försäkringsaktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på stämman läggas fram uppgifter motsvarande årsbokslut. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller före-

skrifterna i 17 kap. 1 § om publikt försäkringsaktiebolags firma.

Ett privat försäkringsaktiebolag skall anses ha blivit publikt när beslutet om övergång till publikt försäkringsaktiebolag har blivit registrerat.

2 §

Ett beslut om att ett publikt försäkringsaktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträttats av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 17 kap. 1 § om privat försäkringsaktiebolags firma.

Ett publikt försäkringsaktiebolag skall anses ha blivit privat när beslutet om övergång till privat försäkringsaktiebolag har blivit registrerat.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 13 a-13 c §§ tillämpas också när ett försäkringsaktiebolag som har blivit publikt enligt 18 kap. 1 § inom två år från registreringen därav träffar avtal som avses i 2 kap. 13 a § första stycket.

20 kap.

3 §¹³

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har införts i försäkringsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om införandet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har införts i försäkringsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om införandet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §

¹³Senaste lydelse 1989:509.

och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts. *I fråga om försäkringsaktiebolag gäller detta dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjlighet för honom att känna till det som kungjorts.*

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörande har skett, kan försäkringsaktiebolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i registret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i försäkringsregistret, kan försäkringsaktiebolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som har införts i försäkringsregistret.

3 a §

Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot eller verkställande direktör i ett försäkringsaktiebolag har förts in i försäkringsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

4 §¹⁴

Har en sökande vid anmälan för registrering inte iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. Detsamma gäller, om Finansinspektionen finner att ett beslut, som anmäls för registrering och för vars giltighet regeringens stadfästelse inte krävs, eller en handling som bifogas anmälingen inte har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot denna lag eller andra författningar eller mot bolagsordning eller grunderna eller i något viktigare hänseende har en otydlig eller vilseledande avfattning. Underlåter sökanden att rätta sig efter föreläggandet, skall anmälingen avskrivas. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Finns det även efter det att yttrandet avgivits något hinder för registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Bestämmelserna i första stycket utgör inte något hinder för registrering av ett bolagsstämmobeslut, om rätten till talan mot beslutet gått förlorat enligt 9 kap. 20 § andra stycket.

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta bolaget när Finansinspektionen fattar beslut enligt 4 kap. 15 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 15 kap. 4 § eller 21 kap. 2 §.

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta bolaget när Finansinspektionen fattar beslut enligt 4 kap. 15 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 15 kap. 4 §, 15 a kap. 17 § eller 21 kap. 2 §.

4 a §

Om styrelseledamot, verkställande direktör, särskild firmatecknare eller annan ställföreträdare för ett försäkringsaktiebolag har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Finansinspektionen avföra ställföreträdaren ur registret. Avregistreringen skall vid beslut om konkurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart. I övrigt skall avregistrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

7 §¹⁵

Finansinspektionens beslut *varigenom* en anmälan avskrivits eller

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att en anmälan avskri-

¹⁴Senaste lydelse 1992:1241.

¹⁵Lydelse enligt prop. 1994/95:27.

en registrering vägrats enligt 4 § första stycket överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller sådana beslut av Finansinspektionen som avses i 4 § tredje stycket med undantag av beslut enligt 21 kap. 2 §.

vits eller en registrering vägrats enligt 4 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller dels sådana beslut av Finansinspektionen som avses i 4 § tredje stycket, med undantag av beslut enligt 21 kap. 2 §, dels ett sådant beslut av inspektionen som avses i 4 a §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

21 kap.

1 §¹⁶

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag,

2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, aktiebrevsregister, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,

3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 7 kap. 20 §, 8 kap. 10 § andra stycket andra meningen eller 11 § första stycket andra eller tredje meningen, eller

4. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 12 §.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelsen om anmälningsskyldighet i 3 kap. 2 §.

I fall som avses i 10 kap. 14 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Den som har åsidosatt vitesföreläggande som avses i 2 § detta kapitel döms ej till ansvar för gärning som omfattas av föreläggandet.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 4 mot 12 kap. 12 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

1. uppsåtligen bryter mot 1 kap. 11 §,

2. uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag,

3. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, aktiebrevsregister, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,

4. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 7 kap. 20 §, 8 kap. 10 § andra stycket andra meningen eller 11 § första stycket andra eller tredje meningen, eller

5. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 12 §.

¹⁶Senaste lydelse 1992:1241.

2 §¹⁷

Finansinspektionen kan vid vite förelägga verkställande direktören och styrelseledamöterna att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att

1. till Finansinspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar eller revisionsberättelser *eller*

2. hos inspektionen göra behöriga anmälningar för registrering.

1. till Finansinspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar eller revisionsberättelser,

2. hos inspektionen göra behöriga anmälningar för registrering, *eller*

3. på bolagets brev, fakturor och orderblanketter lämna sådana uppgifter som anges i 17 kap. 5 §.

Föreläggande enligt första stycket 2 får inte meddelas, om underlåtenhet att göra anmälan medför att bolagsstämman eller styrelsens beslut förfaller eller bolaget blir skyldigt att träda i likvidation.

Finansinspektionen kan förena annat föreläggande enligt denna lag än som avses i första stycket med vite.

Har inspektionen förelagt vite skall den mot vilken föreläggandet riktas genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan Finansinspektionen döma ut vitet.

1. Denna lag träder i kraft såvitt gäller 17 kap. 5 § den 1 juli 1995 och i övrigt den 1 januari 1995.

Finansinspektionen får redan före ikraftträdandet registrera beslut om att ett försäkringsaktiebolag från och med den 1 januari 1995 skall vara privat försäkringsaktiebolag och ha för ett sådant bolag föreskriven firma. Sådana beslut får dock registreras endast om de har tillkommit i den ordning och uppfyller de villkor som anges i 18 kap. 2 §, 9 kap. 13 § andra stycket och 17 kap. 1 § i paragrafernas nya lydelse.

Före ikraftträdandet får Finansinspektionen registrera beslut om att det i firman för ett försäkringsaktiebolag, som inte har anmält beslut som avses i andra stycket för registrering, skall ingå ordet publikt eller förkortningen (pub). Därvid tillämpas 17 kap. 1 § i dess nya lydelse.

2. Alla försäkringsaktiebolag som den 1 januari 1995 finns registrerade i försäkringsregistret skall anses vara publika försäkringsaktiebolag, om inte annat följer av andra stycket. Finansinspektionen skall till den registrerade firman i dessa bolag lägga förkortningen (pub), såvida inte ny firma redan har registrerats med stöd av punkten 1 tredje stycket.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte försäkringsaktiebolag för vilka beslut om övergång till privat försäkringsaktiebolag har registrerats före den 1 januari 1995.

¹⁷Senaste lydelse 1993:1304.

3. I fråga om försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 3 kap. 1 § i sin äldre lydelse till utgången av juni 1996.

Om bolagsordningen för bolag som avses i första stycket efter utgången av juni 1996 strider mot 3 kap. 1 § i dess nya lydelse, får beslut om emission som tillkommit därefter och som står i strid med den nya lydelsen inte registreras.

4. I fråga om försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 4 kap. 2, 5, 7, 14, 16, 17 och 20 §§ samt 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§ i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995. Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ skall beträffande sådana bolag inte tillämpas före utgången av juni 1995.

5. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmobeslut som har fattats före ikraftträdandet samt vid talan mot sådant beslut gäller äldre bestämmelser, om inte annat följer av punkterna 7 och 8.

6. Om styrelsen före ikraftträdandet har beslutat om nyemission enligt 4 kap. 16 och 17 §§ eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 § gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

7. Bestämmelsen i 4 kap. 14 § i dess nya lydelse skall tillämpas på yttranden som ges in efter ikraftträdandet också om det beslut som avses med registreringsansökan har fattats före nämnda tidpunkt.

8. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § femte stycket i dess nya lydelse skall tillämpas i ärende om rättens tillstånd att verkställa nedsättningsbeslut som har fattats före ikraftträdandet om ansökan har kommit in till rätten efter denna tidpunkt.

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 6 och 7 §§ jordabalken i paragrafer-
nas lydelse enligt lagen (1994:804) om ändring i nämnda lag skall ha
följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

6 §

Lagfartsansökan skall avslås, om

1. fångeshandlingen ej ingivits,
2. fångeshandlingen ej är upprättad såsom föreskrives i lag,
3. förvärvet avser köp eller byte och fångeshandlingen innehåller vill-
kor, som enligt 4 kap. 4 eller 28 § medför att förvärvet är ogiltigt,
4. förvärvet avser del av fastighet och i 4 kap. 7-9, 28 eller 29 § eller
eljest i lag föreskriven tid för ansökan om fastighetsbildning försuttits
eller ansökan därom avslagits eller sådant förvärv eljest enligt lag är
ogiltigt,

5. överlåtelsen står i strid med en mot överlåtaren gällande inskränk-
ning i hans rätt att förfoga över egendomen och, när överlåtelsen skedde,
lagfart ej var beviljad för överlåtaren eller, om så var fallet, ärende om
anteckning i fastighetsboken av inskränkningen var upptaget på inskriv-
ningsdag,

6. fastigheten tidigare överlåtits till någon vars förvärv enligt 17 kap.
1 eller 4 § äger företrädare framför sökandens förvärv,

7. fastigheten sålts exekutivt till annan än sökanden och försäljningen
enligt 14 kap. utsökningsbalken äger företrädare framför dennes förvärv,

8. för sökandens rätt att förvärva fastigheten fordras myndighets till-
stånd och i lag föreskriven tid för sökande av sådant tillstånd försuttits
eller ansökan därom avslagits,

9. i fall som avses i 2 kap. 9 a §
eller 17 kap. 3 § aktiebolagslagen
(1975:1385) bolagsstämman har be-
slutat att inte godkänna förvärvet
eller inte har godkänt förvärvet i
rätt tid,

9. i fall som avses i 2 kap. 9 a §
eller 17 kap. 3 § aktiebolagslagen
(1975:1385), 2 kap. 12 a § eller
12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen
(1987:618) eller 2 kap. 13 a §
eller 18 kap. 3 § försäkringsrörel-
selagen (1982:713) bolagsstämman
har beslutat att inte godkänna för-
värvet eller inte har godkänt för-
värvet i rätt tid,

10. det är uppenbart att förvärvet av annan grund är ogiltigt eller ej
kan göras gällande.

7 §

Förekommer icke omständighet som avses i 6 §, skall lagfartsansökan
förklaras vilande, om

1. vid köp, byte eller gåva överlåtarens underskrift på fångeshandlingen icke är styrkt av två vittnen och överlåtelsen ej skett genom statlig myndighet,

2. fångesmannen ej har lagfart och fall som avses i 9 § icke föreligger,

3. rättegång pågår om hävning eller återgång av förvärv av fastigheten eller om bättre rätt till denna,

4. lagfart sökes på grund av testamente, dom eller förrättning som ännu icke vunnit laga kraft,

5. vid förvärv genom legat detta ej utgivits,

6. vid förvärv på exekutiv försäljning köpebrev ej utfärdats eller vid expropriation eller liknande tvångsförvärv inlösen ej fullbordats,

7. vid överlåtelse överlåtaren är gift och förvärvet enligt äktenskapsbalkens bestämmelser är beroende av den andra makens samtycke,

8. vid överlåtelse överlåtaren är sambo och förvärvet enligt bestämmelserna i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem är beroende av den andra sambons samtycke, dock endast om ärende om anteckning i fastighetsboken av anmälan enligt 2 § andra stycket den lagen var upptaget på inskrivningsdag när överlåtelsen skedde,

9. vid överlåtelse genom boutredningsman förvärvet enligt ärvdabalkens bestämmelser är beroende av dödsbodelägares samtycke,

10. förvärvet har skett genom en sådan gåva mellan makar som inte har registrerats enligt 16 kap. äktenskapsbalken,

11. förvärvet avser del av fastighet och är beroende av fastighetsbildning,

12. vid köp eller byte förvärvet är beroende av att förköp ej sker eller vid förköp detta ej är fullbordat,

13. förvärvet i annat fall enligt lag är beroende av domstols eller annan myndighets tillstånd,

14. förvärvet är beroende av villkor och, i fråga om gåva, villkoret avser viss tid som ej överstiger två år från den dag då gåvohandlingen upprättades, eller

15. förvärvet i fall som avses i 2 kap. 9 a § och 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385) är beroende av bolagsstämmans godkännande.

15. förvärvet i fall som avses i 2 kap. 9 a § och 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), 2 kap. 12 a § och 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) samt 2 kap. 13 a § och 18 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) är beroende av bolagsstämmans godkännande.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:806) om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

Prop. 1994/95:70

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:806) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

4 kap.

5 §¹

Ett *svenskt värdepappersinstitut* som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § 3 eller 5 får, trots förbuden i 7 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385), 6 kap. 9 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och 6 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713), förvärva egna aktier och aktier i moderbolag för att underlätta rörelsen. Detta gäller dock endast aktier som är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

Ett *svenskt värdepappersinstitut* som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § 3 eller 5 får, trots förbuden i 7 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385), 6 kap. 10 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och 6 kap. 10 § försäkringsrörelselagen (1982:713), förvärva egna aktier och aktier i moderbolag för att underlätta rörelsen. Detta gäller dock endast aktier som är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

Innehavet av sådana aktier som sägs i första stycket får inte överstiga fem procent av aktiekapitalet i något av bolagen.

¹Lydelse enligt prop. 1994/95:50.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:807) om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda

Prop. 1994/95:70

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:807) om ändring i nämna lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Med företag avses i denna lag aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsbolag och ekonomisk förening.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt bestämmelserna i 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt bestämmelserna i 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:808) om
ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i
aktiemarknadsbolag m.m.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m. i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:808) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Med koncern förstås juridiska personer som enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

Med koncern förstås juridiska personer som enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618) är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:813) om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut

Prop. 1994/95:70

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:813) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Aktiebolagets eller bankaktiebolagets aktieägare är skyldiga att till staten överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när det är fråga om aktier i ett avstämningsbolag, att låta staten registreras som ägare av aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller Prövningsnämnden för bankstödsfrågor har förklarat att sådan rätt föreligger utan att samtidigt fastställa lösenbeloppet. Aktieägare har rätt till skäligen ränta på lösenbeloppet för tiden från det aktie överlåtits till dess lösenbeloppet förfaller till betalning.

I övrigt tillämpas 14 kap. 34 och 35 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) och 11 kap. 13 och 14 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Därvid skall för staten gälla vad som föreskrivs om moderbolag.

I övrigt tillämpas 14 kap. 34 och 35 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) och 11 kap. 29 och 30 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Därvid skall för staten gälla vad som föreskrivs om moderbolag.

Härigenom förskrivs att 4 och 7 §§ lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Ett förlustföretag skall anses ha omfattats av en *ägarförändring* om ett företag (*den nya ägaren*) fått bestämmande inflytande över förlustföretaget.

En ägarförändring skall även anses ha skett om ett förlustföretag eller ett moderföretag till ett sådant företag fått bestämmande inflytande över ett annat företag (*det nya dotterföretaget*).

Vid tillämpning av första och andra styckena skall ett företag anses ha ett bestämmande inflytande över ett annat företag om det senare företaget är dotterföretag till det förra företaget enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620) eller 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Ett utländskt bolag skall anses ha ett bestämmande inflytande över ett företag om företaget skulle ha varit ett dotterföretag till det utländska bolaget om detta varit ett svenskt aktiebolag.

Vid tillämpning av första och andra styckena skall ett företag anses ha ett bestämmande inflytande över ett annat företag om det senare företaget är dotterföretag till det förra företaget enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620) eller 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Ett utländskt bolag skall anses ha ett bestämmande inflytande över ett företag om företaget skulle ha varit ett dotterföretag till det utländska bolaget om detta varit ett svenskt aktiebolag.

7 §²

Har ett förlustföretag omfattats av en sådan ägarförändring som anges i 4 § första stycket eller 5 § första stycket medges avdrag endast till den del gammalt underskott inte överstiger 200 procent av den nya ägarens eller de nya ägarnas kostnad för att erhålla det bestämmande inflytandet över förlustföretaget.

Kostnaden minskas med kapitaltillskott som förlustföretaget — eller annat företag som såväl före som efter ägarförändringen ingick i samma

¹Lydelse enligt prop. 1993/94:196 och SFS 1994:787.

²Senaste lydelse 1994:787.

koncern som förlustföretaget — erhållit under en period omfattande den del av det beskattningsår då ägarförändringen skedde som föregick ägarförändringen och de två närmast föregående beskattningsåren. Vad som sagts nu gäller inte kapitaltillskott som erhållits från annat företag som såväl före som efter ägarförändringen ingick i samma koncern som förlustföretaget.

I fall som anges i 4 § första stycket gäller inte första stycket denna paragraf om förlustföretaget redan före ägarförändringen ingick i samma koncern som den nya ägaren.

Regeringen kan efter ansökan medge undantag från första stycket om det finns anledning att anta att ägarförändringen har väsentlig betydelse från samhällsekonomisk synpunkt och att ägarförändringen inte skulle genomföras om undantag inte medgavs.

Första-fjärde styckena gäller i tillämpliga delar även om ett förlustföretag utgjort överlåtande företag i en sådan fusion som anges i 11 kap. 1 och 2 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Med kostnad avses i detta fall fusionsvederlag. Med ny ägare avses det övertagande företaget.

Första-fjärde styckena gäller i tillämpliga delar även om ett förlustföretag utgjort överlåtande företag i en sådan fusion som anges i 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) eller 15 a kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Med kostnad avses i detta fall fusionsvederlag. Med ny ägare avses det övertagande företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Härigenom föreskrivs att 2 och 27 §§ kupongskattelagen (1970:624) i paragrafernas lydelse enligt lagen (1994:814) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag förstås med

avstämningsbolag: aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987:618),

värdepapperscentralen: Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag, fondbolag: aktiebolag som utövar fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,

förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som enligt lagen om värdepappersfonder förvarar en värdepappersfonds tillgångar och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 3 kap. 8 § aktiebolagslagen, 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om värdepappersfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningsberättigad: den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Med utdelning avses även utbetalning till aktieägare enligt 12 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) och 9 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden eller vid bolagets likvidation. Till utdelning hänförs vidare utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 14 kap. 20 § aktiebolagslagen eller 11 kap. 7 § bankaktiebolagslagen.

Med utdelning avses även utbetalning till aktieägare enligt 12 kap. 1 § aktiebolagslagen, 9 kap. 1 § bankaktiebolagslagen och 12 kap. 1 § försäkringsrörelselagen vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden eller vid bolagets likvidation. Till utdelning hänförs vidare utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 14 kap. 20 § aktiebolagslagen, 11 kap. 16 § bankaktiebolagslagen eller 15 a kap. 16 § försäkringsrörelselagen.

27 §

Har i annat fall än som avses i 9 eller 16 § kupongskatt innehållits fastän skattskyldighet ej förelegat eller har kupongskatt innehållits med högre belopp än vad som skall erläggas enligt avtal för undvikande av dubbel-

beskattning, har den utdelningsberättigade rätt till restitution av vad som innehållits för mycket.

Rätt till restitution föreligger även om aktie förlorat sitt värde till följd av att bolaget upplösts genom likvidation eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och upplösning skett inom ett år efter det att sådan utbetalning som avses i 2 § andra stycket blivit tillgänglig för lyftning. Underlaget för kupongskatt skall i sådant fall beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna.

Rätt till restitution föreligger även om aktie förlorat sitt värde till följd av att bolaget upplösts genom likvidation eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och upplösning skett inom ett år efter det att sådan utbetalning som avses i 2 § andra stycket blivit tillgänglig för lyftning. Underlaget för kupongskatt skall i sådant fall beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna.

Ansökan om restitution skall göras skriftligen hos beskattningsmyndigheten senast vid utgången av femte kalenderåret efter utdelningstillfället.

Vid ansökningshandlingen skall fogas intyg eller annan utredning om att kupongskatt innehållits för sökanden liksom utredning till styrkande av att skattskyldighet ej föreligger för honom.

Beslut rörande restitution får anstå intill dess fråga om skattskyldighet för utdelningen enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt slutligen prövats.

Föreligger de förutsättningar för restitution som anges i första stycket först sedan länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten meddelat beslut angående utdelningsbeloppet eller efter det att utdelningsberättigad åsatts eftertaxering för detsamma, kan ansökan om restitution göras hos beskattningsmyndigheten senast inom ett år efter det beslutet meddelades eller eftertaxeringen skedde.

Är den som har rätt till restitution av kupongskatt skyldig att erlägga skatt enligt denna lag eller uppbördslagen (1953:272), gäller 68 § 3 och 4 mom. uppbördslagen i tillämpliga delar.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom förskrivs att 2 kap. 16 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:815) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §

Fåmansföretag och företag, som enligt 3 § 12 mom. nionde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall behandlas som fåmansföretag skall i självdeklarationen lämna uppgifter om delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav varvid, om det förekommer olika röstvärden för innehavet, dessa skall anges; dock behöver uppgifter inte lämnas för närstående person, som inte uppburit ersättning från, träffat avtal med eller haft liknande förhållande med företaget.

Delägare i ett handelsbolag skall lämna de uppgifter som behövs för att beräkna det justerade ingångsvärdet för andelen i bolaget såsom andelens ursprungliga ingångsvärde, tillskott och uttag.

Skall den skattskyldige enligt 21 § lagen (1968:430) om mervärdesskatt redovisa mervärdesskatt i sin självdeklaration, skall han lämna de uppgifter som behövs för att besluta om mervärdesskatten.

Dotterföretag enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 1 § lagen (1980:1103) om årsredovisning m.m. i vissa företag, skall i självdeklarationen lämna uppgift om namn och organisationsnummer för moderföretag jämte aktie- eller andelsinnehav med angivande av röstvärde samt, i förekommande fall, uppgifter om namn och organisationsnummer för dettas moderföretag. Ågaruppgifterna skall avse förhållandena vid senast avslutade beskattningsår.

Skall den skattskyldige enligt 14 kap. 3 § mervärdesskattelagen (1994:200) redovisa mervärdesskatt i sin självdeklaration, skall han lämna de uppgifter som behövs för att besluta om mervärdesskatten.

Dotterföretag enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 1 § lagen (1980:1103) om årsredovisning m.m. i vissa företag, skall i självdeklarationen lämna uppgift om namn och organisationsnummer för moderföretag jämte aktie- eller andelsinnehav med angivande av röstvärde samt, i förekommande fall, uppgifter om namn och organisationsnummer för dettas moderföretag. Ågaruppgifterna skall avse förhållandena vid senast avslutade beskattningsår.

Härigenom föreskrivs att 2 § 4 mom. och 24 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §
4 mom.²

Bestämmelserna i andra-åttonde styckena nedan gäller i fråga om fusioner enligt

1. 14 kap. 22 § aktiebolagslagen (1975:1385),
2. 12 kap. 1, 3 och 8 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
3. 11 kap. 1, 2 och 9 §§ bank- 3. 11 kap. 1 och 18 §§ bank-
aktiebolagslagen (1987:618), aktiebolagslagen (1987:618),
4. 7 kap. 1, 2 och 8 §§ sparbankslagen (1987:619),
5. 10 kap. 1, 2 och 9 §§ före- 5. 10 kap. 1, 2 och 9 §§ före-
ningsbankslagen (1987:620). ningsbankslagen (1987:620),
6. 15 a kap. 1 och 18 §§ försäk-
ringsrörelselagen (1982:713).

Har lager, fordringar och liknande tillgångar hos det övertagande företaget tagits upp till högre värde än det värde som i beskattningsavseende gäller för det överlåtande företaget, skall det övertagande företaget ta upp mellanskillnaden som intäkt.

Har byggnad, markanläggning, maskin eller annat inventarium, patenträtt, hyresrätt eller tillgång av goodwill's natur övertagits skall vid beräkning av värdeminskningens avdrag och av vad som återstår oavskrivet av tillgångens anskaffningsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har inventarier eller andra tillgångar som får skrivas av enligt reglerna för räkenskapsenlig avskrivning övertagits och har dessa tillgångar i räkenskaperna tagits upp till högre värde än vad som följer av tredje stycket, har det övertagande företaget rätt att även efter fusionen tillämpa räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning gäller att mellanskillnaden tas upp som intäkt under det beskattningsår då fusionen genomförs eller med en tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

Har skog övertagits skall beträffande skogens anskaffningsvärde och gällande ingångsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har betalningsansvaret för framtida utgifter övertagits och har det överlåtande företaget medgetts avdrag för utgifterna skall ett belopp som motsvarar avdraget tas upp som intäkt hos det övertagande företaget. Av-

¹Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.

²Lydelse enligt prop. 1994/95:25.

dragsrätten för det övertagande företaget prövas med utgångspunkt i de förhållanden som gäller vid utgången av beskattningsåret.

Fusionen skall inte leda till någon skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust för något av de deltagande företagen. Avyttras tillgångar som övertagits vid fusionen skall vid bedömandet av frågan om skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust uppkommit anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig. Vad nu sagts gäller också då ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsföretag.

Det övertagande företaget har samma rätt till avdrag för underskott som avses i 14 mom. som det överlåtande företaget skulle ha haft om fusionen inte ägt rum. Om moderbolaget var ett fåmansföretag enligt punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) vid utgången av beskattningsåret eller dotterbolaget var ett sådant företag vid ingången av det närmast föregående beskattningsåret krävs dock att moderbolaget ägde mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolaget vid den sistnämnda tidpunkten. Vid fusion mellan ekonomiska föreningar krävs att båda föreningarna är att anse som kooperativa enligt 8 mom.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller också då en juridisk person icke yrkesmässigt överlåter egendom eller rättighet som avses i 25-31 §§ till en annan juridisk person såvida överlåtelsen sker med förlust och företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning. Vidare gäller i nu avsedda fall bestämmelserna om värdeminskningsavdrag m.m. i tredje och femte styckena.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller vidare — utöver vad som anges i nionde stycket — om aktie i aktiebolag eller andel i handelsbolag, ekonomisk förening eller utländsk juridisk person överlåts till ett svenskt företag inom samma koncern såvida moderföretaget i koncernen är ett aktiebolag, en ekonomisk förening, en sparbank eller ett ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och den överlåtna aktien eller andelen innehas som ett led i koncernens verksamhet. Sker överlåtelsen till ett utländskt företag, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse från beskattning för vinst.

I samband med sådan fusion som avses i första stycket skall uttagsbeskattning enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen inte ske.

Har en tillgång delats ut till ett företag som är frikallat från skattskyldighet för utdelningen enligt 7 § 8 mom. tillämpas bestämmelserna i andra, tredje och femte styckena samt sjunde stycket första och andra meningarna om det utdelande företaget inte uttagsbeskattats enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen.

24 §

2 mom.³

Med avyttring av egendom avses försäljning, byte eller därmed jämförlig överlåtelse av egendom. Med avyttring jämställs också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen har utnyttjats. Avyttring av ett finansiellt instrument anses också föreligga om det företag som givit ut instrumentet

1. upplöses genom konkurs eller, om det är ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, när företaget försätts i konkurs,

2. träder i likvidation eller

3. upplöses genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (1987:618), eller, om det är ett utländskt bolag, när bolaget upplöses genom ett motsvarande förfarande.

3. upplöses genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 15 a kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713), eller, om det är ett utländskt bolag, när bolaget upplöses genom ett motsvarande förfarande.

Med avyttring avses däremot inte utlåning av egendom för blankning. Avyttring anses inte heller föreligga när en andel definitivt förlorar sitt värde i fall som avses i 3 § 8 mom. tredje stycket.

En delägare i ett handelsbolag skall anses ha avyttrat sin andel i bolaget om andelen inlöses eller bolaget upplöses.

Har andelen övergått till någon annan på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och är det justerade ingångsvärdet enligt 28 § negativt, skall beskattning ske som om andelen avyttrats.

Inlöses andel i värdepappersfond eller utskiftas fondens behållna tillgångar till fondandelsägare i samband med att fonden upplöses, skall avyttring av andelen anses ha skett mot vederlag motsvarande vad fondandelsägaren uppbär vid inlösen eller utskiftning. Detsamma gäller om medlem avgår ur en ekonomisk förening.

Utnyttjas ett finansiellt instrument, som avser teckningsrätt, delrätt, företrädesrätt till teckning av vinstandelslån, köption, termin, optionsrätt, konvertibelt skuldebrev eller konvertibelt vinstandelsbevis, för förvärv av aktier eller annan egendom, anses detta inte som en avyttring av det utnyttjade instrumentet. Anskaffningsvärdet för den förvärvade egendomen är summan av anskaffningsvärdet för instrumentet och annat vederlag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

³Lydelse enligt prop. 1994/95:25.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Prop. 1994/95:70

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:802) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

1 §

Ett aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett annat aktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

Vid fusion mellan aktiebolag och bankaktiebolag gäller bestämmelserna i 11 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618).

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.
2 §¹

En huvudman får inte vara

1. underårig eller i konkurs,
2. bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda förhållanden medger det,
3. anställd i sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i annan sparbank.

En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än *Sparbankernas Bank* eller i en föreningsbank eller inom landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna.

En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än *Sparbanken Sverige AB* eller i en föreningsbank eller inom landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹Senaste lydelse 1992:1614.

Regeringen tillkallade år 1990 en kommitté med uppgift att göra en översyn av aktiebolagslagen. Kommittén antog namnet Aktiebolagskommittén. I kommitténs uppdrag har ingått att lägga fram förslag till de lagändringar som fordras med hänsyn till EES-avtalet och Sveriges närmande till EG. Kommittén har tidigare avgivit delbetänkandet *Bundna aktier* (SOU 1992:13), som lett till lagstiftning (prop. 1992/93:68, bet. 1992/93:LU14, rskr. 1992/93:62, SFS 1992:1238). Kommittén har därefter avgivit delbetänkandet *Aktiebolagslagen och EG* (SOU 1992:83). Betänkandet innehåller huvudsakligen förslag till sådana ändringar i aktiebolagslagen som föranleds av EG:s första, andra, tredje och tolfte bolagsrättsdirektiv.

I prop. 1993/94:196, som grundas på det nyss nämnda betänkandet, föreslås att aktiebolagen skall delas in i två kategorier, publika aktiebolag och privata aktiebolag. De publika aktiebolagen skall, till skillnad från de privata aktiebolagen, kunna vända sig till allmänheten för att skaffa kapital. Fondpapper som har givits ut av privata aktiebolag skall inte kunna bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats. Aktiekapitalet skall i ett publikt aktiebolag uppgå till minst 500 000 kr och i ett privat aktiebolag till minst 100 000 kr. I firman för ett publikt aktiebolag skall ordet "publikt" eller förkortningen "(pub)" ingå, medan firman för ett privat aktiebolag skall innehålla ordet "privat" eller förkortningen "(priv)".

Vidare innehåller propositionen ett flertal ändringar i aktiebolagslagen, främst nya regler om fusion mellan aktiebolag, företrädesrätt vid ökning av aktiekapital, nedsättning av aktiekapitalet, bolagets bundenhet av ställföreträdarens rättshandlingar och verkan av registrering i aktiebolagsregistret.

Riksdagen har den 7 juni 1994 beslutat om ändringar i bl.a. aktiebolagslagen med anledning av prop. 1993/94:196. De nya reglerna kommer i huvudsak att träda i kraft den 1 januari 1995. Riksdagen kommer dock under hösten att behandla propositionens förslag om lagändringar avseende firmafrågor.

Inom Finansdepartementet har utarbetats en promemoria, *Ändringar av den bolagsrättsliga lagstiftningen för bank- och försäkringsområdet* med anledning av EES-avtalet. I promemorian behandlas införlivande av de bolagsrättsliga direktivens regler genom ändringar i lagstiftningen på bank- och försäkringsområdet. Direktiven i svensk översättning finns i *bilaga 1-4*. Promemorian har remissbehandlats. Inom Finansdepartementet har gjorts en sammanställning av remissyttrandena. Sammanställningen finns tillgänglig i departementet (dnr 2352/94). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*.

Regeringen beslutade den 13 oktober 1994 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagar som finns i *bilaga 6*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*.

Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Vi återkommer till Lagrådets synpunkter i författningskommentaren.

4 Allmänna utgångspunkter

4.1 EG:s bolagsrätt

EG är en i huvudsak ekonomisk gemenskap, vars övergripande mål är att skapa tillväxt, stabilitet och ökat välbefinnande i medlemsstaterna. Formellt består EG av tre självständiga gemenskaper, Europeiska kol- och stål-gemenskapen, Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atom-energi-gemenskapen. Samarbetet inom EG har successivt byggts ut, bl.a. genom det s.k. fusionsfördraget (1965), den s.k. enhetsakten (1986) och unionsfördraget (Maastrichtfördraget 1992). Den övergripande helhet som omfattas av unionsfördraget betecknas Europeiska unionen (EU).

I dag har EG tolv medlemsländer; Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Storbritannien, Irland, Danmark, Grekland, Spanien och Portugal.

I lagrådsremissen används beteckningen EU för Europeiska unionen när medlemsstaternas samarbete i hela dess vidd diskuteras. För den del av samarbetet som har överstatliga inslag och som traditionellt förknippas med de Europeiska gemenskaperna används den alljämt giltiga benämningen EG. EG:s bolagsrätt rymmer helt inom ramen för det senare samarbetet.

Inom EG har utvecklats ett särskilt regelverk, den s.k. EG-rätten.

Den *primära EG-rätten* består av de fördrag som ligger till grund för de tre gemenskaperna samt fusionsfördraget och enhetsakten. Hit hör det s.k. Rom-fördraget, som bl.a. innehåller det viktiga förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet. Det är principen om icke-diskriminering som har föranlett de ovannämnda ändringarna i aktiebolagslagen samt i lagstiftningen på bank- och försäkringsområdet (se prop. 1992/93:68).

Den *sekundära EG-rätten* utgörs av rättsakter som har utfärdats av EG:s institutioner. Sådana rättsakter syftar bl.a. till att åstadkomma en harmonisering av de olika ländernas lagstiftning för att därigenom förverkliga gemenskapernas mål. Störst intresse i detta sammanhang har de direktiv som EG har beslutat om på bolagsrättens område. För närvarande finns det nio sådana direktiv. Ytterligare direktiv förbereds.

Direktiven, som har beslutats av EG:s råd, riktar sig till medlemsstaterna och anger ett visst resultat som skall uppnås inom en bestämd

tid. Medlemsstaterna får själva bestämma form och tillvägagångssätt för införandet av reglerna i den nationella rätten. Direktiven är alltså inte direkt tillämpliga i medlemsstaterna och har inte heller s.k. *direkt verkan* (effekt) i förhållandet mellan enskilda, dvs. direktivens bestämmelser grundar inte några rättigheter eller skyldigheter och kan normalt inte åberopas inför domstolar och andra myndigheter. Om emellertid en medlemsstat underlåter att införa ett direktivs bestämmelser i den nationella lagstiftningen, anses enskilda rättssubjekt i vissa fall kunna åberopa direktivets bestämmelser gentemot det allmänna.

Som nämnts finns det i detta lagstiftningsarbete anledning att ta upp de första, andra, tredje och tolfte bolagsrättsdirektiven.

Det första bolagsrättsliga direktivet (68/151/EEG) brukar kallas *publicitetsdirektivet*, eftersom det innehåller bestämmelser om offentliggörande av handlingar och uppgifter rörande bolag. Det innehåller därutöver bestämmelser om bolagsorganens möjligheter att förpliktiga bolaget mot utomstående. I flertalet EG-stater finns det vid sidan av bolagsformen aktiebolag en ytterligare bolagsform utan personligt ansvar för delägarna (exempelvis i Tyskland, *die Gesellschaft mit beschränkter Haftung, GmbH*). Direktivet gäller i dessa länder för båda bolagsformerna. I Storbritannien och Irland, som saknar denna uppdelning i två skilda bolagsformer utan personligt ansvar, gäller direktivets bestämmelser i stället på de båda huvudkategorierna av aktiebolag som finns i dessa länder, *public companies limited by shares or by guarantee and having a share capital (public companies)* och *private companies limited by shares or by guarantees (private companies)*.

Det andra bolagsrättsliga direktivet (77/91/EEG) kallas ofta *kapitaldirektivet*. Det innehåller bestämmelser om tillskottskapitalets storlek, anskaffande och bibehållande. Det innehåller vidare bl.a. regler om utbetalning av bolagets medel och om likabehandling av aktieägare. Det skall endast tillämpas på aktiebolag. I Storbritannien och Irland skall det tillämpas enbart på *public companies*.

I det tredje bolagsrättsliga direktivet (78/855/EEG), *fusionsdirektivet*, behandlas frågor om nationella fusioner. Direktivet innehåller bestämmelser som ingående reglerar fusionsförfarandet i syfte att skydda aktieägare och borgenärer i överlåtande och övertagande bolag. Direktivet gäller endast *aktiebolag* resp. *public companies*.

Det tolfte bolagsrättsliga direktivet (89/667/EEG) kräver att medlemsstaterna inför regler om *enmansbolag*. Dessutom uppställs i direktivet vissa krav på dokumentation av rättshandlingar mellan bolaget och ägaren. Bestämmelserna skall i första hand tillämpas på den särskilda bolagsform som finns i de kontinentala staterna (exempelvis i Tyskland, *GmbH*) och på *private companies* i Storbritannien och Irland men gäller i de länder som tillåter enmansbolag även för *aktiebolag* och för *public companies* (se artikel 6).

Sverige och andra EFTA-länder har träffat avtal med EG och EG:s medlemsstater om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, EES. Sverige har ansökt om medlemskap och har träffat avtal med EU:s nuvarande medlemsländer om inträde i unionen den 1 januari 1995. Frågan om medlemskap i EU skall dock först bli föremål för folkomröstning.

EES-avtalet, som trädde i kraft den 1 januari 1994, syftar till en intergrering av de aktuella EFTA-ländernas (utöver Sverige också Finland, Island, Norge och Österrike samt i ett senare skede eventuellt Lichtenstein) marknader med EU:s inre marknad. Inom denna gemensamma marknad skall i princip råda fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital (*de fyra friheterna*).

Enligt artikel 77 i EES-avtalet jämförd med bilaga XXII till avtalet skall Sverige inom en tid av två år från avtalets ikraftträdande införliva bl.a. de fyra ovan nämnda bolagsrättsliga direktiven i sin nationella rättsordning. Av artikel 7 i avtalet följer att det står Sverige fritt att välja form och metod för detta införlivande.

Inom EU gäller inte endast att direktiven måste införlivas med de nationella rättsordningarna. Det fordras också att direktiven och annan EG-rätt tolkas enhetligt i alla EU-länder. Tolkningen skall i sista hand göras av EG-domstolen. Enligt EES-avtalet gäller på motsvarande sätt att det till följd av avtalet gemensamma regelverket skall tolkas enhetligt inom EES-området. I avtalet har också föreskrivits att bestämmelser i avtalet, om de är identiska med bestämmelser i EG-rätten, vid genomförande och tillämpning skall tolkas i enlighet med relevanta avgöranden av EG-domstolen som har meddelats före dagen för avtalets undertecknande. Svenska domstolar och andra rättstillämpande myndigheter kommer alltså att vara skyldiga att i viss utsträckning beakta EG-domstolens avgöranden. Sedan avtalet nu har trätt i kraft, kommer de vidare att kunna inhämta yttrande från en särskild EFTA-domstol.

Till följd av EES-avtalet måste den svenska bolagsrätten stå i överensstämmelse med EG:s bolagsrätt. Givetvis innebär ett medlemskap i EU att samma krav ställs. I fråga om icke-diskrimineringsprincipen har detta krav redan tillgodosetts genom ändringarna i aktiebolagslagen och i lagstiftningen på bank- och försäkringsområdet varigenom bundna aktier avskaffats och bosättningskravet för stiftare och befattningshavare i aktiebolag liberaliserats. Behovet av lagändringar i anledning av de fjärde, sjunde och elfte direktiven samt bankredovisningsdirektivet och försäkringsredovisningsdirektivet har behandlats i Redovisningskommitténs nyligen framlagda betänkande Års- och koncernredovisning enligt EG-direktiv (SOU 1994:17) som för närvarande är föremål för remissbehandling. Det åttonde direktivet, som innehåller bestämmelser om behörighet att vara revisor, har behandlats i Revisorkommitténs betänkande Revisorerna och EG (SOU 1993:69). Det sjätte direktivet innehåller bestämmelser om s.k. fission (dvs. delning av bolag) men behöver inte tillämpas annat än i de länder som har sådana bestämmelser i sin nationella lagstiftning.

I de lagförslag som läggs fram i detta ärenden finns — i de bestämmelser som behandlar tillstånd till verkställande av fusionsplanen — hänvisningar till lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES), EES-lagen (se 11 kap. 13 § i förslaget till lag om ändring i bankaktiebolagslagen och 15 a kap. 13 § i förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen).

Hänvisningar till EES-lagen finns också i bestämmelserna om registrering av fusioner i 12 kap. 5 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 4 § och 8 kap. 5 § sparbankslagen (1987:619) och 10 kap. 4 § föreningsbankslagen (1987:620) samt i bestämmelserna om tillstånd till verkställande av fusionsplan i 14 kap. 15 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Regeringen har i prop. 1994/95:19 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen föreslagit bl.a. att riksdagen antar ett förslag till lag med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Av övergångsbestämmelserna till det lagförslaget följer att EES-lagen skall upphöra att gälla den 1 januari 1995.

Frågan om vilka ändringar i de ovan nämnda fusionsreglerna som ett upphävande av EES-lagen föranleder bereds för närvarande i regeringskansliet.

4.3 Principiella överväganden

En harmonisering av svensk rätt med EG:s bolagsrätt framtvingar inte några mer grundläggande förändringar av det svenska regelverket. De svenska bolagsrättsliga bestämmelserna uppvisar redan i dag stora likheter med EG:s bolagsrättsliga regler. Det sammanhänger med att svensk rätt utvecklats under påverkan av annan europeisk rätt. Det bör också framhållas att EG:s bolagsrätt inte utgör någon heltäckande reglering av bolagsrätten. Det är därför enbart på vissa särskilda områden som svenska harmoniseringsåtgärder blir nödvändiga. Dessutom lämnar EG-rätten i flera avseenden det enskilda landet utrymme att välja den lämpligaste av flera alternativa lösningar. Direktivet ställer ofta endast vissa minimikrav på lagstiftningens utformning och förhindrar i så fall inte nationella särregleringar så länge dessa inte kommer i konflikt med direktivens bestämmelser.

Som nämnts har regeringen vad gäller aktiebolagslagen i prop. 1993/94:196 behandlat de frågor som föranleds av de bolagsrättsliga direktiven 1, 2, 3 och 12. Riksdagen har beslutat om huvuddelen av dessa förslag. Direktiven omfattar emellertid även den bolagsrättsliga lagstiftningen för finansmarknaden och en motsvarande harmonisering måste därför ske också inom detta område.

Aktiebolagslagen är tillämplig på samtliga svenska aktiebolag såvida inte annat föreskrivs i särskild lag. För bank- och försäkringsaktiebolag är den bolagsrättsliga regleringen i bankrörelselagen och bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen uttömmande. Aktiebolagsrättsliga

frågor är däremot endast delvis reglerade i lagen om kreditmarknadsbolag och i lagarna på värdepappersmarknadsområdet. För de bolag som omfattas av den lagstiftningen gäller i stor utsträckning att de beslutade ändringarna i aktiebolagslagen får direkt genomslag.

Utgångspunkten bör vara att de förändringar som föreslås genomförda i aktiebolagslagen också bör genomföras på bank- och försäkringsområdet, om det inte finns särskilda skäl för andra lösningar med hänsyn till dessa verksamheters speciella art. När, som i merparten av punkterna nedan, samma lösning för bank- och försäkringsområdet som för aktiebolag i allmänhet väljs kommer detta normalt inte särskilt att anges.

5 Privata och publika bank- och försäkringsaktiebolag

5.1 Två kategorier aktiebolag på bank- och försäkringsområdet

Regeringens förslag: Aktiebolagen på bank- och försäkringsområdet delas in i två kategorier, privata och publika bank- och försäkringsaktiebolag.

Publika men inte privata aktiebolag skall ha rätt att inbjuda allmänheten att teckna eller förvärva aktier och andra värdepapper som bolaget ger ut.

Ett privat bankaktiebolags resp. försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet bank resp. försäkringsaktiebolag. Bolagets firma skall vidare innehålla ordet privat eller avslutas med förkortningen (priv). Ett publikt bankaktiebolags resp. försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet bank resp. försäkringsaktiebolag. Ett sådant bolags firma skall vidare innehålla ordet publikt eller avslutas med förkortningen (pub).

Något minsta aktiekapital för de privata resp. publika aktiebolagen på bank- och försäkringsområdet föreslås inte.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt eller lämnat promemorians förslag om att införa två kategorier aktiebolag på bank- och försäkringsområdet utan erinran.

Stadshypotek AB har yttrat sig särskilt angående gränsdragningen mellan kategorierna och efterlyst en annan legaldefinition av privat bankaktiebolag.

Flertalet remissinstanser har tillstyrkt förslaget om bolagskategoriernas beteckningar eller lämnat det utan invändning. Åtskilliga remissinstanser har emellertid ansett att det inte är nödvändigt att ge båda bolagskategorierna nya beteckningar och förkortningar. *Konkurrensverket* har uttalat

att endast publika aktiebolag skall behöva ändra firma. *Finansinspektionen* och *Sveriges Försäkringsförbund* har i stället hävdade att enbart bolag som tillhör kategorin privata bolag bör tvingas byta beteckning. *Svenska Bankföreningen* har uttalat att endast privata bankaktiebolag skall behöva ändra firma. Föreningen har hävdade att — om det skulle anses nödvändigt — det skulle vara tillräckligt enligt direktiven att som komplement åsätta såväl privata som publika bankaktiebolag ordet "AB". *Finansbolagens förening* har menat att ingen av bolagskategorierna bör tvingas ändra beteckning. Några remissinstanser har förordade andra förkortningar.

Samtliga remissinstanser har lämnade bedömningen om att det inte är nödvändigt att fastställa ett minsta aktiekapital för de privata- och publika aktiebolagen på bank- och försäkringsområdet utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: EG:s bolagsrättsliga direktiv är inte tillämpliga på alla typer av bolag. Såsom tidigare har nämnts förekommer det, utöver aktiebolaget, en ytterligare bolagsform med begränsat betalningsansvar för delägarna. I Storbritannien finns endast en bolagsform med ett begränsat betalningsansvar för delägarna men denna är i stället indelade i två huvudkategorier, *public companies* och *private companies*. Medan aktiebolag resp. *public companies* ofta utgörs av större företag med en stor ägarkrets, utmärks den andra bolagsformen resp. *private companies* som regel av att de är mindre företag med få delägare.

I svensk rätt förekommer däremot endast en bolagsform utan personligt betalningsansvar för delägaren, aktiebolaget. Varken EES-avtalet eller ett medlemskap i EU innebär någon formell skyldighet för Sverige att införa en ytterligare bolagsform. Det finns emellertid starka skäl för att komplettera den svenska aktiebolagsrätten med särskilda regler för mindre bolag.

I prop. 1993/94:196 (se avsnitt 5.1-5.3) föreslår regeringen beträffande den allmänna bolagsrätten bl.a. följande. Aktiebolagen skall efter förebild från Storbritannien och Irland indelas i två kategorier, privata och publika aktiebolag. Gränsdragningen mellan de båda bolagskategorierna görs så att publika men inte privata aktiebolag skall ha rätt att inbjuda allmänheten att teckna eller förvärva aktier och andra värdepapper som bolaget ger ut. De båda bolagskategorierna skall benämnas "publika aktiebolag" och "privata aktiebolag". I de publika aktiebolagens firma skall ingå antingen beteckningen "publikt aktiebolag" eller förkortningarna "AB" och "(pub)". I de privata aktiebolagens firma skall ingå antingen beteckningen "privat aktiebolag" eller förkortningarna "AB" och "(priv)". Som nämnts har riksdagen beslutade om ändringar i aktiebolagslagen med anledning av nyss nämnde prop. (se SFS 1994:802). Riksdagen kommer dock under hösten att behandla propositionens förslag om lagändring avseende firmafrågor.

I detta sammanhang bör det återigen noteras att de ändringar i aktiebolagslagen som antagits av riksdagen — däribland kategoriindelningen av bolagen — även gäller för vissa aktiebolag verksamma på finansmarknaden såsom kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Eftersom det finns ett grundläggande värde i att likartade regler gäller för alla aktiebolag som agerar på finansmarknaden, bör utgångspunkten vara att de

förändringar som genomförs i aktiebolagslagen också bör genomföras i den särskilda lagstiftningen på bank- och försäkringsområdet.

Det är även av vikt att ha internationellt likartade regler och bolagskategorier. Bolag inom bankområdet i exempelvis Storbritannien och Tyskland får bedriva rörelse både i public companies och i private companies resp. Aktiengesellschaft och i den särskilda bolagsformen Gesellschaft mit beschränkter Haftung, GmbH. En kategoriindelning innebär att även Sverige ges en möjlighet att - vid införlivande av kommande EG-direktiv eller på andra grunder - skapa mer flexibla regler för de privata aktiebolagen. Enligt regeringens mening bör andra lösningar därför sökas endast om det finns särskilda skäl för detta med hänsyn till verksamhetens speciella art.

Det är svårt att se några särskilda skäl mot att införa två kategorier aktiebolag även på bank- och försäkringsområdet. Aktörerna på bank- och försäkringsområdet är visserligen till övervägande delen stora aktiebolag som sannolikt anser rätten att nyttja värdepappersmarknaden som en omistlig tillgång. Detta är särskilt märkbart på bankområdet. Det kan dock finnas ett behov och ett intresse inom exempelvis en industrikoncern att markera en mer "privat" affärsinriktning. Affärsidén kan då vara att arbeta endast med att försäkra risker inom koncernen (captivebolag). Regeringen anser således att aktiebolagen på bank- och försäkringsområdet bör delas in i två kategorier, privata och publika bank- och försäkringsaktiebolag. Den legala regleringen av de två kategorierna bör i allt väsentligt överensstämma med bestämmelserna i aktiebolagslagen.

När man tar ställning till vilka närmare kriterier som skall gälla vid gränsdragningen mellan de två kategorierna bör man undersöka hur frågan har reglerats i andra länder inom EES-området. Intresset av att ge den svenska bolagsrätten en struktur likartad den som finns i andra EES-stater talar för att gränsen mellan de båda kategorierna dras på i huvudsak samma sätt som i andra länder inom EES-området. Här kan noteras att det är utmärkande för ett GmbH och motsvarande bolagsformer att bolaget i motsats till aktiebolaget inte har möjlighet att vända sig till allmänheten för att skaffa kapital. Vidare kan konstateras att i Storbritannien och Irland har ett private company inte rätt att inbjuda allmänheten att teckna eller förvärva aktier i bolaget. Enligt aktiebolagslagen i dess från den 1 januari 1995 gällande lydelse gäller detsamma i Sverige. Detta kommer till uttryck genom förbud för aktiebolag som tillhör den ena bolagskategorin att söka sprida bolagets aktier eller av bolaget utgivna skuldebrev eller optionsbevis till allmänheten. Motsvarande förbud gäller för aktieägare i bolaget.

Stadshypotek har hävdad att gränsdragningen mellan publika och privata bankaktiebolag bör göras på ett något annorlunda sätt för att den privata bolagskategorin skall kunna bli praktiskt användbar på finansmarknaden. Bolaget har föreslagit att det bör vara möjligt även för ett privat bankaktiebolag att bl.a. emittera obligationer och certifikat till allmänheten. Enligt regeringens mening kan det finnas särskilda skäl att välja något annorlunda kriterier för de privata bolag som skall vara verksamma på bank- och försäkringsområdet. Frågan bör dock få en allsidig belysning

innan beslut om detta fattas. Vi är därför inte nu beredda att på denna punkt föreslå en annan ordning än den som genomförts i aktiebolagslagen.

Enligt nu gällande regler måste ett bankaktiebolags firma innehålla ordet bank och ett försäkringsaktiebolags firma innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Om aktiebolagen indelas i två kategorier är det rimligt att kategoriindelningen kommer till uttryck i bolagens beteckningar och firma. I kapitaldirektivet uppställs också ett krav av sådant slag. Enligt artikel 1 skall sålunda namnet på sådana bolag som omfattas av direktivet innehålla eller åtföljas av en beteckning som skiljer sig från den som föreskrivs för andra bolagsformer. I publicitetsdirektivet, artikel 4, föreskrivs dessutom att brev och orderblanketter skall ange bl.a. bolagets form. Bestämmelsen gör det naturligt att det i själva firman ingår en uppgift om vilken bolagskategori bolaget tillhör.

Skillnaden mellan aktiebolag av den ena eller den andra kategorin kan markeras genom att bolag i båda kategorierna åsätts en särskild benämning i vilket ordet bank resp. försäkringsaktiebolag ingår. Dessa benämningar kan kompletteras av ett för kategorin specifikt ord, t.ex. "publikt" eller "privat". Ett alternativ är att åsätta bolag av endast den ena kategorin en sådan särskild benämning, medan bolag av den andra kategorin kallas "bank" resp. "försäkringsaktiebolag".

Åtskilliga remissinstanser har förordat det senare alternativet. Skälen för en sådan ordning torde ligga främst i de olägenheter och kostnader som en firmaändring innebär. Det skulle alltså i och för sig vara önskvärt om skyldigheten att byta firma kunde begränsas till enbart bolag i den ena kategorin. Det är emellertid svårt att motivera varför den ena kategorin av bolag — de publika alternativt privata — skall ändra firman medan den andra slipper. I detta sammanhang skall även beaktas att nuvarande firmarättsliga regler inte uppställer något krav på att bankaktiebolag i sin firma skall innehålla ordet aktiebolag. Detta innebär således att det av en banks firma inte framgår om verksamheten drivs i en företagsform utan personligt ansvar för ägarna. För att klargöra när en bank drivs i en sådan företagsform — vilket torde fordras enligt kapitaldirektivet, artikel 1 — bör båda kategorierna åsättas en särskild benämning. Regeringen anser därför att övervägande skäl talar för att båda kategorierna av bolag bör ges särskilda beteckningar och att dessa beteckningar skall återfinnas i bolagens firma. Förkortningarna bör vara "priv" resp. "pub" (se även prop. 1993/94:196 s. 77 f).

Slutsatsen av det anförda är att ett privat bankaktiebolags resp. försäkringsaktiebolags firma bör innehålla ordet bank resp. försäkringsaktiebolag samt dessutom ordet privat eller avslutas med förkortningen (priv). Ett publikt bankaktiebolags resp. försäkringsaktiebolags firma bör innehålla ordet bank resp. försäkringsaktiebolag samt även ordet publikt eller avslutas med förkortningen (pub).

I EG:s kapitaldirektiv — som endast gäller för *public companies*, *aktiebolag* och motsvarande bolagstyper — föreskrivs att medlemsstaternas lagstiftning skall föreskriva att ett kapital om minst 25 000 ecu måste tecknas för att ett bolag skall få bildas eller få tillstånd att börja sin

verksamhet (artikel 6.1). Rådet skall vart femte år överväga och vid behov ändra beloppets storlek (artikel 6.3). Aktiekapitalet får normalt inte sättas ned under det angivna minimikapitalet (artikel 34). Ett allmänt aktiebolag skall ha ett aktiekapital om minst 100 000 kr i privat aktiebolag och minst 500 000 kr i publikt aktiebolag (se avsnitt 5.4 och 5.5 i prop. 1993/94:196).

Enligt den i denna lagrådsremiss föreslagna lydelsen av 1 kap. 4 § bankaktiebolagslagen (tidigare 1 kap. 2 §) skall ett bankaktiebolag när rörelsen påbörjas ha ett bundet eget kapital som vid tidpunkten för beslut om oktroj motsvarar minst fem miljoner ecu. Kapitalbasen i en bank får inte understiga den lägsta nivå för startkapital som krävs för auktorisation (se 2 kap. 9 § andra stycket bankrörelselagen). När ett försäkringsbolag bildas skall kapitalbasen minst uppgå till garantibeloppet. Kapitalbasen får aldrig vara mindre än garantibeloppet (se här 1 kap. 8 a § försäkringsrörelselagen). För livförsäkringsrörelse skall garantibeloppet uppgå till ett belopp som motsvarar 800 000 ecu och för skadeförsäkringsrörelse, beroende på försäkringsklass, ett belopp motsvarande minst 200 000 ecu (se 7 kap. 26 och 27 §§ försäkringsrörelselagen). Mot denna bakgrund saknas anledning att fastställa ett minsta aktiekapital beroende av om det är ett privat eller ett publikt aktiebolag på bank- och försäkringsområdet. De krav som ställs för de bolag som är verksamma på finansmarknaden överstiger väl de krav som ställs i kapitaldirektivet.

I detta sammanhang skall också behandlas det krav som uppställs i artikel 4 i kapitaldirektivet. Om ett bolag enligt den nationella lagstiftningen i en medlemsstat inte får börja sin verksamhet utan tillstånd skall — enligt direktivet — lagstiftningen innehålla bestämmelser om ansvar för förbindelser som har ingåtts av bolaget eller för dettas räkning innan ansökningsom tillstånd beviljades eller avslogs. För att bedriva bank- resp. försäkringsrörelse krävs regeringens tillstånd (se 2 kap. 3 § bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen). Senast sex månader efter regeringens beslut om oktroj resp. koncession skall bolagen anmälas för registrering (se 2 kap. 12 § bankaktiebolagslagen och 2 kap. 13 § försäkringsrörelselagen). Detta innebär således att tillstånd att driva bank- resp. försäkringsverksamhet skall sökas av bolagets stiftare och att ett aktiebolag som skall driva sådan verksamhet inte får rättskapacitet förrän efter tillstånd för verksamhet givits. Om en förpliktelse uppkommer genom en åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som har beslutat eller deltagit i åtgärden solidariskt för förpliktelsen. Vid registreringen övergår ansvaret på bolaget (se 2 kap. 16 § bankaktiebolagslagen och 2 kap. 18 § försäkringsrörelselagen). Den svenska lagstiftningen på bank- och försäkringsområdet uppfyller således nyss nämnd bestämmelse i kapitaldirektivet.

Regeringens förslag: Ett aktiebolag som tillhör den ena bolagskategorin skall med bibehållen juridisk identitet kunna omvandlas till aktiebolag av den andra kategorin.

För att ett publikt bank- eller försäkringsaktiebolag skall bli privat skall krävas ett beslut av bolagsstämman. Ett sådant beslut skall vara giltigt endast om det har biträtts av samtliga på stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Även för att ett privat bank- eller försäkringsaktiebolag skall bli publikt skall krävas ett beslut av bolagsstämman. Ett sådant beslut skall för att vara giltigt ha biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte framfört några invändningar i denna del.

Skälen för regeringens förslag: I de stater som har två bolagsformer utan personligt betalningsansvar för delägarna är det möjligt att gå över från den ena bolagsformen till den andra. Motsvarande gäller i de länder där aktiebolagen indelas i två kategorier. Ett tyskt *Aktiengesellschaft* kan sålunda omvandlas till ett *GmbH* och ett brittiskt *public company* kan omvandlas till ett *private company*. En övergång kan också ske i motsatt riktning. Vid ett sådant byte av bolagsform eller bolagskategori anses bolaget behålla sin rättssubjektivitet och förblir alltså en och samma juridiska person.

Denna ordning bör gälla även i Sverige. Det bör sålunda vara möjligt för ett bolag av den ena kategorin att gå över till den andra bolagskategorin. Vid en sådan övergång bör bolaget behålla sin tidigare identitet. Kategoribytet innebär då inte någon förmögenhetsöverföring eller något gäldenärsbyte. Detta medför i sin tur att borgenärernas medgivande till övergången inte behöver inhämtas.

Det är emellertid klart att ett byte av bolagskategori måste omgärdas med regler som ger aktieägarna och borgenärerna ett rimligt skydd. Ett beslut om övergång från den ena till den andra kategorin bör därför kunna fattas enbart av bolagsstämman och endast med kvalificerad majoritet. Beslutet bör vidare inte få verkan förrän det har offentliggjorts genom registrering i register. En förutsättning för sådan registrering bör vara att kategoribytet kommer till uttryck i bolagets firma.

För den enskilde aktieägaren kan det vara av stor betydelse om bolaget är ett publikt eller ett privat aktiebolag. Aktier i ett publikt bank- och försäkringsaktiebolag kommer att kunna vara föremål för handel på aktiemarknaden. Någon möjlighet till sådan handel kommer inte att finnas för aktier i privata bolag. Ett beslut att ett publikt aktiebolag skall bli privat kan därför få till följd att aktiens värde minskar väsentligt. Skyddet för

minoritetsaktieägarna kräver att beslut av nu aktuellt slag enbart kan fattas med synnerligen kvalificerad majoritet.

Även ett beslut om övergång från privat aktiebolag till publikt aktiebolag kan vara av avsevärd betydelse för den enskilde aktieägaren. Övergången leder dessutom till att delvis andra regler kommer att bli tillämpliga på bolaget. Det är därför rimligt att det för ett beslut om en sådan övergång skall krävas minst samma majoritet som normalt fordras för ett beslut om ändring i bolagsordningen, nämligen två tredjedelar av rösterna av de på stämman företrädde aktierna.

En särskild fråga är på vilket sätt dagens bank- och försäkringsaktiebolag skall inordnas i den nya kategoriindelningen. Denna fråga kommer att beröras i avsnitt 15.

5.3 Sanktioner mot olovlig inbjudan till allmänheten

Regeringens förslag: Den som uppsåtligen bryter mot förbudet för privata bank- och försäkringsaktiebolag att sprida aktier till allmänheten skall kunna dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Finansinspektionen* har dock anfört att det föreligger övervägande skäl att avstå från den föreslagna ändringen i bankaktiebolagslagen.

Skälen för regeringens förslag: I aktiebolagslagen är vissa föreskrifter straffsanktionerade (se 19 kap. 1 §). Motsvarande straffbestämmelser fanns tidigare i bankrörelselagen men har upphävts. Som skäl för detta anfördes att det kunde ifrågasättas om en straffrättslig reglering var det mest effektiva för att se till att bestämmelser i banklagstiftningen efterlevdes (se prop. 1992/93:89 s. 146 f). I försäkringsrörelselagen finns dock en straffbestämmelse motsvarande den i aktiebolagslagen kvar.

Finansinspektionen har anmärkt att det är olyckligt att nu återinföra straff som sanktion i bankaktiebolagslagen samt anfört att detta förfarande strider mot utvecklingen att i stället för straff använda den effektivare sanktionen föreläggande att göra rättelse i kombination med vite.

I aktiebolagslagen föreskrivs att den som uppsåtligen bryter mot förbudet i lagen för privata aktiebolag att sprida aktier till allmänheten skall kunna dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I prop. 1993/94:196 (se s. 86) motiveras regeringens förslag på följande sätt:

"Det är givetvis väsentligt att den gräns som dras mellan publika och privata bolag respekteras. Det är därför nödvändigt att ha verk samma sanktioner mot överträdelse av förbudet för privata aktiebolag att söka sprida aktier och andra värdepapper till allmänheten. Om det saknas sådana sanktioner, finns det en risk för att andra EES-stater ifrågasätter Sveriges vilja att anpassa sig till EG:s bolags-

rättsliga regler. Detta motiverar att man knyter en straffbestämmelse till förbudet."

Prop. 1994/95:70

På det finansiella området torde de nu angivna skälen göra sig mindre starkt gällande. Redan det förhållandet att banker, försäkringsbolag, kreditmarknadsbolag och bolag på värdepappersmarknadsområdet står under Finansinspektionens tillsyn — och omfattas av de möjligheter till ingripande och sanktioner som inspektionen förfogar över — gör behovet av straffrättsliga sanktioner mindre påtagligt. Dessutom har inspektionen möjlighet att använda förelägganden förenade med kraftfulla viten för att åstadkomma rättelser. Trots detta talar enligt regeringens mening övervägande skäl för att införa samma straffsanktioner i bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen. Anledningen är främst att det är lämpligt att sanktionssystemet utformas på samma sätt inom hela det finansiella området. Eftersom kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag i detta hänseende regleras av aktiebolagslagen och vissa straffbestämmelser ännu återfinns i försäkringsrörelselagen och eftersom en genomgripande översyn av de associationsrättsliga reglerna på det finansiella området förestår inom en inte allt för avlägsen framtid, är det lämpligt att tills vidare välja att införa samma straffbestämmelser i bank- och försäkringslagstiftningen som inom den lagstiftning som gäller för aktiebolag i allmänhet.

6 Apportemission m.m.

Regeringens förslag: I bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen införs regler om utgivande av aktier mot apportegendom vid bildandet av bank- och försäkringsaktiebolag. Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande.

En särskild stiftelseurkund skall upprättas vid bildandet av bankaktiebolag och försäkringsbolag.

Om ett bank- eller försäkringsaktiebolag inom två år från registreringen av bolaget träffar avtal med stiftare eller aktieägare, skall avtalet underställas bolagsstämman för godkännande, om avtalet innebär att bolaget förvärvar egendom mot ett vederlag som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet. Detsamma skall gälla om bolaget träffar ett sådant avtal inom två år från det att bolaget har bytt bolagskategori. Något godkännande av bolagsstämman skall dock inte fordras om förvärvet sker på börs eller som ett led i bolagets löpande verksamhet.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Finansinspektionen* har dock anfört att det vid apportemission vid

bildande av bank- och försäkringsaktiebolag bör krävas ett medgivande från inspektionen.

Skälen för regeringens förslag: Av kapitaldirektivet, artikel 7, framgår att det tecknade aktiekapitalet får bestå av tillgångar som kan värderas ekonomiskt. Den enda begränsning som anges är fordran på arbete eller tjänst.

I artikel 11 finns bestämmelser som ålägger medlemsstaterna att uppställa vissa regler mot uppskjuten apport. Bestämmelserna avser de fall då bolaget förvärvar tillgångar från någon som har undertecknat bolagets stiftelseurkund. Sådana förvärv skall, om de har skett inom en tid som av den nationella lagstiftningen skall bestämmas till minst två år från det att bolaget bildades eller tilläts att börja sin verksamhet, granskas och offentliggöras enligt direktivets bestämmelser samt underställas bolagsstämman för godkännande. Detsamma gäller förvärv som skett sedan ett bolag av annat slag ombildats till aktiebolag (se artikel 13). Direktivbestämmelserna gäller emellertid endast om vederlaget för förvärvet motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet.

Medlemsstaterna får föreskriva att sådana bestämmelser även skall gälla när bolaget förvärvat tillgångarna från en aktieägare eller någon annan. Medlemsstaterna får å andra sidan också föreskriva att bestämmelserna inte skall tillämpas på förvärv som sker inom ramen för bolagets löpande verksamhet, på begäran eller under kontroll av en förvaltningsmyndighet eller en domstol eller på en fondbörs.

Av 2 kap. 2 § aktiebolagslagen framgår att det är möjligt att utge aktier mot apportegendom vid bildandet av ett aktiebolag. Den nuvarande banklagstiftningen ger inte någon sådan möjlighet vid bildandet av ett bankaktiebolag. Ett undantag föreligger dock vid ombildning av sparbanker och föreningsbanker till bankaktiebolag (se 2 kap. 2 § tredje stycket bankaktiebolagslagen). Apportegendom godtas även vid nyemission och vid fusion (se 4 kap. 2 § och 11 kap. 2 § bankaktiebolagslagen). Inte heller försäkringsrörelselagstiftningen ger någon möjlighet att utge aktier mot apportegendom vid bildandet av ett försäkringsaktiebolag. Apportegendom godtas dock i viss begränsad utsträckning vid nyemission (se 4 kap. 2 § andra stycket försäkringsrörelselagen).

I det betänkande som ligger till grund för den nu gällande banklagstiftningen (SOU 1984:27 s. 14 f) hävdas att det föreligger principiella skäl mot att i bankaktiebolagslagen föra in en bestämmelse som tillåter betalning genom apport vid nybildning. Som skäl anför utredningen att bankaktiebolagen kräver tillgångar i form av pengar för att påbörja sin verksamhet och att en apportbestämmelse vid nybildning torde sakna praktisk betydelse för dessa bolag.

I betänkandet av försäkringsutredningen (SOU 1946:34 s. 245) refereras först förarbetena till 1903 års försäkringslag. Där sägs att bestämmelsen i 1895 års aktiebolagslag om apportbildning inte lämpar sig för försäkringsaktiebolag eftersom dessa bolag inte gärna kan vara beroende av apportegendom, samtidigt som det konstateras att ett försäkringsaktiebolag behöver en kontant kapitalbas för att få en "betryggande verksamhet". I överensstämmelse med denna uppfattning innehöll 1903 års för-

säkringslag förbud mot apportbildning. Förbudet bibehölls med någon modifiering i 1917 års försäkringslag. Nämnda försäkringsutredning förordade av "principiella skäl" ett uttryckligt förbud mot apportbildning. Detta ställningstagande har sedan inte ändrats.

Finansinspektionen har förordat ett krav på inspektionens medgivande om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom vid bildande av bolag inom bank- och försäkringsområdet. Inspektionen har hävdade att bolagen behöver kontanta medel för att påbörja sin verksamhet samt att det för vissa tillgångsslag kan vara mycket svårt att fastställa det verkliga värdet för bolaget.

De omfattande rörelse regler som finns i bankrörelselagen och försäkringsrörelselagen gör att behovet av likvida medel vid bolagsbildning på bank- och försäkringsområdet inte gör sig lika starkt gällande som tidigare. Några starka skäl för att behålla särregleringen på detta område föreligger således inte. Till detta kommer att kapitaldirektivets bestämmelser får anses förutsätta att en möjlighet skall finnas att utge aktier mot apportegendom vid bildandet av ett bolag. Det finns därför anledning att nu införa regler om utgivande av aktier mot apportegendom vid bildandet av bank- och försäkringsaktiebolag. Som *Finansinspektionen* anmärkt kan det dock för vissa tillgångsslag vara mycket svårt att fastställa det verkliga värdet för bolaget. Regeringen anser därför att det för apportemission bör krävas inspektionens medgivande (jfr. beträffande apport vid nyemission, 4 kap. 2 § bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen).

Enligt gällande rätt för bank- och försäkringsaktiebolag har det inte ansetts nödvändigt att, som i aktiebolagslagen, föreskriva att en särskild stiftelseurkund skall upprättas vid bildandet av bolagen. Både kapitaldirektivet och fusionsdirektivet förutsätter dock att det vid varje bolagsbildning upprättas både en bolagsordning och en stiftelseurkund. Även i bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen bör det därför föreskrivas att en särskild stiftelseurkund skall upprättas vid bildandet av ett bank- eller försäkringsaktiebolag.

Några bestämmelser om uppskjuten apport förekommer inte i svensk rätt. EG-harmoniseringen fordrar emellertid att bestämmelser som motsvarar artikel 11 i kapitaldirektivet införs. Kapitaldirektivet blir i och för sig tillämpligt endast på publika bank- och försäkringsaktiebolag. Samma regelsystem bör emellertid gälla för båda bolagskategorierna, såvida inte särskilda skäl talar för något annat. Något skäl att frångå principen i detta fall föreligger inte. Bestämmelserna om uppskjuten apport bör således gälla för både publika och privata bolag.

Syftet bakom direktivets bestämmelser — att förhindra kringgående av bestämmelserna om tillskjutande av apportegendom — gör sig gällande såväl när bolagets avtalspart är någon av bolagets stiftare som när det är en aktieägare. Det är samtidigt angeläget att utforma lagstiftningen så att den inte försvårar normala affärstransaktioner. Sverige bör därför utnyttja den undantagsbestämmelse som direktivet innehåller och från bestämmelsernas tillämpningsområde undanta förvärv på börs samt förvärv som utgör led i bolagets löpande verksamhet.

Lagbestämmelserna bör utformas så att ett avtal om förvärv av egendom mellan å ena sidan bolaget och å andra sidan stiftare eller aktieägare i vissa fall blir beroende av bolagsstämman godkännande. Detta bör gälla om avtalet träffas inom två år från bolagets registrering eller inom två år från registreringen av beslut om byte av bolagskategori. Bolagsstämman godkännande bör dock inte krävas om vederlaget motsvarar mindre än en tiondel av aktiekapitalet och, som nyss nämnts, inte heller om förvärvet sker på börs eller utgör ett led i bolagets löpande verksamhet.

Av direktivets bestämmelser framgår att bolagsstämman beslut måste föregås av en granskning och ett offentliggörande av förvärvet. Den svenska lagstiftningen bör utformas på ett sådant sätt att stämman ges tillfredsställande möjligheter att granska förvärvet. Det innebär att stämman som beslutsunderlag bör ha en redogörelse från styrelsen om värdet på den förvärvade egendomen samt ett revisorsyttrande över redogörelsen.

7 Fusion

7.1 Huvuddragen i fusionsförfarandet

Regeringens förslag: För bankaktiebolag skall gälla nya fusionsregler. För försäkringsaktiebolag, som saknar regler om fusion, införts motsvarande fusionsregler. Bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om frivillig överlåtelse av försäkringsbestånd består vid sidan av fusionsbestämmelserna.

De nya bestämmelserna innebär i huvudsak följande. Före en fusion skall det upprättas en fusionsplan. Planen skall granskas av bolagens revisorer samt registreras, kungöras och under viss tid hållas tillgänglig för aktieägarna. Den skall därefter underställas bolagsstämman i överlåtande bolag och, i vissa fall, bolagsstämman i det övertagande bolaget. När planen har godkänts, skall bolagen hos regeringen ansöka om tillstånd att verkställa den. Regeringen prövar om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen kan anses förenlig med borgenärernas intressen. Om tillstånd till verkställande av fusionsplanen ges, skall det övertagande bolaget anmäla detta tillsammans med nödvändiga följdbeslut för registrering. Fusionen fullbordas i och med registreringen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Finansinspektionen* och *Sveriges Försäkringsförbund* har förordat att inspektionen skall lämna bolagen tillstånd att verkställa fusionsplanen. *Finansinspektionen* har även anfört att inspektionen vid kombination bör

stadfästa bolagsordningen för det övertagande bolaget (regeringens ställningstagande till dessa synpunkter, se avsnitt 7.4).

Skälen för regeringens förslag: Fusionsregler saknas i försäkringsrörelselagen. Bankaktiebolagslagen skiljer mellan två olika slag av fusion. Den ena formen av fusion innebär att ett aktiebolag eller ett bankaktiebolag går upp i ett bankaktiebolag (absorption, se 11 kap. 1 §). Den andra formen innebär att två eller flera överlåtande bolag förenas i ett nybildat bolag (kombination, se 11 kap. 2 §).

Fusionsförfarandet har i dag följande huvuddrag. De berörda bolagen upprättar ett avtal om fusion. I avtalet anges ett fusionsvederlag, dvs. en ersättning till aktieägarna i det eller de överlåtande bolagen. Avtalet skall godkännas av bolagsstämman i det överlåtande bolaget eller, vid kombination, de överlåtande bolagen (se 11 kap. 1 och 2 §§). Därefter skall avtalet inom fyra månader anmälas till Finansinspektionen för registrering och kungörande. Registrering kan vägras under vissa i lagen angivna förhållanden (se 11 kap. 3 §). Senast två månader efter registreringen skall bolagen ansöka om regeringens tillstånd att verkställa avtalet (se 11 kap. 4 §).

Tillstånd enligt 11 kap. 4 § att verkställa ett fusionsavtal skall registreras och viss i 11 kap. 6 § angiven anmälan göras. Härefter skall fusionsvederlaget skiftas (se 11 kap. 7 §). När detta har skett och styrelsen har avgivit slutredovisning, är det eller de överlåtande bolagen upplösta (se 11 kap. 8 §). En anmälan härom skall därefter göras för registrering.

Lagen innehåller också ett förenklat förfarande vid en särskild form av absorption, nämligen samgående mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag (se 11 kap. 9 §). Förfarandet är i huvudsak detsamma.

I EG:s tredje bolagsrättsliga direktiv (fusionsdirektivet) finns bestämmelser om nationella fusioner mellan aktiebolag. Bestämmelserna är i jämförelse med nu gällande svenska regler mer detaljerade. Direktivet behövs endast tillämpas på aktiebolag (*die Aktiengesellschaft* och motsvarande bolagsformer) och på *public companies*. Det behandlar såväl fusion genom absorption som fusion genom kombination.

De nuvarande svenska fusionsreglerna för bankaktiebolag uppfyller i flera avseenden inte de fordringar som uppställs i fusionsdirektivet. Reglerna måste därför ändras.

I försäkringsrörelselagen saknas som tidigare nämnts fusionsregler. Däremot finns det i 15 kap. bestämmelser om frivillig överlåtelse av försäkringsbestånd. Detta förfarande är enhetligt för försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag. Ett samgående mellan två försäkringsbolag genomförs genom att det ena bolaget överläter försäkringsbeståndet till det andra och sedan likvideras. Reglerna om frivillig överlåtelse av försäkringsbestånd, som infördes i 1917 års försäkringsrörelselag, har tillämpats vid ett stort antal samgåenden mellan försäkringsbolag och den utredning som föregick införandet av den nuvarande försäkringsrörelselagen fann inte anledning att införa aktiebolagslagens fusionsregler.

Fusionsdirektivet nödvändiggör ett införande av fusionsregler för försäkringsaktiebolag. Eftersom EG:s försäkringsdirektiv förutsätter att beståndsoverlåtelser skall vara möjliga bör nuvarande regler om över-

låtelse av försäkringsbestånd bibehållas vid sidan av av fusionsreglerna. Reglerna om beståndsöverlåtelser fyller för övrigt en viktig funktion för de ömsesidiga försäkringsbolagen.

Det finns inte några starka skäl för att inom bank- och försäkringsområdet införa särregler för privata bolag. Ett fusionsförfarande som bygger på EG:s fusionsdirektiv och som i allt väsentligt gäller lika för både publika och privata bolag bör därför införas. En närmare redogörelse för hur fusionsförfarandet bör vara utformat kommer att lämnas i de följande avsnitten. Redan här bör emellertid grundragen i förfarandet anges.

Före en fusion skall en fusionsplan upprättas. Planen skall granskas av bolagens revisorer samt registreras, kungöras och under viss tid hållas tillgänglig för bolagens aktieägare. Den skall därefter underställas bolagsstämman i överlåtande bolag och, i vissa fall, bolagsstämman i det övertagande bolaget. När planen har godkänts, skall bolagen hos regeringen ansöka om tillstånd att verkställa den. Regeringen prövar om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen kan anses förenlig med borgenärernas intressen. Om tillstånd till verkställande av fusionsplanen ges, skall det övertagande bolaget anmäla detta tillsammans med nödvändiga följdbeslut för registrering. Fusionen fullbordas i och med registreringen.

7.2 Beslutsunderlaget

Regeringens förslag: Fusionen skall föregås av upprättandet av en fusionsplan. Fusionsplanen skall granskas av revisorerna i bolaget.

Planen skall registreras i bank- resp. försäkringsregistret och kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Först en månad därefter — eller, om samtliga fusionerande bolag är privata aktiebolag, två veckor därefter — skall planen underställas bolagsstämman för godkännande. Före bolagsstämmans beslut skall planen hållas tillgänglig för aktieägarna under minst en månad eller, om samtliga fusionerande bolag är privata aktiebolag, under minst en vecka.

Promemorians förslag: Överrensstämmor med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har anfört att fusionsplanen bör granskas inte bara av bolagens egna revisorer utan också av någon från bolagen oberoende expert.

Skälen för regeringens förslag: I fusionsdirektivet motsvaras fusionsavtalet av en skriftlig fusionsplan. I artikel 5 föreskrivs att förvaltnings- eller ledningsorganen i de fusionerande bolagen skall upprätta en sådan plan. Den skall bl.a. innehålla minst följande uppgifter:

- a) de fusionerande bolagens form, namn och säte,
- b) aktiernas utbytesförhållande och i förekommande fall storleken av den kontanta ersättningen,

c) de närmare villkoren för utlämnandet av aktier i det övertagande bolaget,

d) den tidpunkt från vilken sistnämnda aktier ger rätt till utdelning av vinst samt varje särskilt förhållande som berör denna rätt och

e) den tidpunkt från vilken det överlåtande bolagets åtgärder i bokföringshänseende skall anses företagna för det övertagande bolagets räkning.

Vidare gäller enligt artikel 9 att förvaltnings- och ledningsorganen i vart och ett av de fusionerande bolagen skall upprätta en utförlig skriftlig redogörelse vari fusionsplanen och då särskilt utbytesförhållandet mellan aktierna förklaras och bedöms från rättslig och ekonomisk synpunkt.

Enligt artikel 10 skall dessutom en eller flera oberoende sakkunniga, som utses eller godkänns av en domstol eller en förvaltningsmyndighet, granska fusionsplanen och lämna en skriftlig redogörelse till aktieägarna. I artikeln preciseras vad redogörelsen skall innehålla. Bland annat skall de sakkunniga göra vissa bedömningar av gjorda värderingar.

Alla aktieägare skall ha rätt att under minst en månad före den bolagsstämma som skall ta ställning till fusionsplanen ta del av denna samt av de i artiklarna 9 och 10 angivna redogörelserna. De skall också ha rätt att ta del av de fusionerande bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren och, i vissa fall, en särskild redovisning för den närmaste tiden före fusionsplanens upprättande (se artikel 11).

Fusionsplanen skall offentliggöras i enlighet med bestämmelserna i publicitetsdirektivet, dvs. den skall sändas in till registreringsmyndigheten och kungöras i en av medlemsstaten utsedd nationell tidning (se artikel 6 samt artikel 3.1 och 3.3 i publicitetsdirektivet). Bolagsstämmorna i de fusionerande bolagen får inte ta ställning till fusionsplanen förrän det har förflutit en månad från kungörandet.

Direktivens grundläggande bestämmelser om upprättande av fusionsplan, om redogörelse av styrelsen och om granskning av dessa handlingar bör appliceras på båda bolagskategorierna.

Föreskrifterna om registrering och kungörande av fusionsplanen kan ibland framstå som betungande, särskilt för privata aktiebolag. Detta slag av offentliggörande riktar sig främst till aktieägare i bolagen men torde även ha ett visst intresse för bolagens borgenärer. I de privata aktiebolagen är emellertid aktieägarkretsen normalt begränsad och den planerade fusionen torde redan på grund därav vara känd för aktieägarna. Till detta kommer att aktieägarna i det överlåtande bolaget under alla förhållanden skall kallas till den bolagsstämma som skall godkänna fusionsplanen. Borgenärernas intresse av att få kännedom om fusionen tillgodoses genom den kungörelse som registreringsmyndigheten senare har att utfärda. Det kan därför hävdas att värdet av att registrera fusionsplanen för dessa båda kategorier är begränsat. Mot bakgrund av detta och då fusionsdirektivet inte behöver tillämpas på privata aktiebolag kan det ifrågasättas om någon registrering av fusionsplanen över huvud taget bör ske när samtliga berörda bolag är privata aktiebolag.

Det finns emellertid skäl som talar för att fusionsplanen alltid bör registreras och kungöras i fusionsförfarandets inledningskede. Även tredje man, t.ex. en presumtiv aktieköpare eller en presumtiv borgenär, bör ha möjlighet att på ett så tidigt stadium som möjligt skaffa sig kännedom om den förestående fusionen. Om fusionsplanen inte kungörs i fråga om vissa slag av bolag, skulle det vara nödvändigt att låta offentliggöra den pågående fusionen på annat vis i nära anslutning till godkännandet av fusionsplanen. Fusionsplanen bör således registreras och kungöras också då samtliga bolag är privata bolag.

Om samtliga bolag som berörs av fusionen är privata aktiebolag, bör dock fusionen i ett par avseenden kunna utformas något enklare än vad som annars bör vara fallet. Det gäller dels den frist som skall löpa mellan kungörandet av fusionsplanen och den beslutande bolagsstämman, dels den tid under vilken aktieägarna skall ha rätt att ta del av fusionsplanen. Den förstnämnda fristen bör kunna sättas till lägst två veckor, motsvarande den tid som måste gå mellan kallelse och bolagsstämma (se 8 kap. 8 § bankaktiebolagslagen och 9 kap. 8 § försäkringsrörelselagen). Den tid inom vilken fusionsplanen skall hållas tillgänglig för aktieägarna bör liksom vad i dag gäller för bankaktiebolag (se 11 kap. 1 och 2 §§ bankaktiebolagslagen) kunna stanna vid en vecka. Med de nu angivna kortare fristerna kommer en fusion som berör endast privata bolag att kunna genomföras något snabbare och smidigare än i normalfallet.

Som nämnts föreskrivs i direktivet att fusionsplanen skall granskas av "oberoende sakkunniga, som utses eller godkänns av en domstol eller en förvaltningsmyndighet". *Aktiespararna* har särskilt tagit upp formen för granskning av fusionsplanen. I det av riksdagen antagna förslaget till ändringar i aktiebolagslagen har ansetts att bolagets revisorer uppfylla direktivets krav på "oberoende sakkunniga" (se prop. 1993/94:196, s. 94). Något skäl att inta en annan inställning när det är fråga om fusion enligt bank- och försäkringslagstiftningen finns inte.

7.3 Beslutet om godkännande av fusionsplanen

Regeringens förslag: I överlåtande bolag skall fusionsplanen godkännas genom beslut av bolagsstämman. Om ägare till minst fem procent av aktierna i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen godkännas av bolagsstämman också i detta bolag.

Ett bolagsstämmobeslut om godkännande av fusionsplan måste för att bli giltigt biträdas av minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, fordras dessutom en särskild kvalificerad majoritet, motsvarande bestämmelserna i 8 kap. 14 § bankaktiebolagslagen och 9 kap. 16 § försäkringsrörelselagen.

Promemorians förslag: Överensstämmar med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har däremot förordat att det för beslut om fusion skall krävas en kvalificerad majoritet om 90 procent av såväl kapital som röster på överlåtande bolags bolagsstämma.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 11 kap. 1 och 2 §§ bankaktiebolagslagen skall fusionsavtalet godkännas av bolagsstämman i det eller de överlåtande bolagen. Några särskilda majoritetsregler gäller inte. Beslut om godkännande av fusionsavtal kan därför tas med enkel majoritet, såvida inte bolagsordningen föreskriver större majoritet.

För det övertagande bolaget jämställs fusionen med en vanlig affärstransaktion och fusionsavtalet behöver därför inte underställas stämman utan kan godkännas genom beslut av styrelsen. För att genomföra en fusion kan emellertid ibland krävas åtgärder som fordrar bolagsstämmans godkännande, t.ex. ändring i bolagsordningen eller beslut om nyemission.

Enligt fusionsdirektivet, artikel 7, måste fusionsplanen godkännas av bolagsstämman i samtliga fusionerande bolag. Bestämmelsen modifieras dock av artikel 8. Enligt denna artikel behöver nämligen lagstiftningen i en medlemsstat under vissa förutsättningar inte föreskriva något godkännande av bolagsstämman i det övertagande bolaget. Till dessa förutsättningar hör att fusionsplanen har offentliggjorts och hållits tillgänglig för aktieägarna i det övertagande bolaget på det sätt som direktivet i övrigt föreskriver. En ytterligare förutsättning är att en minoritet som innehar en viss andel av det tecknade kapitalet skall ha rätt att begära att bolagsstämma sammankallas också i det övertagande bolaget för att godkänna fusionsplanen. Lagstiftningen får inte sätta denna andel högre än fem procent.

För att bolagsstämmans beslut skall vara giltigt fordras enligt direktivets huvudregel att det biträtts av minst två tredjedelar av de röster som är förenade med de företrädde värdepapperen eller det företrädde tecknade kapitalet. Direktivet ger dock medlemsstaterna frihet att föreskriva ett krav på absolut majoritet av rösterna, under förutsättning att minst hälften av det tecknade kapitalet är företrätt på bolagsstämman. Finns det i något flera slag av aktier i något av de fusionerande bolagen, fordras dessutom för beslut om fusion en särskild omröstning för varje kategori av aktieägare vars rätt berörs av åtgärden.

De nu redovisade direktivbestämmelserna får till följd att den svenska lagstiftningen måste ändras i två väsentliga avseenden. För det första måste regler införas om att fusionsplanen under vissa förutsättningar skall godkännas också av bolagsstämman i det övertagande bolaget. För det andra måste en bestämmelse om kvalificerad majoritet införas. Det skulle visserligen vara möjligt att begränsa dessa lagstiftningsåtgärder till att endast gälla de publika bolagen. Som tidigare har framhållits bör emellertid samma regelsystem gälla för båda bolagskategorierna, såvida inte särskilda skäl talar för något annat. I denna del finns det inte några sådana skäl.

När det gäller beslut om godkännande av fusionsplan i det övertagande bolaget bör Sverige utnyttja den undantagsbestämmelse som finns i artikel

8. Ett särskilt bolagsstämmbeslut i det övertagande bolaget bör alltså krävas först om en minoritet som företräder minst fem procent av aktiekapitalet begär det.

Fusionsdirektivet innebär att bolagsstämmbeslut om godkännande av fusionsplan normalt skall fattas med två tredjedelars majoritet. *Aktiespararna* har förordat en ännu mer långtgående majoritetsregel, nämligen 90 procents majoritet såvitt gäller det eller de överlåtande bolagen. Som skäl har anförts bl.a. att skyddet för den enskilda äganderätten annars skulle bli alltför svagt.

I det av riksdagen antagna förslaget har regeringen inte funnit anledning att föreslå en så långtgående majoritetsregel som Aktiespararna förordat (se prop. 1993/94:196 s. 96 f, där skälen närmare utvecklas). Således kommer för de allmänna aktiebolagen att gälla att beslutet skall biträdas av minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Skäl att ha någon annan uppfattning när det gäller bolag på bank- och försäkringsområdet saknas.

Regeringen finner vidare det naturligt att, om fusionen rubbar rättsförhållandet mellan olika aktier, beslutet bör kräva samma majoritet som fordras för beslut om ändring av bolagsordningen som innebär att rättsförhållandet mellan aktier rubbas. I sådana fall fordras enligt 8 kap. 14 § bankaktiebolagslagen och 9 kap. 16 § försäkringsrörelselagen som huvudregel att beslutet biträds av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna. Bestämmelsen om att det krävs två tredjedels majoritet för beslut om fusion bör därför kompletteras med en bestämmelse motsvarande de nyss nämnda i bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

7.4 Borgenärsskyddet ,

Regeringens förslag: Liksom hittills prövar regeringen om de fusionerande bankaktiebolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen kan anses förenlig med insättarnas och övriga fordringsägares intressen. Samma prövning föreslås införd i försäkringsrörelselagen beträffande fusionerande försäkringsaktiebolag.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Finansinspektionen* och *Sveriges Försäkringsförbund* har förordat att inspektionen skall pröva fusionens följdverkningar för borgenärerna.

Skälen för regeringens förslag: Enligt gällande rätt prövar regeringen om en fusion kan anses förenlig med borgenärernas intressen samt om fusionen framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt (se 11 kap. 4 § andra stycket bankaktiebolagslagen).

I fusionsdirektivet, artikel 13, stadgas att lagstiftningen i medlemsstaterna på ett betryggande sätt skall skydda rättigheterna för de borge-

närer i de fusionerande bolagen vilka har fordringar som uppkommit före offentliggörandet av fusionsplanen och som inte var förfallna till betalning vid offentliggörandet. Vidare stadgas att lagstiftningen i medlemsstaterna i detta syfte minst skall föreskriva att dessa borgenärer har rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

I det av riksdagen antagna förslaget gäller beträffande borgenärsskyddet i aktiebolagslagen följande.

Skyddet för borgenärerna skall liksom hittills tillgodoses genom ett tillståndsförfarande. Tillstånd skall liksom i dag normalt lämnas om ansökan inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller tillfredsställande säkerhet. Ansökan om tillstånd skall - till skillnad från vad som är fallet i dag - göras hos Patent- och registreringsverket. Verket skall pröva otvistiga tillståndsärenden och överlämna de ärenden där ansökan har bestritts till allmän domstol.

Den krets av borgenärer som skall ha rätt att yttra sig över fusionen och därvid kräva betalning eller säkerhet utvidgas. Även borgenärerna i det övertagande bolaget skall i vissa fall kallas och ha rätt att kräva betalning eller säkerhet.

Kallelsen på borgenärerna skall utfärdas genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. De kända borgenärer som omfattas av kallelsen skall dessutom tillställas skriftliga underrättelser om fusionen. Dessa underrättelser skall skickas genom bolagens försorg.

Ett förfarande liknande det i aktiebolagslagen är inte praktiskt genomförbart vid fusion på bank- och försäkringområdet. Det bör i stället, liksom enligt nuvarande regler, ankomma på regeringen att lämna tillstånd att verkställa fusionsplanen. De särskilda skälen till detta är bl.a. följande. Vid fusion genom kombination skall regeringen stadfästa bolagsordningen för det nybildade bolaget och bevilja oktroj resp. koncession för detta. Vid fusion genom absorption torde det oftast krävas en ändring i det övertagande bolagets bolagsordning. I vissa fall skall även denna ändring stadfästas av regeringen. Eftersom dessa regeringsärenden är så nära knutna till fusionsärendet i övrigt bör regeringen pröva alla frågor med anknytning till fusionen.

Det här framlagda förslaget innebär bl.a. följande. Vid tillståndsprövningen skall regeringen beakta fusionens följdverkningar för borgenärerna — främst insättarna i bankaktiebolaget och försäkringstagarna i försäkringsaktiebolaget — i såväl det överlåtande som det övertagande bolaget. Regeringen kan liksom tidigare ge tillstånd till verkställighet av fusionsplanen utan att varje enskild borgenär gett sitt medgivande till fusionen. Borgenärerna har dock möjlighet att lämna synpunkter på fusionen, eftersom planen eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i den offentliggörs i samband med att planen registreras. Anmärkas bör även att revisorerna i sitt granskningsyttrande över fusionsplanen särskilt skall ange om de funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna inte skall få sina fordringar betalda. Regeringen fungerar således som något av ställföreträdare för insättarna/försäkringstagarna och övriga borgenärer

och bevakar att deras intressen inte äventyras genom fusionen. Detta förfarande innebär ett avsteg från de allmänna civilrättsliga reglerna om skuldövertagande. De ovan redovisade speciella förhållanden som råder vid fusion i vilken bankaktiebolag resp. försäkringsaktiebolag deltar får anses motivera detta steg.

Regeringen skall avslå en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan om de fusionerande bankaktiebolagens eller försäkringsaktiebolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättarnas, försäkringstagarnas och övriga fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bankaktiebolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

Regeringens prövning av om fusionen framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt tas bort. Avsikten med denna prövning har varit att fokusera på konkurrensfrågor, exempelvis att fusionen inte är till nackdel för bankväsendet som sådant. Det får dock anses att den prövning av fusionen ur konkurrenssynpunkt som görs enligt konkurrenslagen (1993:20) är tillräcklig. Tillståndsprövning på ungefär samma grunder förekommer i 2 kap. 5 och 6 §§ bankrörelselagen. Behov av en mer genomgripande översyn över dessa regler torde föreligga.

Finansinspektionen har förordat att inspektionen bör besluta om tillstånd att verkställa fusionsplanen eftersom det nuvarande kravet att fusionen är ändamålsenlig från allmän synpunkt tas bort. *Finansinspektionen* har vidare förordat att inspektionen även bör stadfästa bolagsordningen. *Försäkringsförbundet*, som noterat att *Finansinspektionen* beslutar om tillstånd att verkställa avtal om överlåtelse av försäkringsbestånd, har instämt i inspektionens åsikt beträffande tillstånd att verkställa fusionsplanen.

De av *Finansinspektionen* och *Försäkringsförbundet* anförda skälen för att flytta nu aktuella beslut till inspektionen är i och för sig goda. En sådan ändring bör dock samordnas med en motsvarande ändring av reglerna om beviljande av oktroj och koncession. Frågan måste därför ses över ytterligare och får anstå till ett senare tillfälle.

Regeringens förslag: När regeringen givit tillstånd till verkställighet av fusionsplanen skall det övertagande bolagets styrelse anmäla fusionen för registrering. En sådan anmälan skall innehålla uppgift om för fusionen nödvändiga följdbeslut. När denna anmälan har registrerats skall överlåtande bolag anses upplösta och deras tillgångar och skulder anses övergå på det övertagande bolaget. Samtidigt skall fusionsvederlaget övergå till de tidigare aktieägarna i överlåtande bolag.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: När regeringens fusionstillstånd har registrerats övergår överlåtande bolags tillgångar och skulder, med undantag av skadeståndsanspråk enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen, till det övertagande bolaget (se 11 kap. 6 § andra stycket bankaktiebolagslagen).

Om fusionsvederlaget helt eller delvis består av aktier i det övertagande bankaktiebolaget och det eller de överlåtande bolagen har fullgjort sina skyldigheter, gäller en kompletterande regel. I sådana fall skall bolagen inom två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen anmäla ökningen av aktiekapitalet eller, vid kombination, att det övertagande bolaget har bildats och att styrelse har utsetts. Överlåtande bolags tillgångar och skulder övergår då på det övertagande bolaget först i och med att även denna anmälan har registrerats (se 11 kap. 6 § första och andra styckena bankaktiebolagslagen).

Härefter skall styrelsen i det överlåtande bankaktiebolaget skifta fusionsvederlaget. Sedan detta har skett skall styrelsen avge redovisning för sin förvaltning av bolagets angelägenheter. När en sådan slutredovisning har lagts fram på bolagsstämma, är det överlåtande bolaget upplöst (se 11 kap. 7 och 8 §§ bankaktiebolagslagen).

Fusionsdirektivet ger medlemsstaterna frihet att själva i sin lagstiftning bestämma när en fusion skall anses fullbordad. I artikel 17 sägs endast att lagstiftningen i medlemsstaterna skall ange den tidpunkt då fusionen blir gällande. Enligt artikel 19 fordras emellertid att en fusion alltid skall ha vissa rättsverkningar, nämligen att det överlåtande bolagets samtliga tillgångar och skulder skall övergå till det övertagande bolaget, att aktieägarna i det överlåtande bolaget blir aktieägare i det övertagande bolaget samt att det överlåtande bolaget upphör. Direktivet kräver att dessa rättsverkningar inträder samtidigt.

Bestämmelserna om fusionens fullbordande bör ansluta till det hittills för bankaktiebolag gällande regelsystemet. Beslutet att ge tillstånd till verkställande av fusionsplanen bör således även enligt det nya regelverket följas av en ytterligare, avslutande registrering. Denna registrering bör även omfatta nödvändiga följdbeslut såsom ökning av aktiekapitalet och,

vid kombination, anmälan om bolagets bildande och om utseende av styrelse och revisorer. En anmälan bör göras av det övertagande bolagets styrelse inom två månader från regeringens tillståndsbeslut. Anmälan bör ställas till Finansinspektionen.

Svensk rätt uppfyller i dag inte fusionsdirektivets krav på att rättsverkningarna av en fusion skall inträda samtidigt. Det är därför nödvändigt att utforma lagen så att övergången av de överlåtande bolagens tillgångar och skulder till det övertagande bolaget sammanfaller med tidpunkten för de överlåtande bolagens upphörande. Vid samma tidpunkt skall, om fusionsvederlaget helt eller delvis består av aktier, aktieägarna i de överlåtande bolagen bli aktieägare i det övertagande bolaget.

Rättsverkningarna av fusionen bör alltid, liksom i dag, inträda i och med att det övertagande bolagets anmälan till Finansinspektionen registreras. Vid denna tidpunkt skall således överlåtande bolags tillgångar och skulder (liksom i dag med undantag för vissa skadeståndsanspråk) övergå på det övertagande bolaget och överlåtande bolag anses upplöst. Vid samma tidpunkt skall fusionsvederlaget, i den mån det utgörs av aktier i det övertagande bolaget, övergå på de tidigare aktieägarna i överlåtande bolag.

8 Företrädesrätt vid ökning av aktiekapitalet

8.1 Primär och subsidiär företrädesrätt

Regeringens förslag: En sådan föreskrift om företrädesrätt till nya aktier vid en framtida ökning av aktiekapitalet, som inte ger samtliga aktieägare lika företrädesrätt i förhållande till den andel av aktiekapitalet som deras aktier representerar, får tas in i bolagsordningen endast om den innebär *dels* att ägarna till aktier av visst aktieslag vid en framtida kontantemission skall ha företrädesrätt till nya aktier av samma aktieslag (*primär företrädesrätt*), *dels* att samtliga aktieägare har rätt att teckna de aktier som inte tecknas av de primärt berättigade (*subsidiär företrädesrätt*).

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Värdepapperscentralen VPC AB* har ansett att frågan bör utredas ytterligare.

Skälen för regeringens förslaget: Bestämmelser om företrädesrätt till nya aktier vid ökning av aktiekapitalet genom nyemission finns i 3 kap. 1 § och 4 kap. 3 § bankaktiebolagslagen samt i 3 kap. 1 § och 4 kap. 5 § försäkringsrörelselagen. Enligt nämnda bestämmelser i 4 kap. bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen har aktieägarna vid kontantemission företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier

som de förut äger. En annan företrädesrätt kan dock gälla på grund av föreskrifter i bolagsordningen. Dessutom kan bolagsstämman och styrelsen i samband med emissionsbeslutet besluta om att avvika från vad som annars gäller om företrädesrätt. Av 3 kap. 1 § första och andra styckena i resp. lagar framgår vilka föreskrifter som får och skall meddelas i bolagsordningen angående företrädesrätt till nya aktier.

Enligt artikel 29.1 i kapitaldirektivet skall vid varje ökning av det tecknade aktiekapitalet, som sker genom kontantemission, aktierna erbjudas aktieägarna med företrädesrätt i förhållande till den andel av aktiekapitalet som deras aktier representerar. Punkten 2 innehåller två möjligheter att göra undantag från denna huvudregel. I övrigt får den i punkten 1 föreskrivna företrädesrätten inte begränsas eller upphävas annat än genom beslut av bolagsstämman (punkten 4).

Det andra undantaget i punkten 2 har följande lydelse:

Medlemsstaterna får — om i ett bolag med aktier av olika slag i fråga om rösträtt eller rätt till utdelning enligt artikel 15 eller vid utskiftning i samband med likvidation, det tecknade kapitalet ökas genom att nya aktier av endast ett av dessa aktieslag ges ut — tillåta att ägarna till aktier av annat slag får utöva sin företrädesrätt att teckna nya aktier först efter ägarna till aktier av det slag som emissionen avser.

Sverige är skyldigt att anpassa sin lagstiftning till de bestämmelser om företrädesrätt som finns i nyss nämnd artikel i kapitaldirektivet. Med den kategoriindelning som har föreslagits är det visserligen inte nödvändigt att tillämpa direktivet på annat än de publika bank- och försäkringsaktiebolagen. Det finns dock inte några särskilda skäl att göra skillnad mellan de båda bolagskategorierna. De nya bestämmelser som direktivet i denna del föranleder bör därför gälla såväl privata som publika bank- och försäkringsaktiebolag.

EG-rätten har som utgångspunkt att aktier av samtliga aktieslag skall ha företrädesrätt till nya aktier i förhållande till sin andel i aktiekapitalet. Svensk lagstiftning bör ha samma utgångspunkt.

I det av riksdagen antagna förslaget till ändring i aktiebolagslagen föreslås att Sverige bör utnyttja den andra undantagsregeln i punkten 2 av artikel 29 och införa mot direktivet svarande bestämmelser om primär och subsidiär företrädesrätt (se prop. 1993/94:196 s. 109). Några särskilda skäl för att välja en annan lösning för bank- och försäkringsområdet föreligger inte.

Regeringens förslag: Det skall vara möjligt att i bolagsordningen ta in föreskrifter om olika företrädesrätt för olika aktieslag vid kontantemission inte endast när skillnaden mellan aktieslagen gäller rätten till vinst eller likvidationsandel utan också när skillnaden avser röstvärde.

Om olika aktieslag skiljer sig åt i fråga om röstvärde men medför lika rätt till vinst eller likvidationsandel, skall en föreskrift i bolagsordningen om olika företrädesrätt förenas med föreskrifter som garanterar att innehavare av varje aktieslag vid en fondemission kan behålla sin andel av bolagets aktier och röster.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Det är i dag inte tillåtet att i bolagsordningen meddela föreskrifter om olika företrädesrätt vid kontantemission annat än i fråga om aktier som skall ha olika andel i bolagets tillgångar och vinst. Lagen medger alltså inte föreskrifter om olika företrädesrätt när skillnaden mellan aktieslagen enbart hänför sig till röstvärdet. Inte heller tillåter lagen föreskrifter om olika företrädesrätt när skillnaden mellan aktieslagen är av annat slag, exempelvis skillnader i fråga om rätten att välja ledamöter i styrelsen. Här är det således inte möjligt att i bolagsordningen avvika från principen om lika företrädesrätt.

Skälen till detta är att sådana föreskrifter inte har ansetts vara förenliga med likhetsprincipen. Om aktier med lika rätt till likvidationsandel eller vinst skulle ha olika rätt att delta i teckningen av nya aktier, skulle detta kunna innebära att vissa aktieägare gynnas i förhållande till andra utan att det finns grund för detta i bolagsordningen.

Principen om lika företrädesrätt kan emellertid förstås på två olika sätt. Det ena innebär en företrädesrätt för samtliga slag av aktier i förhållande till de gamla aktiernas andel i aktiekapitalet. Det andra innebär en företrädesrätt inom varje aktieslag som, om den förenas med föreskrifter om proportionell emission inom varje aktieslag, gör det möjligt för innehavare av gamla aktier att bibehålla sin röststyrka och sin andel i bolagets kapital.

I artikel 29 i kapitaldirektivet behandlas aktier med röstvärdesskillnader på samma sätt som aktier som skiljer sig åt i fråga om rätten till tillgångar och vinst. Det finns flera omständigheter som talar för att det nu är dags för Sverige att tillåta att föreskrifter om olika företrädesrätt förs in i bolagsordningen också när skillnaden mellan aktierna hänför sig endast till röstvärdet.

Det avgörande skälet till att lagstiftningen hittills inte har tillåtit bolagsordningsföreskrifter om olika företrädesrätt när skillnaden mellan aktieslagen enbart avsett röstvärdet har som tidigare nämnts varit att detta inte ansetts förenligt med likhetsprincipen. Det kan emellertid hävdas att

förbudet mot sådana föreskrifter kan kringgås genom att bolaget vid sidan av röstvärdesskillnader föreskriver vissa mindre skillnader vad gäller rätten till tillgångar och vinst. Detta är också ett av skälen till att man i våra grannländer tillåter föreskrifter om olika företrädesrätt också när aktieslagen skiljer sig åt endast i fråga om röstvärde.

Utgångspunkten för kapitaldirektivet är emellertid följande. För att man vid en nyemission skall kunna fördela rätten att teckna de nya aktierna på ett annat sätt än vad som följer av direktivets huvudregel, dvs. i förhållande till den andel av aktiekapitalet som de gamla aktierna representerar, fordras antingen att bolagsordningen innehåller föreskrifter om olika företrädesrätt av det slag som direktivet tillåter eller att bolaget i samband med emissionen beslutar om att rätten att teckna nya aktier fördelas på ett annat sätt. Med den utformning som den nuvarande lagstiftningen har skulle svenska bolag enbart kunna använda sig av det sistnämnda alternativet.

I det av riksdagen antagna förslaget till ändring i aktiebolagslagen föreslås att lagen ändras så att det blir möjligt att i bolagsordningen ta in föreskrifter om olika företrädesrätt också när skillnaden mellan aktieslagen enbart avser röstvärde (se prop. 1993/94:196 s. 112 f). Några särskilda skäl för att välja en annan lösning för bank- och försäkringsområdet föreligger inte.

En sådan ordning kan emellertid i ett avseende komma i allvarlig konflikt med den bolagsrättsliga likhetsprincipen. Så blir fallet vid en ökning av aktiekapitalet genom fondemission. En sådan emission är i själva verket en ren bokföringsåtgärd. Aktiekapitalet ökas endast genom en överflyttning av bolagets egna medel i form av fritt eget kapital, uppskrivningsfond eller reservfond eller genom en uppskrivning av anläggningstillgångarnas värde (se 4 kap. 17 § bankaktiebolagslagen och 4 kap. 18 § försäkringsrörelselagen). I samband med fondemissionen delas nya aktier ut utan att någon ersättning behöver lämnas. De aktieägare som på detta sätt tilldelas aktier kan sedan tillgodogöra sig en del av bolagets värde. Det skulle med hänsyn till detta strida mot likhetsprincipen om innehavarna av aktier som enligt bolagsordningen skall ha samma rätt till bolagets tillgångar och vinst inte skulle behandlas lika vid en fondemission. En särskild bestämmelse bör därför införas som garanterar att innehavare av varje aktieslag också efter en fondemission kan bibehålla sin andel i bolagets aktier och röster. Ett bolag som i bolagsordningen vill införa en föreskrift om företrädesrätt i fråga om aktier som skiljer sig åt endast i fråga om röstvärdet bör således vara skyldigt att förena denna med dels en bestämmelse om att nya aktier vid en fondemission skall emitteras av varje aktieslag i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare och dels en bestämmelse om att de gamla aktierna skall ge företrädesrätt till nya aktier av samma aktieslag i förhållande till den andel av aktiekapitalet som de representerar.

Det kan anföras skäl för att det bör vara möjligt att i bolagsordningen föra in föreskrifter om olika företrädesrätt också när skillnaden mellan aktieslagen inte avser vare sig röstvärde eller rätt till tillgångar och vinst utan i stället är av annat slag, t.ex. rätten att ta del i styrelseval. Enligt

kapitaldirektivet, artikel 29.2, är det emellertid inte möjligt att i bolagsordningen göra avvikelser från den lika företrädesrätten annat än då aktieslagen skiljer sig åt i fråga om röstvärde eller i fråga om rätten till tillgångar och vinst. Någon ytterligare möjlighet att i bolagsordningen ta in föreskrifter om olika företrädesrätt kan alltså inte införas.

8.3 Beslut om avvikelse från föreskrifter om företrädesrätt

Regeringens förslag: Ett beslut av bolagsstämman att vid kontantemission avvika från den lika företrädesrätten eller från föreskrifterna i bolagsordningen om företrädesrätt skall för att vara giltigt biträdas av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Om bolaget beslutar om en kontantemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier som de tidigare äger, såvida inte annat följer av bolagsordningen eller har bestämts i emissionsbeslutet eller — för bankaktiebolag — följer av villkor som har meddelats vid emission av skuldebrev (se 4 kap. 3 § bankaktiebolagslagen och 4 kap. 5 § försäkringsrörelselagen).

Bolagsstämman kan vid kontantemission med enkel majoritet besluta om avvikelser från den lika företrädesrätten eller från föreskrifterna i bolagsordningen. En förutsättning för ett sådant beslut är dock att beslutet inte är ägnat att ge otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan till nackdel för bolaget eller annan aktieägare (se 8 kap. 15 § bankaktiebolagslagen och 9 kap. 19 § försäkringsrörelselagen).

Artikel 29.4 i kapitaldirektivet tillåter att företrädesrätten begränsas eller upphävs genom beslut av bolagsstämman. Direktivet kräver emellertid som huvudregel att ett sådant beslut fattas med en majoritet som inte får understiga två tredjedelar av de röster som är förenade med de företrädde värdepapperen eller det företrädde kapitalet. Bestämmelsen tolkas i så gott som samtliga medlemsstater som ett krav på att beslutet skall biträdas av en kvalificerad majoritet av de vid stämman avgivna rösterna.

Med hänsyn till vad som nu sagts föreslås att ett beslut om att vid kontantemission avvika från aktieägares företrädesrätt skall vara giltigt endast om det biträtts av minst två tredjedelar av vid stämman avgivna röster och företrätt kapital. Detta är samma majoritetskrav som gäller för ändring av bolagsordningen. Bolaget bör vara oförhindrat att i bolagsordningen uppställa ännu strängare majoritetskrav.

Regeringens förslag: I bankaktiebolagslagen och i försäkringsrörelselagen införs bestämmelser om att beslut om nedsättning av aktiekapitalet fordrar kvalificerad majoritet.

De särskilda borgenärsskyddsregler som normalt gäller vid nedsättning av aktiekapitalet görs tillämpliga även vid sådan nedsättning som sker för avsättning till reservfond, såvida inte samtidigt bolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet.

Om bankaktiebolaget eller försäkringsaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från de särskilda borgenärsskyddsreglerna.

Skyddet för bolagets borgenärer skall liksom hittills tillgodoses genom ett förfarande vid domstol. Kretsen av de borgenärer som då skall ha möjlighet att kräva betalning eller säkerhet utvidgas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Svenska Bankföreningen* har anfört att kravet på rättens tillstånd i fall av nedsättning av aktiekapitalet för avsättning till reservfond är alltför långtgående.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna om bolags aktiekapital är av stor betydelse för skyddet för bolagets borgenärer. Det har därför ansetts nödvändigt att uppställa vissa spärrar mot nedsättning av aktiekapitalet. Bestämmelser om detta finns i 6 kap. bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen. Vidare finns för banker och försäkringsbolag bestämmelser om visst minsta kapital som är nödvändigt för att driva bank- resp. försäkringsrörelse (se avsnitt 5.1).

Nedsättning får ske endast för vissa angivna ändamål.

Nedsättning får ske för avsättning till reservfond eller till omedelbar täckning av förlust enligt fastställd balansräkning, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital (se 6 kap. 1 § första stycket bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen). I så fall är nedsättningen genomförd så snart beslutet har registrerats. Efter en sådan nedsättning är bolaget förhindrat att inom tre år besluta om vinstutdelning, såvida inte rätten lämnar sitt tillstånd till det (se 6 kap. 5 §).

Nedsättning får vidare ske för återbetalning till aktieägarna eller för avsättning till fri fond. Ett sådant nedsättningsbeslut anses inte genomfört förrän bolaget har sökt och fått rättens tillstånd till nedsättningen (se 6 kap. 6 och 7 §§).

En ytterligare form av nedsättning regleras i 6 kap 8 § i bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen. Enligt dessa bestämmelser kan

för ett bolag, vars aktiekapital får ändras utan ändring av bolagsordningen, i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan nedsättas genom inlösen av aktier. En sådan nedsättning förutsätter inte något tillstånd av rätten.

Ett beslut om nedsättning skall normalt fattas av bolagsstämman. Lagen uppställer då inte några krav på kvalificerad majoritet. I fråga om nedsättning enligt 6 kap. 8 § kan nedsättningsbeslutet i vissa fall fattas av styrelsen.

Förfarandet inför rätten syftar till att skydda bolagets borgenärer. Huvuddragen i rättens prövning enligt bankaktiebolagen och försäkringsrörelselagen är följande (se 6 kap. 6 § fjärde och femte stycket i nu nämnda lagar). Domstolen som skall pröva nedsättningsbeslutet skall inhämta Finansinspektionens yttrande om eller i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på insättarnas eller försäkringstagarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningsgenast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer. Rätten meddelar tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet om ansökningsgenast eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Att en insättare eller en försäkringstagare bestrider ansökningsgenast innebär inte något hinder, om inspektionens yttrande ger grund för att meddela tillstånd. Bestämmelserna gör undantag beträffande en borgenärsgroup. Borgenärer som också är gäldenärer i samma rättsförhållande skall inte kallas och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet.

I kapitaldirektivet finns detaljerade regler om nedsättning av aktiekapitalet. I följande avseenden skiljer sig reglerna från svensk rätt.

- Av artikel 30 jämförd med artikel 40 följer att ett beslut om nedsättning av aktiekapitalet skall fattas av bolagsstämman med en majoritet som inte får understiga två tredjedelar av de röster som är förenade med de företrädde värdepapperen eller det tecknade kapitalet. Bestämmelsen tolkas i så gott som samtliga medlemsstater som ett krav på kvalificerad majoritet av de vid stämman avgivna rösterna. Direktivet tillåter också nedsättning genom tvångsindragning av aktier (se artikel 36) under förutsättning att tvångsindragningen tillåts eller föreskrivs i stiftelseurkunden eller bolagsordningen. Om en sådan tvångsindragning är föreskriven i stiftelseurkunden eller bolagsordningen, är det över huvud taget inte nödvändigt att bolagsstämman fattar beslutet om nedsättningen. Om tvångsindragningen är tillåten men inte föreskriven och samtliga berörda aktieägare inte har godkänt åtgärden, måste däremot bolagsstämman besluta om nedsättningen. I så fall gäller emellertid inte något krav på kvalificerad majoritet. Detta slag av tvångsindragning motsvarar i huvudsak sådan inlösen som regleras i 6 kap. 8 § bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

- I artikel 31 föreskrivs att, om det finns flera slag av aktier, bolagsstämmans beslut om nedsättning skall bli föremål för en särskild omröstning minst för varje kategori av aktieägare vilkas rätt berörs av beslutet. Artikeln tycks hos medlemsstaterna tolkas så att särskild omröstning skall företas bland ägare till redan utgivna aktier vilkas rätt försämras genom

nedsättningsbeslutet. Motsvarande bestämmelse gäller vid nedsättning genom tvångsindragning av aktier (se artikel 38)

- I artikel 32 anges att åtminstone de borgenärer, vilkas fordringar har uppkommit före offentliggörandet av beslutet om nedsättning, har rätt att få säkerhet för icke förfallna fordringar. Hur detta borgenärsskydd närmare skall utformas har överlämnats till medlemsstaterna att själva bestämma. Av medlemsstaternas lagstiftning måste dock framgå att nedsättningen inte gäller eller någon utbetalning inte får ske förrän borgenärerna har fått gottgörelse eller en domstol har beslutat att deras framställan om gottgörelse inte behöver efterkommas. Någon begränsning av borgenärskretsen motsvarande den som svensk rätt innehåller finns inte i direktivet.

Artikel 33 medger dock att bestämmelserna om borgenärsskydd inte tillämpas i ett par nedsättningsfall. Det ena fallet är nedsättning för täckande av inträffad förlust. Det andra fallet är överföring till en reserv, som endast får användas för att täcka en inträffad förlust eller för att öka det tecknade kapitalet genom en fondemission. En ytterligare förutsättning för en sådan överföring till reserv är att denna inte överstiger tio procent av det nedsatta aktiekapitalet

Som har framgått av den tidigare redogörelsen skiljer sig de svenska reglerna om nedsättning av aktiekapitalet i åtskilliga avseenden från vad kapitaldirektivet kräver. Det gäller främst formen för beslutet om nedsättning och formen för borgenärsskyddet. Det är därför nödvändigt att anpassa den svenska lagstiftningen till vad direktivet kräver. Direktivet kommer visserligen endast att bli tillämpligt på de publika bolagen. Det finns emellertid inte något skäl att i nu aktuellt avseende ha olika regler för privata och publika bolag. Lagändringarna bör därför bli tillämpliga på båda bolagskategorierna.

Till att börja med kan konstateras att varken bankaktiebolagslagen eller försäkringsrörelselagen innehåller något sådant krav på kvalificerad majoritet som uppställs i artikel 30 jämförd med artikel 40. Därför föreslås att bolagsstämmans beslut, i andra fall än vad som avses i 6 kap. 8 §, alltid skall fattas med en majoritet motsvarande vad som krävs för en ändring av bolagsordningen enligt 8 kap. 13 § bankaktiebolagslagen och 9 kap. 14 § försäkringsrörelselagen, dvs. beslutet måste biträdas av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

De krav som uppställs i artiklarna 31 och 38 bör tillgodoses genom en kompletterande majoritetsregel. I flertalet medlemsstater uppfattas artikel 31 som ett krav på särskild omröstning bland de aktieägare vars rätt försämrats genom nedsättningsbeslutet. Det är alltså fråga om en situation där rättsförhållandet mellan aktierna rubbas. Ett exempel på detta är att nedsättning sker genom indragning utan återbetalning av endast vissa aktieägares aktier. För beslut om ändring i bolagsordningen som har sådan verkan uppställs redan i dag i 8 kap. 14 § bankaktiebolagslagen och 9 kap. 15 § försäkringsrörelselagen krav på kvalificerad majoritet som uppfyller direktivets krav när ett sådant nedsättningsbeslut är beroende av att bolagsordningen ändras. För att anpassa lagstiftningen till direktivets bestämmelser bör en motsvarande majoritetsregel uppställas

också för beslut om nedsättning som inte fordrar någon ändring av bolagsordningen, men medför att rättsförhållande mellan aktier rubbas.

Det finns anledning att även i vissa andra avseenden ändra gällande regler. I vissa delar uppfyller nämligen de nuvarande nedsättningsreglerna inte de krav som uppställs i direktivets bestämmelser om borgenärsskydd. I svensk rätt behöver inte de särskilda borgenärsskyddsreglerna tillämpas om ändamålet med nedsättningen är avsättning till reservfond. Även direktivet medger ett sådant undantag, dock under förutsättning att reserven inte överstiger tio procent av bolagets aktiekapital. Reservfonden i ett bank- eller skadeförsäkringsbolag kan emellertid mycket väl överstiga tio procent av aktiekapitalet. I 9 kap. 4 § första stycket 1 bankaktiebolagslagen föreskrivs t.o.m. att viss avsättning av bolagets vinst skall ske till reservfonden, så länge denna inte uppgår till 20 procent av aktiekapitalet. Det är inte nu aktuellt att föreslå någon ändring i fråga om reservfondens storlek. Det är då lämpligt att utforma regelsystemet så att rättens tillstånd måste inhämtas även vid nedsättning som sker för avsättning till reservfond. Det innebär att borgenärerna ges möjlighet att kräva betalning eller tillfredsställande säkerhet för sina fordringar även i samband med sådan nedsättning.

Bestämmelserna om ett bolags aktiekapital är som nämnts tillkomna för att skydda bolagets borgenärer. Om en nedsättning av aktiekapitalet samtidigt kombineras med andra åtgärder som sammantaget leder till att bolagets bundna egna kapital behålls intakt, leder nedsättningsbeslutet inte till att borgenärerna kommer i en sämre situation än före beslutet. Som *Bankföreningen* anfört är det i en sådan situation alltför långtgående att undantagslöst kräva rättens tillstånd för verkställande av nedsättningsbeslutet. Tillstånd bör därför enligt regeringens mening inte krävas om bolaget samtidigt genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet (se 6 kap. 6 § 1 st. bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen). Enligt regeringens mening gäller detta även om nedsättning av aktiekapitalet görs för avsättning till reservfond eller för annat i 6 kap. 1 § första stycket 2 eller 3 angivet ändamål, förutsatt att bolaget samtidigt vidtar åtgärder, exempelvis genom en fondemission, som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet. I sistnämnd situation får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.

Svensk rätt kräver inte heller någon domstolsprövning vid nedsättning genom inlösen enligt 6 kap. 8 §. Artikel 36 medger emellertid inte något generellt undantag från bestämmelserna om borgenärsskydd. Artikeln tillåter visserligen att bestämmelserna inte tillämpas när nedsättning sker med utnyttjande av utdelningsbara medel. En förutsättning för detta är dock att medlen överförs till en reserv som inte får betalas ut till aktieägarna utan endast får användas för att täcka en inträffad förlust eller för fondemission (se artikelns littera d). Mot bakgrund av detta bör ett krav på domstolsprövning som huvudregel uppställas även vid inlösen enligt 6 kap. 8 §. Denna huvudregel bör emellertid kompletteras med en undantagsbestämmelse som motsvarar direktivets undantagsbestämmelse. Det skall således inte vara nödvändigt att inhämta rättens tillstånd till

nedsättningen om ett belopp som motsvarar det nominella värdet av de inlösta aktierna samtidigt överförs till reservfonden. Att som *Bankföreningen* föreslagit inte kräva rättens tillstånd i något fall då nedsättningen av aktiekapitalet till ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden, torde strida mot direktivet.

De gällande svenska bestämmelserna om borgenärsskydd omfattar inte borgenärer som också är gäldenärer i samma rättsförhållande. Artikel 32 medger endast att undantag görs beträffande sådana borgenärer som har betryggande säkerhet för sina fordringar eller när bolagets ställning är sådan att säkerhet inte behövs. Den nuvarande begränsningen av borgenärskretsen är inte förenlig med EG-rätten.

Bestämmelserna om borgenärsskydd vid nedsättning av aktiekapitalet bör därför ändras. I de fall frågan om nedsättning av aktiekapitalet skall prövas av domstol bör även de borgenärer som samtidigt är gäldenärer i samma rättsförhållande kallas av rätten och ha möjlighet att påfordra betalning eller säkerhet. Endast de borgenärer som har rätt till betalning enligt den statliga lönegarantin vid konkurs bör undantas från bestämmelserna om borgenärsskydd.

10 Förvärv av egna aktier

Regeringens förslag: I bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen införs ett uttryckligt förbud för bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag att teckna egna aktier eller aktier i moderbolag. Om en sådan aktieteckning ändå sker, skall stiftarna resp. styrelsens ledamöter vara solidariskt betalningsskyldiga för de tecknade aktierna.

Om någon tecknar aktier i ett bolag i eget namn men för bolaget eller dess dotterbolags räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Liksom hittills skall ett bank- och försäkringsaktiebolag endast i vissa undantagsfall få förvärva egna aktier. Enligt försäkringsrörelselagen skall aktierna alltid avyttras senast tre år efter förvärvet. Om detta inte sker, skall de förvärvade aktierna vara ogiltiga.

Dispensmöjligheten i försäkringsrörelselagen avseende aktie som har förvärvats genom övertagande av affärsrörelse utmönstras ur lagstiftningen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslagen utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Varken bankaktiebolagslagen eller försäkringsrörelselagen innehåller något uttryckligt förbud för ett bolag att teckna egna aktier. Vid en sådan aktieteckning skulle det emellertid råda

identitet mellan aktietecknare och bolag. En sådan rättshandling torde enligt svensk rätt inte kunna tilläggas någon rättsverkan.

I 6 kap. 9 § bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen finns bestämmelser om bolags rätt att förvärva egna aktier eller ta emot sådana aktier som pant. Som huvudregel är sådana förvärv ogiltiga. Det gäller även avtal som innebär att ett dotterföretag förvärvar eller som pant tar emot aktie i moderbolaget.

I några undantagsfall får emellertid ett försäkringsaktiebolag förvärva egna aktier eller aktier i moderbolag. Så är fallet när aktierna ingår i en affärsrörelse som bolaget övertar. Vidare får bolaget på auktion ropa in egna eller moderbolagets aktier som har utmätts för bolagets fordran. Försäkringsaktiebolaget är dock skyldigt att göra sig av med aktierna så snart som möjligt. Detta kan ske genom att aktierna dras in genom nedsättning av aktiekapitalet. Det kan också ske genom avyttring av aktierna. Sådan avyttring skall ske så snart det kan göras utan förlust. I fråga om aktier som har förvärvats som en del av en affärsrörelse finns en särskild begränsning. Sådana aktier måste avyttras senast två år efter förvärvet, såvida inte regeringen, eller efter regeringens bemyndigande Finansinspektionen, ger bolaget tillstånd att behålla aktierna under en längre tid.

I ett undantagsfall får även ett bankaktiebolag förvärva egna aktier eller aktier i moderbolag. Det är således tillåtet för ett vid en fusion övertagande bankaktiebolag att inneha egna aktier till dess fusionsvederlaget skiftas (se 6 kap. 9 § tredje stycket bankaktiebolagslagen).

I kapitaldirektivet finns bestämmelser om teckning och förvärv av egna aktier. Artikel 18 innehåller ett uttryckligt förbud mot teckning av egna aktier. Aktier som tecknas i strid med detta förbud skall betalas av stiftarna (jfr artikel 3 i) eller, vid ökning av aktiekapitalet, av medlemmarna av styrelsen eller direktionen. Direktiven tillåter dock medlemsstaterna att i den nationella lagstiftningen bestämma att de angivna personerna skall gå fria från betalningsansvar om de kan visa att de inte har försummat något.

I artikel 18 finns också en bestämmelse som skall förhindra att bolag tecknar egen aktie genom en bulvan. I denna del föreskriver direktivet att, om aktierna i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, denne skall anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Direktivet uppställer inte något generellt förbud mot förvärv av egna aktier. Däremot kräver direktivet att, om lagstiftningen tillåter förvärv av egna aktier, lagstiftningen även skall innehålla vissa villkor för sådana förvärv, däribland normalt att förvärvet skall godkännas av bolagsstämman (se artikel 19). Medlemsstaterna behöver dock inte ställa upp sådana villkor i ett antal särskilt uppräknade situationer (se artikel 20.1). Så är fallet när förvärvet ingår i en allmän förmögenhetsövergång och när förvärvet sker i syfte att uppfylla en lagstadgad skyldighet. Så är också fallet om aktierna ropas in vid en exekutiv auktion som äger rum för att infria en fordran som bolaget har mot en aktieägare. I de nu angivna situationerna måste emellertid aktierna, om deras nominella värde överstiger tio procent av aktiekapitalet, avyttras inom en tid av högst tre år (se artikel 20.2). Om aktierna inte avyttras inom denna tid, skall de förklaras

ogiltiga. Då skall i vissa fall även nedsättning av aktiekapitalet ske (se artikel 20.3). Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall mottagande av aktier som säkerhet jämföras med förvärv. Detta gäller dock inte åtaganden i en banks eller något annat finansinstituts löpande verksamhet (se artikel 24).

Av ovan lämnad redogörelse framgår att varken bankaktiebolagslagen eller försäkringsrörelselagen i alla hänseenden uppfyller de krav som kapitaldirektivet uppställer.

Vad först gäller *teckning* av egna aktier saknar lagarna sålunda uttryckliga bestämmelser om förbud mot sådan teckning. Lagarna innehåller inte heller någon motsvarighet till direktivets bestämmelser om betalningsansvar för stiftare och styrelseledamöter. Inte heller innehåller lagarna bestämmelser om aktieteckning i eget namn men för bolagets räkning. Bestämmelserna av de nu angivna slagen måste alltså införas i bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

När det gäller *förvärv* av egna aktier är det endast försäkringsrörelselagen som inte i alla delar motsvarar direktivets krav. I två avseenden skiljer sig försäkringsrörelselagen från direktivet, nämligen i fråga om den tidsfrist inom vilken sålunda förvärvade aktier måste avyttras och i fråga om påföljden när sådana aktier inte avyttras.

I fråga om tidsfristen för avyttring av aktier skulle en direkt anpassning till direktivbestämmelserna kunna ske genom att de nuvarande reglerna om avyttring av egna aktier kompletterades med särskilda regler som skulle gälla enbart när bolagets innehav av egna aktier överskred den i direktivet angivna tioprocentgränsen. Det finns emellertid knappast skäl att ha olika avyttringsregler beroende på hur stort bolagets innehav av egna aktier är. Bestämmelsen i försäkringsrörelselagen bör därför i stället utformas så att samtliga egna aktier som förvärvas med stöd av undantagsbestämmelserna skall avyttras så snart det kan ske, dock senast tre år efter förvärvet. Vidare bör dispensmöjligheten i försäkringsrörelselagen avseende aktie som har förvärvats genom övertagande av affärsrörelse utmönstras ur lagstiftningen.

Vad sedan gäller påföljden när aktier inte avyttras inom tidsfristen bör i försäkringsrörelselagen föreskrivas att sådan underlåtenhet medför att dessa aktier är ogiltiga. En sådan ogiltighet medför att antalet giltiga aktier inte längre svarar mot aktiekapitalet. Ett försäkringsbolag bör därför vara skyldigt att fatta beslut om nedsättning av aktiekapitalet vid nästkommande bolagsstämma.

Som nämnts råder i bankaktiebolagslagen som huvudregel förbud mot att förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget (se föreslagen 6 kap. 10 §). Om aktier lämnas som säkerhet för kredit och ingår som en mindre del bland dessa aktier även aktier i bankaktiebolaget eller, om detta är dotterbolag i en koncern, dess moderbolag, så utgör emellertid nyss nämnt förbud inte hinder för bolaget att ta emot även dessa aktier. Enligt 2 kap. 8 § bankrörelselagen får en bank för att skydda fordran köpa egendom som utgör säkerhet för fordringen. Detta gäller — genom ett uttryckligt förbud i bestämmelsen — inte egen aktie.

Möjligheten för banker att som pant ta emot även aktier i moderbolag infördes den 1 januari 1994 (se prop. 1992/93:89, SFS 1992:1611). Något förvärvsförbud såsom för egna aktier i 2 kap. 8 § bankrörelselagen infördes dock inte. Regeringen anser att motsvarande bör gälla aktier i moderbolag.

11 Aktiebolags ställföreträdare

Regeringens förslag: Varken ett bankaktiebolag eller ett försäkringsaktiebolag skall vara bundet av rättshandlingar som ett bolagsorgan har vidtagit om åtgärden står i strid med bank- eller försäkringslagstiftningens regler om bolagsorgans behörighet. Ett bankaktiebolag och ett försäkringsaktiebolag skall inte heller vara bundet av de rättshandlingar som dess ställföreträdare vidtar om åtgärden står i strid med legala befogenhetsinskränkningar och bolaget visar att dess motpart insåg eller bort inse att så var fallet. Däremot skall ett sådant aktiebolag inte kunna undgå bundenhet av rättshandlingar som dess ställföreträdare vidtagit, därför att styrelsen, och i försäkringsaktiebolag även verkställande direktören, har handlat i strid med bolagets verksamhetsföremål eller överskridit någon annan av bolaget meddelad befogenhetsinskränkning.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslagen utan erinran. *Kammarrätten i Stockholm* har ifrågasatt om bolaget bör gentemot en ondtröende motpart vara bundet av rättshandlingar som ligger utanför föremålet för bolagets verksamhet. *Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet* har efterlyst ett förtydligande av 8 kap. 16 § försäkringsrörelselagen.

Skälen för regeringens förslag: Bankaktiebolagslagens och försäkringsrörelselagens regler om de olika bolagsorganens kompetens utgår från att bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ. Stämman har en exklusiv beslutanderätt i en rad viktiga frågor.

I ett bankaktiebolag bär bankens centrala styrelse ansvaret för verksamheten. Beslutsfattandet under styrelsen sker på grund av delegation från styrelsen, huvudsakligen av kollektivt beslutande organ. En person som har fått ett sådant uppdrag kallas delegat. Till skillnad från försäkringsrörelselagen, enligt vilken verkställande direktören är ett självständigt bolagsorgan med i lagen angivna uppgifter, är bankaktiebolagslagen utformad så, att styrelsen i instruktion måste ge erforderliga föreskrifter rörande verkställande direktörens och andra delegaters befogenheter (se 7 kap. 6 § bankaktiebolagslagen).

I ett försäkringsaktiebolag svarar styrelsen för bolagets organisation och för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Den verkställande direk-

tören skall ha hand om den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar. Han kan även vidta vissa andra åtgärder, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet (se 8 kap. 7 § försäkringsrörelselagen).

Det är styrelsen som företräder bolaget och tecknar dess firma. Styrelsen har möjlighet att bemyndiga en eller flera personer att teckna bolagets firma, såvida inte förbud mot detta har tagits in i bolagsordningen (se 7 kap. 15 § andra stycket bankaktiebolagslagen och 8 kap. 13 § andra stycket försäkringsrörelselagen). Den verkställande direktören i ett försäkringsbolag har alltid — alltså även utan bemyndigande från styrelsen — rätt att företräda bolaget i fråga om sådana åtgärder som ankommer på honom, dvs. i första hand sådana uppgifter som ligger inom den löpande förvaltningen men, när styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet, även i fråga om andra åtgärder (se 8 kap. 7 § försäkringsrörelselagen).

Reglerna om kompetensfördelningen mellan stämman, styrelsen och den verkställande direktören är tvingande. Stämman kan inte fatta beslut om att styrelsens eller den verkställande direktörens behörighet skall vara mer begränsad än vad som följer av lagstiftningen.

Styrelsens, den verkställande direktörens och firmatecknarnas befogenhet kan emellertid vara inskränkt genom föreskrifter av ett överordnat bolagsorgan. Styrelsen är sålunda normalt skyldig att rätta sig efter de föreskrifter som bolagsstämman ger. Den verkställande direktören skall följa de riktlinjer som styrelsen har dragit upp. Vidare kan i bolagsordningen ställas krav på att vissa åtgärder får ske endast med godkännande från stämman.

Att märka är att det uppställs särskilda rörelse regler för bolagen på bank- och försäkringsområdet (se 2 kap. bankrörelselagen och 7 kap. försäkringsrörelselagen). I lagstiftningen preciseras vilka olika typer av verksamhet som en bank får ägna sig åt (se 2 kap. 2 § bankrörelselagen). Finansinspektionen får förbjuda verkställighet av en banks beslut som strider mot bankrörelselagen eller någon annan författning som reglerar bankens verksamhet. Detsamma gäller föreskrift som meddelats med stöd av sådan författning eller mot bolagsordningen. Har beslutet redan verkställts får inspektionen förelägga banken att göra rättelse om det är möjligt (se 2 kap. 15 § bankrörelselagen). Finansinspektionen har även möjlighet att återkalla en banks oktroj eller meddela varning (se 2 kap. 16 § bankrörelselagen). På försäkringsområdet kan Finansinspektionen meddela de erinringar i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga. Inspektionen kan även förelägga bolaget eller styrelsen att vidta rättelse i vissa fall samt förklara koncessionen förverkad (se 19 kap. 11 § försäkringsrörelselagen).

Om i lag eller inom bolaget uppställda behörighets- och befogenhetsregler överskrids, kan det leda till att den aktuella rättshandlingen inte blir bindande mot bolaget (se beträffande några typsituationer prop. 1993/94:196 s.122, märk att 8 kap. 10 och 13 §§ samt 14 § första meningen aktiebolagslagen motsvaras av 7 kap. 14, 16 och 17 §§ bankaktie-

bolagslagen och 8 kap. 12 och 15 §§ samt 16 § första meningen försäkringsrörelselagen).

En särskild bestämmelse i försäkringsrörelselagen (8 kap. 16 § första stycket, andra meningen) behandlar beslut och rättshandlingar som den verkställande direktören företar. Denna behörighet är som tidigare har nämnts begränsad till åtgärder inom ramen för den löpande förvaltningen men den kan under vissa förutsättningar sträcka sig utanför denna ram (se 8 kap. 7 § försäkringsrörelselagen). Av 8 kap. 16 § första stycket andra meningen följer att, när den verkställande direktören har överskridit sin behörighet, rättshandlingen ändå kan vara bindande för bolaget om motparten var i god tro. Att — som *Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet* föreslagit — klarlägga sistnämnda faktum genom ett förtydligande av bestämmelsens första stycket första mening anser regeringen inte vara nödvändigt.

I god tro anses den vara som varken insåg eller bort inse att befogenheten resp. behörigheten överskreds. Vid tillämpningen av godtrosreglerna har de uppgifter som finns registrerade i bank- och försäkringsregistret stor betydelse. Vad som finns i registren anses ha kommit till tredje mans kännedom såvida det inte av omständigheterna framgår att denne varken hade eller kunde ha kännedom om uppgiften (se 8 kap. 3 § bankrörelselagen och 20 kap. 3 § försäkringsrörelselagen). I fråga om sådana uppgifter som skall registreras i registren, t.ex. uppgifter om firmatecknare, blir det därför som regel avgörande vad som har kunnat utläsas ur registren. Till de uppgifter som skall tas in i registren hör också bolagsordningen. Denna skall bl.a. innehålla uppgifter om föremålet för bolagets verksamhet. Vissa förhållanden kommer emellertid aldrig till uttryck i registren. Så är fallet med t.ex. inskränkningar i en firmatecknares befogenhet. I sådana fall saknar givetvis registeruppgifterna betydelse för frågan om tredje man har varit i god tro.

I publicitetsdirektivet, artikel 9, finns bestämmelser om giltigheten av bolagets förpliktelser vid olika slag av kompetensöverskridande. De första två punkterna i artikeln har följande lydelse.

1. Ett bolag förpliktas mot tredje man genom bolagsorganens åtgärder även om åtgärderna inte omfattas av föremålet för bolagets verksamhet, under förutsättning att åtgärderna inte ligger utanför den rätt att företräda bolaget som lagen tillerkänner bolagsorganen eller tillåter att dessa tillerkänns.

Medlemsstaterna får emellertid föreskriva att ett bolag inte förpliktas av sådana åtgärder som ligger utanför föremålet för bolagets verksamhet, om bolaget visar att tredje man kände till att åtgärden inte omfattas av föremålet för bolagets verksamhet eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara omedveten om det; enbart offentliggörandet av bolagsordningen är därvid inte tillräckligt som bevis.

2. Begränsningar i bolagsorganens rätt att företräda bolaget på grund av bolagsordningen eller på grund av beslut av ett bolagsorgan kan inte åberopas mot tredje man, även om begränsningarna har offentliggjorts.

Bestämmelserna i första punkten i artikeln innebär att ett bolag alltid förpliktas av de åtgärder som ett bolagsorgan företar inom ramen för sin

behörighet. Endast i lag föreskrivna begränsningar i bolagsorganens behörighet kan åberopas mot tredje man. Avgörande är inte om åtgärden ligger utanför den kompetens som bolagsorganet rent faktiskt kan ha tillerkänts, t.ex. genom beslut i bolagsordningen eller genom beslut av ett överordnat bolagsorgan, utan om åtgärden ligger utanför den kompetens som lagen tillåter att bolagsorganet tillerkänns (se första punkten första stycket).

Om bolaget genom föreskrift i bolagsordningen eller genom ett beslut av ett bolagsorgan har begränsat kompetensen för något bolagsorgan, kan en sådan begränsning inte göras gällande mot tredje man. Detta följer av artikelns andra punkt. Det är här fråga om sådana begränsningar som i svensk rätt betraktas som befogenhetsinskränkningar. Enligt direktivet skall bolaget i dessa fall alltid vara bundet av bolagsorganets åtgärder, oavsett om motparten var i god tro eller inte. Om en sådan beslutad begränsning har offentliggjorts eller inte saknar också betydelse.

I ett avseende ger artikeln möjlighet att utforma lagstiftningen så att bolaget inte blir bundet gentemot en ondtröende motpart (se punkt 1, stycke 2). Detta gäller i fråga om åtgärder som ligger utanför bolagets verksamhetsföremål. Huvudregeln är även här att bolaget blir bundet av åtgärden. Medlemsstaterna får emellertid föreskriva att bolaget i sådana fall inte skall vara bundet av rättshandlingen, om det visar att tredje man kände till att åtgärden inte omfattades av föremålet för bolagets verksamhet eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara omedveten om det.

De nu redovisade direktivbestämmelserna gör det nödvändigt att göra vissa ändringar i de nuvarande svenska bestämmelserna. Övervägandena redovisas nedan punkt för punkt.

- *Överskridande av legal behörighet* - Ett bolag bör inte vara bundet av rättshandlingar som en ställföreträdare har vidtagit på bolagets vägnar men som ställföreträdaren enligt lag inte har haft behörighet att företa. Till denna kategori hör i första hand de fall då ett bolagsorgan har vidtagit en åtgärd som enligt lag endast kan vidtas av ett annat bolagsorgan. Hit bör också räknas beslutsfattande i strid med sådana förbudsregler i lag som enligt gällande synsätt medför att bolaget inte är bundet av rättshandlingen, exempelvis förvärv av egna aktier.

- *Överskridande av befogenhet enligt bolagsordning och liknande* - En annan fråga gäller bolagets bundenhet av rättshandlingar som inneburit att styrelsen eller den verkställande direktören har överskridit sin befogenhet genom att handla i strid med föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett överordnat bolagsorgan. I detta avseende måste regelverket för att uppfylla direktivkraven utformas så att bolaget aldrig — i vart fall inte på associationsrättsliga grunder — kan undgå bundenhet. Detta är en konsekvens av artikel 9.2. Det medför att godtrosregeln i 7 kap. 17 § bankaktiebolagslagen och 8 kap. 16 § första meningen försäkringsrörelselagen i denna del inte kan bibehållas. Frågan om hur överträdelser av bolagsordningens verksamhetsbestämmelser bör regleras kommer att behandlas senare.

- *Överskridande av legal befogenhet* - Ett exempel på en legal befogenhetsinskränkning är att en styrelseledamot deltar i beslutsfattandet i en fråga trots att han är jävig. Hittills har godtrosregeln i 7 kap. 17 § bankaktiebolagslagen och 8 kap. 16 § första meningen försäkringsrörelselagen brukat tillämpas på dessa situationer. Direktivet kan inte anses ta ställning i frågan.

Vid ett övervägande av om det är lämpligt att behandla överträdelse av legala befogenhetsinskränkningar på samma sätt som överträdelse av andra sådana inskränkningar är följande att beakta. För detta talar bl.a. intresset av en enhetlig reglering. Detta skäl är emellertid inte tillräckligt för att ändra på den ordning som gäller i dag. Frågan om bolagets bundenhet bör alltså enligt regeringens uppfattning avgöras på samma sätt som hittills. Det innebär att bolaget inte skall vara bundet av rätts handlingen om det visar att motparten insåg eller bort inse att ställföreträdaren överträdde sin legala befogenhet.

- *Överskridande av bolagsordningens bestämmelser om verksamhetsföremålet* - En särskild fråga är om Sverige, som *Kammarrätten i Stockholm* har föreslagit, bör utnyttja den särskilda undantagsbestämmelsen i artikel 9.1 stycke 2 om överskridande av föremålet för bolagets verksamhet. Bestämmelsen innebär att medlemsstaterna får föreskriva att bolaget under vissa förutsättningar inte är bundet av åtgärder som ligger utanför verksamhetsföremålet.

Det är viktigt att regelverket utformas så att tredje mans skyddsintresse tillgodoses. Det är rimligt att risken för att bolagets ställföreträdare handlar illojalt helt och hållet bärs av bolaget. Det ligger också i omsättningsintresse att tredje man kan ingå rättshandlingar med bolagets ställföreträdare utan att närmare behöva överväga om åtgärden ligger inom ramen för bolagets verksamhetsföremål eller inte.

Det kan visserligen invändas att den undantagsbestämmelse som direktivet tillåter innebär att bolaget måste visa att tredje man kände till att åtgärden låg utanför verksamhetsföremålet eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara omedveten om det. En tredje man i god tro borde alltså, kan det hävdas, inte löpa någon risk. Å andra sidan medför även en sådan bestämmelse att tredje man under alla förhållanden måste lägga vikt vid den kunskap han har om bolagets verksamhetsföremål, något som redan det kan hämma omsättningsintresse.

Sverige bör således inte införa någon särskild regel om bolags bundenhet av rättshandlingar som ligger utanför bolagets verksamhetsföremål.

- *Åtgärder som vidtas av särskild firmatecknare* - En ytterligare fråga är om den nu förordade regleringen bör gälla inte endast styrelse och - för försäkringsbolag — verkställande direktör utan också särskild firmatecknare. Artikel 9 i publicitetsdirektivet gäller endast rättshandling som vidtagits av bolagsorgan. Endast stämman, styrelsen och — för försäkringsbolag — även verkställande direktören torde vara att anse som bolagsorgan i direktivets mening. De svenska reglerna om särskilda firmatecknare som kan men inte behöver vara ledamöter av styrelsen saknar egentlig motsvarighet i EU-staterna.

Den särskilde firmatecknaren står i väsentliga avseenden en vanlig fullmäktig nära. De skillnader som förekommer avser huvudsakligen det sätt på vilket behörigheten kommer till uttryck. Sålunda grundar den särskilde firmatecknaren sin behörighet på ett beslut av styrelsen, medan fullmäktigen grundar sin behörighet på fullmakten. Vidare skall uppgift om den särskilde firmatecknaren offentliggöras genom registrering i bank- resp. försäkringsregistret, medan fullmäktigens behörighet endast kommer till uttryck i fullmakten. När det gäller frågor om befogenhet är emellertid rättsläget väsentligen detsamma. Såväl den särskilde firmatecknarens som fullmäktigens befogenheter är beroende av att ett uppdrag att handla på bolagets (fullmaktsgivarens) vägnar lämnats. Vidare är befogenhetens omfattning beroende av de inskränkande instruktioner som bolaget resp. fullmaktsgivaren kan ha meddelat. I fråga om huvudmannens bundenhet när mellanmannen har överskridit sin befogenhet gäller samma regler vare sig rättshandlingen har vidtagits av en särskild firmatecknare eller av en fullmäktig. Om en fullmäktig handlar utan uppdrag eller överskrider inskränkande instruktioner, är rättshandlingen inte bindande mot fullmaktsgivaren om tredje man insåg eller bort inse att fullmäktigen överskred sin befogenhet (se 11 § första stycket avtalslagen).

Det har inte framkommit tillräckliga skäl att ändra på den nuvarande ordningen, såvitt gäller särskilda firmatecknare. Det framstår varken från bolagets eller tredje mans synpunkt som motiverat att i detta sammanhang behandla särskilda firmatecknare och fullmäktiges befogenhetsöverskridanden på olika sätt. I fråga om särskilda firmatecknarens befogenhetsöverskridanden bör alltså den nuvarande ondrosregeln behållas.

Bestämmelserna om firmatecknare i bankaktiebolagslagen gäller bara styrelseledamöter och särskilt utsedda firmatecknare. Regler om andra representanter, t.ex. personer som har befullmäktigats av ställföreträdarna, anställda med ställningsfullmakt m.fl. finns i annan lagstiftning (jfr 6 §) (se prop. 1986/87:12 s. 103). En delegat torde således inte vara att anse som en legal ställföreträdare utan är närmast att jämställa med en fullmäktig. Som nämnts har delegaten fått i uppdrag av styrelsen att vidta sådana åtgärder som annars ankommer på styrelsens egen prövning. Behörigheten grundar sig på ett beslut av styrelsen. Av allmänna principer följer att, om en delegat handlar i strid med bestämmelserna i banklagstiftningen om styrelsens behörighet, gäller inte rättshandlingen mot bolaget. Om delegaten överskrider sin befogenhet, exempelvis genom att överskrida inskränkande instruktioner, är rättshandlingen inte bindande mot bolaget om tredje man insåg eller bort inse befogenhetsöverskridandet. Inte heller i dessa avseenden finns det anledning att ändra på gällande rätt.

Regeringens förslag: Liksom hittills skall medel som ett bankaktiebolag eller ett försäkringsaktiebolag har utbetalat i strid med bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen som regel betalas tillbaka. I fråga om utbetalning som har skett i form av vinstutdelning skall dock mottagaren vara återbäringskyldig endast om bolaget visar att denne insåg eller bort inse att utbetalningen stred mot lag.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Aktieägarna har inte rätt att förfoga fritt över ett bankaktiebolags eller ett försäkringsaktiebolags medel. Bolagets medel får sålunda utbetalas till aktieägarna endast enligt bankaktiebolagslagens resp. försäkringsrörelselagens regler (se 9 kap. 1 § bankaktiebolagslagen och 12 kap. 1 § försäkringsrörelselagen). Om medel utbetalas till aktieägare i strid med dessa lagars bestämmelser, skall mottagaren återbära medlen jämte ränta. Från denna regel om återbetalningsskyldighet finns dock ett undantag. Om mottagaren hade skälig anledning att anta att utbetalningen utgjorde en laglig vinstutdelning, föreligger inte återbetalningsskyldighet (se 9 kap. 5 § första stycket bankaktiebolagslagen och 12 kap. 10 § första stycket försäkringsrörelselagen).

Även kapitaldirektivet innehåller begränsningar i bolagets rätt att utbetala medel till aktieägarna. Utdelning får inte ske så att det inkräktar på bolagets bundna kapital. Utdelningen får inte heller överstiga ett belopp motsvarande vinsten för det senaste räkenskapsåret justerad med hänsyn till bl.a. balanserad vinst och balanserad förlust (artikel 15.1 a och c). En utdelning i strid med artikel 15 skall återbetalas av mottagande aktieägare, "om bolaget visar att aktieägarna kände till att utdelningen var olaglig eller att de med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara okunniga om det". Godtroende aktieägare ges alltså ett visst skydd. Enligt den till direktivet anpassade bolagsrättsliga lagstiftningen i bl.a. Danmark och Tyskland avser detta godtroendskydd medel som har utbetalats i form av vinstutdelning.

Bestämmelserna i 9 kap. 5 § bankaktiebolagslagen och 12 kap. 10 § försäkringsrörelselagen bör anpassas till vad direktivet innehåller om återbetalning av olovlig vinstutdelning.

När det gäller den närmare utformningen av ondrosrekvisitet är det sakligt motiverat med en bestämmelse som ansluter till vad som allmänt gäller i svensk rätt angående ond och god tro, dvs. skyldighet att betala tillbaka vinstmedlen bör vara beroende av om aktieägaren insett eller bort inse att utbetalningen stred mot bankaktiebolagslagens eller försäkringsrörelselagens regler.

Regeringens förslag: Ett försäkringsbolag skall liksom hittills ha möjligheter att lämna lån till sina anställda i syfte att dessa skall förvärva aktier i bolaget. Sådana lån skall dock inte få överstiga bolagets fria egna kapital.

Ett bankaktiebolag får inte lämna lån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget om det sammanlagda beloppet av sådana lån skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I 12 kap. 12 § försäkringsrörelselagen finns vissa bestämmelser som begränsar möjligheterna för ett försäkringsbolag att låna ut pengar eller ställa säkerhet. Bestämmelserna i 12 kap. 13 § ger dessutom möjlighet att meddela dispens från förbudet i 12 §, om det finns synnerliga skäl för detta. I bankaktiebolagslagen finns inte några låneförbudsregler. I stället innehåller bankrörelselagen kreditjävsbestämmelser som innebär att en bank inte får lämna kredit till närstående fysiska och juridiska personer på andra villkor än sådana som banken normalt ställer upp (2 kap. 17 §).

Också kapitaldirektivet innehåller föreskrifter som inskränker bolagets rätt att lämna lån eller ställa säkerhet. Huvudregeln kommer till uttryck i artikel 23.1, där det föreskrivs att ett bolag inte får ge förskott, lämna lån eller ställa säkerhet i syfte att tredje man skall förvärva aktier i bolaget. Från denna regel görs dock undantag för åtgärder som utgör led i en banks eller något annat finansinstituts löpande verksamhet eller som vidtas i syfte att aktier skall förvärfas av eller till förmån för de anställda i bolaget eller ett detta närstående bolag. En förutsättning för sådana lån m.m. är dock att åtgärden inte leder till att bolagets nettotillgångar understiger aktiekapitalet och de reserver som enligt lag eller bolagsordning inte får delas ut.

Bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen uppfyller endast delvis de krav som kapitaldirektivet uppställer i denna del.

I motsats till aktiebolagslagens låneförbudsregel (se 12 kap. 7 §) innehåller försäkringsrörelselagen inte något förbud för försäkringsbolag att lämna lån eller ställa säkerhet i syfte att gäldenären eller någon honom närstående skall förvärva aktier i bolaget eller i något annat bolag i koncernen. Nu nämnd bestämmelse i aktiebolagslagen uppfyller, med undantag för att lån för förvärf av aktier inte får inkräkta på bolagets bundna kapital, de krav som ställs i kapitaldirektivet. I bestämmelsens nya lydelse från den 1 januari 1995 stadgas att sådana lån inte får lämnas om det sammanlagda beloppet av lånen därefter skulle överstiga bolagets fria kapital (se prop. 1993/94:196 s. 130 f). Några särskilda skäl för att välja en annan lösning för försäkringsområdet föreligger inte.

Dispensregeln i 12 kap. 13 § försäkringsrörelselagen ger ett visst ytterligare utrymme för penninglån m.m. som skall användas för förvärv av aktier i bolaget. Direktivet lämnar däremot inte något sådant utrymme. Dispensregeln är därför inte förenlig med direktivet. Möjligheten att ge dispens från låne- och säkerhetsförbudet bör därför inskränkas till att gälla lån och ställande av säkerhet för lån som inte skall användas för förvärv av aktier i det långivande bolaget.

Kapitaldirektivet gäller emellertid endast publika bolag. I aktiebolagslagen har dispensmöjligheten, vad gäller förvärv av aktier i det bolag som lämnar lån eller ställer säkerhet, behållits för privata aktiebolag. På försäkringsområdet saknas dock skäl för att frångå principen om en enhetlig reglering för de båda bolagskategorierna.

Undantag i kapitaldirektivet för åtgärder som utgör led i en banks löpande verksamhet gör att banklagstiftningen i huvudsak uppfyller direktivets krav beträffande bolagets nettotillgångar. För bankaktiebolag bör således införas den begränsningen att bankaktiebolaget inte får lämna lån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

14 Frågor om registrering m.m.

14.1 Publicitetsverkan av registrering och kungörande

Regeringens förslag: I bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen införs en bestämmelse som innebär att ett förhållande som skall registreras i bank- eller försäkringsregistret som regel skall få åberopas mot tredje man först sedan sådan registrering har skett och förhållandet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar (negativ publicitetsverkan). Förhållandet skall dock få åberopas mot tredje man redan före kungörande om bolaget visar att tredje man likväl kände till förhållandet.

Tredje man skall anses känna till sådana förhållanden som har införts i bank- och försäkringsregistret samt kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, såvida han inte visar att det var omöjligt för honom att känna till det som har kungjorts. Från och med den sextonde dagen från kungörandet skall han alltid anses ha kännedom om förhållandet (positiv publicitetsverkan).

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Banker och försäkringsbolag registreras av Finansinspektionen i bankregistret resp. försäkringsregistret. Bestämmelser om registrering finns i 8 kap. bankrörelselagen och 20 kap. försäkringsrörelselagen samt i bankrörelseförordningen (1987:647) och

försäkringsrörelseförordningen (1982:790). Registrering sker på grundval av anmälningar och underrättelser. Anmälningar och underrättelser till ett register biläggs detta. Såväl register som bilagda handlingar hålls tillgängliga för allmänheten.

Finansinspektionen skall utan dröjsmål kungöra vad som har införts i bank- eller försäkringsregistret i Post- och Inrikes Tidningar. En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall dock ange endast ändringens art (se 8 kap. 2 § bankrörelselagen och 20 kap. 2 § försäkringsrörelselagen).

Till de uppgifter som registreras i registren hör uppgifter om bolagets bildande, aktiekapitalets storlek, emissionsbeslut, beslut om ändring i bolagsordningen och val av styrelseledamöter m.m.

Registreringen och den därtill knutna kungörelsen ger tredje man möjlighet att ta del av vissa viktigare uppgifter om bolaget. Men registreringens verkan är vidare än så. I själva verket utgör registreringen utgångspunkten för vad tredje man anses känna till resp. inte känna till. Man kan här tala om registreringens positiva resp. negativa publicitetsverkan.

Med negativ publicitetsverkan menas att en handling eller en uppgift inte kan åberopas mot tredje man innan den har offentliggjorts. Varken bankrörelselagen eller försäkringsrörelselagen innehåller i dag någon bestämmelse om negativ publicitetsverkan.

En bestämmelse om positiv publicitetsverkan finns däremot i 8 kap. 3 § bankrörelselagen och 20 kap. 3 § försäkringsrörelselagen. I bestämmelserna föreskrivs att det som har införts i ifrågavarande register skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller hade bort känna till det som kungjorts.

I publicitetsdirektivet, artikel 2, finns bestämmelser om att vissa handlingar och uppgifter om ett bolag skall vara offentliga. Det gäller bl.a. stiftelseurkund och bolagsordning samt ändringar i dessa handlingar. Det gäller vidare uppgifter om dem som i egenskap av i lagstiftningen föreskrivet bolagsorgan eller som medlemmar i sådant organ är behöriga att företräda bolaget eller som deltar i ledning, tillsyn eller kontroll av bolaget. Enligt artikel 3 skall en akt läggas upp för varje bolag i det register, där bolaget är registrerat. Alla handlingar och uppgifter som är offentliga enligt artikel 2 skall förvaras i akten eller föras in i registret. I artikel 3.5 finns en föreskrift om negativ publicitetsverkan. Artikeln föreskriver att bolaget får åberopa handlingar och uppgifter mot tredje man först sedan de har offentliggjorts i den nationella tidningen, såvida inte bolaget visar att tredje man kände till handlingen eller uppgiften. Det anses i doktrinen att uttrycket "kände till" skall tolkas som ett krav på faktisk vetskap, "ägde vetskap om". Det räcker alltså inte att tredje man borde ha känt till förhållandet — t.ex. ett beslut om byte av ställföreträdare — för att bolaget skall kunna åberopa det.

I den angivna föreskriften ligger också att bolaget kan åberopa handlingen eller uppgiften mot tredje man, när offentliggörande väl har skett på det sätt som föreskrivs i artikeln. Denna positiva publicitetsverkan har

dock en begränsning. Sålunda gäller ifråga om åtgärder som vidtas före den sextonde dagen efter offentliggörandet att handlingen eller uppgiften inte får åberopas mot tredje man som visar att det var omöjligt för honom att känna till handlingen eller uppgiften.

Publicitetsdirektivet får, såvitt gäller negativ publicitetsverkan, förstås så att ännu inte offentliggjorda handlingar och uppgifter inte kan åberopas mot tredje man annat än om denne ägde faktisk vetskap om dem. I Sverige tycks rättsläget beträffande negativ publicitetsverkan vara något annorlunda. Uttryckliga bestämmelser saknas, men innebörden av den princip som anses gälla avviker från föreskriften i publicitetsdirektivet. Det är därför nödvändigt att i svensk rätt införa ett stadgande som överensstämmer med direktivets krav.

Även när det gäller positiv publicitetsverkan har den svenska rätten en annan innebörd än vad direktivet fordrar. Också i denna del måste därför den svenska lagstiftningen harmoniseras med direktivets bestämmelser. Direktivets sextondagarsregel bör till följd därav införas i bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

14.2 Registreringen och giltigheten av bolagets förpliktelser

Regeringens förslag: Efter det att anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot i bankaktiebolaget samt styrelseledamot och verkställande direktör i försäkringsbolaget har införts i Post- och Inrikes Tidningar, kan bolaget inte mot en godtroende tredje man åberopa fel eller brister vid valet av styrelseledamot eller vid beslut i försäkringsbolaget att utse verkställande direktör.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Ett beslut som har fattats i ett bankaktiebolag eller i ett försäkringsaktiebolag kan av olika skäl vara ogiltigt. Ogiltigheten kan bero på att det har förekommit något formfel vid beslutets tillkomst. Ett stämmobeslut kan t.ex. vara ogiltigt därför att kallelse inte har skett på vederbörligt sätt, därför att obehöriga tillåtits att rösta eller därför att röstningsreglerna inte har iakttagits. Ogiltigheten kan också sammanhånga med något materiellt fel, exempelvis att stämman har överskridit gränserna för sin bestämmanderätt.

I svensk rätt kan tredje man som regel inte åberopa ett beslut som har fattats inom bolaget men som visar sig vara ogiltigt. Inte heller kan han åberopa en rättshandling som har företagits av en ställföreträdare om beslutet att utse denne visar sig ha varit ogiltigt. Detta gäller oavsett om beslutet att utse ställföreträdaren har registrerats i bank- resp. försäkringsregistret eller ej.

Denna princip modifieras emellertid, såvitt avser bolagsstämmobeslut, av bestämmelserna om klander. Om ett bolagsstämmobeslut, som inte har

tillkommit i laga ordning, inte klandras inom föreskriven tid — tre månader från beslutet — kan felaktigheter vid beslutets tillkomst eller i dess innehåll inte längre angripas. I så fall kan givetvis den ursprungliga ogiltigheten inte längre göras gällande mot tredje man. För vissa beslut som strider mot tvingande regler gäller dock inte någon klanderpreskription. Ett sådant beslut förblir ogiltigt även om det inte klandras inom klanderfristen.

Om ett stämmobeslut upphävs efter klander, betraktas beslutet som ogiltigt från början. Gäller det ogiltiga beslutet val av styrelse, anses emellertid de åtgärder som den utsedda styrelsen har vidtagit i allmänhet inte vara ogiltigt utan styrelsen kan fungera till dess att klanderdomen har vunnit laga kraft eller domstolen har meddelat inhibitionsbeslut (se Nial, Svensk associationsrätt, 5 u. s. 173). Frågan om detta även skall gälla vid sådan kvalificerad ogiltighet som inte skulle ha kunnat botas genom klanderpreskription har av lagstiftaren överlämnats åt doktrin och rättspraxis (se SOU 1941:9 s. 560).

I publicitetsdirektivet, artikel 8, finns en föreskrift som inskränker bolagets möjligheter att mot tredje man göra gällande att ett val av styrelse eller ett beslut att utse annan ställföreträdare för bolaget är ogiltigt. Om formaliteterna för offentliggörande har iakttagits i fråga om de personer som i egenskap av bolagsorgan är behöriga att företräda bolaget, dvs. om registrering och kungörande har skett, får ett fel som ägde rum då personerna utsågs åberopas mot en tredje man endast om bolaget visar att denne kände till felet.

Svensk rätt överensstämmer i de nu berörda frågorna inte med publicitetsdirektivets krav. I bankrörelselagen och i försäkringsrörelselagen bör därför införas en bestämmelse som bringar svensk rätt i överensstämmelse med direktivet. En sådan bestämmelse bör ha den innebörden att bolaget inte skall, så snart val av styrelseledamot i bankaktiebolag samt styrelseledamot och verkställande direktör i försäkringsbolag har införts i Post- och Inrikes Tidningar, mot tredje man kunna åberopa fel eller brister i valet, såvida inte bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen. Detta medför att de rättshandlingar som de sålunda registrerade personerna har vidtagit i sin egenskap av ledamöter i styrelsen resp. såsom verkställande direktör i försäkringsbolaget binder bolaget mot en godtroende tredje man.

Den föreslagna regeln får betydelse såväl vid vanlig ogiltighet som vid sådan kvalificerad ogiltighet där någon klanderpreskription inte gäller.

En särskild fråga är om bestämmelsen bör gälla inte enbart styrelseledamöter — och i försäkringsbolag verkställande direktör — utan också särskilda firmatecknare. Uppmärksammas bör att direktivets bestämmelse endast gäller "bolagsorgan" och att särskilda firmatecknare inte kan anses som bolagsorgan i direktivets bemärkelse.

Omsättningens intresse liksom hänsynen till tredje man kan synas tala för att utsträcka bestämmelsen även till särskild firmatecknare. Detta skulle emellertid medföra ytterligare risker för bolaget, risker som bolaget inte skulle ha möjlighet att skydda sig mot. Det är inte heller i detta sammanhang motiverat att göra skillnad mellan å ena sidan särskilda

firmatecknare enligt bankaktiebolagslagen resp. försäkringsrörelselagen och å andra sidan fullmäktige. Brister i utseendet av en särskild firmatecknare bör därför kunna åberopas mot tredje man även sedan valet blivit registrerat i bank- resp. försäkringsregistret.

15 Ikraftträdande- och övergångsregler

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna skall träda i kraft den 1 januari 1995. Vissa omfattande övergångsregler införs dock. Ett bank- eller försäkringsaktiebolag som avser att bli privat aktiebolag skall redan före den 1 januari 1995 kunna besluta om att från den tidpunkten vara ett privat bank- eller försäkringsaktiebolag.

Ett bank- eller försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 skall anses som ett publikt aktiebolag, såvida det inte dessförinnan har beslutat att det i stället skall var privat och har erhållit registrering av detta beslut. I fråga om bank- och försäkringsaktiebolag som skall anses som publika aktiebolag skall Finansinspektionen självmant foga förkortningen (pub) till bolagets firma.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens utom beträffande vissa övergångsregler.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslagen utan erinran. *Finansinspektionen*, *Svenska Bankföreningen* och *Sveriges Försäkringsförbund* har emellertid förordat mer omfattande övergångsregler.

Skälen för förslaget: I EES-avtalet har Sverige medgivits en tid av två år från EES-avtalets ikraftträdande för att införliva EG:s bolagsrättsliga direktiv i lagstiftningen. Ett EU-medlemskap kan emellertid bli aktuellt redan från den 1 januari 1995. Med tanke på detta finns det ingen anledning att dröja med ikraftträdandet av den nya lagstiftningen. Som nämnts har riksdagen beslutat om ändringar i bl.a. aktiebolagslagen med anledning av prop. 1993/94:196. Denna lagstiftning träder i huvudsak i kraft den 1 januari 1995.

Av praktiska skäl bör vissa av lagarnas bestämmelser kunna tillämpas redan från en tidigare tidpunkt. Det torde inte föreligga några hinder för ett bolag att redan under 1994 fatta ett beslut om att bolaget från den 1 januari 1995 skall vara privat och ha en sådan firma som föreskrivs för privata bank- och försäkringsaktiebolag. Beslutet måste dock givetvis fattas under det villkoret att de föreslagna bestämmelserna om privata aktiebolag träder i kraft. Något behov av en särskild bestämmelse om detta kan inte anses finnas.

Annorlunda förhåller det sig med registreringen av beslutet. För att ett beslut skall kunna registreras i bank- resp. försäkringsregistret fordras att det finns författningsstöd för detta. Lagarnas bestämmelser träder emellertid inte i kraft förrän den 1 januari 1995. Det bör därför meddelas

särskilda ikraftträdandebestämmelser som gör det möjligt för registreringsmyndigheten att redan under 1994 registrera beslut av de nu aktuella slagen. Dessa frågor kommer att behandlas närmare i författningskommentaren.

Det fordras också bestämmelser om hur övriga vid ikraftträdandet befintliga bolag skall övergå till den nya kategoriindelningen. Det kan antas att det alldeles övervägande antalet bolag inom bank- och försäkringsområdet önskar att vara publika aktiebolag. Övergångsbestämmelserna bör därför utformas så att alla bolag inom dessa områden som har bildats före ikraftträdandet anses som publika bolag såvida de inte har beslutat att de i stället vill tillhöra den privata kategorin. Ett bank- eller försäkringsaktiebolag som önskar att vara publikt bolag kommer i så fall inte att behöva fatta något särskilt beslut om detta. Ett bolagsstämmebeslut kommer att vara nödvändigt endast om bolaget avser att bli privat bolag.

Det bör också meddelas särskilda övergångsbestämmelser som underlättar för bolagen att anpassa sig till de nya bestämmelserna om firma. En firmaändring skall enligt gällande bestämmelser beslutas av bolagsstämman, varefter bolaget skall ansöka om registrering av den nya firman. Det finns skäl att i viss utsträckning göra undantag från dessa bestämmelser vid den nya lagens ikraftträdande. I fråga om bank- och försäkringsaktiebolag som önskar vara privata bolag kan dock ett sedvanligt beslut och anmälningsförfarande inte undvaras, bl.a. därför att ett aktiebolag inom dessa områden kommer att vara privat först sedan det själv har beslutat om detta. Finansinspektionen bör alltså inte kunna ändra firman för ett privat bolag annat än efter anmälan från bolaget. Flertalet bolag torde emellertid inte vara intresserade av att göra andra ändringar i firman än sådana som är nödvändiga för att uppfylla lagens krav ifråga om publika bolag, dvs. ett tillägg av förkortningen "(pub)". Det är i dessa fall inte meningsfullt att tvinga bolagen att ge in en särskild anmälan om firmaändring. Finansinspektionen bör därför åläggas att vid lagens ikraftträdande självmant foga förkortningen "(pub)" till bolagens firmor, såvida bolagen inte dessförinnan har ansökt om registrering av en firma som uppfyller de krav som uppställs för publika resp. privata bolag och fått en sådan firma registrerad.

Beträffande övriga övergångsfrågor anser regeringen, i likhet med *Finansinspektionen*, *Bankföreningen* och *Försäkringsförbundet*, att det är nödvändigt att ge bolagen en rimlig tid för att anpassa sig till den nya lagstiftningen efter ett riksdagsbeslut. Dessa frågor kommer att behandlas i författningskommentaren.

16 Kostnadseffekter

Den föreskrivna anpassningen till EG:s bolagsrättsliga direktiv på bank- och försäkringsområdet kan inte antas få några kostnadseffekter för det allmänna.

17.1 Förslaget till lag om ändring i bankrörelselagen
(1987:617)

2 kap.

8 §

För att skydda fordran får en bank

1. på offentlig auktion, en svensk eller utländsk börs eller en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad eller vid exekutiv försäljning köpa egendom som är utmätt eller utgör säkerhet för fordringen, och

2. om det finns anledning att anta att banken annars skulle lida avsevärd förlust, som betalning för fordran överta egendom som utgör säkerhet för fordringen eller annan egendom.

Första stycket gäller inte egen aktie, *aktie i moderbolag* eller bevis om andel i eller tillskott till föreningsbank. I fråga om sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket sparbankslagen (1987:619).

I utbyte mot egendom som har köpts eller övertagits enligt första stycket får en bank förvärva aktier i ett bolag, som bildats för förvaltning av egendomen eller för fortsättande av en med denna driven verksamhet.

Har aktier förvärvats enligt första eller tredje stycket får banken, om uppenbar fara föreligger för att banken annars lider förlust, förvärva ytterligare aktier i samma bolag.

Har aktier förvärvats enligt första, tredje eller fjärde stycket får banken, om aktiebolaget överlåter sina tillgångar på ett annat aktiebolag, byta ut dessa aktier mot aktier i det andra aktiebolaget.

Den egendom som banken förvärvat enligt denna paragraf skall avyttras när det med hänsyn till marknadsförhållandena lämpligen kan ske. Egendomen skall dock avyttras senast när det kan äga rum utan förlust för banken. Banken skall årligen till Finansinspektionen avge en särskild redovisning av egendomen.

Ändringen har kommenterats i allmänmotiveringen, avsnitt 10.

4 kap.

3 §

Minst en månad före ordinarie stämma, i en sparbank dock senast den 31 mars, skall årsredovisningshandlingarna för det förflutna räkenskapsåret lämnas till revisorererna.

När resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda, skall avskrifter av årsredovisningen och revisionsberättelsen sändas in till Finansinspektionen så snart det kan ske. För en lokal föreningsbank gäller dock en sådan skyldighet endast om inspektionen begär det.

Hos en *lokal föreningsbank* skall, senast en månad efter det att resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda, avskrifter av årsredovisning och revisionsberättelse hållas tillgängliga hos banken för alla som är intresserade.

På avskrift av årsredovisningen som sänds in till Finansinspektionen eller hålls tillgänglig enligt tredje stycket skall en styrelseledamot teckna bevis om att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts. Uppgift skall också lämnas om fastställledagen. Beviset skall även innehålla uppgift om stämmans beslut beträffande bankens vinst eller förlust.

Finansinspektionen kan förelägga en eller flera styrelseledamöter att fullgöra skyldigheten att till inspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar.

I ett nytt *sista stycket* har införts en möjlighet för Finansinspektionen att meddela föreläggande för styrelseledamot att fullgöra skyldigheten att till inspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar. Att detta föreläggande kan förenas med ett föreläggande om vite framgår av 7 kap. 23 §. Bestämmelsen är föranledd av artikel 6 i publicitetsdirektivet. Enligt denna artikel skall medlemsstaterna föreskriva lämpliga påföljder bl.a. för det fall att balans- och resultaträkningarna inte offentliggörs. En vitesbestämmelse ger de bästa förutsättningarna att på ett smidigt sätt komma till rätta med bolag som inte följer bestämmelsen.

6 kap.

1 §

Ett *privat bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet *bank*. Den skall dessutom innehålla ordet *privat* eller avslutas med förkortningen (*priv*). Även ett *publikt bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet *bank*. Den skall dessutom innehålla ordet *publikt* eller avslutas med förkortningen (*pub*). En *sparbanks* firma skall innehålla ordet *sparbank*, en *central föreningsbanks* firma orden *central föreningsbank* samt en *lokal föreningsbanks* firma ordet *föreningsbank*.

Firman skall registreras i bankregistret.

Om firman skall registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bankens stadgar.

I *första stycket* har tagits in bestämmelser om de uppgifter som ett bankaktiebolags firma måste innehålla. Redan av firman måste framgå att det är fråga om en bank. Det måste också framgå till vilken kategori bankaktiebolaget hör. Denna uppgift kan lämnas antingen genom användningen av ordet "privat" resp. "publikt" i firman eller genom användning av

3 §

En banks styrelse kan anta bifirma. Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 2 § om firma gäller även bifirma. Ordet bank, sparbank och föreningsbank får endast användas i bifirma för bankverksamhet. *Orden privat eller publikt eller förkortningar (priv) eller (pub) får dock inte tas in i ett bankaktiebolags bifirma.*

Paragrafen har anpassats till den nu införda kategoriindelningen av bankaktiebolagen.

6 §

Ett bankaktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges.

Finansinspektionen kan förelägga en eller flera styrelseledamöter att fullgöra skyldigheten enligt första stycket.

I artikel 4 i publicitetsdirektivet stadgas att medlemsstaterna skall föreskriva att ett bolags brev och orderblanketter skall innehålla uppgift om bl.a. bolagets registreringsnummer och bolagets form och säte samt om bolaget har trätt i likvidation. Med anledning härav har i *första stycket* upptagits bestämmelser av detta slag. Inte enbart brev och orderblanketter bör omfattas av bestämmelsen utan även fakturor. Däremot blir bestämmelsen inte tillämplig på prislistor, broschyrer eller annan säljinformation som riktar sig till en obestämd krets av mottagare.

I *andra stycket* har införts en möjlighet för Finansinspektionen att meddela ett föreläggande. Att detta föreläggande kan förenas med vite framgår av 7 kap. 23 §. Att även stadgandet om bankaktiebolagens brev m.m. skall kunna ligga till grund för ett föreläggande förenat med vite är föranlett av artikel 6 i publicitetsdirektivet. Enligt denna artikel skall medlemsstaterna föreskriva lämpliga påföljder bl.a. för det fall att ett bolag försummar att — såsom krävs i artikel 4 i publicitetsdirektivet — lämna vissa särskilda uppgifter om bolaget på bolagets brev och orderblanketter. En vitesbestämmelse ger de bästa förutsättningarna att på ett smidigt sätt komma till rätta med bolag som inte följer bestämmelsen.

8 kap.

2 §

Finansinspektionen skall utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidning vad som införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 17 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 2 kap. 14 § sparbankslagen (1987:619) och 2 kap. 7 § föreningsbankslagen (1987:620) om dagen för kungörelse om rörelse öppnade,

2. 10 kap. 20 § bankaktiebolagslagen, 6 kap. 19 § sparbankslagen och 9 kap. 20 § föreningsbankslagen från tingsrätten om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats samt

3. 11 kap. 13 § bankaktiebolagslagen och 7 kap. 5 § sparbankslagen om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall endast ange ändringens art.

Ändringen är föranledd av att reglerna om fusion i bankaktiebolagslagen har ändrats.

3 §

Det som har blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 § och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts. *I fråga om bankaktiebolag gäller detta dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom känna till det som kungjorts.*

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörande har skett, kan bankaktiebolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i registret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i bankregistret, kan bankaktiebolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som har införts i bankregistret.

Paragrafen innehåller bestämmelser om s.k. positiv och negativ publicitetsverkan. Ändringarna i paragrafens första och andra stycke är föranledda av artikeln 3.5 i publicitetsdirektivet. Denna artikel skall i sin tur ses mot bakgrund av artikel 2 i publicitetsdirektivet.

I artikel 2 föreskrivs att vissa handlingar och uppgifter om ett bolag måste offentliggöras. Hit hör t.ex. stiftelseurkund och bolagsordning samt

ändringar i dessa handlingar. Hit hör också uppgifter om tillsättande och entledigande av de personer som såsom bolagsorgan eller medlemmar i bolagsorgan är behöriga att företräda bolaget mot tredje man och i rättegång och att delta i ledning, tillsyn eller kontroll av bolaget. Artikel 3 föreskriver att dessa handlingar och uppgifter skall förvaras i en akt hos registreringsmyndigheten eller föras in i ett register. Handlingarna och uppgifterna skall vidare offentliggöras i en av medlemsstaten utsedd nationell tidning, antingen genom att helt eller delvis återges eller att hänvisning sker till en handling som förvaras i akten eller är införd i registret.

De nu angivna direktivbestämmelserna är i huvudsak redan tillgodosedda genom skilda bestämmelser i banklagstiftningen. Handlingar och uppgifter av de slag som direktivet nämner registreras i bankregistret och kungörs i Post- och Inrikes Tidningar.

Enligt artikel 3, punkten 5, får bolaget åberopa handlingar och uppgifter mot tredje man först sedan de har offentliggjorts på det sätt som artikeln föreskriver, om bolaget inte visar att tredje man kände till handlingen eller uppgiften. Den hittills gällande bestämmelsen om positiv publicitetsverkan står inte helt i överensstämmelse med denna direktivbestämmelse. Lagbestämmelser om negativ publicitetsverkan saknas. I anledning därav har bestämmelsen givits en ny lydelse som motsvarar de krav som direktivet ställer.

När det gäller *positiv publicitetsverkan* föreskrivs i *första stycket* att vad som har införts i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts. Denna bestämmelse är endast tillämplig på sparbanker och föreningsbanker. I fråga om bankaktiebolag gäller detta dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom att känna till det som kungjorts. Detta första stycke har omformulerats efter påpekande från *Lagrådet*.

Bestämmelsen får betydelse exempelvis i fråga om uppgifter om entledigande eller tillsättande av en särskild firmatecknare eller en styrelseledamot för bolaget. Om bankaktiebolaget har beslutat om ett sådant entledigande anses tredje man från och med kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar ha kännedom om entledigandet. Han kan därför inte heller göra gällande att han var i god tro angående förhållandet. Detta innebär i sin tur att bolaget inte blir bundet av rättshandlingar som den entledigade firmatecknaren har företagit efter kungörandet. I fråga om rättshandlingar som har företagits av den entledigade firmatecknaren under de första femton dagarna efter kungörandet, kan dock bolaget bli bundet om tredje man visar att det var omöjligt för honom att känna till entledigandet.

I *tredje stycket* regleras den *negativa publicitetsverkan*. Där stadgas att innan kungörande har skett, kan bolaget inte åberopa det förhållandet som blivit eller bort bli införd i bankregistret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet. Detta medför att exempelvis ett beslut om entledigande av firmatecknare normalt inte kan åberopas mot en tredje

man förrän kungörande har skett. Bolaget blir i stället bundet av de rättshandlingar som en sådan entledigad firmatecknare har vidtagit fram till kungörandet, såvida bolaget inte visar att tredje man ändå kände till — dvs. hade faktisk vetskap om — att firmatecknaren hade förlorat sin behörighet.

Bestämmelsen i *tredje stycket*, som inte har någon tidigare motsvarighet i svensk rätt, är föranledd av artikel 3.6 i publicitetsdirektivet. I artikeln föreskrivs att vid bristande överensstämmelse mellan vad som har offentliggjorts i tidning och vad som framgår av registret eller akten, får den i pressen offentliggjorda texten inte åberopas mot tredje man. Tredje man får emellertid åberopa den offentliggjorda texten, såvida inte bolaget visar att han kände till den i registret eller akten intagna texten. Med anledning härav har motsvarande föreskrift tagits in i denna paragraf.

3 a §

Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot i ett bankaktiebolag har förts in i bankregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

I 7 kap. 17 § bankaktiebolagslagen har upptagits bestämmelser om ställföreträdarens behörighet att binda bolaget mot tredje man. Bestämmelserna bygger på att ställföreträdaren har utsetts i behörig ordning. Om så inte är fallet, saknar ställföreträdaren i princip behörighet att rätts-handla på bolagets vägnar. I flera länder har det därför uppställts regler till skydd för godtroende tredje man. Detta har sedermera också kommit till uttryck i artikel 8 i publicitetsdirektivet. Där föreskrivs att, om formaliteterna för offentliggörande har iakttagits i fråga om de personer som i egenskap av bolagsorgan är behöriga att företräda bolaget, ett fel som ägde rum då personerna utsågs får åberopas mot tredje man endast om bolaget visar att denne kände till felet.

I svensk rätt har rättsläget hittills varit annorlunda. Huvudprincipen har varit att om valet av en ställföreträdare är ogiltigt saknar denne överhuvudtaget behörighet att binda bolaget oavsett om valet registreras i bankregistret eller ej. Det har emellertid ansetts att en styrelse under alla förhållanden är behörig att företräda bolaget fram till dess att en domstol i klanderprocessen har undanröjt styrelsevalet eller interimistiskt förordnat att valet inte får verkställas.

För att anpassa svensk rätt till direktivets föreskrifter har stadgats att bolaget inte kan åberopa fel eller brister vid valet av styrelseledamot sedan anmälan av valet eller beslutet har registrerats i bankregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Särskilda firmatecknare — som inte är att anse som bolagsorgan i direktivets bemärkelse — omfattas inte av bestämmelsen.

En styrelseledamot utses normalt av bolagsstämman. I bolagsordningen kan dock föreskrivas att någon annan har rätt att utse en eller flera styrelseledamöter. Den nu aktuella bestämmelsen avser alla styrelseledamöter oavsett vem som har utsett dem. Av 7 kap. 1 § fjärde stycket bankaktiebolagslagen följer att bestämmelsen dessutom är tillämplig på styrelsesuppleanter.

I och med registreringen och kungörandet förlorar bolaget således som huvudregel möjligheten att gentemot tredje man göra gällande att ställföreträdaren inte har utsetts i behörig ordning och att den rättshandling som ställföreträdaren har vidtagit till följd därav inte är bindande för bolaget. Det kan anmärkas att motsvarande danska bestämmelse anses gälla även när beslutet att utse en ställföreträdare är behäftat med kvalificerad ogiltighet. Det får överlämnas till rättspraxis att avgöra om den svenska bestämmelsen bör ha samma räckvidd.

Bolaget kan emellertid undgå bundenhet av de rättshandlingar som ställföreträdaren har vidtagit om bolaget visar att tredje man kände till — dvs. hade faktisk vetskap om — att beslutet att utse ställföreträdaren var ogiltigt.

4 a §

Om styrelseledamot, särskild firmatecknare eller annan ställföreträdare för ett bankaktiebolag har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Finansinspektionen avföra ställföreträdaren ur registret. Avregistreringen skall vid beslut om konkurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart. I övrigt skall avregistrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

Bankaktiebolagslagen innehåller bestämmelser om att val av styrelseledamöter och beslut om att utse ställföreträdare för banken skall anmälas för registrering. När sådana anmälningar har skett kommer Finansinspektionen att registrera de anmälda personerna i bankregistret. Också ändringar i tidigare anmälda förhållanden skall anmälas för registrering. När en bank gör en sådan anmälan, t.ex. i fråga om styrelsens sammansättning, avför Finansinspektionen de dittills registrerade personerna från registret.

Det kan emellertid förekomma andra fall då en styrelseledamot eller en annan företrädare för banken förlorar sin behörighet att företräda banken utan att detta kommer till uttryck i något beslut från bankens sida. Så är fallet när en ställföreträdare har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud. Av 7 kap. 3 och 15 §§ bankaktiebolagslagen framgår att han i så fall inte längre får vara företrädare för banken. Han förlorar således utan vidare sin behörighet.

Artikel 2 i publicitetsdirektivet fordrar att vissa angivna uppgifter rörande banken offentliggörs. Till dessa uppgifter hör tillsättande och entledigande av de personer som i egenskap av bolagsorgan eller medlemmar i bolagsorgan är behöriga att företräda banken mot tredje man eller

i rättegång. Uppgifterna skall föras in i registret eller förvaras i en akt i anslutning till registret. De skall vidare offentliggöras i en nationell tidning, antingen genom helt eller delvis återgivande eller genom hänvisning till en handling i akten eller en uppgift i registret.

Syftet bakom direktivbestämmelsen är att registrets uppgifter om vem som äger företräda bolaget skall motsvara de faktiska förhållandena. Detta är av värde både för bolaget och för tredje man. Mot den bakgrunden har det ansetts lämpligt att beslut om konkurs, förvaltarskap och näringsförbud föranleder avregistrering av de berörda bolagsfunktionärerna utan föregående påminnelse till registreringsmyndigheten.

Vid två slag av beslut, konkursbeslut och beslut om tillfälligt näringsförbud, skall Finansinspektionen omedelbart efter beslutet avföra den berörda personen ur registret. I dessa situationer kan det tänkas att beslutet senare upphävs. Det är naturligt att Finansinspektionen, sedan inspektionen underrättats om detta, självmant återställer den tidigare avförda registreringen. Det har inte ansetts nödvändigt att klargöra detta i lagtexten.

Om ett beslut om näringsförbud inte utgör ett beslut om tillfälligt näringsförbud, gäller beslutet inte förrän det har vunnit laga kraft. I sådana fall får avregistrering därför inte ske förrän det finns ett lagakraftvunnet beslut. Detsamma har ansetts böra gälla i fråga om beslut om förvaltarskap.

5 §

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta banken när inspektionen

1. nedsatt aktiekapitalet enligt 4 kap. 14 § andra stycket bankaktiebolagslagen (1987:618),
2. förklarat beslut om nedsättning av aktiekapitalet förfallet enligt 6 kap. 7 § tredje stycket bankaktiebolagslagen,
3. förklarat fråga om fusion förfallen enligt 11 kap. 17 § bankaktiebolagslagen, 7 kap. 7 § tredje stycket sparbankslagen (1987:619) eller 10 kap. 5 § tredje stycket föreningsbankslagen (1987:620),
4. förelagt vite enligt denna lag, eller
5. förklarat fråga om en sparbank eller en föreningsbanks ombildning till bankaktiebolag förfallen enligt 8 kap. 8 § sparbankslagen respektive 11 kap. 9 § föreningsbankslagen.

Ändringen är föranledd av att reglerna om fusion i bankaktiebolagslagen har ändrats.

8 §

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att *en* anmälan avskrivits eller *en* registrering har vägrats enligt 4 § andra stycket får överklagas

hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Det-
samma gäller ett *sådant* beslut av Finansinspektionen som avses i 4 a §,
4 kap. 14 § *andra stycket*, 6 kap. 7 § *tredje stycket* och 11 kap. 17 §
bankaktiebolagslagen (1987:618), 7 kap. 7 § *tredje stycket* och 8 kap. 8 §
sparbankslagen (1987:619) samt 10 kap. 5 § *tredje stycket* och 11 kap.
9 § *föreningsbankslagen (1987:620)*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen har klargjorts att även Finansinspektionens beslut att vägra
tillstånd till verkställande av fusionsplan och att avregistrera ställföre-
trädare enligt 4 a § skall kunna överklagas. I den hittillsvaravde lydelsen
har bland sådana beslut som kan överklagas nämnts beslut som avses i
5 § 1-3 och 5. I den bestämmelsen hänvisas emellertid endast till beslut
i vissa andra bestämmelser. Förevarande paragraf har ändrats så att hän-
visning görs direkt till dessa lagrum.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

*Denna lag träder i kraft såvitt gäller 6 kap. 6 § den 1 juli 1995 och i öv-
rigt den 1 januari 1995.*

*I övergångsbestämmelserna till lagen (1994:00) om ändring i bank-
aktiebolagslagen (1987:618) finns vissa övergångsbestämmelser som av-
ser tillämpningen av denna lag.*

Den nya lagstiftningen skall träda i kraft den 1 januari 1995. Skälen för
detta har behandlats i avsnitt 15. Det är emellertid nödvändigt att ge bo-
lagen realistiska möjligheter att anpassa sig till de nya reglerna efter ett
riksdagsbeslut. Bestämmelsen om ökad information i den externa korres-
pondensen bör därför träda i kraft den 1 juli 1995. Bestämmelsen har fått
sin utformning efter påpekande från *Lagrådet*.

17.2 Förslaget till lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)

1 kap.

2 §

I ett bankaktiebolag svarar delägarna inte personligen för bolagets förplik-
telser.

Paragrafens *andra* och *tredje stycke* har flyttats till nya 4 §.

Bankaktiebolag är privat bankaktiebolag eller publikt bankaktiebolag. Denna lag gäller för samtliga bankaktiebolag, om inte annat föreskrivs.

Denna paragraf innehåller den grundläggande indelningen av bankaktiebolag i privata bankaktiebolag och publika bankaktiebolag. Skälen för denna indelning har behandlats i den allmänna motiveringen, avsnitt 5.1.

Det stora flertalet bestämmelser i bankaktiebolagslagen kommer att gälla för såväl privata som publika bankaktiebolag. Om någon bestämmelse endast skall tillämpas på den ena kategorin av bolag, anges detta särskilt i lagen.

Den huvudsakliga skillnaden mellan de båda bolagskategorierna avser möjligheterna att bedriva allmän handel med bolagets fondpapper. Privata bankaktiebolag har nämligen enligt 5 § inte rätt att sprida egna aktier eller andra av bolaget utgivna värdepapper till allmänheten. Värdepapper som har utgivits av privata bankaktiebolag får inte heller bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

Det är bolaget självt som beslutar till vilken bolagskategori det skall höra.

4 §

Ett bankaktiebolags aktiekapital skall bestämmas med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den planerade rörelsen. Är aktiekapitalet fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

Bankaktiebolaget skall när rörelsen påbörjas ha ett bundet eget kapital som vid tidpunkten för beslut om oktroj motsvarar minst fem miljoner ecu. I 4 kap. 7 § bankrörelselagen (1987:617) finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

Till denna paragraf har flyttats de i 1 kap. 2 § andra och tredje styckena upptagna bestämmelserna.

5 §

Ett privat bankaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering söka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldebrev eller optionsbevis.

Ett bolag eller en aktieägare som avses i första stycket får inte heller på annat sätt söka sprida i första stycket angivna värdepapper genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva värdepapperen. Detta gäller dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat bankaktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

Bestämmelserna i denna paragraf tar sikte på kapitalanskaffning som sker genom utgivande av aktier eller teckningsrätter eller genom upptagande av lån mot utfärdande av värdepapper. Bland de åtgärder som träffas av förbudet kan främst nämnas till allmänheten riktade emissioner av aktier och konvertibla skuldebrev samt försäljning av ett större antal sådana värdepapper. Hit hör även utgivande av löpande skuldebrev. Även andra skuldebrev omfattas av bestämmelsen. Särskild betydelse torde bestämmelsen få för vissa särskilda slag av skuldebrev, nämligen sådana som utges i större antal och uppenbarligen är avsedda för allmän omsättning och som därför enligt 32 § tredje stycket skuldebrevslagen (1936:81) i vissa avseenden skall behandlas som löpande skuldebrev, främst s.k. förlagsbevis och vinstandelsbevis. Till ett skuldebrev som ett bolag ger ut kan en konverteringsrätt, en optionsrätt eller en vinstandelsrätt vara knuten. Optionsrätten kan, om annat inte har föreskrivits, skiljas från skuldebrevet (se 5 kap. 1 § fjärde stycket bankaktiebolagslagen). Även en sådan självständig optionsrätt omfattas av bestämmelserna.

Paragrafen förbjuder privata bankaktiebolag och aktieägare i sådana bolag att "söka sprida" sådana värdepapper. Med uttrycket avses att bolaget eller dess aktieägare genom annonsering, rundskrivelser eller andra former av meddelanden vänder sig utanför den befintliga delägarkretsen med erbjudande av förvärv eller teckning av aktier. När bolaget eller dess aktieägare låter ett värdepappersinstitut eller någon annan förmedla aktier eller andra värdepapper till en större krets personer utgör det också ett spridande i paragrafens mening. Däremot är det inte spridning när bolaget vid en emission erbjuder den befintliga aktieägarkretsen att förvärva ytterligare aktier eller andra värdepapper i bolaget. Detta gäller även om ett värdepappersinstitut tar del i emissionen, såsom t.ex. är fallet när ett värdepappersinstitut i egenskap av kontoförande institut enligt aktiekontolagen (1989:827) medverkar till överlåtelse av aktier i avstämningsbolag.

För att ett spridningsförsök skall träffas av förbudet i 1 kap. 5 § krävs också att det sker genom annonsering eller erbjudande som riktar sig till fler än tvåhundra personer. Sistnämnda siffra har sitt ursprung i begreppet "en vidare krets" som sedan tidigare finns i bestämmelsen om emissionsprospekt i 4 kap. 19 § bankaktiebolagslagen, där det utgör en förutsättning för att ett bolag skall vara skyldigt att upprätta ett sådant prospekt. I praxis tycks 200 investerare ha kommit att användas som riktmärke.

Om ett erbjudande offentliggörs genom annonsering kommer det att nå ut till en obestämd krets av personer. Annonsering är därför en marknadsföringsmetod som är särskilt ägnad att leda till en vid spridning av aktier. Detta står inte i överensstämmelse med de principer som ligger till grund för kategoriindelningen av bankaktiebolagen. I första stycket har

därför uppställts ett förbud mot försök till spridning genom annonsering. Förbudet tar sikte på såväl tidningsannonsering som annonsering i andra former, exempelvis marknadsföring i etermedia.

Även omfattande rundskrivelser och andra liknande åtgärder kan lätt leda till att värdepapper sprids bland allmänheten. Det bör därför uppställas vissa begränsningar mot erbjudanden som riktar sig till en större mängd personer. Det har ansetts lämpligt att knyta an till det antal, 200, som kommit att utgöra ett riktmärke vid tillämpningen av 4 kap. 19 § bankaktiebolagslagen. I *andra stycket* har därför uppställts ett förbud mot försök till spridning som sker genom att erbjudanden om teckning eller förvärv riktas till fler än 200 juridiska eller fysiska personer.

Det finns anledning att vara mindre restriktiv när det gäller erbjudanden som riktar sig till professionella placerare. Från förbudet i *andra stycket* görs därför undantag för erbjudanden som riktar sig enbart till personer som i förväg har anmält sitt intresse av sådana erbjudanden. Det kan vara fråga om erbjudanden till sådana penningplacerare som särskilt har anmält till bolaget eller dess aktieägare att de önskar bli kontaktade i händelse av försäljning eller emission av aktier och andra värdepapper. Det kan också vara fråga om erbjudanden till penningplacerare som visserligen inte har varit i direkt kontakt med bolaget eller dess aktieägare men som på annat sätt har markerat sitt intresse av att få del av erbjudanden om eventuella försäljningar och emissioner. Om ett erbjudande om teckning eller förvärv sprids enbart bland dem som på något av dessa sätt har förklarat sig vara intresserade av att få del av sådana erbjudanden, gäller inte den ovan angivna begränsningen till 200 adressater. Däremot har uppställts den begränsningen att de utbudna värdepapperen får bjudas ut i högst 200 poster. Denna begränsning syftar till att bringa reglerna i harmoni med bestämmelserna om prospektskyldighet i 4 kap. 19 § bankaktiebolagslagen.

Det finns emellertid en del situationer då starka skäl talar för att en företagare bör ha möjlighet att använda sig av annonsering eller rundskrivelser utan de begränsningar som anges i första och andra styckena. Så är fallet om det är fråga om överlåtelse av bolaget i dess helhet. Så är också fallet då syftet med annonseringen, rundskrivelsen m.m. är att finna en eller ett fåtal kompanjoner. Det kan i sådana fall inte vara fråga om spridning till allmänheten. I *tredje stycket* har därför föreskrivits att de i första och andra styckena angivna bestämmelserna inte gäller erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

Förbudet att sprida aktier m.m. enligt *andra stycket* riktar sig mot bolaget och dess aktieägare. Det utgör inte hinder för en konkursförvaltare att utbjuda av konkursboet ägda aktier till försäljning bland allmänheten. Det förhindrar inte heller en god man enligt lagen om samäganderätt att utbjuda värdepapper av detta slag till försäljning på offentlig auktion. Vidare bör en panthavare vara berättigad att utan hinder av förevarande bestämmelse bjuda ut pantsatta aktier till försäljning hos allmänheten. Den omständigheten att panthavaren tillika kan vara aktieägare i bolaget saknar betydelse.

Fjärde stycket innehåller ett förbud mot att på börs eller annan organiserad marknadsplats bedriva handel med sådana värdepapper som avses i första stycket och som har utgivits av privata bankaktiebolag. Förbudet avser handel vid såväl svenska som utländska börser och marknadsplatser. Med svensk börs förstås ett företag som enligt 2 kap. lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet har auktoriserats att driva verksamhet som syftar till att åstadkomma regelbunden handel med finansiella instrument mellan till verksamheten anslutna medlemmar. Begreppet "organiserad marknadsplats" förekommer tidigare i bl.a. insiderlagen (1990:1342). Som exempel på handel som sker på organiserad marknadsplats nämndes i förarbetena bl.a. avtal om köp och försäljning som görs upp på telefon på penningmarknaden. Till organiserad marknadsplats bör i detta sammanhang även räknas företag som har fått auktorisation enligt 7 kap. lagen om börs och clearingverksamhet att driva verksamhet som syftar till att åstadkomma regelbunden handel med finansiella instrument (auktoriserad marknadsplats).

Den som bryter mot föreskrifterna i denna paragraf kan dömas till ansvar enligt 13 kap. 1 § (se den allmänna motiveringen, avsnitt 5.3).

2 kap.

2 §

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen. Därvid skall iakttas att betalningen för en aktie inte får understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (nominella beloppet). Om en aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller med rätt eller plikt för bankaktiebolaget att överta egendom mot annat vederlag än aktier (apport), får värdet på apportegendomen inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Endast sådan egendom som är eller som kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom. Med apportegendom får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en annan banks rörelse, krävs dock regeringens eller Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617).

Tecknas aktie med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om apportbildning av ett bankaktiebolag. Detta har tidigare endast varit möjligt vid ombildning av sparbanker och föreningsbanker (se allmänmotiveringen, avsnitt 6). Apportegendomen skall vara till nytta för bolagets verksamhet.

Enligt artikel 7 i kapitaldirektivet får det tecknade kapitalet bestå endast av tillgångar som kan värderas ekonomiskt. I dessa tillgångar får inte in-

räknas åtaganden att utföra arbete eller tillhandahålla tjänster. Det har med hänsyn till den nämnda direktivbestämmelsen ansetts lämpligt att lagfästa gällande praxis inom aktiebolagsrättens område enligt vilket åtagande att utföra arbete eller tjänst inte får jämföras med apportegendom. Detta har kommit till uttryck i *första stycket*, sista meningen.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom krävs, enligt *andra stycket*, Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en banks rörelse, krävs tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen för genomförande av emissionen.

6 §

Sedan oktroj har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *stiftelseurkund* som skall innehålla uppgift om

1. det belopp som skall betalas för varje aktie,
2. tiden för aktiernas betalning, samt
3. sättet och tiden för kallelse till den konstituerande stämman, om sådan kallelse skall ske enligt 10 §.

I stiftelseurkunden skall anges bestämmelse om apport eller att aktie på annat sätt skall kunna tecknas med villkor. I stiftelseurkunden skall också anges bestämmelse om att bankaktiebolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande. Av stiftelseurkunden skall också framgå om någon på annat sätt skall få särskild rättighet eller förmån av bolaget.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värde på apportegendom och av bestämmelse enligt andra stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen,
2. det värde till vilket apportegendomen beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för egendomen,
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i andra stycket, skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift därav eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden. Tillskjuts eller övertas rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej upprättats för rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om andra-fjärde styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den utan verkan mot bolaget.

Till *stiftelseurkunden* skall fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

Enligt gällande rätt för bankaktiebolag har det inte ansetts nödvändigt att, som i aktiebolagslagen, föreskriva att en särskild stiftelseurkund skall upprättas. Både kapitaldirektivet och fusionsdirektivet förutsätter dock att det vid varje bolagsbildning upprättas både en bolagsordning och en stiftelseurkund. Förevarande paragraf ändras därför så att den överensstämmer med 2 kap. 3 § aktiebolagslagen.

Av *andra stycket* följer att det i stiftelseurkunden skall anges varje bestämmelse om

1. att aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller på annat sätt med villkor,
2. att egendomen skall övertas av bolaget mot annat vederlag än aktier,
3. att bolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande eller
4. att någon på annat sätt skall av bolaget erhålla särskild rättighet eller förmån.

Av 8 § följer att stiftarna eller annan inte får ta emot ersättning av bankaktiebolaget för andra kostnader för bolagets bildande än sådana som varit uppenbarligen nödvändiga för bildandet samt att stiftarna inte heller får förbehålla sig eller någon annan särskilda förmåner eller rättigheter.

I *tredje stycket* ges bestämmelser om det särskilda informationsunderlag som måste föreligga vid kvalificerad bolagsbildning. Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av apportegendomens värde eller av andra sådana speciella bestämmelser som avses i andra stycket. Särskilt skall anges namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen, apportegendomens värde och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för apportegendomen samt det högsta beräknade beloppet av sådan särskild kostnad för bolagets bildande som avses i nämnda stycke.

I *fjärde stycket* ges regler om att avtal rörande bestämmelse som avses i andra stycket skall tillhandahållas för aktietecknarna. Vidare föreskrivs i fråga om tillskjuten eller övertagen rörelse att vissa räkenskapshandlingar skall tillhandahållas och att upplysningar skall lämnas om rörelsen. Om stiftarna av försumlighet eller annan anledning inte tillhandahåller avtalen på platsen, torde den som trots detta tecknar aktie, bli bunden av sin teckning. En annan sak är att stiftaren då kan bli skadeståndsskyldig.

Om andra-fjärde styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den enligt *femte stycket* i sin helhet utan verkan mot bolaget.

Till stiftelseurkunden skall enligt *sjätte stycket* fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

7 §

Teckning av aktier skall ske på *stiftelseurkunden* eller på *teckningslista* som innehåller avskrift av *stiftelseurkunden*.

Har aktier tecknats på annat sätt kan teckningen inte göras gällande av bankaktiebolaget, om tecknaren anmäler felet hos Finansinspektionen före bolagets registrering.

Har aktier tecknats med villkor, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos Finansinspektionen före bolagets registrering, är dock aktietecknaren bunden av teckningen fastän han inte kan åberopa villkoret.

Paragrafens *första stycke* har ändrats med anledning av införandet av en stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling.

9 §

Stiftarna avgör om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i *stiftelseurkunden* tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Om aktier inte har tilldelats en aktietecknare enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål meddela honom detta.

Denna paragrafs *första stycke* har ändrats med anledning av införandet av en stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling.

10 §

Beslut om bankaktiebolags bildande fattas på en konstituerande stämma.

Stiftarna skall kalla de godtagna aktietecknarna till den konstituerande stämman enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna och *de handlingar som stiftelseurkunden hänvisar till*, oktrojbeslutet och bolagsordningen skall genom stiftarnas försorg hållas tillgänglig för aktietecknarna under minst en vecka före stämman på den plats som har angivits i kallelsen.

Om alla aktier tecknas vid stämman och alla godtagna aktietecknare är ense, kan beslut om bolagets bildande fattas även om någon kallelse till stämman inte har skett.

På den konstituerande stämman skall stiftarna lägga fram *stiftelseurkunden* och de därtill fogade handlingarna i original. Stiftaran skall vidare lämna uppgift om

1. antalet aktier enligt godtagna teckningar,
2. aktiernas fördelning mellan tecknarna, och
3. det belopp som har inbetalts på aktierna.

Denna paragrafs *andra* och *fjärde stycke* har ändrats med anledning av införandet av stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling. Ändringarna har gjorts efter påpekande från *Lagrådet*.

Ett bankaktiebolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att oktroj har beviljats.

För registrering krävs

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för de aktier som enligt 14 § har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (bolagets aktiekapital) svarar mot aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt bolagsordningen,

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda, och

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett, *att all apportegendom är tillförd bolaget* samt att bankaktiebolaget har ett så stort bundet eget kapital som föreskrivs i 1 kap. 4 § *andra* stycket. *Av revisorns yttrande skall framgå att apportegendomen i stiftelseurkunden inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.*

Genom registreringen fastställs bolagets aktiekapital till belopp som anges i andra stycket 1. De aktier som enligt 14 § har förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan blir därvid ogiltiga.

Frågan om bolagets bildande har fallit, om anmälan för registrering inte skett inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 16 § första stycket tredje meningen. *Detsamma gäller i fråga om apportegendom.*

Enligt 2 § kan apportbildning förekomma även vid bildandet av bankaktiebolag. Med hänsyn till kapitaldirektivets regler har förevarande bestämmelse ändrats så att den i huvudsak överensstämmer med 2 kap. 9 § aktiebolagslagen (se prop. 1993/94:196 s. 147 f).

Det har ansetts att en revisor uppfyller kapitaldirektivets krav på oberoende sakkunniga. Denna fråga har berörts i den allmänna motiveringen till fusionsbestämmelserna (se avsnitt 7.2 med hänvisning).

12 a §

Träffar bankaktiebolaget inom två år från registreringen avtal med en stiftare eller en aktieägare som innebär att bolaget förvärvar egendom mot ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en

auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 2 kap. 6 § tredje och fjärde styckena tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall avge yttrande över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 12 § andra stycket 3.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

Paragrafen är ny. Den behandlar — tillsammans med de följande 12 b och 12 c §§ samt 12 kap. 3 § — frågan om s.k. dold eller uppskjuten apport. Denna fråga har behandlats i den allmänna motiveringen, avsnitt 6.

Bestämmelsen i *första stycket* innebär att om bolaget inom två år från registreringen träffar avtal med en stiftare eller en aktieägare om förvärv av egendom och vederlaget för denna egendom uppgår till minst en tiondel av aktiekapitalet, skall avtalet som huvudregel godkännas av bolagsstämman. Förvärv som sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande verksamhet är emellertid undantagna.

Styrelsen skall avge en redogörelse för förvärvet, vilken skall ligga till grund för stämmans beslut. Detta har kommit till uttryck i *andra stycket*. Denna redogörelse skall innehålla uppgift om bolagets avtalspart samt om de omständigheter som kan vara av vikt för bedömningen av värdet på den förvärvade egendomen. Om avtalet har träffats muntligen eller om ett skriftligt avtal har kompletterats med muntliga villkor skall vad som har överenskommit muntligen tecknas ner och redovisas i redogörelsen.

I enlighet med det krav som uppställts i kapitaldirektivet, artikel 11, har dessutom i *tredje stycket* intagits en bestämmelse om att godkänd eller auktoriserad revisor skall avge ett utlåtande över förvärvet med det innehåll som anges i 2 kap. 12 §.

Av *fjärde stycket* framgår att de nu nämnda handlingarna jämte själva avtalet skall hållas tillgängliga för aktieägarna under minst en vecka före bolagsstämman.

Vad gäller kallelse till den bolagsstämma som skall ta ställning till avtalet gäller bestämmelserna i 8 kap. Några särskilda regler är inte nödvändiga i denna del.

12 b §

Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 12 a § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 12 a § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

Av paragrafen följer att om ett avtal av det slag som avses i 12 a § inte har förelagts stämman och godkänts av denna inom sex månader från avtalstidpunkten, är avtalet utan verkan. Bolaget är inte bundet av avtalet och kan inte heller göra detta gällande mot motparten.

I andra meningen har upptagits en särskild bestämmelse om verkan av att bestämmelserna i 12 a § andra-fjärde styckena inte har uppfyllts beträffande viss bestämmelse i avtalet. Har exempelvis bolagets avtalspart genom en särskild muntlig överenskommelse uppställt ett särskilt villkor för förvärvet, men detta sedan inte har redovisats i styrelsens redogörelse, är villkoren inte gällande mot bolaget.

Paragrafens bestämmelser gäller även i fråga om formalavtal såsom köp av fast egendom. Detta får särskild betydelse för frågor om lagfart. Ett förvärv av det slag som avses i 12 a § kan inte anses fullbordat förrän bolagsstämman har lämnat sitt medgivande. Skyldigheten att ansöka om lagfart inträder därför först i och med bolagsstämmans beslut (jfr 20 kap. 2 § andra stycket 1 jordabalken). Bolagsstämmans godkännande bör vara en förutsättning för att lagfart skall kunna beviljas. Detta har föranlett vissa tillägg i 20 kap. 6 och 7 §§ jordabalken.

12 c §

Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 12 a §.

Enligt artikel 11 i kapitaldirektivet skall förvärv av de slag som avses i 12 a § offentliggöras enligt bestämmelserna i publicitetsdirektivet. Av artikel 10 följer att även det utlåande över förvärvet som en sakkunnig skall utarbeta skall offentliggöras. Det är av vikt att offentliggörandet av avtalet och revisorsyttrandet inte dröjer. I denna paragraf har därför tagits in en bestämmelse om skyldighet för styrelsen att genast anmäla bolagsstämmans beslut för registrering. I bankrörelseförordningen bör tas in en föreskrift om att en sådan anmälan skall åtföljas av en avskrift av avtalet och revisorsyttrandet.

Om styrelsen inte anmäler bolagsstämmans beslut för registrering, kan det leda till skadeståndsskyldighet enligt bestämmelserna i 5 kap. 1 § bankrörelselagen. Att anmälan sker är emellertid inte någon förutsättning för avtalets giltighet.

16 §

Innan bankaktiebolag har registrerats, kan det inte förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter. Det kan inte heller föra talan inför domstolar eller andra myndigheter. Styrelsen kan dock föra talan i mål rörande bolagsbildningen och i övrigt vidta åtgärder för att erhålla de tecknade aktiebeloppen.

Om en förpliktelse uppkommer genom en åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som har beslutat eller deltagit i åtgärden

solidariskt för förpliktelsen. Vid registreringen övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av *stiftelseurkunden* eller har tillkommit efter det att bolaget har bildats.

Har före registreringen ett avtal för bolaget slutits med en medkontra- hent som visste att bolaget var oregistrerat kan denne, såvida inte annat följer av avtalet, frånträda detta endast om frågan om bolagets bildande har fallit enligt 12 § fjärde stycket. Om medkontra- hentens inte visste att bolaget var oregistrerat, kan han frånträda avtalet innan bolaget har regist- rerats.

Paragrafen har ändrats med anledning av införandet av stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling. Ändringen har gjorts efter påpekan- de från *Lagrådet*.

3 kap.

1 §

Alla aktier har lika rätt i bankaktiebolaget, om inte något annat följer av denna paragraf.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen,
2. antalet aktier av varje slag,

3. om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets till- gångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, den före- trädesrätt som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillna- derna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

Beträffande kontantemission skall en föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudan- de kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier som de förut äger och, i den mån det inte kan ske, genom lottning.

Beträffande fondemission skall, om skillnaden mellan aktierna inte gäller rätten till andel i bolagets tillgångar och vinst, i en sådan före- skrift som avses i andra stycket 3 sista meningen bestämmas att nya ak- tier av varje slag skall emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge företrädesrätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Avser olikheten mellan aktieslagen aktiernas röstvärde, gäller att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av ett visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktier av annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

Första stycket är oförändrat och ger uttryck för den i bolagsrätten grundläggande likhetsprincipen.

Andra stycket innehåller föreskrifter om företrädesrätt. Enligt andra stycket kan det finnas olika slag av aktier i bolag. Det måste i så fall vara bestämt i bolagsordningen. Av bolagsordningen måste också framgå hur många aktier som skall finnas av varje aktieslag. De skillnader som i praktiken förekommer mellan aktieslagen kan indelas i tre huvudgrupper; skillnader i rätten till vinst och likvidationsandel (stam- och preferensaktier), röstvärdesskillnader och övriga skillnader (exempelvis i fråga om rätten att ta del i styrelseval).

Finns det aktier av flera slag i bolaget och skillnaden mellan aktieslagen avser rätten till vinst eller likvidationsandel, skall det av bolagsordningen också framgå vilken företrädesrätt som skall följa med varje aktieslag vid en ökning av aktiekapitalet. En sådan föreskrift kan innebära en lika företrädesrätt, dvs. en företrädesrätt för samtliga aktieslag i proportion till den andel av aktiekapitalet som aktierna representerar, men medför i annat fall att med olika aktieslag följer olika företrädesrätt.

Hittills har svensk rätt endast tillåtit olika företrädesrätt när aktieslagen har skiljt sig åt i fråga om rätten till bolagets tillgångar och vinst. Såsom har utvecklats i den allmänna motiveringen, avsnitt 8.2, har det nu ansetts att föreskrifter om olika företrädesrätt skall få förekomma även när skillnaden mellan aktieslagen enbart gäller röstvärdet. Lagtexten har därför ändrats så att det numera anges att det i fråga om aktieslag med olika röstvärde alltid skall framgå av bolagsordningen vilken företrädesrätt aktierna skall ha vid ökning av aktiekapitalet och att det också i fråga om sådana aktier får tas in föreskrifter om olika företrädesrätt i bolagsordningen. Att föreskrifter om olika företrädesrätt måste utformas på vissa i lagen angivna sätt framgår av tredje och fjärde styckena.

Liksom tidigare gäller att föreskrifter om olika företrädesrätt inte får tas in i bolagsordningen om skillnaden mellan aktierna är av annat slag och t.ex. enbart avser rätten att ta del i styrelseval.

Tredje stycket innehåller bestämmelser om företrädesrätt vid kontantemission. Reglerna är föranledda av artikel 29 i kapitaldirektivet och har behandlats närmare i den allmänna motiveringen, avsnitt 8.1. De är tillämpliga enbart på föreskrifter om olika företrädesrätt. Har det tagits in sådana föreskrifter i bolagsordningen, måste de vara utformade på det sätt som anges i lagtexten.

En föreskrift om att det skall gälla olika företrädesrätt vid en kontantemission får sålunda utformas endast som en primär företrädesrätt inom varje aktieslag. Gamla A-aktier skall alltså ge rätt att teckna ett antal nya A-aktier, medan B-aktier skall ge rätt att teckna nya B-aktier. Föreskrifter om att A-aktier skall ge rätt till nya B-aktier kan däremot inte godtas.

En föreskrift om primär företrädesrätt måste kombineras med en föreskrift om subsidiär företrädesrätt för samtliga aktieslag. Det innebär att, om det i ett bolag finns A-, B- och C-aktier och enbart A-aktier emitteras, alla tre aktieslagen skall ge rätt att delta i teckningen av de A-aktier som inte har tecknats av aktieägare med primär företrädesrätt. De "överblevna" A-aktierna kan alltså inte förbehållas A-aktieägarna. Det skall inte heller gälla någon företrädesrätt inom varje aktieslag utan aktieägarna skall ha företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det sammanlagda antalet aktier som de tidigare äger. I sista hand, om tidigare aktieinnehav inte ger avgörande utslag vid fördelningen mellan de subsidiärt berättigade, skall aktierna fördelas genom lottning.

Står bolagsordningens föreskrifter i strid med bestämmelserna om primär och subsidiär företrädesrätt, skall registreringsmyndigheten vägra registrering enligt bestämmelserna i 8 kap. 4 § bankrörelselagen.

Fjärde stycket innehåller bestämmelser om företrädesrätt vid fondemission. Stycket är nytt. Det innehåller ytterligare bestämmelser om hur bolagsordningsföreskrifter om olika företrädesrätt skall vara utformade. Enligt bestämmelserna måste föreskrifterna vara förenade med vissa särskilda föreskrifter om vad som skall gälla vid en framtida fondemission.

Enligt hittills gällande rätt har innehavare av aktier som inte skiljer sig åt i fråga om rätten till bolagets tillgångar och vinst alltid haft lika rätt att ta del i en fondemission. Detta har sammanhängt med att det inte har varit möjligt att meddela föreskrifter om olika företrädesrätt annat än i fråga om aktier som skiljer sig åt i fråga om rätten till tillgångar och vinst. Genom ändringen i första stycket öppnas nu möjligheter att i bolagsordningen ta in föreskrifter om olika företrädesrätt också när skillnaden mellan aktierna avser röstvärdet. Detta skulle kunna få till följd att aktier med olika röstvärde men med lika rätt till tillgångar och vinst fick olika företrädesrätt vid en fondemission. I så fall skulle vissa aktieägare komma att utöka sin andel i bolagets förmögenhet utan att det fanns stöd för detta i bolagsordningen. Detta skulle inte vara förenligt med likhetsprincipen.

För att säkerställa att aktieägarna liksom hittills behandlas lika vid en fondemission när skillnaden mellan aktieslagen inte avser rätten till bolagets tillgångar och vinst har i detta stycke upptagits särskilda bestämmelser om hur en föreskrift om olika företrädesrätt måste vara utformad. Bestämmelserna är tillämpliga enbart där skillnaderna mellan aktierna avser andra förhållanden än rätten till tillgångar eller vinst i bolaget. Eftersom föreskrifter om olika företrädesrätt får tas in i bolagsordningen enbart om de avser röstvärde eller rätt till tillgångar eller vinst, får regleringen betydelse enbart när det finns skillnader i fråga om röstvärde mellan aktieslagen. Noteras bör dock att bestämmelserna gäller också i sådana fall där det utöver röstvärdesskillnader förekommer andra skillnader som inte avser rätten till tillgångar eller vinst i bolaget.

I de angivna fallen skall bolagsordningen innehålla föreskrifter om att det vid fondemission skall ske en proportionell emission av samtliga aktieslag, med företrädesrätt inom varje aktieslag i förhållande till kapitalandel.

Det innebär för det första att det vid en fondemission måste emitteras aktier av samtliga aktieslag. Det innebär vidare att det måste emitteras så många aktier av varje aktieslag som svarar mot detta aktieslags andel av det totala aktiekapitalet. Av bestämmelsen följer dessutom att bolagsordningen måste innehålla föreskrifter som ger aktier av visst aktieslag företrädesrätt till nya aktier av samma slag. Denna företrädesrätt skall vara proportionell, dvs. gammal aktie skall ha företrädesrätt till så många nya aktier som svarar mot den gamla aktiens andel i aktiekapitalet.

Om en föreskrift om olika företrädesrätt inte är förenad med de i detta stycke angivna villkoren, skall Finansinspektionen vägra registrering.

Det kan förekomma fall då det i bolagsordningen har uppställts — utöver röstvärdesskillnader — också någon helt liten skillnad mellan aktieslagen i fråga om ekonomiska rättigheter. Om det i ett sådant fall är uppenbart att denna ytterligare skillnad har uppställts enbart i syfte att kringgå den nu aktuella bestämmelsen, bör registrering vägras om bolagsordningen inte uppfyller de krav som uppställs i detta stycke.

Femte och sjätte styckena motsvarar de hittillsvarande tredje och fjärde styckena.

14 §

Aktiebok skall på bankaktiebolagets huvudkontor hållas tillgänglig för alla. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas på bolagets huvudkontor och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag *som har mer än en aktieägare* får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktieboken skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämman. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före bolagsstämman hållas tillgänglig vid stämman.

I utskriften tas i alfabetisk ordning upp aktieägarna och de förvaltare som avses i 11 § första stycket.

Enligt 3 kap. 7 § bankaktiebolagslagen skall styrelsen föra förteckning över bolagets aktier och aktieägare, en s.k. aktiebok. Aktieboken skall bl.a. innehålla uppgift om aktieägarnas postadress, yrke och titel. Den kan föras på flera olika sätt, t.ex. med hjälp av Lösblads- eller kortsystem eller med automatisk databehandling. I s.k. avstämningsbolag förs aktieboken av Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag (se 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen). När någon styrker ett förvärv av aktie för vilken aktiebrev har utfärdats eller när någon antecknas som aktieägare på aktiekonto

enligt aktiekontolagen (1989:827), skall aktieägaren genast föras in i aktieboken. Prop. 1994/95:70

Aktieboken skall hållas tillgänglig hos bolaget för envar. Förs aktieboken med hjälp av ADB eller på annat liknande sätt, skall i stället utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas hos bolaget och ifråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Var och en har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en aktuell utskrift av aktieboken.

Det finns dock en begränsning i aktiebokens offentlighet. När det gäller avstämningsbolag, får nämligen utskriften av aktieboken inte innehålla uppgift om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget. Detta kan få till följd att det inte går att få någon uppgift om vem eller vilka som äger aktierna i bolaget.

I det tolfte direktivet, artikel 3, stadgas att när ett bolag blir ett emansbolag genom att alla dess andelar förenas på en hand, uppgift om detta och om den ende bolagsmannens identitet skall antingen förvaras i akt eller föras in i ett officiellt register eller också tas upp i ett offentligt tillgängligt register som bolaget själv för.

Aktieboken uppfyller i huvudsak förutsättningarna för ett sådant offentligt tillgängligt register som direktivet anger. Normalt kan en utomstående av aktieboken utläsa om aktierna i bolaget har samlats i en enda ägares hand. Detta gäller dock inte i avstämningsbolag med högst femhundra aktier. I ett sådant bolag kommer nämligen utskriften av aktieboken inte att innehålla uppgifter om aktieägare. För att aktieboken även i detta fall skall uppfylla direktivets krav bör bestämmelsen om att utskrift av aktiebok inte skall innehålla aktieägare med högst femhundra aktier inte gälla när samtliga aktier har en och samma ägare.

4 kap.

2 §

Bestämmelserna i 2 kap. 2 § äger motsvarande tillämpning vid nyemission. Vid fondemission får inte till aktiekapitalet överföras belopp som understiger summan av de nya aktiernas nominella belopp eller den sammanlagda höjningen av aktiernas nominella belopp.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en annan banks rörelse, krävs dock regeringens eller Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617) för genomförande av nyemissionen. Om aktier tecknas med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Det nya första stycket har sin motsvarighet i 4 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen. Ändringen är föranledd av att den ändring i 2 kap. bankaktiebolagslagen som gör det möjligt att utge aktier mot apportegendom

vid bildandet av ett bankaktiebolag. Paragrafens fjärde stycke har flyttats till det första stycket.

Prop. 1994/95:70

3 §

Vid nyemission där de nya aktierna skall betalas med pengar (kontantemission) och vid fondemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger. Detta gäller endast om annat inte har föreskrivits i bolagsordningen enligt 3 kap. 1 § andra stycket 3 eller, vid kontantemission, har bestämts i emissionsbeslutet eller följer av villkor som enligt 5 kap. 4 § första stycket 8 har meddelats vid emission av skuldebrev.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

I andra stycket har intagits en föreskrift om bolagsstämmans beslut om att avvika från bolagsordningens bestämmelser om företrädesrätt vid kontantemission förutsätter en kvalificerad majoritet om två tredjedelar av såväl avgivna röster som vid stämman företrädde aktier. Frågan har behandlats i den allmänna motiveringen, avsnitt 8.3.

5 §

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna minst under en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådant medgivande av Finansinspektionen och tillstånd av regeringen eller Finansinspektionen som avses i 2 § andra stycket samt sådana redogörelser av styrelsen och yttranden av revisorerna som avses i 7 §. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen *samt grunderna för emissionskursen* anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om det beslutsunderlag som skall hållas tillgängligt inför ett beslut om nyemission. I *första stycket* femte meningen har tillagts en föreskrift om att det i förslaget också skall lämnas en uppgift om grunderna för emissionskursen. Tillägget är föranlett av artikel 29.4 i kapitaldirektivet, där det föreskrivs att ett beslut att begränsa eller upphäva företrädesrätten skall föregås av en skriftlig redogörelse från styrelsen som anger skälen för att begränsa eller upphäva företrädesrätten samt grunderna för den föreslagna emissionskursen.

13 §

Beslut om nyemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har förfallit enligt 11 §. För registrering krävs att

1. full betalning enligt registret har erlagts för alla de aktier som ingår i det förut registrerade aktiekapitalet,

2. det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för de aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (ökningen av aktiekapitalet) uppgår till det belopp som avses i 11 § första meningen,

3. hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den registrerade kapitalökningen ingående aktierna har betalats in,

4. all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget och all kvittning enligt samma beslut är helt verkställd,

5. auktoriserad revisor intygar att 3 och 4 har iakttagits; intyget från revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas med en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett. *I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas; samt*

6. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfästas.

Genom registreringen fastställs ökningen av aktiekapitalet till det belopp som anges i första stycket 2.

Om anmälan för registrering av beslutet inte har gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller om Finansinspektionen genom lagakraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering, gäller vad som sägs i 11 §.

Aktiekapitalet är ökat när registrering har skett. De aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan blir därmed ogiltiga. De nya aktierna medför rätt till utdelning enligt vad som har

bestämts om detta i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att en sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efter det år under vilket aktierna skall ha slutligt betalats.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av beslut om nyemission. Av bestämmelsen framgår att, om vederlaget för de nya aktierna skall utgöras av annat än pengar (apportegendom), en revisor skall intyga bl.a. att apportegendomen inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget.

Av artikel 27.2 i kapitaldirektivet följer att om nyemission sker mot vederlag i apportegendom, denna skall redovisas i ett utlåtande från en eller flera oberoende sakkunniga som utses eller godkänns av en förvaltningsmyndighet eller en domstol. En sådan redovisning skall enligt artikel 10.2 beskriva egendomen och ange värderingsmetod. Som har framhållits i den allmänna motiveringen får auktoriserad eller godkänd revisor anses motsvara direktivets krav på sådana oberoende sakkunniga (se avsnitt 7.2, med hänvisning). Den hittills gällande bestämmelsen uppfyller emellertid inte helt direktivets krav ifråga om utlåtandets innehåll. Paragrafens *första stycke*, punkten 5 har därför kompletterats med en föreskrift om att revisorns intyg skall innehålla också en beskrivning av apportegendomen med uppgift om den värderingsmetod som har använts (jfr. 2 kap. 12 §).

15 §

Styrelsen kan besluta om nyemission och om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 § under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 6-14 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall bestämmelserna i tredje stycket iaktas.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 § är giltigt endast om det har biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Innan stämman godkänt emissionsbeslutet, får de nya aktierna inte föras in i aktieboken och beslutet inte anmälas för registrering enligt 13 §. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, är emissionsbeslutet förfallet. Vad som har betalats för tecknade aktier skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

Paragrafen ger styrelsen möjlighet att på egen hand besluta om nyemission och om avvikelse från bolagsordningens föreskrifter om företrädesrätt. Styrelsebeslutet förutsätter emellertid ett efterföljande godkännande av bolagsstämman. I *andra stycket* har intagits en föreskrift om att det för ett sådant bolagsstämmobeslut fordras en majoritet med två tredjedelar av såväl avgivna röster som vid stämman företrätt aktiekapital.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en nyemission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 §. *Bemyndigande att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Skall styrelsen kunna besluta om nyemission med de bestämmelser som avses i 7 § eller med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst till nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut om nyemission skall fattas. Bestämmelserna i 5 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 6-14 §§ gäller i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

Paragrafen ger möjlighet för bolagsstämman att bemyndiga styrelsen att fatta beslut om nyemission och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt. I *första stycket* har tillagts en bestämmelse om att ett sådant bemyndigande fordrar en majoritet om två tredjedelar av såväl avgivna röster som på stämman företrätt aktiekapital. Denna majoritetsregel motsvarar de majoritetsregler som har uppställts i 3 och 15 §§.

19 §

När ett *publikt* bankaktiebolag eller *en* aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 20-26 §§, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *uppgår till minst trehundrausen kronor.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om emissionsprospekt.

En av förutsättningarna för att det skall föreligga skyldighet att upprätta emissionsprospekt har, enligt paragrafens hittillsvarande lydelse, varit att bolaget är skyldigt att ha auktoriserad revisor. Sådan skyldighet föreligger bl.a. om bolagets aktier är noterade vid börs eller auktoriserad marknadsplats. Med hänsyn till att rätten att vända sig till allmänheten för kapitalanskaffning nu avgränsas till publika aktiebolag bör skyldigheten att upprätta emissionsprospekt enbart gälla för publika bankaktiebolag.

En ytterligare förutsättning för att skyldighet att utfärda emissionsprospekt skall föreligga har hittills varit att summan av de belopp som

kan komma att erläggas till följd av inbjudan uppgår till minst en miljon kr. Enligt 2 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument gäller numera — med vissa undantag — att prospekt skall upprättas av den som emitterar vissa fondpapper eller lämnar erbjudande om köp eller försäljning av vissa finansiella instrument. En förutsättning för detta är att summan av det belopp som kan komma att erläggas på grund av emissionen eller erbjudandet uppgår till minst 300 000 kr. Med fondpapper avses härvid enligt 1 kap. 1 § samma lag bl.a. aktier och obligationer samt sådana andra delägarrätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning. Det är lämpligt att i detta avseende anpassa bestämmelserna om prospekt i förevarande paragraf till lagen om handel med finansiella instrument. Skyldighet att upprätta prospekt skall således föreligga redan när summan av de belopp som kan komma att erläggas till följd av emissionen uppgår till 300 000 kr. Även konvertibla skuldebrev, skuldebrev med optionsrätt, optionsbevis och vinstandelsbevis får, när de utgivits av ett publikt aktiebolag, anses falla in under begreppet fondpapper i lagen om handel med finansiella instrument. Motsvarande anpassning av prospektreglerna har därför gjorts i 5 kap. 18 § där prospekt för dessa slag av värdepapper behandlas.

5 kap.

2 §

Vid emission av skuldebrev mot betalning i pengar har aktieägarna företrädesrätt att teckna sig för förvärv av skuldebrev som om emissionen gällde de aktier som kan komma att träda i stället för skuldebreven eller nytecknas på grund av optionsrätt.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Se kommentaren till 4 kap. 3 §.

8 §

Styrelsen kan besluta om emission av skuldebrev och om avvikelse från aktieägares företrädesrätt under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 4-6 §§ och 7 § första stycket skall därvid gälla i tillämpliga delar.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 4 kap. 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägares företrädesrätt enligt 2 § första stycket är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Emissionsbeslutet skall anmälas för registrering enligt 7 § tredje stycket när det har godkänts av stämman och teckningen av skuldebrev avslutats. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, är beslutet förfallet.

Se kommentaren till 4 kap. 3 och 15 §§.

9 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en emission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 2 §. *Bemyndigande att avvika från bestämmelserna om aktieägares företrädesrätt är giltigt endast om det har biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.*

Skall skuldebrev kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller med andra villkor eller skall avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt kunna göras, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst till nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 4-7 §§ gäller i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

Se kommentaren till 4 kap. 3 och 16 §§.

18 §

Bestämmelserna i 4 kap. 20-26 §§ om emissionsprospekt skall tillämpas också när ett publikt bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva sådana av bolaget utgivna skuldebrev, optionsbevis eller vinstandelsbevis som avses i detta kapitel. Emissionsprospekt behöver dock upprättas *endast* om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *uppgår till minst trehundra tusen kronor.*

Se kommentaren till 4 kap. 19 §.

1 §

Nedsättning av aktiekapitalet får ske för följande ändamål:

1. avsättning till omedelbar täckning av förlust enligt fastställd balansräkning, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,
2. återbetalning till aktieägarna, eller
3. avsättning till *reservfond* eller till fond att användas enligt beslut av bolagsstämman.

Nedsättning av aktiekapitalet kan genomföras genom

1. inlösen eller sammanläggning av aktier,
2. indragning av aktier utan återbetalning, eller
3. minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns det bestämmelser i 4 kap. 14 § andra stycket. Om nedsättning genom inlösen av aktier enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 8-8 b §§.

I paragrafens *första stycke*, punkterna 1-3, anges de ändamål för vilka nedsättning av aktiekapitalet får ske. För nedsättning enligt punkterna 2 och 3 fordras enligt 6 § rättens tillstånd. Domstolsprövningen enligt 6 § syftar till att skydda bolagets borgenärer och ger dessa möjlighet att kräva betalning eller ställande av säkerhet. Det är därför av betydelse vilka ändamål nedsättningen har. Nedsättning för avsättning till reservfond har i gällande rätt generellt hänförts till punkten 1 och någon domstolsprövning av nedsättningen har därför inte varit nödvändig. Denna ordning har emellertid inte ansetts stå i full överensstämmelse med kapitaldirektivet.

Direktivet godtar i och för sig att nedsättning sker utan domstolsprövning under förutsättning att avsättning samtidigt sker till en bunden reserv. Denna reserv får emellertid inte överstiga tio procent av aktiekapitalet (se artikel 33). Bankaktiebolagslagen tillåter att reservfonden är större än så. I själva verket är det vanligt förekommande bland svenska bankaktiebolag att ha en reservfond som är större än 20 procent av aktiekapitalet. Det har inte ansetts lämpligt att ändra reglerna om reservfondens storlek.

I stället har lagtexten ändrats så att det blir nödvändigt att inhämta rättens tillstånd också vid sådan nedsättning som sker för avsättning till reservfond.

Nedsättning enligt *första stycket punkten 1* kommer sålunda enbart att kunna ske för avsättning till omedelbart täckande av förlust. Nedsättning för avsättning till reservfond upptas i stället i *första stycket punkten 3*.

Nedsättning kan ske även i andra sammanhang än de som anges i första stycket. De delvis nya bestämmelserna i 8 - 8 b §§ behandlar nedsättning när det i bolagsordningen finns ett förbehåll om inlösen av aktier. Det kan vara nödvändigt att i samband med nedsättningen göra en avsättning

till reservfond (se 8 a §). För att klargöra att dessa nedsättningsfall faller utanför den indelning som görs i denna paragrafs första stycke är det lämpligt att i *fjärde stycket* erinra om bestämmelserna i 8-8 b §§.

2 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte annat följer av 8 §. Nedsättningsbeslutet får inte fattas förrän bankaktiebolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras, skall beslut om detta fattas först. Ett beslut om nedsättning får fattas innan ändringen stadfästs, om det sker under förutsättning att stadfästelse meddelas.

Nedsättning för de ändamål som anges i 1 § första stycket 2 eller 3 får beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen.

Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar. *Kallelsen till bolagsstämman skall alltid ange nedsättningsförslagets huvudsakliga innehåll.*

Av bestämmelserna i förevarande paragrafs *tredje stycke* följer att bolagsstämmans beslut om nedsättning skall föregås av att ett förslag till beslut samt att vissa ytterligare handlingar hålls tillgängliga för aktieägarna under minst en vecka före bolagsstämman.

Kapitaldirektivet, artikel 30, innehåller en bestämmelse om att kallelsen till bolagsstämman skall ange syftet med nedsättningen och hur denna skall genomföras. I lagtexten har därför tillagts ett krav på att kallelsen skall innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innehåll. Häri ligger att kallelsen skall innehålla uppgift inte bara om storleken på den föreslagna nedsättningen utan också upplysa om ändamålet med nedsättningen samt ange om nedsättningen skall genomföras genom inlösen, sammanläggning, indragning eller minskning av aktiernas nominella belopp.

2 a §

Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Vid bolagsstämmans beslut om nedsättning enligt 8 § gäller 8 kap. 12 §.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

Paragrafen är ny. Den innehåller beslutsförelsesregler avseende bolagsstämmobeslut om nedsättning av aktiekapitalet. Denna fråga har behandlats i den allmänna motiveringen, avsnitt 9. Det i paragrafens *första stycke* första meningen angivna majoritetskravet är föranlett av artikel 40 i kapitaldirektivet och överensstämmer med vad som enligt lag fordras för ett beslut om ändring av bolagsordningen enligt 8 kap. 14 § såvida ändringen inte påverkar redan utgivna aktiers rätt. Kapitaldirektivets särskilda majoritetsregel gäller emellertid inte vid tvångsindragning av aktier på grund av föreskrift i bolagsordningen (se artikel 36). Med hänsyn härtill bör det inte fordras kvalificerad majoritet när bolagsstämman beslutar om nedsättning med stöd av 8 §.

Om ett beslut om nedsättning innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, gäller enligt *andra stycket* ett särskilt strängt majoritetskrav, motsvarande vad som enligt 8 kap. 14 § första stycket fordras för ändring av bolagsordningen när rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas.

I bolagsordningen kan föreskrivas ett längre gående majoritetskrav än de i paragrafen angivna kraven (se 8 kap. 12 § andra stycket).

6 §

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bankaktiebolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet. Om bankaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Till ansökningshandlingen skall fogas bevis om registreringen.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta Finansinspektionens yttrande om och i så fall i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på insättarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningshandlingen genast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill bestrida ansökningshandlingen att senast en viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta. I föreläggandet skall anges att den som inte gjort sådan anmälan anses ha medgivit ansökningshandlingen. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Kallelsen skall genast kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar.

Tillstånd skall meddelas, om ansökningen inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Att en insättare bestrider ansökningen utgör dock inte något hinder, om inspektionens yttrande ger grund för att meddela tillstånd.

Om en borgenärs anspråk avser en sådan fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag, skall han inte kallas av rätten och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser till skydd för borgenärer vid nedsättning av aktiekapital. Bestämmelserna behöver inte tillämpas vid nedsättning som sker för avsättning till omedelbar täckning av förlust (se 1 § första stycket 1) eller i vissa i 8 § angivna fall. Om en nedsättning av aktiekapitalet samtidigt kombineras med andra åtgärder som sammantaget leder till att aktiekapitalet bibehålls intakt, leder nedsättningsbeslutet inte till att borgenärerna kommer i en sämre situation än före beslutet. Av *första stycket sista meningen* följer att Finansinspektionen kan medge undantag från kravet på rättens tillstånd om nedsättning av aktiekapitalet görs för avsättning till reservfond eller för annat i 6 kap. 1 § första stycket 2 eller 3 angivet ändamål, förutsatt att bolaget samtidigt vidtar åtgärder (exempelvis genom fondemission) som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet.

De väsentliga dragen i borgenärsskyddsreglerna är desamma som enligt hittills gällande lagstiftning. Borgenärsskyddet skall således tillgodoses genom ett förfarande vid rätten. Rätten skall inhämta Finansinspektionens yttrande om och i så fall i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på insättarnas rätt. Om rätten inte finner att ansökningen, med hänsyn till innehållet i yttrandet, genast bör avslås skall rätten kalla bolagets borgenärer. Kallelse skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Paragrafens bestämmelser om kallelse av borgenärer skiljer sig från motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen genom att individuella kallelser till kända borgenärer inte förekommer här. Anledningen till avvikelsen är att aktiebolagslagens regler skulle för bankaktiebolag, med deras många borgenärer/insättare, medföra sådana praktiska olägenheter att ett nedsättningsförfarande skulle bli ohanterligt.

Tillstånd till nedsättningen skall ges om ansökningen inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Att en insättare bestrider ansökningen utgör dock inte något hinder, om inspektionens yttrande ger grund för att meddela tillstånd. I en sådan situation får man utgå ifrån att säkerhet inte behövs med hänsyn till bolagets ställning (se artikel 32.1, sista meningen).

En grupp av borgenärer skall inte dras in i förfarandet vid domstolen. Detta framgår av *femte stycket* i förevarande paragraf. Genom en ändring i lagtexten har avgränsningen av denna borgenärsgroup ändrats. Änd-

ringen har behandlats i den allmänna motiveringen, avsnitt 9. Det hittillsvarande undantaget för "borgenär som tillika är gäldenär i samma rättsförhållande" har inte ansetts förenligt med direktivets krav (jfr artikel 32). Lagtexten har därför jämkats så att den numera endast gör undantag för borgenärer med sådana fordringar på lön, pension eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 och 13 §§ förmånsrättslagen (1970:979). Dessa anses på grund av reglerna om lönegaranti redan ha betryggande säkerhet för sina fordringar. Övriga borgenärer som tidigare inte har omfattats av borgenärsskyddsreglerna kommer däremot att göra det i fortsättningen.

8 §

I ett bankaktiebolag, vars aktiekapital utan ändring av bolagsordningen kan bestämmas till ett lägre eller ett högre belopp, kan i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier, dock inte under minimikapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet förs in genom att bolagsordningen ändras, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen har registrerats. Har en fondemission ägt rum efter registreringen, får fondaktierna lösas in först när tre år har förflutit från registreringen av emissionen.

I denna och de båda följande paragraferna behandlas nedsättning av aktiekapital genom inlösen av aktier på grund av förbehåll i bolagsordningen. Paragrafen har ändrats endast genom att det tidigare tredje stycket har överförts till 8 b §.

8 a §

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas även vid nedsättning enligt 8 §. Bestämmelserna gäller dock inte om

- 1. nedsättningen genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet beräknat på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och*
- 2. ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden.*

Vid nedsättning enligt 8 § anses enligt hittills gällande rätt något förfarande vid domstol inte vara nödvändigt. Eftersom nedsättningen grundar sig på förbehåll som framgår av bolagsordningen, anses borgenärerna redan när de gör transaktioner med bolaget vara uppmärksammade på den risk som förbehållet kan innebära.

Såsom har utvecklats i den allmänna motiveringen, avsnitt 9, står emellertid hittills gällande rätt inte helt i överensstämmelse med de krav som ställs upp i kapitaldirektivet. Bestämmelserna om att borgenärerna har rätt till betryggande säkerhet gäller visserligen inte generellt vid tvångsvis indragning av aktier men undantag från bestämmelserna får göras enbart ifråga om utdelningsbara medel och under förutsättning att medlen avsätts till reservfond eller används för fondemission (se artikel 36 d).

Detta har föranlett stadgandet i förevarande paragraf. Paragrafen innebär att bestämmelserna om borgenärsskydd i 6 § jämte de i 7 § intagna bestämmelserna om nedsättningens fullbordande som huvudregel skall tillämpas också när nedsättningen sker genom inlösen av aktie på grund av förbehåll i bolagsordningen. Av andra meningen framgår dock att bestämmelserna om borgenärsskydd och nedsättningens fullbordande inte gäller om inlösen sker med ett belopp som inte överstiger bolagets fria egna kapital enligt fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet överförs till reservfonden.

8 b §

I fall som anges i 8 a § andra meningen skall bolaget, när det enligt förbehåll i bolagsordningen har blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas och att ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppet skall avsättas till reservfonden, genast anmäla för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering har skett, är aktiekapitalet nedsatt.

Paragrafen, som är ny, behandlar den slutliga registreringen av sådana nedsättningsbeslut till vilka rättens tillstånd inte fordras. Den motsvarar i huvudsak det förutvarande tredje stycket i 8 §. Av paragrafen framgår att nedsättningsbeslutet kan registreras först sedan bolaget har beslutat om att avsätta ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet till reservfonden. Anledningen härtill är att sådan avsättning till reservfonden är en förutsättning för att rättens tillstånd till nedsättningen inte skall behöva inhämtas.

9 §

Ett bankaktiebolag får inte teckna egen aktie.

Om ett bankaktiebolag har tecknat egen aktie, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte en stiftare eller en styrelseledamot som visar att han inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även i fråga om ett dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget.

Paragrafens lydelse är ny. Innehållet i den hittillsvarande 9 § har flyttats till 10 §.

I *första stycket* har — i enlighet med artikel 18.1 i kapitaldirektivet — upptagits ett förbud för bankaktiebolag att teckna egna aktier. Frågan har behandlats i den allmänna motiveringen, avsnitt 10.

Andra stycket är föranlett av bestämmelsen i artikel 18.3 i kapitaldirektivet. Där föreskrivs att aktier som tecknas i strid med artikel 18 skall betalas av stiftelseurkundens eller bolagsordningens undertecknare (stiftarna) eller, vid ökning av aktiekapitalet, av medlemmarna i styrelsen eller direktionen. För att åstadkomma ett sådant betalningsansvar har i förevarande stycke föreskrivits att om bolaget har tecknat egna aktier, stiftarna eller, vid nyemission, styrelsen skall anses ha tecknat aktierna och att de skall bära ett solidariskt ansvar för betalningen. De i lagtexten utpekade personerna kan dock undgå betalningsansvar om de visar att de inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

I *tredje stycket* finns en bestämmelse om vad som gäller om någon såsom bulvan åt bolaget har tecknat aktier i bolaget (jfr artikel 18.2 i kapitaldirektivet). Ett sådant bulvanförhållande faller inte in under bulvanlagen (1985:277). I stället stadgas i förevarande stycke att bulvanen skall anses ha tecknat aktien för egen räkning. Det innebär också att han skall kunna krävas på betalning för aktien.

Av *fjärde stycket* följer att bestämmelserna i första-tredje styckena skall tillämpas även om dotterföretag tecknar aktier i moderbolaget. Kapitaldirektivet uppställer visserligen inte något uttryckligt krav på detta. Svensk rätt har emellertid redan tidigare förbjudit dotterföretags förvärv av aktier i moderbolag. Det är därför naturligt att utsträcka förbudet mot tecknande av egna aktier till dotterföretags tecknande av aktier i moderbolaget.

10 §

Ett bankaktiebolag får inte förvärva eller som pant ta emot egna aktier. Ett dotterföretag får inte heller förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltiga.

Lämnas aktier som säkerhet för kredit och ingår som en mindre del bland dessa aktier även aktier i bankaktiebolaget eller, om detta är dotterbolag i en koncern, dess moderbolag, utgör första stycket inte hinder för bolaget att som pant ta emot även dessa aktier. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen utfärdar närmare föreskrifter om vilka begränsningar som i detta fall skall gälla.

Första stycket utgör inte hinder för ett bankaktiebolag att vid övertagande av aktiebolags rörelse i samband med fusion förvärva i rörelsen

ingående aktier. Förvärvade aktier skall avyttras senast när en anmälan enligt 11 kap. 15 § har registrerats.

Prop. 1994/95:70

Paragrafens två första stycken är hämtade oförändrade från förutvarande 9 §.

Enligt paragrafens sista stycke skall förvärvade aktier avyttras senast när den slutliga registreringen av fusionen har skett. Tidigare skulle avyttring ske senast när fusionsvederlaget skiftades. Ändringen är föranledd av de nya fusionsreglerna enligt vilka fusionsvederlaget övergår direkt på aktieägarna i överlåtande bolag (se 11 kap. 16 §).

7 kap.

17 §

Om ställföreträdare som avses i 15 § har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag eller bankrörelselagen (1987:617) om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget.

Om ställföreträdare som avses i första stycket har överskridit sin befogenhet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget, om bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Detta gäller dock inte när styrelsen har överträtt föreskrift om bolagets verksamhetsföremål eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

Paragrafen, som har fått en helt ny utformning, behandlar frågor om bankaktiebolags bundenhet när bolagets ställföreträdare överskridit sin behörighet (kompetens) eller befogenhet. De sakliga skillnaderna i förhållande till hittills gällande rätt behandlas närmare i den allmänna motiveringen, avsnitt 11.

Paragrafen utgår från den outtalade huvudregeln att styrelsen och de särskilda firmatecknarna har förmåga att binda bolaget när de rättshandlar på bolagets vägnar. Från denna huvudregel görs sedan undantag för vissa fall vid vilka ställföreträdaren har överskridit sin behörighet eller sin befogenhet. I första stycket behandlas bolagets bundenhet när en ställföreträdare har överskridit sin behörighet. I andra stycket anges konsekvenserna av olika slag av befogenhetsöverskridanden.

I första stycket, första meningen slås fast att bolaget inte är bundet om styrelsen eller den särskilde firmatecknaren handlar i strid med lagens bestämmelser om bolagsorganens behörighet, dvs. går utöver den behörighet som de kan tillerkännas enligt bankaktiebolagslagen eller bankrörelselagen (jfr. artikel 9.1 första stycket publicitetsdirektivet). Det innebär att varken styrelsen eller någon särskild firmatecknare på egen hand kan förplikta bolaget att ändra sin bolagsordning, träda i likvidation eller träffa uppgörelser om skadestånd enligt 5 kap. bankrörelselagen m.m., eftersom sådana beslut enbart kan fattas av bolagsstämman. En

annan form av behörighetsöverskridande är överträdelse av klara förbudsregler i banklagstiftningen. Även rättshandlingar som står i strid med brottsbalken torde i vissa fall få räknas hit (se Nial, Svensk associationsrätt, 5 u. s. 227).

Överträdelser av bolagets verksamhetsföremål och handlingar i strid mot banklagstiftningens generalklausuler och jävsbestämmelser är inte att anse som behörighetsöverskridanden utan blir i stället att bedöma enligt reglerna om befogenhetsöverskridanden i andra stycket.

I det *andra stycket* behandlas frågor om bolagets bundenhet när bolagets ställföreträdare har överträtt olika slag av befogenhetsbegränsningar.

Utgångspunkten, som anges i första meningen, är att bolaget inte är bundet av rättshandlingen om motparten var i ond tro, dvs. insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Det är här fråga om samma ond trosregel som i den hittills gällande lydelsen av 17 §. Någon förändring av ond trosrekvisitets innebörd är inte avsedd. På grund av de betydelsefulla undantag som finns angivna i andra meningen är det dock endast i ett par typsituationer som ond trosregeln får verklig betydelse.

En sådan situation är då ställföreträdaren — vare sig det är styrelsen eller en särskild firmatecknare — har överträtt befogenhetsinskränkningar som följer av lag. Exempel på sådana legala befogenhetsinskränkningar utgör jävsregeln i 14 § och generalklausulen i 16 §. Om tredje man insåg eller hade borde ha insett de förhållanden som gjorde ställföreträdaren jävig eller rättshandlingen otillbörlig, kan rättshandlingen således inte göras gällande mot bolaget. Även överträdelser av andra associationsrättsliga regler kan vara att bedöma på detta sätt. Det får överlämnas till rättspraxis att bedöma vilka överträdelser som bör bedömas som befogenhetsöverskridanden resp. behörighetsöverskridanden.

En annan situation som faller in under första meningen är då en särskild firmatecknare — som inte ensam utgör styrelse i bolaget — överträder de instruktioner som han har fått. Hit hör även den situationen att han handlar helt utan uppdrag från styrelsen. Bolaget blir inte bundet om det visar att dess motpart insåg eller borde ha insett att firmatecknaren överskred sina instruktioner.

Ond trosregeln gäller inte vid de två olika slag av befogenhetsöverskridanden som avses i andra meningen. I dessa situationer kan befogenhetsöverskridandet inte åberopas mot tredje man på associationsrättslig grund.

Bestämmelserna i andra meningen gäller endast beträffande beslut och åtgärder från styrelsens sida. Endast styrelsen i dess helhet avses.

Det skall slutligen tilläggas att det förhållandet att bolaget är bundet av en rättshandling enligt de nu angivna associationsrättsliga reglerna inte behöver innebära att rättshandlingen i alla lägen gäller mot bolaget. Särskilt i sådana situationer då bolagets motpart har varit medveten om att ställföreträdaren har gått utöver sin befogenhet eller handlat i strid med verksamhetsbestämmelsen i bolagsordningen torde det finnas ett visst utrymme för bolaget att undgå bundenhet under åberopande av avtalslagens ogiltighetsregler, främst 33 och 36 §§.

12 §

Bolagsstämman beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid val anses den vald som fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte annat beslutas av stämman innan valet förrättas.

Första stycket gäller inte om annat följer av denna lag, bankrörelselagen (1987:617) eller bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 4 kap. 3, 15 och 16 §§, 5 kap. 2, 8 och 9 §§, 6 kap. 2 a §, 8 kap. 13 och 14 §§, 11 kap. 11 § samt 12 kap. 1 och 2 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas *längre gående villkor än som anges där*.

I paragrafen finns bestämmelser om de majoritetskrav som gäller för bolagsstämman beslut. Av första stycket framgår att det normalt räcker med enkel majoritet eller, vid val, relativ majoritet.

Av *andra stycket* följer att andra majoritetskrav kan gälla på grund av bestämmelser i bankaktiebolagslagen. Vissa beslut, såsom beslut om ändring i bolagsordningen, fordrar sålunda enligt lag minst två tredjedels majoritet.

Vidare kan andra majoritetsregler gälla på grund av föreskrifter i bolagsordningen. Beträffande några särskilda slag av beslut gäller emellertid att bolagsordningen endast kan föreskriva strängare majoritetskrav än vad bankaktiebolagslagen föreskriver. Så har hittills varit fallet enbart i fråga om beslut om ändring i bolagsordningen. Som en följd av direktiven har nu motsvarande begränsning uppställts i fråga om vissa ytterligare slag av beslut.

9 kap.

5 §

Sker utbetalning till aktieägare i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att utbetalningen erhållits intill dess högre ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Om utbetalningen har skett i form av vinstutdelning, är dock mottagaren återbäringskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller borde ha insett att utbetalningen stred mot denna lag.*

För den brist som uppkommer vid återbetalningen ansvarar enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617) de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

Paragrafen behandlar frågor om skyldighet att betala tillbaka vad som har utbetalats till aktieägare i strid med bankaktiebolagslagens bestämmelser. I den hittills gällande lydelsen har någon återbetalningsskyldighet inte förelegat om mottagaren hade skälig anledning anta att utbetalningen utgjorde laglig vinstutdelning. Den nya lydelsen av paragrafen, som är föranledd av artikel 16 i kapitaldirektivet, innebär att medel som har betalats ut som vinstutdelning inte behöver betalas tillbaka annat än om mottagaren kände till eller måste antas ha känt till att utbetalningen stred mot bankaktiebolagslagen. Ondtrosrekvisitet överensstämmer i sak med det ondtrosrekvisit som uppställs i bl.a. 32 § avtalslagen. Bolaget har bevisbördan för att betalningsmottagaren varit i ond tro.

7 §

Ett bankaktiebolag får inte lämna lån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Kapitaldirektivet innehåller föreskrifter som inskränker bolagets rätt att lämna lån eller ställa säkerhet. Huvudregeln finns i artikel 23.1, där det föreskrivs att ett bolag inte får ge förskott, lämna lån eller ställa säkerhet i syfte att tredje man skall förvärva aktier i bolaget. Från denna regel görs dock undantag bl.a. för åtgärder som utgör ett led i en banks eller något annat finansinstituts löpande verksamhet. En förutsättning för sådana lån m.m. är dock att åtgärden inte leder till att bolagets nettotillgångar understiger aktiekapitalet och de reserver som enligt lag eller bolagsordning inte får delas ut.

Banklagstiftningen innehåller inte några låneförbudsregler motsvarande 12 kap. 7 § aktiebolagslagen och 12 kap. 12 § försäkringsrörelselagen. I stället innehåller bankrörelselagen kreditjävsbestämmelser (se 2 kap. 17 §). Undantaget i artikel 23 för åtgärder som utgör ett led i en banks löpande verksamhet gör att banklagstiftningen i huvudsak uppfyller direktivets krav i nu aktuell del. Banklagstiftningen uppfyller emellertid inte direktivets krav beträffande bolagets nettotillgångar (se den allmänna motiveringen, avsnitt 13).

11 kap.

1 §

Ett bankaktiebolag eller ett annat aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett bankaktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

Första stycket innehåller en definition av vad som avses med fusion. Den innebär att en eller flera överlåtande bolags samtliga tillgångar och skulder överförs på ett annat bolag, det övertagande bolaget, samtidigt som överlåtande bolag upplöses utan likvidation.

Ett ytterligare moment i definitionen är fusionsvederlaget. Detta kan bestå av aktier i det överlåtande bolaget, av kontanter eller av en kombination av aktier i överlåtande bolag och kontanter. Däremot kan skuldebrev eller annan egendom inte lämnas som fusionsvederlag.

Om fusionsvederlaget inte motsvarar lagens krav är samgåendet mellan bolagen att anse som något annat än fusion. I så fall kommer det överlåtande bolaget att bestå ända tills dess ett formellt beslut om likvidation har fattats och fullföljts. Vidare måste i så fall överföringen av tillgångar och skulder på det övertagande bolaget ske enligt allmänna förmögenhetsrättsliga regler.

I andra stycket anges de båda fusionsformerna, fusion genom absorption och fusion genom kombination. Fusion genom absorption innebär att ett existerande bankaktiebolag helt tar över ett eller flera andra aktiebolag som därvid upphör. Ett specialfall av absorption är när ett moderbolag absorberar ett helägt dotterbolag. Om detta finns särskilda regler i 18-24 §§. Med fusion genom kombination förstås att två eller flera aktiebolag uppgår i ett nybildat aktiebolag.

I hittills gällande rätt har fusion genom absorption endast kunnat ske med ett enda överlåtande bolag. Definitionen av "fusion genom förvärv" (absorption) i fusionsdirektivet utgår emellertid från att det även vid absorption kan finnas flera överlåtande bolag (se artikel 3.1). Även den svenska lagstiftningen bör ge möjlighet att genomföra en absorption med flera överlåtande bolag.

2 §

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 10 kap. 15 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 15 § har registrerats eller registrering enligt 23 § har skett.

Att ett bolag har trätt i likvidation har i hittills gällande rätt inte ansetts utgöra hinder mot att bolaget såsom överlåtande bolag tar del i en fusion.

Artikel 3.2 i fusionsdirektivet uppställer emellertid en begränsning i detta avseende. Artikeln föreskriver sålunda att fusion får ske endast om skiftet av bolagets tillgångar ännu inte har påbörjats.

Denna begränsning har förts in i den nya författningstexten. Paragrafen berör endast överlåtande bolag. Att ett sådant bolag är försatt i likvidation behöver i och för sig inte förhindra fusionen. Om den utsedde likvidatorn har börjat att skifta bolagets behållna överskott till aktieägarna enligt bestämmelsen i 10 kap. 14 §, kan emellertid bolaget inte fusioneras. Pågår ett sådant skifte, får alltså något fusionsförfarande inte inledas eller fortsätta, såvida inte bolagsstämman, i fall som anges i 10 kap. 18 §, beslutar att likvidationen skall upphöra. En likvidator är — såsom framgår av 10 kap. 12 § — skyldig att vid handhavandet av sitt uppdrag iaktta en viss skyndsamhet och likvidationen får givetvis inte fördröjas av ett pågående fusionsförfarande. Anser likvidatorn att han inte kan dröja med skiftet och kan något beslut om att likvidationen skall upphöra inte fattas, måste därför fusionsförfarandet avbrytas.

Registreringsmyndigheten får, sedan skiftet har inletts, inte registrera förslag till fusionsplan. Myndigheten får inte heller registrera en anmälan enligt 19 §, dvs. övertagande bolags anmälan om fusionen. Om likvidatorn inleder skiftet före fusionens registrering, måste fusionen således avbrytas. Det är givet att likvidationen då måste avslutas på sedvanligt sätt enligt likvidationsreglerna.

Om det däremot inte har inletts något skifte och fusionen därför kan föras till ett slut, uppstår frågan vilka ytterligare åtgärder likvidatorn skall företa i anledningen av likvidationen. Så länge bolaget består behåller likvidatorn sitt ansvar för bolagets förvaltning och för att åtgärder vidtas för avveckling av bolaget. Större tveksamhet kan råda om vilka åtgärder som skall vidtas när fusionen har fullbordats. I hittills gällande rätt har det ansetts att, om överlåtande bolag är försatt i likvidation, likvidationen efter registreringen av rättens beslut skall avslutas i vanlig ordning med skifte och slutredovisning (se prop. 1975:103 s. 522). Detta synsätt är väl förenligt med den hittills gällande ordningen där överlåtande bolag anses vara upplöst först i och med att skifte i anledning av fusionen har skett och slutredovisning har lagts fram. De nya fusionsreglerna innebär emellertid att överlåtande bolag upplöses redan i och med registreringen av regeringens tillstånd och att fusionsvederlaget därvid övergår till aktieägarna i överlåtande bolag (se 16 §). Med hänsyn härtill finns det inte något utrymme för likvidatorn att företa något skifte efter den slutliga registreringen av fusionen, eftersom bolaget är upplöst och det inte finns något att skifta. Fördelningen av fusionsvederlaget på de tidigare aktieägarna i bolaget kommer istället att ske enligt fusionsreglerna.

Däremot finns det — om fusionen genomförs — fortfarande anledning att avsluta likvidationsförfarandet med något slag av slutredovisning, eftersom aktieägarna bör ha tillfälle till att få insyn i och ta ställning till likvidatorns förvaltning.

I *andra stycket* har föreskrivits att likvidatorerna redan efter det att fusionsplanen upprättats skall utarbeta en slutredovisning enligt bestämmelserna i 10 kap. 15 §. En sådan slutredovisning skall innehålla en för-

valtningberättelse till vilken skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden. Någon sådan redogörelse för skiftet som normalt skall ingå i en likvidators slutredovisning skall av naturliga skäl inte ingå i redovisningen. Redovisningen skall granskas av bolagets revisorer. När fusionsplanen blivit gällande för de fusionerande bolagen — dvs. då fusionsplanen har godkänts av bolagsstämmorna eller, såvitt gäller övertagande bolag, det har klarlagts att fusionsplanen inte behöver behandlas på bolagsstämma — skall slutredovisningen läggas fram på bolagsstämman. Mellan den tidpunkt då utarbetandet av slutredovisningen skall påbörjas och den tidpunkt då fusionen — och därmed också likvidationen (se tredje stycket) — skall avslutas löper en tidsrymd på flera månader. Några svårigheter att hinna med granskningen innan bolaget är upplöst torde därför knappast uppkomma.

I det tredje stycket har upptagits en bestämmelse om att likvidationen skall anses avslutad i och med att anmälan enligt 15 § har registrerats, dvs. när bolaget är att anse som upplöst till följd av fusionen.

Det är överflödigt att ange i lagen att ett bolag i likvidation inte kan vara övertagande bolag i en fusion. Av likvidationsbeslutet får nämligen anses följa att inga andra åtgärder får vidtas i bolaget än sådana som syftar till avveckling. Ett övertagande av ett eller flera andra aktiebolag kan inte ha ett sådant avvecklingsyfte.

3 §

Innehavarna av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

Paragrafen är föranledd av artikel 15 i fusionsdirektivet. Artikeln föreskriver att innehavare av sådana andra värdepapper än aktier till vilka särskilda rättigheter är knutna normalt skall ha minst samma rättigheter i det övertagande bolaget som i det överlåtande bolaget. Med särskilda rättigheter avses i artikeln annan rätt än den fordringsrätt som tillkommer bolagens borgenärer. Hit hör konverterings- eller optionsrätt till nya aktier i bolaget, men också till skuldebrev hörande rätt till andel i vinst, rätt till styrelsrepresentation eller rätt att utse revisor i bolaget. Artikelns syftar till att garantera innehavarna av sådana rättigheter ett skydd mot att deras rättigheter tunnans ut eller upphör till följd av fusionen. Den behöver inte tillämpas om innehavarna av värdepappren har rätt att få dessa återköpta av det övertagande bolaget.

Artikelns har inte någon motsvarighet i hittills gällande svensk rätt. Överlåtande bolags borgenärer har endast kunnat göra gällande själva fordringsrätten mot det övertagande bolaget. Konverterings- och optionsrätter har inte kunnat åberopas mot det övertagande bolaget såvida detta

inte har föreskrivits i själva emissionsbeslutet (jfr 5 kap. 4 § första stycket 8 bankaktiebolagslagen). Någon rätt till ersättning för den förlorade konverterings- eller optionsrätten har inte heller förelegat.

För att uppfylla artikelns krav har i denna paragraf upptagits en bestämmelse om att innehavarna av sådana särskilda värdepapper till vilka rättigheter är knutna i det överlåtande bolaget skall ha minst samma rättigheter i det övertagande bolaget, om inte innehavarna har rätt att få dessa värdepapper inlösta (återköpta) av det övertagande bolaget.

Om det i skuldebrevet, vinstandelsbeviset eller motsvarande handling finns bestämmelser om vilken rätt som innehavaren av värdepapperet skall ha vid fusionen, gäller givetvis dessa bestämmelser. I andra fall är det överlåtande bolaget skyldigt att reglera den uppkomna situationen på ett sätt som är godtagbart för innehavarna av värdepapperen. Det kan ske genom att innehavarna tillerkänns en kontant ersättning för förlorad konverterings- eller optionsrätt. Innehavarna av värdepapperen har emellertid rätt att kräva att de tillerkänns samma slag av rättigheter i det övertagande bolaget som de har haft i det överlåtande bolaget.

De berörda bolagen skall redan i fusionsplanen ange hur de avser att tillgodose innehavare av värdepapper med särskilda rättigheter, se 4 § första stycket 6. Vad bolagen anger i fusionsplanen är emellertid inte avgörande för vilka rättigheter som slutligen skall tillerkännas innehavarna av värdepapperen. Om innehavarna av värdepapperen och det övertagande bolaget inte kan komma överens, måste frågan i sista hand prövas av domstol i ett vanligt tvistemål.

4 §

Styrelserna för överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall under-tecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall för varje bolag anges

- 1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,*
- 2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,*
- 3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,*
- 4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,*
- 5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,*
- 6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,*

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen (1987:617), om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före fusionsplanens upprättande.

Paragrafen, som är föranledd av artiklarna 5 och 11 i fusionsdirektivet, innehåller de grundläggande bestämmelserna om den *fusionsplan* som skall föregå fusionen.

Inför fusionen skall upprättas en skriftlig fusionsplan, gemensam för samtliga av fusionen berörda bolag. Planen syftar till att garantera att aktieägarna i samtliga bolag får grundläggande och likvärdig information om utformningen och förutsättningarna för den planerade fusionen. Planen, som skall vara dagtecknad, skall undertecknas av styrelserna i överlåtande och övertagande bolag. I första stycket 1-7 räknas upp vissa uppgifter som måste finnas med i fusionsplanen. De motsvarar vad som erfordras enligt artikel 5.2, jämfört med artikel 23 i fusionsdirektivet. Det har ansetts att styrelserna utöver dessa obligatoriska uppgifter också bör ha skyldighet att ta upp ytterligare uppgifter som kan bedömas vara av betydelse för fusionen (se 6 §).

I punkten 1 föreskrivs att de berörda bolagen skall identifieras med firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte. Enligt punkten 2 skall planen innehålla vissa uppgifter rörande fusionsvederlaget. Av uppgifterna skall kunna utläsas hur många aktier i det övertagande bolaget och vilken eventuell ytterligare ersättning som skall utgå som fusionsvederlag för aktie i överlåtande bolag. Punkten 3 föreskriver att tidpunkten och de övriga villkoren för utlämnande av fusionsvederlaget skall anges i fusionsplanen. Det kan vara fråga om formen för utlämnande av aktiebrev, föreskrifter om kvittens m.m.

I punkten 4 föreskrivs att fusionsplanen skall innehålla bestämmelser om den tidpunkt då aktier som lämnas som fusionsvederlag skall ge rätt till utdelning (från löpande räkenskapsår eller från något av de följande). I fusionsplanen skall också anges om rätten till utdelning är förenad med några andra villkor. Om exempelvis de nya aktierna skall vara stamaktier som kan ge utdelning först sedan preferensaktieägarna fått sin utdelning, måste detta framgå av fusionsplanen. Även andra villkor som begränsar rätten till utdelning eller gör den osäker måste anges.

I punkten 5 framgår att fusionsplanen också måste ange den tidpunkt då överlåtande bolags tillgångar och skulder övergår på det övertagande bolaget och det överlåtande bolaget upplöses. Visserligen bestäms denna tidpunkt delvis av förhållanden som ligger utanför bolagens kontroll, men

det har ändå ansetts värdefullt att en ungefärlig uppgift om tidpunkten lämnas.

I punkten 6 anges att fusionsplanen skall innehålla uppgift om de rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev m.m. med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för innehavarna. Frågan har behandlats i anslutning till 3 §.

I fusionsplanen skall också, enligt punkten 7, anges arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till styrelseledamot, verkställande direktör eller revisor.

I anledning av vad som föreskrivs i artikel 11 i fusionsdirektivet har i *andra stycket* stadgats att årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren skall fogas till fusionsplanen.

Vidare stadgas att det, i vissa fall, skall lämnas ytterligare uppgifter, motsvarande innehållet i en delårsrapport (se 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen), för tiden efter utgången av det senaste räkenskapsåret. Denna bestämmelse innebär att fusionsplanen skall innehålla en översiktlig redogörelse för verksamheten och resultatutvecklingen i denna samt för utvecklingen av inlåningen, utlåningen och likviditeten sedan föregående räkenskapsårs utgång. Vidare skall i belopp anges resultatet före bokslutsdispositioner och skatt under rapportperioden. Om särskilda hinder inte möter, skall i anslutning till de angivna uppgifterna även lämnas motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under föregående räkenskapsår. Begrepp och termer skall om möjligt överensstämja med dem som har använts i senast framlagda årsredovisning.

5 §

Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall innehålla förslag till bolagsordning och ange hur styrelse och revisorer skall väljas.

Artikel 23, punkten 3, i fusionsdirektivet utgår från att det även vid kombination skall upprättas en stiftelseurkund och ett förslag till bolagsordning men att dessa dokument kan ingå i fusionsplanen. I förevarande paragraf har därför föreskrivits att vid kombination fusionsplanen skall tjäna som stiftelseurkund för det övertagande bolaget samt att fusionsplanen dessutom skall innehålla förslag till bolagsordning för detta bolag jämte uppgifter om hur styrelse och revisorer skall väljas. De bolagsstämmor som sedermera skall ta ställning till fusionsplanen har då att också ta ställning till förslaget till bolagsordning och att utse styrelse och revisorer.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Enligt artikel 9 i fusionsdirektivet måste förvaltnings- och ledningsorganen i vart och ett av bolagen upprätta en utförlig skriftlig redogörelse vari fusionsplanen bedöms och förklaras från rättslig och ekonomisk synpunkt samtidigt som särskilda värderingssvårigheter anges.

I hittills gällande svensk rätt har direktivbestämmelsen en viss begränsad motsvarighet i 11 kap. 1 § andra stycket 3, där det har stadgats att styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av förslagets lämplighet. En sådan redogörelse har dock enbart varit obligatorisk beträffande överlåtande bolag.

Denna paragraf har fått en utformning som bättre svarar mot de krav som direktivbestämmelsen ställer. I redogörelsen skall fusionens lämplighet sålunda bedömas också utifrån det övertagande bolagets synpunkt.

Styrelsens redogörelser skall fogas till fusionsplanen och därmed offentliggöras på samma vis som denna.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bankaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande bankaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Såsom har behandlats i den allmänna motiveringen föreskrivs i artikel 10 fusionsdirektivet att fusionsplanen skall granskas av en eller flera oberoende sakkunniga som därefter skall lämna en skriftlig redogörelse till aktieägarna. I anledning därav har i förevarande paragraf upptagits bestämmelser om revisorsgranskning och om innehållet i det yttrande som revisorerna skall avge. Bestämmelserna saknar motsvarighet i hittills gällande svensk rätt.

Föreskrifterna i *första stycket* om yttrandets innehåll motsvarar delvis vad som anges i artikel 10.2.

Revisorerna skall i första hand granska fusionsplanen med hänsyn till förhållandena i det bolag där de fungerar som revisorer. Eftersom deras yttranden skall tjäna som ledning för aktieägarnas ställningstagande till fusionsvederlaget är emellertid granskningen inte inskränkt till det egna bolaget. Varje revisor måste se till helheten och bedöma värdet även av övriga fusionerande bolag.

Direktivet anger inte närmare hur ingående granskning som skall göras. Det har heller inte ansetts möjligt eller lämpligt att göra detta i lagtexten. Granskningen skall ske enligt god revisionssed. Innebörden härav får i stor utsträckning bestämmas av praxis. Under alla förhållanden måste dock granskningen motsvara de krav som uppställs i artikel 10 i fusionsdirektivet.

Hänvisningen till god revisionssed drar också upp gränsen för det ansvar som revisorerna kommer att bära. Om sålunda en revisor inte följer god revisionssed, kan han bli skadeståndsskyldig mot såväl bolaget, aktieägarna som tredje man (se 5 kap. 1 och 2 §§ bankrörelselagen). Å andra sidan kan en revisor givetvis inte göras ansvarig för förhållanden som han inte haft möjlighet att upptäcka vid en granskning enligt god revisionssed.

Resultatet av granskningen skall komma till uttryck i skriftliga yttranden för vart och ett av bolagen. Samtliga granskande revisorer måste delta i utformningen av dessa yttranden. De behöver emellertid inte enas om en gemensam ståndpunkt utan kan, om de anser det vara nödvändigt redovisa en särskild mening.

Enligt *andra stycket* skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna inte skall få sina fordringar betalda. Härvid måste revisorerna givetvis beakta samtliga deltagande bolags ekonomiska ställning och de risker som fusionen kan innebära för olika berörda borgenärsgupper.

Vid bildandet av bolag gäller ett förbud mot underkurs. Enligt 2 kap. 2 § bankaktiebolagslagen får sålunda betalning för aktie inte understiga aktiens nominella belopp och värdet på apportegendomen får inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Att den angivna bestämmelsen respekteras kontrolleras av registreringsmyndigheten i samband med registreringen av bolaget (se 2 kap. 12 §). Skälen bakom denna ordning gör sig gällande också vid fusion genom kombination, som ju också innebär att ett nytt bolag bildas. Det har därför föreskrivits att revisorerna i revisorsyttrandena också skall ange om de överlåtande bolagens verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Vid registreringen av fusionsplanen har Finansinspektionen att kontrollera att bestämmelsen har följts.

Enligt det *tredje stycket* skall revisorernas yttrande fogas till fusionsplanen. Det medför att också revisorsyttrandena kommer att offentliggöras och skall hållas tillgängliga för aktieägarna under viss tid innan beslut om godkännande av fusionsplanen fattas.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

Enligt artikel 10, punkten 3, i fusionsdirektivet skall den sakkunnige som har granskat fusionsplanen ha rätt att hos de fusionerande bolagen få tillgång till alla upplysningar som hör till saken samt att utföra alla undersökningar som behövs. Till följd härav har i denna paragraf upptagits bestämmelser om skyldighet för styrelsen, verkställande direktören och revisorer i berörda bolag att lämna de upplysningar som begärs av en revisor i ett annat av fusionen omfattat bolag. Revisorn har därvid inte enbart rätt att få muntliga upplysningar utan kan också kräva att få ta del av bokföringsmaterial m.m. i samma utsträckning som om han själv hade varit revisor i bolaget.

9 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det övertagande bankaktiebolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

Hittills har gällt att anmälan för registrering av fusionsavtal skall ske först sedan bolagsstämman har godkänt avtalet.

Artikel 6 i fusionsdirektivet kräver emellertid att fusionsplanen offentliggörs, dvs. registreras och kungörs, redan innan bolagsstämman har beslutat om den. I förevarande paragraf har därför upptagits bestämmelser om sådant offentliggörande.

Anmälan för registrering skall enligt *första stycket* ske inom en månad från fusionsplanens upprättande, dvs. från den dag då planen dagtecknades.

Till anmälan skall fogas fusionsplanen inklusive styrelsens redogörelse samt revisorernas yttrande och de i 4 § andra stycket föreskrivna handlingarna. Dessa handlingar blir därigenom offentliga.

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bankaktiebolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fusionerande bolag är privata bankaktiebolag eller andra privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen har kungjorts.

Innan stämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fusionerande bolag är privata bankaktiebolag eller andra privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fusionen förfallen.

Fusionsplanen måste för att bli gällande godkännas av samtliga bolag, såväl överlåtande bolag som, vid absorption, det övertagande bankaktiebolaget.

I överlåtande bolag skall fusionsplanen alltid godkännas av bolagsstämman (se första stycket). Detta överensstämmer med hittills gällande rätt.

I fråga om övertagande bankaktiebolag har hittills gällt att beslut om godkännande av fusionsavtal alltid har kunnat fattas av bolagets styrelse. Detta är också den outtalade huvudregeln i de nya fusionsreglerna. Artikel 7 och 8 i fusionsdirektivet fordrar emellertid, vid absorption, att fusionsplanen i vissa fall godkänns även av bolagsstämman i det övertagande bolaget. Artikel 8 föreskriver således att en aktieägarminoritet, som i lagstiftningen inte får bestämmas till lägre tal än fem procent, skall ha möjlighet att påkalla att bolagsstämman prövar frågan om fusionsplanens godkännande.

För att uppfylla direktivets krav har i *andra stycket* intagits en bestämmelse om rätt för en aktieägarminoritet om minst fem procent att påkalla att frågan om fusionsplanens godkännande prövas av bolagsstämman. En framställan om detta måste göras inom en betänketid om två veckor. Betänketiden har satts till två veckor, räknat från den dag då aktieägarna anses ha fått kännedom om fusionsplanen genom kungörelsen i Post- och Inrikes Tidningar.

I fusionsdirektivets artikel 6 föreskrivs att fusionsplanen skall offentliggöras minst en månad före den bolagsstämma som skall besluta om fusionen. I anledning därav har i *tredje stycket* tagits in en bestämmelse om att bolagsstämman får hållas tidigast en månad efter kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar. Direktivbestämmelsen gäller emellertid endast pub-

lika aktiebolag. Det har inte ansetts motiverat att uppställa samma tidsfrist för privata aktiebolag. Om fusionen berör endast privata bankaktiebolag eller andra privata aktiebolag skall därför istället gälla en tidsfrist om två veckor.

I *fjärde stycket* finns bestämmelser om att stämman inte får ta ställning till fusionsplanen förrän denna jämte därtill fogade handlingar har hållits tillgänglig för aktieägarna under viss tid.

De tredje och fjärde styckena har fått sin utformning efter påpekande från *Lagrådet*.

I *femte stycket* föreskrivs att frågan om fusion är förfallen om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga fusionerande bolag. Att fusionsplanen godkänns i huvudsakliga delar är således inte tillräckligt om godkännandet från ett eller flera bolags sida förenas med något tillägg eller förbehåll. Den justerade fusionsplanen måste i så fall kungöras på nytt och ånyo tas upp på bolagsstämman i överlåtande bolag och, i fall som avses i andra stycket, det övertagande bolaget.

11 §

Bolagsstämmans beslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Om ett överlåtande bolag är ett publikt bankaktiebolag eller ett publikt aktiebolag och det övertagande bolaget är ett privat bankaktiebolag, är det överlåtande bolagets beslut om godkännande av fusionsplanen giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner planen, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och minst nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner planen.

Enligt tidigare gällande rätt har bolagsstämmans beslut i frågor om fusion kunnat fattas med enkel majoritet såvida annat inte har föreskrivits i bolagsordningen. I artikel 7 i fusionsdirektivet föreskrivs emellertid att lagstiftningen måste föreskriva en majoritet om minst två tredjedelar av de röstande som är förenade med det företrädde tecknade kapitalet. I *första stycket* av denna paragraf har därför stadgats att en bolagsstämmas

beslut att godkänna en fusionsplan är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Detta majoritetskrav överensstämmer med det som har uppställts i 8 kap. 13 § för ändring av bolagsordningen som inte påverkar redan utgivna aktiers rätt. I bolagsordningen kan uppställas andra, mer långtgående majoritetskrav (se 8 kap. 12 § andra stycket).

I *andra stycket* uppställs ett särskilt majoritetskrav för det fall att fusion sker med ett publikt bankaktiebolag eller ett publikt aktiebolag såsom överlåtande bolag och ett privat bankaktiebolag såsom övertagande bolag. Bestämmelsen syftar till att förhindra att de särskilda majoritetsreglerna som gäller för beslut om övergång från publikt aktiebolag till privat aktiebolag kringgås genom fusion.

Tredje stycket innehåller ett krav på kvalificerad majoritet för det fall att fusionen rubbar rättsförhållandet mellan aktier. Majoritetskraven överensstämmer med dem som finns i 8 kap. 14 §. Bestämmelsen skall ses mot bakgrund av föreskriften i artikel 7, punkten 2, i fusionsdirektivet om att omröstning skall ske inom varje kategori av aktieägare som berörs av åtgärden. Denna föreskrift får förstås som att särskild omröstning skall ske bland ägare till redan utgivna aktier vars rätt försämras genom beslutet. Kravet har ansetts kunna tillgodoses genom en bestämmelse som motsvarar det särskilda majoritetskravet i 8 kap. 14 §. Ett exempel när bestämmelsen kan få betydelse är när fusionsplanen anger att innehavare av aktier, som inte skiljer sig åt i fråga om andel i bolagets tillgångar och vinst, inte skall få lika stort fusionsvederlag.

12 §

Om bolagsstämman i ett överlåtande bolag godkänner en fusionsplan om kombination, skall stämman samtidigt, i den mån inte annat framgår av planen, välja styrelse och revisorer i det övertagande bankaktiebolaget.

Vid kombination tjänar — såsom framgår av 5 § — fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. I planen skall anges hur styrelse och revisorer skall väljas. Det finns inte något hinder mot att i fusionsplanen föreskriva att styrelsen eller någon eller några av revisorerna skall utses på annat sätt än på bolagsstämma. Det vanligaste torde dock emellertid bli att styrelsen och revisorerna utses av bolagsstämman. Valet av styrelse och revisorer kan ske genom att det i fusionsplanen tas in förslag till styrelseledamöter och revisorer. När bolagsstämman godkänner fusionsplanen, inträder de sålunda föreslagna personerna som styrelseledamöter resp. revisorer. Styrelseledamöter och revisorer kan emellertid också utses genom att vart och ett av de överlåtande bolagen i fusionsplanen ges rätt att välja ett angivet antal styrelseledamöter och revisorer i det övertagande bolaget. I så fall måste val företas i samband med att stämmorna i resp. bolag godkänner fusionsplanen.

När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen därjämte underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och oktroj enligt 2 kap. 3 §. Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Ansökan skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller om prövning av fusionen pågår enligt någon av dessa lagar, eller
2. det, vid kombination, inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller lagen om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får tillståndsfrågan dock förklaras vilande under högst sex månader.

Ansökan skall också avslås om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

Paragrafen, som motsvarar 14 kap. 13-18 §§ aktiebolagslagen, innehåller bestämmelser om regeringens tillstånd att verkställa den av bolagen beslutade fusionen.

Enligt gällande rätt prövar regeringen om fusionen kan anses förenlig med borgenärernas intressen samt om fusionen framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt (se 11 kap. 4 § 2 st. bankaktiebolagslagen).

I fusionsdirektivet, artikel 13, stadgas att lagstiftningen i medlemsstaterna på ett betryggande sätt skall skydda rättigheterna för de borgenärer i de fusionerande bolagen vilka har fordringar som uppkommit före offentliggörandet av fusionsplanen och som inte var förfallna till betalning vid offentliggörandet. Vidare stadgas att lagstiftningen i medlemsstaterna i detta syfte minst skall föreskriva att dessa borgenärer har rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

Enligt den nya lydelsen av aktiebolagslagen (se prop. 1993/94:196, avsnitt 6.5) skall registreringsmyndigheten eller rätten ge tillstånd att verkställa fusionsavtal. Dessa bestämmelser innehåller även regler till skydd för de fusionerande bolagens borgenärer. I normalfallet skall

registreringsmyndigheten kalla bolagens borgenärer, med föreläggande för den som vill bestrida ansökningen att senast viss dag skriftligen anmäla detta, vid påföljd att han annars anses ha medgivit ansökningen. Om revisorerna i fusionsplanen har uttalat att de vid sin granskning inte har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i bolagen inte skall få sina fordringar betalda, krävs endast att det överlåtande bolagets borgenärer kallas genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Om ansökan inte bestrids skall registreringsmyndigheten ge tillstånd till verkställande av fusionsplanen. Om ansökan bestrids skall frågan överlämnas till domstol. Rätten skall bevilja tillstånd om de borgenärer som har bestritt ansökningen får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar.

I den allmänna motiveringen (avsnitt 7.4) har motiverats varför nu gällande regler på detta område i huvudsak bör bestå. Den ändring som görs är att regeringens prövning av om fusionen framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt tas bort. Avsikten med denna prövning har varit att fokusera på konkurrensfrågor, exempelvis att fusionen inte är till nackdel för bankväsendet som sådant. Det får dock anses att den prövning av fusionen ur konkurrenssynpunkt som görs enligt konkurrenslagen (1993:20) är tillräcklig.

I *första stycket* föreskrivs alltså att, när fusionsplanen har godkänts av bolagen, såväl överlåtande som övertagande bolag skall ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen dessutom underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och oktroj. Om det vid fusion genom absorption krävs att bolagsordningen i det övertagande bolaget ändras skall detta bolag samtidigt ansöka om stadfästelse av ändringen.

Ansökan skall ges in inom en månad efter det att planen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att planen kungjorts. Om ansökan inte gjorts inom föreskriven tid faller frågan om fusion enligt 17 §. Ansökningshandlingarna skall enligt bankrörelseförordningen ges in till Finansinspektionen.

I *andra stycket* anges att ansökan skall lämnas utan bifall om fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde eller om prövningen av fusionen pågår enligt dessa lagar. Vid fusion genom kombination skall registrering också vägras om det inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta. Bestämmelsen har i hittills gällande rätt sin motsvarighet i 11 kap. 3 § andra stycket.

I enstaka fall kan skälen för att vägra tillstånd enligt förevarande paragraf antas bli avhjälpna inom en snar framtid. Det gäller framför allt om det pågår en prövning enligt konkurrenslagen men denna kan förutses bli avslutad inom en nära framtid. Mot denna bakgrund har i *trede stycket* upptagits en bestämmelse om vilandeförklaring av ärende.

I *fjärde stycket* ges regler om hur regeringen skall pröva ansökningen om fusion. Som nämnts tidigare skall regeringen bevaka samtliga borge-

närers intressen i både överlåtande och övertagande bolag. Detta stycke har fått sin utformning efter påpekande från *Lagrådet*.

14 §

Om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till det överlåtande bolaget, gäller om stiftelsens överförande till det övertagande bankaktiebolaget bestämmelserna i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Enligt 23 § andra stycket lagen om tryggande av pensionsutfästelse (tryggandelagen) gäller bankaktiebolagslagens bestämmelser om tillvaragande av fordringsägares rätt vid fusion vid överflyttning av ansvar för pensionsutfästelse till övertagande bankaktiebolag. Tryggandelagens regler i övrigt om överföring av ansvaret för pensionsutfästelse är emellertid tillämpliga i samband med fusion enligt detta kapitel. En erinran härom har intagits i lagtexten efter påpekande från *Lagrådet*.

15 §

Styrelsen för det övertagande bankaktiebolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, valet av styrelse och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

Styrelsen för det övertagande bolaget skall anmäla fusionen för registrering till Finansinspektionen (se första stycket).

Vid absorption skall det övertagande bolaget vanligen lämna aktier som vederlag åt aktieägarna i överlåtande bolag. Eftersom ett aktiebolag inte får äga egna aktier annat än i vissa undantagssituationer, måste dessa aktier nyemitteras. I så fall måste det övertagande bolaget i samband med fusionsbeslutet besluta om ökning av aktiekapitalet genom nyemission enligt bestämmelserna i 4 kap. Beslutet om aktiekapitalets ökning skall — såsom framgår av första stycket — anmälas till Finansinspektionen i samband med den slutliga anmälan om fusionen. Någon särskild teckning och tilldelning av de nyemitterade aktierna behöver dock inte ske i dessa fall. Detta kommer i lagtexten till uttryck i stadgandet i andra stycket att anmälan ersätter teckningen av aktierna.

Vid fusion genom kombination bildas ett nytt bolag. Den slutliga anmälan om fusionen blir därför även att uppfatta som en anmälan om det nya bolagets bildande. Detta gör det nödvändigt att i samband med anmä-

lan om fusionen även anmäla valet av styrelse och revisorer. En föreskrift om detta finns i *första stycket*.

I *andra stycket* anges även den tid inom vilken fusionen skall anmälas för registrering. Sker anmälan först efter utgången av denna tid, är fusionen att anse som förfallen och registrering kan inte ske (se 17 §).

Det är med hänsyn till såväl aktieägares som borgenärens intressen väsentligt att det finns garantier för att överlåtande bolags samtliga tillgångar verkligen kommer det övertagande bolaget till del. Vid anmälningshandlingen skall därför fogas intyg från auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

Det är emellertid först genom den slutliga registreringen av fusionen som det övertagande bolaget med verkan mot tredje man övertar överlåtande bolags rättigheter och förpliktelser. Detta innebär t.ex. att det övertagande bolaget inte kan få lagfart på en fastighet som överlåtande bolag har ägt förrän registrering har skett. En ansökan om lagfart som görs dessförinnan får i stället förklaras vilande.

16 §

När en anmälan enligt 15 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617) övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget. Är överlåtande bolag inte ett bankaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera anmälan.

Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 5 kap. 5 § bankrörelselagen. Om en sådan talan väcks, gäller 10 kap. 17 § i tillämpliga delar.

Enligt hittills gällande rätt övergår överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag av skadeståndsanspråk enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen till det övertagande bolaget när regeringens fusionstillstånd har registrerats och, i förekommande fall, registrering även har skett av en särskild anmälan om ökning av aktiekapitalet i övertagande bolag eller om bildande av nytt sådant bolag har registrerats (se 11 kap. 6 § i dess hittills gällande lydelse). Överlåtande bolag anses emellertid upplöst först i och med att styrelsen och verkställande direktören har lagt fram en slutredovisning på bolagsstämma (se 11 kap. 7 och 8 §§ i deras hittills gällande lydelse). Artikel 19 i fusionsdirektivet fordrar emellertid att dessa rättsverkningar skall inträda vid en och samma tidpunkt och att aktieägarna i överlåtande bolag samtidigt skall bli aktieägare i det övertagande bolaget. *Vilken* denna gemensamma tidpunkt skall vara anger direktivet inte. Såsom har utvecklats i den allmänna motiveringen, avsnitt

7.5, bör fusionens slutliga rättsverkningar inträda i och med den slutliga registreringen av fusionen.

Första stycket i förevarande paragraf har utformats i enlighet med direktivets krav. Av stycket framgår således att upplösningen av överlåtande bolag och fördelningen av de aktier som utgör fusionsvederlag inträder samtidigt, nämligen vid registreringen enligt 15 §. Samtidigt övergår tillgångar och skulder — med undantag av skadeståndsanspråk enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen — från överlåtande till övertagande bolag. Är överlåtande bolag inte ett bankaktiebolag skall fusionen inte bara registreras hos Finansinspektionen utan också hos Patent- och registreringsverket. Finansinspektionen skall se till att en sådan registrering görs hos Patent- och registreringsverket, som också av inspektionen fortlöpande skall hållas underrättad om fusionen.

Andra stycket motsvarar i sak 11 kap. 8 § andra stycket i dess hittills gällande lydelse.

17 §

Om någon ansökan enligt 13 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan avslagits av regeringen, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen. Detsamma gäller om bolagen inte har gjort någon anmälan enligt 15 § inom föreskriven tid eller om Finansinspektionen genom lagakraftvägande beslut har avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering.

Paragrafen motsvarar 11 kap. 6 § sista stycket i dess hittills gällande lydelse med mindre ändringar föranledda av fusionsförfarandets ändrade utformning.

Absorption av helägt dotterbolag

18 §

Om ett bankaktiebolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upprätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

- 1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,*
- 2. den planerade tidpunkten för dotterbolagets upplösning,*
- 3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavaren av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,*

4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen.

Fusion genom absorption av dotterbolag får ske utan hinder av att det i dotterbolaget finns egendom som bankaktiebolaget inte får förvärva enligt bestämmelserna i 2 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617). Sådan egendom måste avyttras senast ett år från registreringen. Om särskilda skäl föreligger, kan Finansinspektionen förlänga denna frist.

I 18-24 §§ finns bestämmelser om bankaktiebolags absorption av dotterbolag. För sådan absorption erbjuder lagen ett förenklat fusionsförfarande. Motsvarande men mindre detaljerade bestämmelser har hittills funnits i 11 kap. 9 §. De nya reglerna är föranledda av vad som föreskrivs i artiklarna 24 och 25 i fusionsdirektivet.

De särskilda bestämmelserna gäller i fall då bankaktiebolaget äger samtliga aktier i dotterbolaget och något fusionsvederlag således inte skall utgå. Även i dessa fall skall fusionsplan upprättas. De uppgifter som fusionsplanen skall innehålla motsvarar vad som föreskrivs i 4 § första stycket punkterna 1 och 5 - 7 samt 6 § första meningen.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att insättarna eller andra borgenärer i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Enligt paragrafen skall fusionsplanen granskas av revisorerna i moder- och dotterbolagen. Granskningen skall vara av samma slag som anges i 7 §. Det innebär bl.a. att den skall utmynna i skriftliga yttranden, där revisorerna bl.a. uttalar sig om huruvida fusionen innebär någon fara för borgenärerna. Beträffande revisorernas yttranden kan i övrigt hänvisas till kommentaren till 7 §. Då något fusionsvederlag inte skall lämnas vid detta slag av fusion, behöver revisorerna dock inte uttala sig i några värderingsfrågor.

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) kungöras. Om inte planen kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

I denna paragraf finns en erinran om att fusionsplanen skall anmälas för registrering och kungörande. Bestämmelserna motsvarar vad som i 9 § föreskrivs beträffande huvudfallet av absorption.

21 §

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

Vid fusion mellan ett moderbolag och ett helägt dotterbolag har enligt gällande rätt beslutet om fusionen alltid kunnat fattas av bolagens styrelser. Någon skyldighet för styrelserna att underställa bolagsstämman fusionsavtalet har inte förelegat. I fusionsdirektivets artikel 25 littera c jämfört med artikel 8 littera c föreskrivs emellertid att en minoritet i moderbolaget av viss storlek — som inte får bestämmas högre än fem procent — skall ha rätt att påkalla att fusionsplanen prövas av bolagsstämman. En bestämmelse om detta har därför upptagits i förevarande paragrafs första stycke.

Det *andra stycket* innebär att stämman får hållas tidigast en månad efter kungörandet och att fusionsplanen skall hållas tillgänglig för aktieägarna under viss tid. Vidare innebär bestämmelserna i *andra stycket* att fusionen kan genomföras endast om stämman med två tredjedels majoritet — eller den högre majoritet som bolagsordningen föreskriver — godkänner fusionsplanen i dess helhet.

Däremot finns inte något krav på att fusionsplanen skall godkännas av bolagsstämman i dotterbolaget. Detta sammanhänger givetvis med att dotterbolaget i dessa fall helt och hållet ägs av moderbolaget.

22 §

Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen.

I fråga om sådant ärende gäller bestämmelserna i 13-15 §§ i tillämpliga delar. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

Redan enligt hittills gällande rätt har det varit nödvändigt att söka regeringens tillstånd för fusion mellan bankaktiebolag och helägt dotterbolag (se 11 kap. 9 § jämfört med 4-6 §§ i tillämpliga delar).

23 §

När Finansinspektionen har registrerat beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst. Är dotterbolaget inte ett bankaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registereringsverket, som skall registrera tillståndet.

Dotterbolaget är upplöst när regeringens tillstånd har registrerats. Är dotterbolaget ett aktiebolag skall fusionen inte bara registreras hos Finansinspektionen utan också hos Patent- och registereringsverket. Finansinspektionen skall se till att en sådan registrering samtidigt görs hos Patent- och registereringsverket, som också av inspektionen förlöpande skall hållas underrättad om fusionen.

24 §

Om någon ansökan som avses 22 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att Finansinspektionen skall förklara frågan om fusion förfallen om ansökan om verkställighet av fusionsplan inte har skett i rätt tid eller om sådan ansökan har blivit avslagen.

Ogiltighet

25 §

Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i fall som avses i 8 kap. 16 § tredje stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit en talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bankaktiebo-

lagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bankaktiebolaget solidariskt.

I första stycket har upptagits bestämmelser om tiden för klander av bolagsstämmbeslut om fusion.

Hittills har samma bestämmelser gällt för klander av bolagsstämmbeslut om fusion som för klander av andra bolagsstämmbeslut. Det har inneburit att den som har velat klandra ett fusionsbeslut normalt har varit tvungen att göra det inom tre månader från beslutet (se 8 kap. 16 § andra stycket). Om beslutet har varit på visst sätt kvalificerat ogiltigt, har klandertalan emellertid kunnat väckas även senare (se 8 kap. 16 § tredje stycket).

I fusionsdirektivets artikel 22 finns bestämmelser om ogiltighet av fusioner. Där föreskrivs bl.a. att talan om ogiltigförklaring av en fusion inte får väckas om det har förflutit mer än sex månader från det att fusionen kom att gälla mot den som åberopar ogiltigheten (se littera c).

Eftersom hittills gällande rätt på denna punkt inte är förenlig med direktivets bestämmelser har det i denna paragraf tagits upp särskilda bestämmelser om klander mot bolagsstämmbeslut om fusion. Bestämmelserna innebär att talan aldrig får väckas senare än inom sex månader från beslutet.

Frånsett vad som nu har sagts om tiden för klander skall bestämmelserna i 8 kap. 16 § gälla även beträffande klander mot fusionsbeslut.

I andra stycket regleras verkan av att en fusion förklaras ogiltig.

Någon lagreglering av denna fråga har hittills inte funnits. Artikel 22 i fusionsdirektivet kräver att regelverket har visst angivet innehåll. Den föreskrivna regleringen bygger på att fusionen kan gå åter även om registrering har skett och fusionen har avslutats. I direktivet föreskrivs bl.a. att ett avgörande varigenom en fusion förklaras ogiltig inte i och för sig skall inkräkta på giltigheten av de förpliktelser som har uppkommit för eller gentemot det övertagande bolaget innan ogiltigförklaringen blev offentligt tillgänglig men efter fusionens fullbordan. För ett övertagande bolags förpliktelser av detta slag skall de bolag som har ingått i fusionen svara solidariskt (se artikel 22 littera g och h).

Det är lämpligt att det direkt i lagen föreskrivs att fusionen skall gå åter även om den har registrerats och överlåtande bolag har upplösts om rätten genom ett lagakraftvunnet avgörande har bifallit käromålet. Överlåtande bolags tillgångar och skulder skall alltså återgå till detta och fusionsvederlaget skall återbäras till det övertagande bolaget. Med hänsyn till direktivets utformning har det också ansetts nödvändigt att stadga att de fusionerande bolagen solidariskt skall svara för de förpliktelser som har uppkommit genom åtgärder på det övertagande bolagets vägnar efter det att överlåtande bolag har upplösts men innan ogiltigförklaringen har kungjorts.

Nya 26-30 §§ är i sak identiska med 10-14 §§ i kapitlets hittills gällande lydelse. Den nya paragrafbeteckningarna har föranlett nya lagrumshänvisningar i 27, 28 och 30 §§.

12 kap. Byte av bolagskategori

1 §

Ett beslut om att ett privat bankaktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på stämman läggas fram uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen (1987:617). Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen om publikt bankaktiebolags firma.

Ett privat bankaktiebolag skall anses ha blivit publikt när beslutet om övergång till publikt bankaktiebolag har blivit registrerat.

Paragrafen innehåller bestämmelser om övergång från privat till publikt bankaktiebolag.

En övergång från den ena bolagskategorin till den andra förutsätter ändring av bolagsordningen. I första stycket har därför föreskrivits att beslut om övergång från privat till publikt bolag skall fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. Det innebär bl.a. att bolagsstämmans beslut om övergång till den publika bankaktiebolagskategorin enligt 8 kap. 13 § är giltigt endast om det har biträttits av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de på stämman avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Om bolagsordningen föreskriver ett strängare majoritetskrav, gäller givetvis detta (se 8 kap. 12 § andra stycket). Någon anledning att i detta sammanhang tillämpa de bestämmelser om kvalificerad majoritet som finns i 8 kap. 14 § torde inte finnas.

Andra stycket innehåller bestämmelser om det material som måste föreläggas den beslutande stämman. Det har ansetts att stämman bör ha tillgång till material som ger möjlighet att bedöma bankens ekonomiska ställning. Sådant material finns redan i form av årsredovisningar och revisionsberättelser som har framlagts vid tidigare bolagsstämmor. Det finns emellertid en risk att dessa handlingar inte helt återspeglar bankens ställning om det har förflutit en längre tid sedan utgången av föregående räkenskapsår. Det har därför föreskrivits att om den nya bolagsstämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, uppgift

motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen skall framläggas på stämman. Sådana uppgifter skall innefatta bl.a. en översiktlig redogörelse för verksamheten och resultatutvecklingen i denna samt för utvecklingen av inlåningen, utlåningen och likviditeten sedan det föregående räkenskapsårets utgång. Vidare skall omsättningen och resultatet före bokslutsdispositioner och skatt under rapportperioden redovisas (se 4 kap. 13 §). I anslutning till uppgifterna skall normalt också lämnas motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under föregående räkenskapsår (se 4 kap. 14 §).

I tredje stycket stadgas att hinder mot registrering av beslutet föreligger om bankens firma inte uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen om publikt bankaktiebolags firma. Föreskrifterna innebär att det publika bankaktiebolagets firma skall innehålla ordet bank samt dessutom ordet publikt eller avslutas med förkortningen (pub).

I det fjärde stycket anges att bankaktiebolaget övergår till att vara publikt i och med att beslutet om övergång registreras i bankregistret.

Ett beslut om övergång från privat till publikt bankaktiebolag kan liksom andra bolagsstämmbeslut klandras. Härvid gäller sedvanliga regler om tiden för väckande av talan och om talerätt. Några särskilda lagbestämmelser om detta har inte ansetts nödvändiga. Om beslutet om övergång till den publika bankaktiebolagsformen upphävs, kommer givetvis banken åter att vara privat.

2 §

Ett beslut om att ett publikt bankaktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617) om privat bankaktiebolags firma.

Ett publikt bankaktiebolag skall anses ha blivit privat när beslutet om övergång till privat bankaktiebolag har blivit registrerat.

I första stycket anges formerna för beslut om övergång från publikt till privat bankaktiebolag. Ett sådant beslut innebär en ändring i bolagsordningen och skall därför fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap.

I ett avseende skall dock särskilda bestämmelser tillämpas. Det sammanhänger med att ett beslut om övergång från den publika till den privata bolagskategorin har särskilt påtagliga verkningar för aktieägarna, som i och med övergången till privat bankaktiebolag förlorar möjligheten att försälja aktierna på den allmänna marknaden. Det bör med hänsyn härtill — såsom närmare har utvecklats i den allmänna motiveringen, avsnitt 5.2 — uppställas ett mycket högt majoritetskrav för detta slag av beslut.

Beslutet måste sålunda fattas av bolagsstämman och där biträdas av samtliga på stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Vid övergång från publikt till privat bankaktiebolag uppställs inte några krav på att något visst material skall läggas fram på den beslutande stämman.

För att beslutet om övergång till den privata aktiebolagsformen skall kunna registreras fordras att bolagsstämman även beslutar om ändring av firma så att den uppfyller kraven i 6 kap. 1 § bankrörelselagen. Detta framgår av *andra stycket*.

Övergången till privat aktiebolag sker — såsom framgår av *tredje stycket* — i och med att Finansinspektionen registrerar beslutet.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 12 a-12 c §§ tillämpas också när ett bankaktiebolag som har blivit publikt enligt 12 kap. 1 § inom två år från registreringen därav träffar avtal som avses i 2 kap. 12 a § första stycket.

I artikel 13 i det andra bolagsrättsliga direktivet stadgas att de skyddsregler som uppställs i samband med bolags bildande skall gälla också om ett bolag av annat slag ombildas till aktiebolag. Bland dessa skyddsregler märks bland annat de bestämmelser som skyddar mot uppskjuten apport. I denna paragraf har därför intagits ett stadgande om att 12 kap. 12 a-12 c §§ skall gälla även avtal som ingåtts inom två år från det att ett privat bankaktiebolag övergått till att bli publikt.

13 kap. Straff

1 §

Den som uppsåtligen bryter mot 1 kap. 5 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ansvar för den som bryter mot förbudet i 1 kap. 5 § för privat bankaktiebolag eller aktieägare i sådant bolag att inbjuda allmänheten att teckna eller förvärva aktier m.m (se den allmänna motiveringen, avsnitt 5.3). Enbart uppsåtliga överträdelseer förbudet omfattas av ansvarsbestämmelsen. Gärningsmannens uppsåt skall täcka att erbjudandet avser sådana värdepapper som avses i 1 kap. 5 § och att fråga är om spridning av värdepapperen på det sätt som anges i paragrafen. Om det är bolaget som lämnar erbjudandet, ansvarar den som har fattat beslutet om erbjudandet eller som i kraft av sin ställning i bolaget låter verkställa beslutet. Ansvar kan komma i fråga även om erbjudandet inte leder till någon teckning eller något förvärv.

Någon uttrycklig bestämmelse om ansvar för medverkan har inte upptagits i paragrafen. Ansvar för medverkan i fråga om specialstraffrättsliga brott, för vilket fängelse är föreskrivet, regleras numera av

23 kap. 4 § brottsbalken. Också den som medverkat till ett brott mot 1 kap. 5 § utan att själv vara gärningsman kan därför straffas.

Prop. 1994/95:70

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Finansinspektionen får redan före ikraftträdandet registrera beslut om att ett bankaktiebolag från och med den 1 januari 1995 skall vara privat bankaktiebolag och ha för ett sådant bolag föreskriven firma. Sådana beslut får dock registreras endast om de har tillkommit i den ordning och uppfyller de villkor som anges i 12 kap. 2 § och 8 kap. 12 § andra stycket bankaktiebolagslagen samt i 6 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617) i paragrafernas nya lydelse.

Före ikraftträdandet får Finansinspektionen registrera beslut om att det i firman för ett bankaktiebolag, som inte har anmält beslut som avses i andra stycket för registrering, skall ingå ordet publikt eller förkortningen (pub). Därvid tillämpas 6 kap. 1 § bankrörelselagen i dess nya lydelse.

Den nya lagstiftningen skall träda i kraft den 1 januari 1995. Skälen för detta har behandlats i avsnitt 15.

En övergång till den privata bolagskategorin förutsätter att bolaget på bolagsstämma kan besluta om detta enligt bestämmelsen i 12 kap. 2 §. Det förutsätter också att bolaget har beslutat om att ändra firma, så att den innefattar ordet "privat" eller förkortningen "(priv)". Några särskilda ikraftträdandebestämmelser om detta har inte ansetts nödvändiga. Det får även utan uttryckliga föreskrifter anses möjligt för ett bankaktiebolag att redan före lagens ikraftträdande fatta beslut om att bolaget från och med den 1 januari 1995 skall vara privat och ha sådan firma som föreskrivs för de privata bolagen. Något principiellt hinder mot att bolaget fattar ett sådant beslut redan innan riksdagen har antagit den nya lagen torde inte heller föreligga, även om beslutet i så fall givetvis blir beroende av att riksdagen antar förslaget om privata bankaktiebolag utan några väsentliga ändringar. För att ett beslut som har tillkommit före den 1 januari 1995 skall bli gällande måste dock förutsättas att det har tillkommit med iakttagande av bestämmelserna i 12 kap. 2 §, 8 kap. 12 § andra stycket och 6 kap. 1 § bankrörelselagen i deras nya lydelse.

Däremot har det - såsom framgår av *andra stycket* - ansetts nödvändigt med uttryckliga bestämmelser som ger Finansinspektionen möjlighet att redan före den 1 januari 1995 registrera beslut av de angivna lagen. En sådan registreringsåtgärd bör dock kunna vidtas först efter det att riksdagen har antagit förevarande lagstiftning. Däremot är det inte nödvändigt att det beslut som skall registreras har fattats efter denna tidpunkt. Finansinspektionen måste emellertid kontrollera att beslutet tillkommit på sätt som anges i 12 kap. 2 § och 8 kap. 12 § i deras nya lydelse. Vid registreringen av den nya firman måste registreringsmyndigheten också tillse att firman står i överensstämmelse med bestämmelserna i 6 kap. 1 §

bankrörelselagen i dess nya lydelse. De registrerade besluten får verkan först från den 1 januari 1995.

I *tredje stycket* har upptagits en bestämmelse som gör det möjligt för bolag på bankområdet, som avser att bli publikt bolag, att sedan riksdagen antagit förevarande lagstiftning få en ny firma, innehållande ordet "publikt", registrerad. Finansinspektionen skall i registreringsärendet tillämpa 6 kap. 1 § bankrörelselagen i dess nya lydelse.

2. Alla bankaktiebolag som den 1 januari 1995 finns registrerade i bankregistret skall anses vara publika bankaktiebolag, om inte annat följer av andra stycket. Finansinspektionen skall till den registrerade firman i dessa bolag lägga förkortningen (pub), såvida inte ny firma redan har registrerats med stöd av punkten 1 tredje stycket.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte bankaktiebolag för vilka beslut om övergång till privat bankaktiebolag har registrerats före den 1 januari 1995.

Indelningen i två kategorier av aktiebolag på bankområdet kommer enligt punkten 1 att gälla från den 1 januari 1995. Med hänsyn till att den alldeles dominerande delen av aktiebolagen på bankområdet kommer att vara publika bolag har det ansetts naturligt av vid utformningen av övergångsbestämmelserna utgå från situationen för de publika aktiebolagen. Bestämmelserna har därför utformats så att de aktiebolag som avser att bli publika bolag inte behöver fatta några särskilda beslut eller göra någon begäran om omregistrering av firma.

I enlighet därmed har det i *första stycket* som huvudregel föreskrivits att alla aktiebolag på bankområdet som vid utgången av år 1994 finns registrerade i bankregistret skall anses vara publika bolag. Finansinspektionen skall i dessa fall självmant göra ett tillägg till firman i form av förkortningen (pub). De publika aktiebolagen som önskar utforma sin firma på annat sätt genom att låta ordet publikt ingå i firman, får liksom hittills besluta om firmaändring och ansöka om registrering av den nya firman.

Andra stycket innehåller ett undantag från bestämmelsen i första stycket. Det tar sikte på de bolag som beslutat om övergång till privat aktiebolag och fått detta beslut registrerat redan före 1994 års utgång. Ett sådant bolag är givetvis efter den 1 januari 1995 att anse som privat och behåller den firma som har registrerats i samband med övergången till den privata bolagskategorin.

3. I fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 3 kap. 1 § i sin äldre lydelse till utgången av juni 1996.

Om bolagsordningen för bolag som avses i första stycket efter utgången av juni 1996 strider mot 3 kap. 1 § i dess nya lydelse, får beslut om emission som tillkommit därefter och som står i strid med den nya lydelsen inte registreras.

Enligt EES-avtalet har EFTA-staterna rätt att utnyttja de övergångsbestämmelser som finns i artikel 43.2 i kapitaldirektivet. Detta medför, i fråga om de bolag som bildats före den 1 januari 1995, att Sverige inte behöver tillämpa föreskrifterna om företrädesrätt vid emission i artikel 29 förrän den 1 juli 1996. Det har, med hänsyn till konsekvenserna som förändringarna i 3 kap. 1 § får för dessa bolag, ansetts att de äldre bestämmelserna bör tillämpas under så lång tid som EES-avtalet tillåter.

Äldre bolag har genom *första stycket* i denna punkt givits en arton månaders övergångstid.

I anslutning till övergångstidens utgång måste bolagen agera för att bringa bolagsordningen i överensstämmelse med de nya bestämmelserna. Regler om detta finns i *andra stycket*.

4. I fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 4 kap. 2, 3, 5, 13, 15, 16 och 19 §§, 5 kap. 2, 8, 9 och 18 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§ samt 11 kap. i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995. Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ skall beträffande sådana bolag inte tillämpas före utgången av juni 1995.

Ökning av aktiekapitalet genom nyemission eller fondemission, emission av skuldebrev, nedsättning av aktiekapitalet och fusion innebär alla förfaranden som är av den arten att deras genomförande kan kräva lång planerings- och förberedelsestid. Särskilt gäller detta när större bolag vidtar sådana åtgärder. Med hänsyn till att flertalet bolag på bank- och försäkringsområdet tillhör denna kategori är det därför nödvändigt att ge bolagen en rimlig tid för att anpassa sig till de nya reglerna efter ett riksdagsbeslut. Det har således, med hänsyn till de konsekvenser som en ändring av reglerna på dessa områden kan få för de befintliga bolagen, ansetts att de äldre bestämmelserna bör tillämpas till utgången av juni 1995.

5. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmobeslut som har fattats före ikraftträdandet samt vid talan mot sådant beslut gäller äldre bestämmelser, om inte annat följer av punkterna 7, 8 och 11.

Det har ansetts att, om bolagsstämman före lagens ikraftträdande med tillämpning av gällande bestämmelser har fattat beslut som skall registreras enligt bankaktiebolagslagen, ansökan om registrering bör prövas enligt äldre bestämmelser utan hinder av att nya bestämmelser har trätt i kraft vid registreringstidpunkten.

6. Om styrelsen före ikraftträdandet har beslutat om nyemission enligt 4 kap. 15 eller 16 §§, emission av skuldebrev enligt 5 kap. 8 eller 9 §§ eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 §, gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

I denna punkt har föreskrivits att äldre bestämmelser skall tillämpas även efter ikraftträdandet i fråga om vissa slag av styrelsebeslut som har fattats före lagens ikraftträdande.

7. Bestämmelsen i 4 kap. 13 § i dess nya lydelse skall tillämpas på yttranden som ges in efter ikraftträdandet även om det beslut som avses med registreringsansökan har fattats före nämnda tidpunkt.

I denna punkt har upptagits ett undantag från principen om att äldre bestämmelser skall tillämpas vid registrering av beslut som fattats före lagens ikraftträdande. I 4 kap. 13 § föreskrivs att det i samband med registrering av emissionsbeslut skall ges in ett revisorsyttrande som bl.a. skall beskriva apportegendomen och ange de metoder som har använts vid värderingen. Enligt äldre lydelse av bestämmelsen krävdes endast ett revisorsintyg med innehåll att all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget. Det har ansetts att bestämmelserna om yttrandets innehåll skall gälla samtliga yttranden som ges in till registreringsmyndigheten efter lagens ikraftträdande.

8. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § femte stycket i dess nya lydelse skall tillämpas i ärende om rättens tillstånd att verkställa nedsättningsbeslut som har fattats före ikraftträdandet om ansökan har kommit in till rätten efter denna tidpunkt.

Det har ansetts att det förhållandet att ett giltigt nedsättningsbeslut har fattats före bestämmelsernas ikraftträdande inte bör beta borgenärerna den utvidgade rätt till säkerhet eller betalning som 6 kap. 6 och 8 §§ i sin nya lydelse innebär. Förutsättningarna härför beskrivs i denna punkt.

9. Om ett avtal om fusion före ikraftträdandet har godkänts enligt 11 kap. 1 eller 2 § i deras äldre lydelse, skall äldre bestämmelser tillämpas på fusionen. Detsamma gäller om aktiebolag före ikraftträdandet har träffat avtal om fusion enligt 11 kap. 9 § i dess äldre lydelse.

Enligt artikel 32.4 i fusionsdirektivet behöver medlemsstaterna inte tillämpa direktivet på fusioner och andra förfaranden som är likställda med fusioner, om en i nationell lagstiftning föreskriven åtgärd eller formalitet för att förbereda eller genomföra förfarandet redan har vidtagits när lagstiftningen träder i kraft. I EES-avtalet har Sverige givits rätt att utnyttja denna bestämmelse. Sverige bör utnyttja möjligheten. De nya bestämmelserna bör därför inte tillämpas i fall då fusionsavtalet vid lagens ikraftträdande redan har godkänts enligt bestämmelserna i 11 kap. 1 och 2 §§ i deras äldre lydelse eller, vid absorption av helägt dotterbolag, avtal redan har träffats enligt 11 kap. 9 § i dess äldre lydelse. Såvitt gäller registrering av bolagsstämman beslut att godkänna fusionsavtal följer detta redan av den ovan angivna punkten 5. Denna punkt medför att även övriga bestämmelser i 11 kap. 1-9 §§ i deras äldre lydelse blir tillämpliga i dessa fall.

10. Bestämmelserna i 11 kap. 3 § skall inte tillämpas på värdepapper som har givits ut före ikraftträdandet, om det i emissionsbeslutet har angivits vilken rätt som skall tillkomma innehavaren av värdepapperet i händelse av fusion.

Bestämmelserna i 11 kap. 3 § i dess nya lydelse avser att skydda innehavare av värdepapper med särskilda rättigheter i ett överlåtande bolag. De är föranledda av artikel 15 i fusionsdirektivet. Enligt artikel 32.3 behöver medlemsstaterna inte tillämpa denna artikel på sådana värdepapper som kan bytas ut mot aktier om emissionsvillkoren vid tidpunkten för ikraftträdandet på förhand har reglerat innehavarnas ställning i händelse av fusion. Sverige har i EES-avtalet givits rätt att utnyttja denna övergångsbestämmelse.

I beslut om emission av konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning skall anges den rätt som skall tillkomma borgenärer eller innehavare av optionsbevis för den händelse bolaget upplöses eller upphör genom fusionen. Det torde vara vanligt att möjligheten av fusion behandlas i villkoren också för andra typer av värdepapper med särskilda rättigheter i bolaget. Det kan inte uteslutas att dessa villkor ger innehavarna sämre rätt vid fusion än vad 11 kap. 3 § föreskriver. I så fall skulle en tillämpning av denna paragraf förändra villkoren för redan utgivna värdepapper. För att detta inte skall bli fallet bör den i direktivet medgivna undantagsbestämmelsen utnyttjas.

I denna punkt har därför tagits upp en bestämmelse om att 11 kap. 3 § inte skall tillämpas på värdepapper som har utgivits före ikraftträdandet och för vilka fråga om rättighetsinnehavarnas ställning vid fusion har reglerats i emissionsbeslutet.

11. Har beslut i fall som avses i 11 kap. 25 § första stycket meddelats före ikraftträdandet får talan om upphävande av beslutet väckas senast före utgången av juni 1995. Väcks inte talan inom denna tid är rätten till talan förlorad.

Av punkt 5 följer att talan om bolagstämmbeslut om fusion som har fattats före den 1 januari 1995 skall ske enligt äldre bestämmelser. I hittills gällande rätt har bolagsstämmbeslut i s.k. nullitetsfall kunnat överklagas utan begränsning, medan talan om beslutet i övriga fall kan föras inom tre månader. I det nya 11 kap. 25 § första stycket föreskrivs emellertid för nullitetsfallen en klagofrist om sex månader. Det har ansetts att denna klanderfrist bör tillämpas också på beslut som har fattats före ikraftträdandet. En bestämmelse om detta har tagits upp i denna punkt. Beslut om fusion som är behäftat med fel av nullitetskaraktär kan alltid klandras fram till utgången av juni 1995.

Merparten av dessa ikraftträdande- och övergångsbestämmelser har fått sin utformning efter påpekande från *Lagrådet*.

1 kap.

6 §

I ett försäkringsaktiebolag svarar delägarna inte personligen för bolagets förpliktelser.

Försäkringaktiebolag är privat försäkringsaktiebolag eller publikt försäkringsaktiebolag. Denna lag gäller för samtliga försäkringsaktiebolag, om inte annat föreskrivs.

Är bolagets aktiekapital fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

Paragrafens tidigare andra stycke har flyttats till tredje stycket. Be-
träffande andra stycket, se kommentaren till 1 kap. 3 § bankaktiebolags-
lagen.

11 §

Ett privat försäkringsaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering söka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldebrev.

Ett bolag eller en aktieägare som avses i första stycket får inte heller på annat sätt söka sprida i första stycket angivna värdepapper genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva värdepapperen. Detta gäller dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat försäkringsaktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

Se kommentaren till 1 kap. 5 § bankaktiebolagslagen. Det bör dock särskilt noteras att ett försäkringsbolag, enligt 5 kap. 1 § försäkringsrörelselagen, inte får ge ut konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning samt att andra försäkringsbolag än skadeförsäkringsbolag inte får ta upp lån mot obligationer eller vinstandelsbevis.

2 §

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen. Därvid skall iaktas att betalningen för en aktie i försäkringsaktiebolag inte får understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (nominella beloppet). Om en aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller med rätt eller plikt för försäkringsaktiebolaget att överta egendom mot annat vederlag än aktier (apport), får värdet på apportegendomen inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Endast sådan egendom som är eller som kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom. Med apportegendom får inte jämsättas åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta.

Tecknas aktie med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Stiftarna av ett ömsesidigt försäkringsbolag skall bestämma att ett visst antal försäkringar till minst ett visst sammanlagt belopp skall vara tecknade, innan bolaget får anses bildat. Hänsyn skall därvid tagas till arten av den planerade rörelsen och till garantikapitalets storlek.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om apportbildning av ett försäkringsaktiebolag (se den allmänna motiveringen, avsnitt 6). Apportegendomen skall vara till nytta för bolagets verksamhet.

Enligt artikel 7 i kapitaldirektivet får det tecknade kapitalet bestå endast av tillgångar som kan värderas ekonomiskt. I dessa tillgångar får inte inräknas åtaganden att utföra arbete eller tillhandahålla tjänster. Det har med hänsyn till den nämnda direktivbestämmelsen ansetts lämpligt att lagfästa gällande praxis inom aktiebolagsrättens område enligt vilket åtagande att utföra arbete eller tjänst inte är att jämsätta med apportegendom. Detta har kommit till uttryck i *första stycket* sista meningen.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom krävs, enligt *andra stycket*, Finansinspektionens medgivande för detta.

7 §

Sedan koncession har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad stiftelseurkund som skall innehålla uppgifter om

1. sättet och tiden för kallelse till den konstituerande stämman.

Stiftelseurkunden för ett försäkringsaktiebolag skall även innehålla uppgifter om

2. det belopp som skall betalas för varje aktie och

3. tiden för aktiernas betalning.

I stiftelseurkunden skall anges bestämmelse om apport eller att aktie på annat sätt skall kunna tecknas med villkor. I stiftelseurkunden skall också

anges bestämmelse om att försäkringsaktiebolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande. Av stiftelseurkunden skall också framgå om någon på annat sätt skall få särskild rättighet eller förmån av bolaget.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värde på apportegendom och av bestämmelse enligt tredje stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen
2. det värde till vilket apportegendomen beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för egendomen,
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i tredje stycket skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift därav eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden. Tillskjuts eller övertas rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej upprättats för rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om tredje-femte styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den utan verkan mot försäkringsaktiebolaget.

Enligt gällande rätt för försäkringsaktiebolag har det inte ansetts nödvändigt att, som i aktiebolagslagen, föreskriva att en särskild stiftelseurkund skall upprättas. Både kapitaldirektivet och fusionsdirektivet förutsätter dock att det vid varje bolagsbildning upprättas både en bolagsordning och en stiftelseurkund. Förevarande paragraf bör därför ändras så att den överensstämmer med 2 kap. 3 § aktiebolagslagen.

Se i övrigt kommentaren till 2 kap. 6 § bankaktiebolagslagen. Av 9 § följer att stiftarna eller andra inte får uppbära ersättning av försäkringsbolaget för andra kostnader för bolagets bildande än allmänna avgifter och sedvanliga arvoden för upprättande av stiftelsehandlingar och liknande arbeten samt att stiftarna inte heller får förbehålla sig eller någon annan särskilda förmåner eller rättigheter.

8 §

Teckning av aktier eller för ömsesidiga försäkringsbolag teckning av försäkringar i bolaget skall ske på stiftelseurkunden eller på teckningslista som innehåller avskrift av stiftelseurkunden. Till stiftelseurkunden skall fogas avskrifter av koncessionsbeslutet, bolagsordningen och de grunder som anges i 6 §.

Har aktier eller försäkringar tecknats på annat sätt kan teckningen inte göras gällande av bolaget, om tecknaren anmäler felet hos Finansinspektionen före bolagets registrering.

Har aktier eller försäkringar tecknats med villkor, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos finansinspektionen före bolagets registrering, är dock tecknaren bunden fastän han inte kan åberopa villkoret.

Förevarande paragrafs *första stycke* har ändrats med anledning av förslaget om införande av en stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling.

10 §

I försäkringsaktiebolag avgör stiftarna om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i *stiftelseurkunden* tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Om aktier inte har tilldelats en aktietecknare enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål meddela honom detta.

Första stycket har ändrats med anledning av förslaget om införande av en stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling.

11 §

Beslut om bolagets bildande skall fattas på en konstituerande stämma.

Stiftarna skall kalla, i försäkringsaktiebolag de godtagna aktietecknarna och i ömsesidiga försäkringsbolag dem som tecknat försäkringar och garantier, som har rösträtt till den konstituerande stämman enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna och de *handlingar som stiftelseurkunden hänvisar till* skall genom stiftarnas försorg hållas tillgängliga för tecknarna under minst en vecka före stämman på den plats om har angivits i kallelsen.

Om alla aktier i ett försäkringsaktiebolag eller alla försäkringar i ett ömsesidigt försäkringsbolag tecknas vid stämman och alla godtagna aktieägare respektive alla de som tecknat försäkringar och röstberättigade garantier är ense, kan beslutet om bolagets bildande fattas även om någon kallelse till stämman inte har skett.

På den konstituerande stämman skall stiftarna lägga fram *stiftelseurkunden* och de därtill fogade handlingarna i original. Stiftarna skall vidare lämna följande uppgifter

för försäkringsaktiebolag

1. antalet aktier enligt de godtagna teckningarna,
 2. aktiernas fördelning mellan tecknarna och
 3. de belopp som inbetalats på aktierna
- för ömsesidiga försäkringsbolag

1. antalet och det sammanlagda beloppet av de tecknade försäkringarna och
2. det belopp som inbetalats på garantikapitalet.
Samtliga uppgifter skall förs in i protokollet.

Denna paragrafs *andra* och *fjärde stycke* har ändrats med anledning av införandet av en stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling. Ändringarna har gjorts efter påpekande från *Lagrådet*.

13 §

Ett försäkringsbolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att koncession har beviljats.

För registrering av ett försäkringsaktiebolag krävs

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för de aktier som enligt 15 § har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (bolagets aktiekapital) svarar mot aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt bolagsordningen,

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda, och

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett och att all apportegendom är tillförd bolaget. Av revisorns yttrande skall framgå att apportegendomen i stiftelseurkunden inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för försäkringsaktiebolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Genom registreringen fastställs bolagets aktiekapital till det belopp som anges i andra stycket 1. De aktier som enligt 15 § har förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan blir därvid ogiltiga.

För registrering av ett ömsesidigt försäkringsbolag, där garantikapital skall finnas, krävs

1. att minst hälften av garantikapitalet har betalats och

2. att garanterna har lämnat till bolaget ställda skriftliga förbindelser på de belopp som inte har betalats.

Om inte försäkringsbolaget anmäls för registrering inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom lagakraftgäande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget, har frågan om bolagets bildande fallit. Styrelseledamöterna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna, eller som har erlagts på grund av garantiavtalet eller de tecknade försäkringarna. Till beloppen skall läggas uppkommen avkastning varjämte avdrag skall göras för kostnaderna på grund av åtgärder enligt 18 § första stycket tredje meningen. *Detsamma gäller i fråga om apportegendom.*

Se kommentaren till 2 kap. 12 § bankaktiebolagslagen.

13 a §

Träffar försäkringsaktiebolaget inom två år från registreringen avtal med en stiftare eller en aktieägare som innebär att bolaget förvärvar egendom mot ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 2 kap. 7 § fjärde och femte styckena tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall avge yttrande över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 13 § andra stycket 3.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

Se kommentaren till 2 kap. 12 a § bankaktiebolagslagen.

13 b §

Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 13 a § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 13 a § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

Se kommentaren till 2 kap. 12 b § bankaktiebolagslagen.

13 c §

Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 13 a §.

Se kommentaren till 2 kap. 12 c § bankaktiebolagslagen.

18 §

Innan försäkringsbolaget har registrerats, kan det inte förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter. Det kan inte heller söka, kära eller svara inför domstol eller någon annan myndighet. Styrelsen kan dock föra talan i mål rörande bolagsbildningen och i övrigt vidta åtgärder för att erhålla

de tecknade aktiebeloppen eller de belopp som tecknats som garantikapital.

För en åtgärd som vidtas på bolagets vägnar före registreringen svarar de som har deltagit i åtgärden eller beslutet om denna solidariskt. När bolaget har registrerats, övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av *stiftelseurkunden* eller grunderna eller ha tillkommit efter det att bolaget har bildats.

Har ett avtal för bolaget slutits före registreringen med en medkontrahent som visste att bolaget inte var registrerat, kan denne, om något annat inte följer av avtalet, frånträda detta endast

1. om bolaget inte har anmälts för registrering inom den tid som föreskrivs i 13 § eller
2. om Finansinspektionen genom ett lagakraftträdande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget.

Visste medkontrahentens inte att bolaget var oregistrerat, kan han frånträda avtalet innan bolaget har registrerats.

Paragrafens *andra stycke* har ändrats med anledning av införandet av stiftelseurkund som en obligatorisk stiftelsehandling. Ändringen har gjorts efter påpekande från *Lagrådet*.

3 kap.

1 §

Alla aktier har lika rätt i bolaget, om inte något annat följer av denna paragraf.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen,
2. antalet aktier av varje slag,
3. *om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, den företrädesrätt som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.*

Beträffande kontantemission skall en föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier som de förut äger och, i den mån det inte kan ske, genom lottning.

Beträffande fondemission skall, om skillnaden mellan aktierna inte gäller rätten till andel i bolagets tillgångar och vinst, i en sådan föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen bestämmas att nya

aktier av varje slag skall emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge företrädesrätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Avser olikheten mellan aktieslagen aktiernas röstvärde, gäller att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av ett visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktier av annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

Se kommentaren till 3 kap. 1 § bankaktiebolagslagen.

13 §

Aktiebok skall på den ort där styrelsen har sitt säte hållas tillgänglig för alla. Förs aktiebok med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas hos bolaget på denna ort och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag som har mer än en aktieägare får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktiebok skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämman. Förs aktieboken med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före bolagsstämman hållas tillgänglig vid stämman.

I utskriften tas i alfabetisk ordning upp aktieägarna och de förvaltare som avses i 10 § andra stycket.

Se kommentaren till 3 kap. 14 § bankaktiebolagslagen.

4 kap.

2 §

Bestämmelserna i 2 kap. 2 § äger motsvarande tillämpning vid nyemission.

Paragrafen har sin motsvarighet i 4 kap. 1 § 3 st. aktiebolagslagen. Ändringen är föranledd av den ändring i 2 kap. försäkringsrörelselagen som gör det möjligt att utge aktier mot apportegendom vid bildandet av ett försäkringsaktiebolag. Som tidigare krävs Finansinspektionens med-

givande för att nya aktier skall få tecknas mot betalning med apportegendom.

Prop. 1994/95:70

5 §

Vid en kontantemission och vid en fondemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger, om något annat inte har bestämts antingen i bolagsordningen enligt 3 kap. 1 § andra stycket 3 eller, vid en kontantemission, i emissionsbeslutet.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Se kommentaren till 4 kap. 3 § bankaktiebolagslagen.

7 §

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla redogörelser av styrelsen, yttranden av revisorerna och medgivande av Finansinspektionen som avses i 2-4 §§. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen *samt grunderna för emissionskursen* anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

Se kommentaren till 4 kap. 5 § bankaktiebolagslagen.

Beslutet om nyemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har förfallit enligt 12 §.

För registrering krävs att

1. full betalning enligt registret erlagts för alla de aktier som ingår i det förut registrerade aktiekapitalet,

2. det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för de aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (ökningen av aktiekapitalet) uppgår till det belopp som avses i 12 §,

3. hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den registrerade kapitalökningen ingående aktierna har betalats in,

4. all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget och

5. auktoriserad revisor intygar att 3 och 4 har iakttagits; intyget från revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas med en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas; samt

6. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfästas.

Genom registreringen fastställs ökningen av aktiekapitalet till det belopp som anges i första stycket 2.

Om anmälan för registrering av beslutet inte har gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller om finansinspektionen genom lagakraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering, gäller vad som sägs i 12 §.

Aktiekapitalet är ökat när registreringen har skett. De aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan blir därmed ogiltiga. De nya aktierna medför rätt till utdelning enligt vad som har bestämts om detta i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att en sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efterdet år under vilket aktierna skall ha slutligt betalats.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av beslut om nyemission. Av bestämmelserna framgår att, om vederlaget för de nya aktierna skall utgöras av annat än pengar (apportegendom), en revisor skall intyga bl.a. att apportegendomen inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget.

I paragrafens tidigare lydelse fanns inte någon motsvarighet till aktiebolagslagens och bankaktiebolagslagens bestämmelser om att yttrande skall företes från revisor att hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den registrerade kapitalökningen ingående aktierna har inbetalats och att all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget.

Av artikel 27, punkten 2, i kapitaldirektivet följer att om nyemission sker mot vederlag i apportegendom, denna skall redovisas i ett utlåtande

från en eller flera oberoende sakkunniga som utses eller godkänns av en förvaltningsmyndighet eller en domstol. En sådan redovisning skall enligt artikel 10, punkten 2, beskriva egendomen och ange värderingsmetod. Som har framhållits i den allmänna motiveringen får auktoriserade eller godkända revisorer anses motsvara direktivets krav på sådana oberoende sakkunniga (se avsnitt 6.2). Den hittills gällande bestämmelsen uppfyller emellertid inte direktivets krav. Något skäl till varför försäkringsrörelselagen på denna punkt skall innehålla en särreglering föreligger inte. Paragrafens *första stycke* har därför fått ett innehåll som överensstämmer med motsvarande reglering i aktiebolagslagen och bankaktiebolagslagen.

16 §

Styrelsen kan besluta om nyemission och om avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 § under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 2-4 och 8-15 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall dock iakttas vad som föreskrivs nedan i tredje stycket.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 7 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 § är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Innan stämman har godkänt emissionsbeslutet, får de nya aktierna inte föras in i aktieboken och beslutet inte anmälas för registrering enligt 14 §. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, har emissionsbeslutet förfallit. Vad som har betalats för tecknade aktier skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

Se kommentaren till 4 kap. 15 § bankaktiebolagslagen.

17 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om nyemission i den mån emissionen kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 §. *Bemyndigande att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Skall styrelsen kunna besluta om nyemission med de bestämmelser som avses i 2-4 §§ eller med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst intill den nästkommande ordinarie bolagsstämman, inom vilken styrelsens beslut om nyemissionen

skall fattas. Bestämmelserna i 7 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämman beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 2-4 och 8-15 §§ skall gälla i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

Se kommentaren till 4 kap. 16 § bankaktiebolagslagen.

20 §

När ett *publikt* försäkringsaktiebolag eller *en* aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 21-27 §§, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till minst *trehundrausen* kronor.

Se kommentaren till 4 kap. 19 § bankaktiebolagslagen.

6 kap.

1 §

Nedsättning av aktiekapitalet får ske för följande ändamål, nämligen

1. avsättning till omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas på något annat sätt,
2. återbetalning till aktieägarna, eller
3. avsättning till *reservfond* eller till en fond som kan användas enligt beslut av bolagsstämman.

Nedsättning för de ändamål som anges i första stycket 2 och 3 får inte avse större belopp än att det efter nedsättningen finns full täckning för det bundna egna kapitalet. Beräkningen av detta skall ske enligt balansräkningen för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid stämman och i annat fall på grundval av de handlingar som anges i 4 kap. 7 § första stycket 1-3.

Nedsättning av aktiekapitalet kan genomföras genom

1. inlösen eller sammanläggning av aktier,
2. indragning av aktier utan återbetalning, eller
3. minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning eller på grund av att aktier har blivit *ogiltiga* finns bestämmelser i 4 kap. 15 § andra stycket och i 10 § i detta kapitel. Om nedsättning genom inlösen

Se kommentaren till 6 kap. 1 § bankaktiebolagslagen. I 10 § har dessutom tagits in en bestämmelse om nedsättning i samband med att förvärvade egna aktier har blivit ogiltiga. Nedsättningsbeloppet skall då avsättas till reservfonden. För att klargöra att också dessa nedsättningsfall faller utanför den indelning som görs i denna paragrafs första stycke är det lämpligt att i *fjärde stycket* även erinra om denna bestämmelse.

2 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte något annat följer av 8 §. Nedsättningsbeslutet får inte fattas förrän bolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras, skall beslut om detta fattas först. Ett beslut om nedsättning får fattas innan ändringen stadfästs om detta sker under förutsättning att stadfästelse meddelas.

Nedsättning för de ändamål som anges i 1 § första stycket 2 eller 3 får beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar. *Kallelsen till bolagsstämman skall alltid ange nedsättningsförslagets huvudsakliga innehåll.*

Se kommentaren till 6 kap. 2 § bankaktiebolagslagen.

2 a §

Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Vid bolagsstämmans beslut om nedsättning enligt 8 § gäller 8 kap. 12 §.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträtts av samliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

Se kommentaren till 6 kap. 2 a § bankaktiebolagslagen.

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet. Om försäkringsaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Till ansökningshandlingen skall fogas bevis att nedsättningsbeslutet har registrerats.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta finansinspektionens yttrande om eller i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på försäkringstagarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningen genast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill bestrida ansökningen att senast en viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta. I föreläggandet skall anges att den som inte gjort sådan anmälan anses ha medgivit ansökningen. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Kallelsen skall genast kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar.

Om ansökningen inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar eller, beträffande bestridande av försäkringstagare, om inspektionens yttrande ger grund för det, skall tillstånd meddelas.

Om en borgenärs anspråk avser en sådan fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag, skall han inte kallas av rätten och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

Se kommentaren till 6 kap. 6 § bankaktiebolagslagen.

8 §

I ett försäkringsaktiebolag, vars aktiekapital utan ändring av bolagsordningen kan bestämmas till ett lägre belopp eller ett högre belopp, kan i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier, dock inte under minimi kapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösningen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet förs in genom att bolagsordningen ändras, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen har registrerats. Har en fondemission ägt rum efter registreringen, får fondaktierna lösas in först när tre år har förflutit från registreringen av emissionen.

Nedsättningen får inte ske så att full täckning inte finns för det bundna egna kapitalet. Beräkningen av detta skall ske på grundval av den fastställda balansräkningen för det nästföregående räkenskapsåret.

Se kommentaren till 6 kap. 8 § bankaktiebolagslagen. Paragrafen har inte genomgått någon annan förändring än att det förutvarande fjärde stycket har överförs till 8 b §.

8 a §

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas även vid nedsättning enligt 8 §. Bestämmelserna gäller dock inte om

1. nedsättningen genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet beräknat på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och

2. ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden.

Se kommentaren till 6 kap. 8 a § bankaktiebolagslagen.

8 b §

I fall som anges i 8 a § andra meningen skall bolaget, när det enligt förbehåll i bolagsordningen har blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas och att ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppet skall avsättas till reservfonden, genast anmäla för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering har skett, är aktiekapitalet nedsatt.

Se kommentaren till 6 kap. 8 b § bankaktiebolagslagen.

9 §

Ett försäkringsaktiebolag får inte teckna egen aktie.

Om ett försäkringsaktiebolag har tecknat egen aktie, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen och verkställande direktören anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte en stiftare, en styrelseledamot eller en verkställande direktör som visar att han inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även i fråga om ett dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget.

10 §

Ett försäkringsaktiebolag får inte förvärva eller som pant motta egna aktier. Ett dotterbolag får inte heller förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltiga.

Första stycket utgör inte hinder för ett försäkringsaktiebolag eller ett dotterföretag att vid övertagande av en rörelse förvärva aktier som ingår i rörelsen, eller att på auktion ropa in aktier som har utmätts för företagets fordran. En förvärvad aktie skall, om den inte dragits in genom nedsättning av aktiekapitalet, avyttras så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år efter förvärvet.

Har försäkringsaktiebolag blivit moderbolag och innehar dotterföretagets aktier i moderbolaget, skall dessa aktier avyttras enligt vad som sägs i andra stycket.

En aktie, som inte har avyttrats inom tre år från förvärvet, är ogiltig. Bolaget skall sätta ned aktiekapitalet med aktiens nominella belopp. Ett förslag till beslut om nedsättning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet har inträtt. Nedsättningsbeloppet skall överföras till reservfonden.

Denna paragraf, som motsvarar den tidigare 9 §, behandlar frågor om förvärv av egna aktier.

Bestämmelserna i det andra direktivet, artikel 20, punkterna 2 och 3, har föranlett vissa andra ändringar i förhållande till hittills gällande rätt. Ändringarna gäller de särbestämmelser som gör det möjligt för bolaget att i tre undantagssituationer förvärva sina egna aktier. Sådana aktier skall avyttras inom viss tid. För en särskild grupp aktier, nämligen sådana som har förvärvats genom övertagande av affärsrörelse, har hittills gällt en särskild reglering som bl.a. har innefattat en dispensmöjlighet. Denna reglering har utmönstrats. Den nya regleringen innebär att bolaget i alla tre fallen är skyldigt att avyttra aktierna så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år från förvärvet. Någon möjlighet att förlänga denna frist finns inte. Samma regel gäller — enligt *tredje stycket* — om ett försäkringsaktiebolag har blivit moderbolag och ett dotterföretag därvid innehar aktier i moderbolaget.

I *fjärde stycket* behandlas följderna av att en aktie inte avyttras i tid. I så fall är aktien ogiltig vid den angivna treårsfristens utgång. Detta innebär att det inte längre finns giltiga aktier i en omfattning som svarar mot aktiekapitalets storlek. Det har därför föreskrivits att bolaget i denna situation måste sätta ned aktiekapitalet med ett belopp motsvarande de ogiltiga aktiernas nominella belopp. Samtidigt skall ett motsvarande belopp avsättas till reservfonden. Förslag till beslut om nedsättning skall läggas fram på den första bolagsstämman som hålls sedan ogiltighet har inträtt. Om bolaget underlåter detta, kan bolagsorganen drabbas av skadeståndsskyldighet enligt 16 kap. försäkringsrörelselagen.

I fråga om beslut om nedsättning gäller bestämmelserna i 6 kap. Såsom framgår av 6 kap. 1 § faller nedsättning enligt 10 § emellertid utanför bestämmelserna i den paragrafen. Det innebär att rättens tillstånd till nedsättningen inte behöver inhämtas.

Det bör påpekas att det femte stycket inte behandlar den situation då bolaget förvärvat egna aktier som det överhuvudtaget inte har fått förvärva. Ett sådant förvärv är ogiltigt även om förvärvaren är i god tro. Däremot förblir aktien giltig.

8 kap.

12 §

En styrelseledamot eller verkställande direktören får inte handlägga fråga om avtal mellan honom och försäkringsbolaget. Inte heller får han handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han i frågan har ett väsentligt intresse, som kan strida mot bolagets. Med ett avtal jämställs en rättegång eller någon annan talan.

Om ett försäkringsaktiebolag har endast en aktieägare, skall ett avtal mellan denne och bolaget som inte avser löpande affärstransaktioner på sedvanliga villkor antecknas i eller fogas till styrelsens protokoll.

Paragrafen innehåller sedan tidigare bestämmelser om jäv för styrelseledamot eller verkställande direktör. Dessa bestämmelser innebär bl. a. att en styrelseledamot eller en verkställande direktör inte får handlägga frågor om avtal m. m. mellan honom och bolaget. Inte heller får han handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man om han har ett väsentligt intresse som kan vara stridande mot bolagets, såsom exempelvis är fallet när tredje man är ett av honom innehaft bolag. Bestämmelserna anses emellertid inte tillämpliga på styrelseledamot som själv äger samtliga aktier i bolaget (se NJA 1981 s. 1117). I svensk rätt föreligger således inte något hinder mot att en ägare av samtliga aktier i ett aktiebolag företräder bolaget när detta träffar avtal med honom. Inte heller finns det något hinder mot att, vid avtal mellan ett moderbolag och ett dotterbolag, båda bolagen företräds av samma företrädare (annorlunda för bankaktiebolag, se 7 kap. 14 § bankaktiebolagslagen). I hittills gällande rätt har inte heller funnits något särskilt formkrav för avtal mellan ensamaktieägare och bolaget eller något krav på att avtalet skall komma till uttryck på visst sätt.

I artikel 5 i det tolfte bolagsdirektivet föreskrivs emellertid att ett avtal mellan den ende bolagsmannen och det bolag som han företräder skall föras i protokoll eller ges skriftlig form. Medlemsstaterna behöver dock inte tillämpa bestämmelsen på löpande transaktioner på normala villkor. Med anledning härav har i förevarande paragrafs *andra stycke* tagits in bestämmelser om sådana avtal.

En bestämmelse av detta slag bör inte begränsas till enbart den situation som direktivet nämner, avtal mellan en bolagsman och det bolag som

han är ensam ägare till och samtidigt företrädare för. Bestämmelsen bör också tillämpas på alla situationer då avtal ingås mellan en aktieägare och ett bolag som han äger helt och hållet. Därmed kommer bestämmelsen också att omfatta de fall då aktieägaren är en juridisk person. Den kommer således att gälla också avtal mellan moderföretag och dotterbolag. Det kan nämnas att när liknande regler uppställts i andra länder, såsom Danmark och Tyskland, har reglernas tillämpningsområde avgränsats på motsvarande sätt.

Något generellt krav på skriftlig form för avtalet uppställs inte. Däremot måste avtalet antingen fogas till eller tas in i styrelsens protokoll. Detta medför att muntliga avtal måste nedtecknas. En ytterligare följd av bestämmelsen är att styrelsen måste föra protokoll även när styrelsen består av endast en ledamot.

För att arbetet inte skall tyngas i onödan har det ansetts att man — i enlighet med vad direktivet medger — bör undanta löpande transaktioner på normala villkor från bestämmelsens tillämpningsområde. I fråga om tolkningen av bestämmelsens rekvisit torde viss ledning kunna hämtas från begreppet "löpande förvaltning" i 7 §.

16 §

Om en ställföreträdare som avses i 13 § har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget. Detsamma gäller om en verkställande direktör vid företagande av en rättshandling har överskridit den behörighet som tillkommer honom enligt 7 § och bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett behörighetsöverskridandet.

Om ställföreträdare som avses i första stycket har överskridit sin befogenhet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget, om bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Detta gäller dock inte när styrelsen eller verkställande direktören har överträtt föreskrift om bolagets verksamhetsföremål eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

Paragrafen, som har fått en helt ny utformning, behandlar frågor om försäkringsbolags bundenhet när bolagets ställföreträdare överskridit sin behörighet (kompetens) eller befogenhet. Den sakliga skillnaden i förhållande till hittills gällande rätt behandlas närmare i den allmänna motiveringen, avsnitt 11.

Paragrafen utgår från den outtalade huvudregeln att styrelsen, verkställande direktören och de särskilda firmatecknarna har förmåga att binda bolaget när de rättshandlar på bolagets vägnar. Från denna huvudregel görs sedan undantag för vissa fall vid vilka ställföreträdaren har överskridit sin behörighet eller sin befogenhet. I första stycket behandlas bolagets bundenhet när en ställföreträdare har överskridit sin behörighet.

I andra stycket anges konsekvenserna av olika slag av befogenhetsöverskridanden.

Beträffande motiveringen till *första stycket*, med undantag av andra meningen, och *andra stycket*, se kommentaren till 7 kap. 17 § bankaktiebolagslagen.

I *första stycket*, *andra meningen* behandlas rättshandlingar som har företagits av en verkställande direktör men som går utöver dennes behörighet. En verkställande direktör har enligt 14 § behörighet att företräda bolaget beträffande åtgärder som ankommer på honom enligt 7 §. Eftersom hans uppgifter normalt är begränsade till den löpande förvaltningen (se 7 § första stycket andra meningen), är han normalt behörig att vidta endast åtgärder som ligger inom denna. I vissa fall kan emellertid hans behörighet vara vidare än så. Han får nämligen utan styrelsens bemyndigande vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av osedvanlig beskaffenhet eller av stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet (se 7 § första stycket tredje meningen). I sådana fall har han också motsvarande behörighet att binda bolaget mot tredje man.

För en utomstående kan det emellertid vara svårt att bedöma såväl vad som faller inom ramen för den löpande förvaltningen som när den verkställande direktören har sådan extraordinär behörighet som sägs i 7 § första stycket tredje meningen. Med hänsyn till detta har i förevarande stycke upptagits en bestämmelse som innebär att bolaget kan bli bundet av verkställande direktörens rättshandlingar också då denne har gått utöver sin behörighet. Bolaget är bundet, såvida det inte visar att motparten insåg eller bort inse att den verkställande direktören överskred sin behörighet. Bestämmelsen överensstämmer i sak med hittills gällande rätt och någon ändring av innebörden i ondrosregeln är inte avsedd.

9 kap.

13 §

Bolagsstämmans beslut utgörs av den mening som fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid val anses den vald som fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottdragning, om inte något annat har beslutats av stämman innan valet förrättats.

Första stycket gäller inte om något annat följer av denna lag eller föreskrivs i bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 4 kap. 5, 16 och 17 §§, 6 kap. 2 a §, 9 kap. 14 och 16 §§, 15 a kap. 11 § samt 18 kap. 1 och 2 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges där.

Se kommentaren till 8 kap. 12 § bankaktiebolagslagen.

10 §

Skер utbetalning till aktieägare eller garantier i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från det utbetalningen erhållits intill dess räntan skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Om utbetalningen har skett i form av vinstutdelning, är dock mottagaren återbäringskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller borde ha insett att utbetalningen stred mot denna lag.*

För den brist som kan uppkomma vid återbetalningen ansvarar, enligt 16 kap. 1-4 §§, de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

Se kommentaren till 9 kap. 5 § bankaktiebolagslagen.

12 §

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån till styrelseledamöterna, verkställande direktören eller aktuarien i bolaget eller i något annat företag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en styrelseledamot, verkställande direktören eller aktuarien,

2. den som är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i första stycket gäller ej om

1. gäldenären är företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår, eller

2. gäldenären driver rörelse och lånet betingas av affärsmässiga skäl samt är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse.

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1-3 skall förvärva aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma koncern gäller inte förbudet mot penninglån i tredje stycket, om

1. lånebeloppet jämte tidigare lån enligt detta stycke från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. *låneerbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget och lånet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar samt*

3. *hinder mot lån inte föreligger vid en tillämpning av första och andra styckena, även om de aktier som skall förvärvas räknas med. Därvid skall dock det i första stycket angivna förbudet mot att lämna lån till styrelseledamot inte gälla i fråga om den som är styrelseledamot enligt bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.*

Lån enligt fjärde stycket får inte lämnas, om det sammanlagda beloppet av sådanan lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån skall även tillämpas i fråga om ställande av säkerhet.

Vid tillämpning av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

Kapitaldirektivet, artikel 23, punkten 1, innehåller en bestämmelse om att bolag inte får ge förskott, lämna lån eller ställa säkerhet i syfte att tredje man skall förvärva aktier i bolaget. Undantag från förbudet görs enligt punkten 2 bl.a. för förvärv av eller till förmån för anställda i bolaget eller närstående bolag. Sådana åtgärder får dock inte inkräkta på bolagets bundna eget kapital.

Motsvarande bestämmelse i aktiebolagslagen, 12 kap. 7 §, uppfyller, med undantag för att lån för förvärv av aktier i bolaget inte får inkräkta på bolagets bundna kapital, sedan tidigare de krav som ställs i artikel 23. I aktiebolagslagen, i dess lydelse från den 1 januari 1995, införs nu ett nytt femte stycke där det stadgas att sådana lån inte får lämnas om det sammanlagda beloppet av lånen därefter skulle överstiga bolagets fria kapital. De här föreslagna *tredje-femte styckena* är i det närmaste identiska med motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen.

13 §

Bestämmelserna i 12 § första stycket utgör inte något hinder för försäkringsbolag att i enlighet med reglerna i grunderna lämna lån mot säkerhet i försäkringsbrev.

I fråga om lån eller säkerhet för förvärv av aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern får Finansinspektionen medge undantag från 12 § om det behövs på grund av särskilda omständigheter. Ett sådant undantag får dock inte medges vid förvärv av aktier i det bolag som lämnar lån eller ställer säkerhet.

I andra fall än som avses i första och andra stycket får Finansinspektionen medge undantag från 12 § om det finns synnerliga skäl.

I den tidigare lydelsen av 12 kap. 13 § har Finansinspektionen haft en oinskränkt möjlighet att medge undantag från 12 §, om det funnits synnerliga skäl till detta.

En sådan dispensregel saknar emellertid motsvarighet i kapitaldirektivet (se artikel 23). I direktivet tillåts inte att ett aktiebolag lämnar penninglån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget i vidare mån än som anges i 12 § fjärde och femte styckena.

I direktivet förbjuds dock endast lån och ställande av säkerhet för förvärv av aktier i det bolag som lämnar lånet eller ställer säkerheten. Dispensmöjligheten kan därför behållas såvitt gäller lån eller ställande av säkerhet där syftet är att förvärva aktier i ett annat bolag i samma koncern.

Direktivet reglerar inte heller penninglån till bolaget närstående. Möjligheten att meddela dispens från förbudet i 12 § första stycket mot sådana lån har därför behållits.

Det *första stycket* är oförändrat och innebär att försäkringsbolag får lämna s.k. livlån enligt föreskrifterna i bolagets grunder.

I *andra stycket* behandlas dispens från förbudet i 12 § tredje stycket, dvs. förbudet mot lån eller ställande av säkerhet där syftet är att gäldenären skall förvärva aktier. Bestämmelsen innebär som huvudregel att sådan dispens kan ges om det föreligger särskilda omständigheter. Dispens får emellertid inte ges om syftet med transaktionen är att gäldenären skall kunna förvärva aktier i det bolag som lämnar lån och ställer säkerhet. Däremot får — under motsvarande förutsättningar — dispens lämnas om syftet är att gäldenären skall förvärva aktier i annat bolag i samma koncern.

I *tredje stycket* behandlas dispens i andra fall, dvs. för lån m.m. till bolaget närstående. Dispens kan i dessa fall ges endast om det föreligger synnerliga skäl.

15 a kap. Fusion

1 §

Ett försäkringsaktiebolag eller ett annat aktiebolags samliga tillgångar och skulder kan övertas av ett försäkringsaktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget, varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

Se kommentaren till 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen.

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämma. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 14 kap. 15 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 15 § har registrerats eller registrering enligt 23 § har skett.

Se kommentaren till 11 kap. 2 § bankaktiebolagslagen (likvidation och upplösning av försäkringsbolag regleras i 14 kap.).

3 §

Innehavarna av vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

I 5 kap. 1 § stadgas att ett försäkringsbolag inte får ge ut konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning eller i övrigt ta upp ett penninglån på villkor att lånet skall betalas på något annat sätt än med ett nominellt penningbelopp eller med ett penningbelopp som bestäms med hänsyn till förändringar i penningvärdet. Ett skadeförsäkringsbolag får dock ta upp lån mot obligationer eller vinstandelsbevis. Förevarande paragraf reglerar rättigheterna för innehavarna av sådana värdepapper i överlåtande skadeförsäkringsaktiebolag. I övrigt se kommentaren till 11 kap. 3 § bankaktiebolagslagen.

4 §

Styrelserna för överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall under-tecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall för varje bolag anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,

3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,

4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,

6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelse för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. en särskild redovisning innehållande uppgifter motsvarande årsbokslut, om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före fusionsplanens upprättande.

Se kommentaren till 11 kap. 4 § bankaktiebolagslagen.

5 §

Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall innehålla förslag till bolagsordning och ange hur styrelse och revisorer skall väljas.

Se kommentaren till 11 kap. 5 § bankaktiebolagslagen.

6 §

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Se kommentaren till 11 kap. 6 § bankaktiebolagslagen.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande försäkringsaktiebolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god

revisionsred kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande försäkringsaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande försäkringsaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Se kommentaren till 11 kap. 7 § bankaktiebolagslagen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

Se kommentaren till 11 kap. 8 § bankaktiebolagslagen.

9 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det övertagande försäkringsaktiebolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 20 kap. 2 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

Se kommentaren till 11 kap. 9 § bankaktiebolagslagen.

10 §

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande försäkringsaktiebolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fusionerande bolag är privata försäkringsaktiebolag eller andra privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen har kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Innan stämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fusionerande bolag är privata försäkringsaktiebolag eller andra privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fusionen förfallen.

Se kommentaren till 11 kap. 10 § bankaktiebolagslagen. De tredje och fjärde styckena har fått sin utformning efter påpekande från Lagrådet.

11 §

Bolagsstämmans beslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Om ett överlåtande bolag är ett publikt försäkringsaktiebolag eller ett publikt aktiebolag och det övertagande bolaget är ett privat försäkringsaktiebolag, är det överlåtande bolagets beslut om godkännande av fusionsplanen giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner planen, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och minst nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner planen.

12 §

Om bolagsstämman i ett överlåtande bolag godkänner en fusionsplan om kombination, skall stämman samtidigt, i den mån inte annat framgår av planen, välja styrelse och revisorer i det övertagande försäkringsaktiebolaget.

Se kommentaren till 11 kap. 12 bankaktiebolagslagen.

13 §

När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen därjämte underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och koncession enligt 2 kap. 3 §. Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Ansökan skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller om prövning av fusionen pågår enligt någon av dessa lagar, eller

2. det, vid kombination, inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller lagen om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får tillståndsfrågan dock förklaras vilande under högst sex månader.

Ansökan skall också avslås om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

Se kommentaren till 11 kap. 13 § bankaktiebolagslagen. Det fjärde stycket har fått sin utformning efter påpekande från Lagrådet.

Om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till det överlåtande bolaget, gäller om stiftelsens överförande till det övertagande försäkringsaktiebolaget bestämmelserna i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsufästelse m.m.

Se kommentaren till 11 kap. 14 § bankaktiebolagslagen. Paragrafen har omformulerats efter påpekande från *Lagrådet*.

15 §

Styrelsen för det övertagande försäkringsaktiebolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, valet av styrelse och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

Se kommentaren till 11 kap. 15 § bankaktiebolagslagen.

16 §

När en anmälan enligt 15 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 16 kap. 1-4 §§ övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget. Är överlåtande bolag inte ett försäkringsaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera anmälan.

Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 16 kap. 5 §. Om en sådan talan väcks gäller 14 kap. 17 § i tillämpliga delar.

Se kommentaren till 11 kap. 16 § bankaktiebolagslagen.

17 §

Om någon ansökan enligt 13 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits av regeringen, skall Finansinspek-

tionen förklara att frågan om fusion är förfallen. Detsamma gäller om bolagen inte har gjort någon anmälan enligt 15 § inom föreskriven tid eller om Finansinspektionen genom lagakraftvägande beslut har avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering.

Se kommentaren till 11 kap. 17 § bankaktiebolagslagen.

Absorption av helägt dotterbolag

18 §

Om ett försäkringsaktiebolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upprätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,
2. den planerade tidpunkten för dotterbolagets upplösning,
3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavaren av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,
4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen.

I 18-24 §§ finns bestämmelser om försäkringsaktiebolags absorption av dotterbolag. För sådan absorption erbjuder lagen ett förenklat fusionsförfarande. De nya reglerna är föranledda av vad som föreskrivs i artiklarna 24 och 28 i fusionsdirektivet.

De särskilda bestämmelserna gäller i fall då försäkringsaktiebolaget äger samtliga aktier i dotterbolaget och något fusionsvederlag således inte skall utgå. Även i dessa fall skall fusionsplan upprättas. De uppgifter som fusionsplanen skall innehålla motsvarar vad som föreskrivs i 4 § första stycket punkterna 1 och 5-7 samt 6 § första meningen.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall särskilt anges om de vid sin granskning har

funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Se kommentaren till 11 kap. 19 § bankaktiebolagslagen.

20 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 20 kap. 2 § kungöras. Om inte planen kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift var den hålls tillgänglig.

Se kommentaren till 11 kap. 20 § bankaktiebolagslagen.

21 §

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

Se kommentaren till 11 kap. 21 § bankaktiebolagslagen.

22 §

Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen.

I fråga om sådant ärende gäller bestämmelserna i 13-15 §§ i tillämpliga delar. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

Se kommentaren till 11 kap. 22 § bankaktiebolagslagen.

23 §

När Finansinspektionen har registrerat beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst. Är dotterbolaget inte ett försäkringsaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera tillståndet.

24 §

Om någon ansökan som avses i 22 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom lagakraftvunnet beslut, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen.

Se kommentaren till 11 kap. 24 § bankaktiebolagslagen.

Ogiltighet

25 §

Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit käromålet, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande försäkringsaktiebolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande försäkringsaktiebolag solidariskt.

Se kommentaren till 11 kap. 25 § bankaktiebolagslagen.

17 kap.

1 §

Ett privat försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Den skall dessutom innehålla ordet privat eller avslutas med förkortningen (priv). Även ett publikt försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Den skall dessutom innehålla ordet publikt eller avslutas med förkortningen (pub).

Ett ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden ömsesidigt samt försäkring. I fråga om ett ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet avser att meddela försäkring av egendom inom endast ett län, skall firman ange området för bolagets verksamhet men ordet ömsesidigt kan utelämnas.

Firma skall registreras i försäkringsregistret. Den skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor, som är införda i försäkringsregistret, samt från benämningar på utländska försäkringsföretag som är allmänt

kända i Sverige. För registrering av ett försäkringsbolags firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

Skall försäkringsbolagets firma registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bolagsordningen.

I *första stycket* har tagits in bestämmelser om de uppgifter som ett försäkringsbolags firma måste innehålla. Redan av firman måste framgå att det exempelvis är fråga om ett försäkringsaktiebolag.

Firman skall också innehålla uppgift om den bolagskategori som bolaget hör till. Denna uppgift kan lämnas antingen genom användning av orden "privat" resp. "publik" i firman eller genom användning av förkortningarna "(priv)" resp. "(pub)" (se den allmänna motiveringen, avsnitt 5.1).

Styckena 2-4 motsvarar det hittillsvarande innehållet i paragrafens stycke 1-3.

2 §

Bolagets styrelse kan anta bifirma. Vad som sägs i 1 § *tredje stycket* om firma gäller även bifirma. *Orden* försäkringsaktiebolag, *privat eller publikt eller förkortningarna (priv) eller (pub)* får dock inte tas in i bifirman.

Paragrafen har anpassats till de nya bestämmelserna om benämningar och förkortningar för de båda kategorierna av försäkringsaktiebolag.

5 §

Ett försäkringsaktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges.

Se kommentaren till 6 kap. 6 § första stycket bankrörelselagen och kommentaren till 21 kap. 2 §, första stycket 3.

18 kap. Byte av bolagskategori

1 §

Ett beslut om att ett privat försäkringsaktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har av-

givits, skall det på stämman läggas fram uppgifter motsvarande årsbokslut. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 17 kap. 1 § om publikt försäkringsaktiebolags firma.

Ett privat försäkringsaktiebolag skall anses ha blivit publikt när beslutet om övergång till publikt försäkringsaktiebolag har blivit registrerat.

Se kommentaren till 12 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (jfr 9 kap. 13 och 14 §§ försäkringsrörelselagen).

2 §

Ett beslut om att ett publikt försäkringsaktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträttits av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 17 kap. 1 § om privat försäkringsaktiebolags firma.

Ett publikt försäkringsaktiebolag skall anses ha blivit privat när beslutet om övergång till privat försäkringsaktiebolag har blivit registrerat.

Se kommentaren till 12 kap. 2 § bankaktiebolagslagen (jfr 9 kap. 16 § försäkringsrörelselagen).

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 13 a-13 c §§ tillämpas också när ett försäkringsaktiebolag som har blivit publikt enligt 18 kap. 1 § inom två år från registreringen därav träffar avtal som avses i 2 kap. 13 a § första stycket.

Se kommentaren till 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen.

20 kap.

3 §

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har införts i försäkringsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om införandet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 § och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts. *I fråga om försäkringsaktiebolag gäller detta dock inte beträffande rätshandlingar eller andra åtgärder som har vid-*

tagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjlighet för honom att känna till det som kungjorts.

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörande har skett, kan försäkringsaktiebolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i registret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i försäkringsregistret, kan försäkringsaktiebolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som har införts i försäkringsregistret.

Se kommentaren till 8 kap. 3 § bankrörelselagen. Bestämmelsen har fått sin utformning efter påpekande från *Lagrådet*. Det bör uppmärksammas att *första stycket* första meningen endast är tillämpligt på ömsesidiga försäkringsbolag.

3 a §

Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot eller verkställande direktör i ett försäkringsaktiebolag har förts in i försäkringsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

I 8 kap. 16 § har upptagits bestämmelser om ställföreträdarens behörighet att binda bolaget mot tredje man. Bestämmelserna bygger på att ställföreträdaren har utsetts i behörig ordning. Om så inte är fallet, saknar ställföreträdaren i princip behörighet att rättshandla på bolagets vägnar. I flera länder har det därför uppställts regler till skydd för godtroende tredje man. Detta har sedermera också kommit till uttryck i artikel 8 i publicitetsdirektivet. Där föreskrivs att, om formaliteterna för offentliggörande har iakttagits i fråga om de personer som i egenskap av bolagsorgan är behöriga att företräda bolaget, ett fel som ägde rum då personerna utsågs får åberopas mot tredje man endast om bolaget kände till felet.

I svensk rätt har rättsläget hittills varit något annorlunda. Om ett utseende av en ställföreträdare har varit ogiltigt, har huvudprincipen varit att denne överhuvudtaget saknar behörighet att binda bolaget oavsett om valet registreras i försäkringsregistret eller ej. Det har emellertid ansetts att en styrelse är behörig att företräda bolaget fram till dess att en domstol i klanderprocessen har undanröjt styrelsevalet eller interimistiskt förordnat att valet inte får verkställas.

För att anpassa svensk rätt till direktivets föreskrifter har i denna paragraf föreskrivits att bolaget inte kan åberopa fel eller brister vid valet av styrelseledamot eller beslutet att utse verkställande direktör, sedan an-

målan av valet eller beslutet har registrerats i försäkringsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Särskilda firmatecknare — som inte är att anse som bolagsorgan i direktivets bemärkelse — omfattas inte av bestämmelsen.

En styrelseledamot utses normalt av bolagsstämman. I bolagsordningen kan dock föreskrivas att någon annan har rätt att utse en eller flera styrelseledamöter. Den nu aktuella bestämmelsen avser alla styrelseledamöter oavsett vem som har utsett dem. Av 8 kap. 1 § femte stycket och 3 § följer att bestämmelsen dessutom är tillämplig på styrelsesuppleanter och vice verkställande direktör.

Som huvudregel förlorar således bolaget i och med registreringen och kungörandet möjligheten att mot tredje man göra gällande att ställföreträdaren inte har utsetts i behörig ordning och att den rättshandling som ställföreträdaren har vidtagit till följd därav inte är bindande för bolaget. Det kan anmärkas att den motsvarande danska bestämmelsen anses gälla även när beslutet att utse en ställföreträdare är behäftat med kvalificerad ogiltighet. Det får överlämnas till rättspraxis att avgöra om den svenska bestämmelsen bör ha samma räckvidd.

Bolaget kan undgå bundenhet av de rättshandlingar som styrelsen eller den verkställande direktören har vidtagit om det visar att tredje man kände till — dvs. hade faktisk vetskap — om att beslutet att utse ställföreträdaren var ogiltigt.

4 §

Har en sökande vid anmälan för registrering inte iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. Detsamma gäller, om Finansinspektionen finner att ett beslut, som anmäls för registrering och för vars giltighet regeringens stadfästelse inte krävs, eller en handling som bifogas anmälningen inte har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot denna lag eller andra författningar eller mot bolagsordning eller grunderna eller i något viktigare hänseende har en otydlig eller vilseledande avfattning. Underlåter sökanden att rätta sig efter föreläggandet, skall anmälningen avskrivas. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Finns det även efter det att yttrandet avgivits något hinder för registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Bestämmelserna i första stycket utgör inte något hinder för registrering av ett bolagsstämmbeslut, om rätten till talan mot beslutet gått förlorat enligt 9 kap. 20 § andra stycket.

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta bolaget när Finansinspektionen fattar beslut enligt 4 kap. 15 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 15 kap. 4 §, 15 a kap. 17 § eller 21 kap. 2 §.

Ändringen är föranledd av att fusionsregler införs för försäkringsaktiebolag.

4 a §

Om styrelseledamot, verkställande direktör, särskild firmatecknare eller annan ställföreträdare för ett försäkringsaktiebolag har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Finansinspektionen avföra ställföreträdaren ur registret. Avregistreringen skall vid beslut om konkurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart. I övrigt skall avregistrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

Försäkringsrörelselagen innehåller bestämmelser om att val av styrelseledamöter och beslut om att utse verkställande direktör och andra ställföreträdare för bolaget skall anmälas för registrering. När sådana anmälningar har skett kommer Finansinspektionen att registrera de anmälda personerna i försäkringsregistret. Också ändringar i tidigare anmälda förhållanden skall anmälas för registrering. När ett bolag gör en sådan anmälan, t.ex. i fråga om styrelsens sammansättning, avför Finansinspektionen de dittills registrerade personerna från registret.

Det kan emellertd förekomma andra fall då en styrelseledamot eller en annan företrädare för bolaget förlorar sin behörighet att företräda bolaget utan att detta kommer till uttryck i något beslut från bolagets sida. Så är fallet när en ställföreträdare har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud. Av 8 kap. 4 och 13 §§ försäkringsrörelselagen framgår att han i så fall inte längre får vara företrädare för bolaget. Det innebär att han utan vidare mister sin behörighet att företräda bolaget.

Artikel 2 i publicitetsdirektivet fordrar att vissa angivna uppgifter om bolaget offentligörs. Till dessa uppgifter hör tillsättande och entledigande av de personer som i egenskap av bolagsorgan eller medlemmar i bolagsorgan är behöriga att företräda bolaget mot tredje man eller i rättegång. Uppgifterna skall föras in i registret eller förvaras i en akt i anslutning till registret. De skall vidare offentliggöras i en nationell tidning, antingen genom helt eller delvis återgivande eller genom hänvisning till en handling i akten eller en uppgift i registret.

Syftet bakom direktivbestämmelsen är att registrets uppgifter om vem som har behörighet att företräda bolaget skall motsvara de faktiska förhållandena. Detta är av värde både för bolaget och för tredje man. Mot den bakgrunden har det ansetts lämpligt att beslut om konkurs, förvaltarskap och näringsförbud föranleder avregistrering av de berörda bolagsfunktionärerna utan föregående påminnelse från registreringsmyndigheten.

Vid två slag av beslut, konkursbeslut och beslut om tillfälligt näringsförbud, skall Finansinspektionen omedelbart efter beslutet avföra den berörda personen ur registret. I dessa situationer kan det tänkas att beslutet senare upphävs. Det är naturligt att Finansinspektionen, sedan den

underrättats om detta, självant återställer den tidigare avförda registrering. Det har inte ansetts nödvändigt att klargöra detta i lagtexten.

Om ett beslut om näringsförbud inte utgör ett beslut om tillfälligt näringsförbud, gäller det inte förrän det har vunnit laga kraft. I sådana fall får avregistrering därför inte ske förrän det finns ett lagakraftvunnet beslut. Detsamma har ansetts böra gälla i fråga om beslut om förvaltar-skap.

7 §

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att en anmälan avskrivits eller en registrering vägrats enligt 4 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller dels sådana beslut av Finansinspektionen som avses i 4 § tredje stycket, med undantag av beslut enligt 21 kap. 2 §, dels ett sådant beslut av inspektionen som avses i 4 a §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen har klargjorts att även Finansinspektionens beslut att vägra tillstånd till verkställande av fusionsplan och att avregistrera ställföre-trädare enligt 4 a § kan överklagas.

21 kap.

1 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen bryter mot 1 kap. 11 §,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag,
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, aktiebrevsregister, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,
4. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 7 kap. 20 §, 8 kap. 10 § andra stycket andra meningen eller 11 § första stycket andra eller tredje meningen, eller
5. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 12 §.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelsen om anmälningsskyldighet i 3 kap. 2 §.

I fall som avses i 10 kap. 14 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Den som har åsidosatt vitesföreläggande som avses i 2 § detta kapitel döms ej till ansvar för gärning som omfattas av föreläggandet.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 4 mot 12 kap. 12 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

I *första stycket* har i en ny punkt 1 upptagits en bestämmelse om ansvar för den som bryter mot förbudet i 1 kap. 11 § för privat aktiebolag eller aktieägare i sådant bolag att inbjuda allmänheten att teckna eller förvärva aktier m.m. Enbart uppsåtliga överträdelse av förbudet omfattas av ansvarsbestämmelsen. Gärningsmannens uppsåt skall täcka att erbjudandet avser sådana värdepapper som avses 1 kap. 11 § och att fråga är om spridning av värdepapperen på det sätt som anges i paragrafen. Om det är bolaget som lämnar erbjudandet, ansvarar den som har fattat beslutet om erbjudandet eller som i kraft av sin ställning i bolaget låter verkställa beslutet. Ansvar kan komma i fråga även om erbjudandet inte leder till någon teckning eller något förvärv.

Någon uttrycklig bestämmelse om ansvar för medverkan har inte upptagits i paragrafen. Ansvaret för medverkan i fråga om specialstraffrättsliga brott, för vilket fängelse är föreskrivet regleras numera av 23 kap. 4 § brottsbalken. Också den som medverkar till ett brott mot 1 kap. 11 § utan att själv vara gärningsman kan därför straffas.

2 §

Finansinspektionen kan vid vite förelägga verkställande direktören och styrelseledamöterna att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att

1. till Finansinspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar eller revisionsberättelser,
2. hos inspektionen göra behöriga anmälningar för registrering, *eller*
3. *på bolagets brev, fakturor och orderblanketter lämna sådana uppgifter som anges i 17 kap. 5 §.*

Föreläggande enligt första stycket 2 får inte meddelas, om underlåtenhet att göra anmälan medför att bolagsstämman eller styrelsens beslut förfaller eller bolaget blir skyldigt att träda i likvidation.

Finansinspektionen kan förena annat föreläggande enligt denna lag än som avses i första stycket med vite.

Har inspektionen förelagt vite skall den mot vilken föreläggandet riktas genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan Finansinspektionen döma ut vitet.

I paragrafen har införts en ny vitesbestämmelse (se *första stycket* punkten 3). Den nya bestämmelsen är föranledd av artikel 6 i publicitetsdirektivet. Enligt denna artikel skall medlemsstaterna föreskriva lämpliga påföljder bl.a. för det fall att ett bolag försummar att — såsom krävs i artikel 4 i publicitetsdirektivet — lämna vissa särskilda uppgifter om bolaget på bolagets brev och orderblanketter. Bestämmelsen i artikel 4 kommer nu

till uttryck i 17 kap. 5 §. En vitesbestämmelse ger de bästa förutsättningarna att på ett smidigt sätt komma tillrätta med bolag som inte följer bestämmelsen i 17 kap. 5 §. Om det efter anmälan eller på annat sätt framkommer att ett bolag bryter mot denna bestämmelse, skall sålunda registreringsmyndigheten ha möjlighet att förelägga direktör eller styrelseledamot att framledes rätta sig efter bestämmelsen. Registreringsmyndigheten skall också pröva frågan om utdömande av vitet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft såvitt gäller 17 kap. 5 § den 1 juli 1995 och i övrigt den 1 januari 1995.

Finansinspektionen får redan före ikraftträdandet registrera beslut om att ett försäkringsaktiebolag från och med den 1 januari 1995 skall vara privat försäkringsaktiebolag och ha för ett sådant bolag föreskriven firma. Sådana beslut får dock registreras endast om de har tillkommit i den ordning och uppfyller de villkor som anges i 18 kap. 2 §, 9 kap. 13 § andra stycket och 17 kap. 1 § i paragrafernas nya lydelse.

Före ikraftträdandet får Finansinspektionen registrera beslut om att det i firman för ett försäkringsaktiebolag, som inte har anmält beslut som avses i andra stycket för registrering, skall ingå ordet publikt eller förkortningen (pub). Därvid tillämpas 17 kap. 1 § i dess nya lydelse.

2. Alla försäkringsaktiebolag som den 1 januari 1995 finns registrerade i försäkringsregistret skall anses vara publika försäkringsaktiebolag, om inte annat följer av andra stycket. Finansinspektionen skall till den registrerade firman i dessa bolag lägga förkortningen (pub), såvida inte ny firma redan har registrerats med stöd av punkten 1 tredje stycket.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte försäkringsaktiebolag för vilka beslut om övergång till privat försäkringsaktiebolag har registrerats före den 1 januari 1995.

3. I fråga om försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 3 kap. 1 § i sin äldre lydelse till utgången av juni 1996.

Om bolagsordningen för bolag som avses i första stycket efter utgången av juni 1996 strider mot 3 kap. 1 § i dess nya lydelse, får beslut om emission som tillkommit därefter och som står i strid med den nya lydelsen inte registreras.

4. I fråga om försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 4 kap. 2, 5, 7, 14, 16, 17 och 20 §§ samt 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§ i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995. Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ skall beträffande sådana bolag inte tillämpas före utgången av juni 1995.

5. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmobeslut som har fattats före ikraftträdandet samt vid talan mot sådant beslut gäller äldre bestämmelser, om inte annat följer av punkterna 7 och 8.

6. Om styrelsen före ikraftträdandet har beslutat om nyemission enligt 4 kap. 16 och 17 §§ eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 § gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

7. Bestämmelsen i 4 kap. 14 § i dess nya lydelse skall tillämpas på yttranden som ges in efter ikraftträdandet också om det beslut som avses med registreringsansökan har fattats före nämnda tidpunkt.

8. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § femte stycket i dess nya lydelse skall tillämpas i ärende om rättens tillstånd att verkställa nedsättningsbeslut som har fattats före ikraftträdandet om ansökan har kommit in till rätten efter denna tidpunkt.

Bestämmelsen i 1 kommenteras i författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till bankrörelselagen. Övriga bestämmelser kommenteras i motsvarande författningskommentar till bankaktiebolagslagen. Merparten av bestämmelserna har fått sin utformning efter påpekande från Lagrådet.

17.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:804) om ändring i jordabalken

20 kap.

6 §

Lagfartsansökan skall avslås, om

1. fångeshandlingen ej ingivits,
2. fångeshandlingen ej är upprättad såsom föreskrives i lag,
3. förvärvet avser köp eller byte och fångeshandlingen innehåller villkor, som enligt 4 kap. 4 eller 28 § medför att förvärvet är ogiltigt,
4. förvärvet avser del av fastighet och i 4 kap. 7-9, 28 eller 29 § eller eljest i lag föreskriven tid för ansökan om fastighetsbildning försuttits eller ansökan därom avslagits eller sådant förvärv eljest enligt lag är ogiltigt,
5. överlåtelsen står i strid med en mot överlåtaren gällande inskränkning i hans rätt att förfoga över egendomen och, när överlåtelsen skedde, lagfart ej var beviljad för överlåtaren eller, om så var fallet, ärende om anteckning i fastighetsboken av inskränkningen var upptaget på inskrivningsdag,
6. fastigheten tidigare överlåtits till någon vars förvärv enligt 17 kap. 1 eller 4 § äger företräde framför sökandens förvärv,

7. fastigheten sålts exekutivt till annan än sökanden och försäljningen enligt 14 kap. utsökningsbalken äger företräde framför dennes förvärv,

8. för sökandens rätt att förvärva fastigheten fordras myndighets tillstånd och i lag föreskriven tid för sökande av sådant tillstånd försuttit eller ansökan därom avslagits,

9. i fall som avses i 2 kap. 9 a § eller 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), 2 kap. 12 a § eller 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) samt 2 kap. 13 a § eller 18 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) bolagsstämman har beslutat att inte godkänna förvärvet eller inte har godkänt förvärvet i rätt tid,

10. det är uppenbart att förvärvet av annan grund är ogiltigt eller ej kan göras gällande.

Ändringen i denna paragraf är föranledd av de nya bestämmelserna i 2 kap. 12 a § och 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen resp. 2 kap. 13 a § och 18 kap. 3 § försäkringsrörelselagen. Dessa bestämmelser föreskriver att vissa avtal mellan aktiebolag på bank- och försäkringsområdet måste underställas bolagsstämman inom sex månader från avtalet. Av 2 kap. 12 b § bankaktiebolagslagen och 2 kap. 13 b § försäkringsrörelselagen följer att om så inte sker eller om bolagsstämman inte ger sitt godkännande är avtalet ogiltigt (se prop. 1993/94:196, s. 223 f).

7 §

Förekommer icke omständigheter som avses i 6 §, skall lagfartsansökan förklaras vilande, om

1. vid köp, byte eller gåva överlåtarens underskrift på fångeshandlingen icke är styrkt av två vittnen och överlåtelsen ej skett genom statlig myndighet,

2. fångesmannen ej har lagfart och fall som avses i 9 § icke föreligger,

3. rättegång pågår om hävning eller återgång av förvärv av fastigheten eller om bättre rätt till denna,

4. lagfart sökes på grund av testamente, dom eller förrättning som ännu icke vunnit laga kraft,

5. vid förvärv genom legat detta ej utgivits,

6. vid förvärv på exekutiv försäljning köpebrev ej utfärdats eller vid expropriation eller liknande tvångsförvärv inlösen ej fullbordats,

7. vid överlåtelse överlåtaren är gift och förvärvet enligt äktenskapsbalkens bestämmelser är beroende av den andra makens samtycke,

8. vid överlåtelse överlåtaren är sambo och förvärvet enligt bestämmelserna i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem är beroende av den andra sambons samtycke, dock endast om ärende om anteckning i fastighetsboken av anmälan enligt 2 § andra stycket den lagen var upptaget på inskrivningsdag när överlåtelsen skedde,

9. vid överlåtelse genom boutredningsman förvärvet enligt ärvdabalkens bestämmelser är beroende av dödsbodelägares samtycke,

10. förvärvet har skett genom en sådan gåva mellan makar som inte har registrerats enligt 16 kap. äktenskapsbalken,

11. förvärvet avser del av fastighet och är beroende av fastighetsbildning,

12. vid köp eller byte förvärvet är beroende av att förköp ej sker eller vid förköp detta ej är fullbordat,

13. förvärvet i annat fall enligt lag är beroende av domstols eller annan myndighets tillstånd,

14. förvärvet är beroende av villkor och, i fråga om gåva, villkoret avser viss tid som ej överstiger två år från den dag då gåvohandlingen upprättades, eller

15. förvärvet i fall som avses i 2 kap. 9 a § och 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), 2 kap. 12 a § och 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) samt 2 kap. 13 a § och 18 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) är beroende av bolagsstämmans godkännande.

Punkten 15 i denna bestämmelse får betydelse om ansökan om lagfart görs inom sex månader från förvärvet men innan bolagsstämman har tagit ställning till frågan om godkännande av förvärvet (se prop. 1993/94:196, s. 224 f).

17.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:806) om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

4 kap.

5 §

Att svenskt värdepappersinstitut som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 2 kap. 3 § 3 eller 5 får, trots förbuden i 7 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 6 kap. 10 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och 6 kap. 10 § försäkringsrörelselagen (1982:713), förvärva egna aktier och aktier i moderbolag för att underlätta rörelsen. Detta gäller dock endast aktier som är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

Innehavet av sådana aktier som sägs i första stycket får inte överstiga fem procent av aktiekapitalet i något av bolagen.

I paragrafen förekommer hänvisning till bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagens regel om förbud mot att förvärva egna aktier eller ta emot sådana aktier som pant. Denna bestämmelse har tidigare varit intagen i 6 kap. 9 § bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen, men har nu flyttats till 6 kap. 10 § i dessa båda lagar. Hänvisningen till 6 kap. 9 § har därför ersatts av en hänvisning till 6 kap. 10 §.

17.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:807) om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda

2 §

Med företag avses i denna lag aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsbolag och ekonomisk förening.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt bestämmelserna i 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

Andra stycket innehåller en koncerndefinition som hänvisar till bl.a. 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen, dvs. den paragraf där lagens koncerndefinition hittills har varit intagen. Koncerndefinitionen har nu flyttats till 1 kap. 6 §.

17.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:808) om ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m.

2 §

Med koncern förstås juridiska personer som enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618) är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

I paragrafen hänvisas till koncerndefinitionen i bl.a. bankaktiebolagslagen. Denna definition, som hittills funnits i 1 kap. 3 §, har nu flyttats till 1 kap. 6 §. Hänvisningen i paragrafen har därför ändrats.

17.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:813) om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut

12 §

Aktiebolagets eller bankaktiebolagets aktieägare är skyldiga att till staten överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när det är fråga om aktier i ett avstämningsbolag, att låta staten registreras som ägare av aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om

det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller Prövningsnämnden för bankstödsfrågor har förklarat att sådan rätt föreligger utan att samtidigt fastställa lösenbeloppet. Aktieägare har rätt till skälig ränta på lösenbeloppet för tiden från det aktie överlåtits till dess lösenbeloppet förfaller till betalning.

I övrigt tillämpas 14 kap. 34 och 35 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) och 11 kap. 29 och 30 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Därvid skall för staten gälla vad som föreskrivs om moderbolag.

I paragrafens *andra stycke* har — i paragrafens hittillsvarande lydelse — hänvisats till inlösenbestämmelserna i 11 kap. 13 och 14 §§ bankaktiebolagslagen. De bestämmelser som har varit intagna i dessa paragrafer har nu flyttats till 11 kap. 29 och 30 §§ bankaktiebolagslagen. Paragrafhänvisningen i förevarande paragraf har till följd därav ändrats.

17.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet

4 §

Ett förlustföretag skall anses ha omfattats av en ägarförändring om ett företag (den nya ägaren) fått bestämmande inflytande över förlustföretaget.

En ägarförändring skall även anses ha skett om ett förlustföretag eller ett moderföretag till ett sådant företag fått bestämmande inflytande över ett annat företag (det nya dotterföretaget).

Vid tillämpning av första och andra styckena skall ett företag anses ha ett bestämmande inflytande över ett annat företag om det senare företaget är dotterföretag till det förra företaget enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620) eller 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Ett utländskt bolag skall anses ha ett bestämmande inflytande över ett företag om företaget skulle ha varit ett dotterföretag till det utländska bolaget om detta varit ett svenskt aktiebolag.

Paragrafens *tredje stycke* har i sin hittills gällande lydelse innehållit en hänvisning till koncerndefinitionen i bankaktiebolagslagen. Denna definition har nu flyttats, i bankaktiebolagslagens första kapitel från 3 § till 6 §. Detta har föranlett en ändrad hänvisning i paragrafen.

Har ett förlustföretag omfattats av en sådan ägarförändring som anges i 4 § första stycket eller 5 § första stycket medges avdrag endast till den del gammalt underskott inte överstiger 200 procent av den nya ägarens eller de nya ägarnas kostnad för att erhålla det bestämmande inflytandet över förlustföretaget.

Kostnaden minskas med kapitaltillskott som förlustföretaget — eller annat företag som såväl före som efter ägarförändringen ingick i samma koncern som förlustföretaget — erhållit under en period omfattande den del av det beskattningsår då ägarförändringen skedde som föregick ägarförändringen och de två närmast föregående beskattningsåren. Vad som sagts nu gäller inte kapitaltillskott som erhållits från annat företag som såväl före som efter ägarförändringen ingick i samma koncern som förlustföretaget.

I fall som anges i 4 § första stycket gäller inte första stycket denna paragraf om förlustföretaget redan före ägarförändringen ingick i samma koncern som den nya ägaren.

Regeringen kan efter ansökan medge undantag från första stycket om det finns anledning att anta att ägarförändringen har väsentlig betydelse från samhällsekonomisk synpunkt och att ägarförändringen inte skulle genomföras om undantag inte medgavs. Första-fjärde styckena gäller i tillämpliga delar även om ett förlustföretag utgjort överlåtande företag i en sådan fusion som anges i 11 kap. 1 och 2 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Med kostnad avses i detta fall fusionsvederlag. Med ny ägare avses det övertagande företaget.

Första-fjärde styckena gäller i tillämpliga delar även om ett förlustföretag utgjort överlåtande företag i en sådan fusion som anges i 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) eller 15 a kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Med kostnad avses i detta fall fusionsvederlag. Med ny ägare avses det övertagande företaget.

I sista stycket utsträcks beloppsspärren till att gälla även om ett förlustföretag utgjort överlåtande företag i en sådan fusion som anges i 11 kap. 1 och 2 §§ bankaktiebolagslagen. Bankaktiebolagslagens fusionsregler har dock ändrats. I den nya lydelsen hänvisas därför — utan någon ändring av bestämmelsens tillämpningsområde i den delen — till 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen. Vidare har till följd av att likartade fusionsregler införts även för försäkringsaktiebolag en hänvisning också gjorts till 15 a kap. 1 § försäkringsrörelselagen.

2 §

I denna lag förstås med

avstämningsbolag: aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987:618),

värdepapperscentralen: Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag,

fondbolag: aktiebolag som utövar fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,

förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som enligt lagen om värdepappersfonder förvarar en värdepappersfonds tillgångar och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 3 kap. 8 § aktiebolagslagen, 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om värdepappersfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningsberättigad: den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Med utdelning avses även utbetalning till aktieägare enligt 12 kap. 1 § aktiebolagslagen, 9 kap. 1 § bankaktiebolagslagen och 12 kap. 1 § försäkringsrörelselagen vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden eller vid bolagets likvidation. Till utdelning hänförs vidare utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 14 kap. 20 § aktiebolagslagen, 11 kap. 16 § bankaktiebolagslagen eller 15 a kap. 16 § försäkringsrörelselagen.

Enligt hittills gällande lydelse av *andra stycket* skall såsom utdelning avses även fusionsvederlag enligt 11 kap. 7 § bankaktiebolagslagen. Bestämmelserna om fusionsvederlag har nu flyttats till 11 kap. 16 § bankaktiebolagslagen. Paragrafhänvisningen i detta stycke har därför ändrats. Vidare har till följd av att fusionsregler införts för försäkringsaktiebolag de aktuella bestämmelserna i försäkringsrörelselagen lagts till.

27 §

Har i annat fall än som avses i 9 eller 16 § kupongskatt innehållits fastän skattskyldighet ej förelegat eller har kupongskatt innehållits med högre belopp än vad som skall erläggas enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning, har den utdelningsberättigade rätt till restitution av vad som innehållits för mycket.

Rätt till restitution föreligger även om aktie förlorat sitt värde till följd av att bolaget upplösts genom likvidation eller genom fusion enligt

14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och upplösning skett inom ett år efter det att sådan utbetalning som avses i 2 § andra stycket blivit tillgänglig för lyftning. Underlaget för kupongskatt skall i sådant fall beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna.

Ansökan om restitution skall göras skriftligen hos beskattningsmyndigheten senast vid utgången av femte kalenderåret efter utdelningstillfället.

Vid ansökningshandlingen skall fogas intyg eller annan utredning om att kupongskatt innehållits för sökanden liksom utredning till styrkande av att skattskyldighet ej föreligger för honom.

Beslut rörande restitution får anstå intill dess fråga om skattskyldighet för utdelningen enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt slutligen prövats.

Föreligger de förutsättningar för restitution som anges i första stycket först sedan länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten meddelat beslut angående utdelningsbeloppet eller efter det att utdelningsberättigad åsatts eftertaxering för detsamma, kan ansökan om restitution göras hos beskattningsmyndigheten senast inom ett år efter det beslutet meddelades eller eftertaxeringen skedde.

Är den som har rätt till restitution av kupongskatt skyldig att erlagga skatt enligt denna lag eller uppbördslagen (1953:272), gäller 68 § 3 och 4 mom. uppbördslagen i tillämpliga delar.

Till följd av de nu gjorda ändringarna i bankaktiebolagslagen har den hänvisning till 11 kap. 2 § bankaktiebolagslagen som hittills funnits i *andra stycket* fått utgå.

17.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

2 kap.

16 §

Fåmansföretag och företag, som enligt 3 § 12 mom. nionde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall behandlas som fåmansföretag skall i självdeklarationen lämna uppgifter om delägars eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav varvid, om det förekommer olika röstvärden för innehavet, dessa skall anges; dock behöver uppgifter inte lämnas för närstående person, som inte uppburit ersättning från, träffat avtal med eller haft liknande förhållande med företaget.

Delägare i ett handelsbolag skall lämna de uppgifter som behövs för att beräkna det justerade ingångsvärdet för andelen i bolaget såsom andelens ursprungliga ingångsvärde, tillskott och uttag.

Skall den skattskyldige enligt 14 kap. 3 § *mervärdesskattelagen (1994:200)* redovisa mervärdesskatt i sin självdeklaration, skall han lämna de uppgifter som behövs för att besluta om mervärdesskatten.

Dotterföretag enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 1 § lagen (1980:1103) om årsredovisning m.m. i vissa företag, skall i självdeklarationen lämna uppgift om namn och organisationsnummer för moderföretag jämte aktie- eller andelsinnehav med angivande av röstvärde samt, i förekommande fall, uppgifter om namn och organisationsnummer för dettas moderföretag. Ägaruppgifterna skall avse förhållandena vid senast avslutade beskattningsår.

Parafrafens *tredje stycke* innehöll tidigare en hänvisning till den gamla mervärdesskattelagen. I samband med den nya mervärdesskattelagens tillkomst ändrades hänvisningen. Av förbiseende har dock paragrafen åter ändrats till den tidigare lydelsen. Felet rättas härmed.

I *fjärde stycket* finns bestämmelser som — i sin hittills gällande lydelse — innebär att ett dotterföretag enligt 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen och skall lämna vissa uppgifter om moderföretaget. Dessa bestämmelser har nu flyttats till 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen. Denna paragraf har därför ändrats så att den numera hänvisar till senast nämnt lagrum.

17.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

2 § 4 mom.

Bestämmelserna i andra-åttonde styckena nedan gäller i fråga om fusioner enligt

1. 14 kap. 22 § aktiebolagslagen (1975:1385),
2. 12 kap. 1, 3 och 8 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
3. 11 kap. 1 och 18 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618),
4. 7 kap. 1, 2 och 8 §§ sparbankslagen (1987:619),
5. 10 kap. 1, 2 och 9 §§ föreningsbankslagen (1987:620),
6. 15 a kap. 1 och 18 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Har lager, fordringar och liknande tillgångar hos det övertagande företaget tagits upp till högre värde än det värde som i beskattningsavseende gäller för det överlåtande företaget, skall det övertagande företaget ta upp mellanskillnaden som intäkt.

Har byggnad, markanläggning, maskin eller annat inventarium, patenträtt, hyresrätt eller tillgång av goodwill's natur övertagits skall vid beräk-

ning av värdeminskningsskatt och av vad som återstår oavskrivet av tillgångens anskaffningsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har inventarier eller andra tillgångar som får skrivas av enligt reglerna för räkenskapsenlig avskrivning övertagits och har dessa tillgångar i räkenskaperna tagits upp till högre värde än vad som följer av tredje stycket, har det övertagande företaget rätt att även efter fusionen tillämpa räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning gäller att mellanskillnaden tas upp som intäkt under det beskattningsår då fusionen genomförs eller med en tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

Har skog övertagits skall beträffande skogens anskaffningsvärde och gällande ingångsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har betalningsansvaret för framtida utgifter övertagits och har det överlåtande företaget medgett avdrag för utgifterna skall ett belopp som motsvarar avdraget tas upp som intäkt hos det övertagande företaget. Avdragsrätten för det övertagande företaget prövas med utgångspunkt i de förhållanden som gäller vid utgången av beskattningsåret.

Fusionen skall inte leda till någon skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust för något av de deltagande företagen. Avyttras tillgångar som övertagits vid fusionen skall vid bedömandet av frågan om skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust uppkommit anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig. Vad nu sagts gäller också då ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsföretag.

Det övertagande företaget har samma rätt till avdrag för underskott som avses i 14 mom. som det överlåtande företaget skulle ha haft om fusionen inte ägt rum. Om moderbolaget var ett fåmansföretag enligt punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) vid utgången av beskattningsåret eller dotterbolaget var ett sådant företag vid ingången av det närmast föregående beskattningsåret krävs dock att moderbolaget ägde mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolaget vid den sistnämnda tidpunkten. Vid fusion mellan ekonomiska föreningar krävs att båda föreningarna är att anse som kooperativa enligt 8 mom.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller också då en juridisk person icke yrkesmässigt överlåter egendom eller rättighet som avses i 25-31 §§ till en annan juridisk person såvida överlåtelsen sker med förlust och företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning. Vidare gäller i nu avsedda fall bestämmelserna om värdeminskningsskatt m.m. i tredje och femte styckena.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller vidare — utöver vad som anges i nionde stycket — om aktie i aktiebolag eller andel i handelsbolag, ekonomisk förening eller utländsk juridisk person överläts till ett svenskt företag inom samma koncern såvida moderföretaget i koncernen är ett aktiebolag, en ekonomisk förening, en sparbanks eller ett ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och den överlåtande

aktien eller andelen innehas som ett led i koncernens verksamhet. Sker överlåtelsen till ett utländskt företag, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse från beskattning för vinst.

I samband med sådan fusion som avses i första stycket skall uttagsbeskattning enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen inte ske.

Har en tillgång delats ut till ett företag som är frikallat från skattskyldighet för utdelningen enligt 7 § 8 mom. tillämpas bestämmelserna i andra, tredje och femte styckena samt sjunde stycket första och andra meningarna om det utdelande företaget inte uttagsbeskattats enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen.

Bestämmelsen innehåller skatterättsliga regler vid fusion. Bestämmelsernas tillämpningsområde för bankaktiebolag har hittills bestämts med hänvisning till 11 kap. 1, 2 och 9 §§ bankaktiebolagslagen. Bankaktiebolagslagens fusionsregler har dock ändrats. I den nya lydelsen av *första stycket* har därför — utan någon ändring av bestämmelsens tillämpningsområde i den delen — nämnda hänvisningar ändrats till 11 kap. 1 och 18 §§ bankaktiebolagslagen. Vidare har till följd av att fusionsregler införts även för försäkringsaktiebolag de aktuella bestämmelserna i försäkringsrörelselagen fogats till uppräknningen över lagens tillämpningsområde.

Genom tillägget i första stycket punkt 6 uppkommer kontinuitet såvitt gäller det s.k. uppskovsbeloppet för återföring av obeskattade reserver (jfr 8 § lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver).

24 § 2 mom.

Med avyttring av egendom avses försäljning, byte eller därmed jämförlig överlåtelse av egendom. Med avyttring jämställs också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen har utnyttjats. Avyttring av ett finansiellt instrument anses också föreligga om det företag som givit ut instrumentet

1. upplöses genom konkurs eller, om det är ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, när företaget försätts i konkurs,

2. träder i likvidation eller

3. upplöses genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 15 a kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713), eller, om det är ett utländskt bolag, när bolaget upplöses genom ett motsvarande förfarande.

Med avyttring avses däremot inte utlåning av egendom för blankning. Avyttring anses inte heller föreligga när en andel definitivt förlorar sitt värde i fall som avses i 3 § 8 mom. tredje stycket.

En delägare i ett handelsbolag skall anses ha avyttrat sin andel i bolaget om andelen inlöses eller bolaget upplöses.

Har andelen övergått till någon annan på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och är det justerade ingångsvärdet enligt 28 § negativt, skall beskattning ske som om andelen avyttrats.

Inlöses andel i värdepappersfond eller utskiftas fondens behållna tillgångar till fondandelsägare i samband med att fonden upplöses, skall avyttring av andelen anses ha skett mot vederlag motsvarande vad fondandelsägaren uppbär vid inlösen eller utskiftning. Detsamma gäller om medlem avgår ur en ekonomisk förening.

Utnyttjas ett finansiellt instrument, som avser teckningsrätt, delrätt, företrädesrätt till teckning av vinstandelslån, köpoption, termin, optionsrätt, konvertibelt skuldebrev eller konvertibelt vinstandelsbevis, för förvärv av aktier eller annan egendom, anses detta inte som en avyttring av det utnyttjade instrumentet. Anskaffningsvärdet för den förvärvade egendomen är summan av anskaffningsvärdet för instrumentet och annat vederlag.

I denna paragraf har — i den hittills gällande lydelsen — angivits att med avyttring skall jämföras bl.a. det fallet att ett finansiellt instrument förlorar sitt värde genom att det bolag som har givit ut instrumentet upplöses genom fusion enligt 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (dvs. huvudfallen av fusion genom absorption samt fusion genom kombination). Då båda dessa slag av fusion numera beskrivs i 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen, har hänvisningen till 11 kap. 2 § utmönstrats. Vidare bör till följd av att fusionsregler införts även för försäkringsaktiebolag med avyttring jämföras även det fallet att det bolag som givit ut instrumentet upplöses genom fusion som avses i 15 a kap. 1 § försäkringsrörelselagen.

17.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

14 kap.

1 §

Ett aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett annat aktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

Vid fusion mellan aktiebolag och bankaktiebolag gäller bestämmelserna i 11 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618).

Riksdagen har beslutat om nya fusionsbestämmelser för aktiebolag. Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 januari 1995. I den nu gällande lydelsen av 14 kap. 1 § finns en bestämmelse om att vid avtal om fusion mellan aktiebolag och bankaktiebolag gäller bestämmelserna i 11 kap. bankaktiebolagslagen. En motsvarande bestämmelse bör införas i den nya lagstiftningen som träder i kraft vid årsskiftet.

17.14 Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

4 kap.

2 §

En huvudman får inte vara

1. underårig eller i konkurs,
2. bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda förhållanden medger det,
3. anställd i Sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i annan sparbank.

En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

En huvudman som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än *Sparbanken Sverige AB* eller i en föreningsbank eller inom landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna.

Ändringen är föranledd av att Sparbankernas Banks firma har ändrats till Sparbanken Sverige AB.

RÅDETS FÖRSTA DIREKTIV

av den 9 mars 1968

om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen

(68/151/EEG)

**EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV**

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 54.3 g i detta,

med beaktande av Allmänna handlingsprogrammet för upphävande av begränsningar av etableringsfriheten¹, särskilt avsnitt VI i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande²,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³, och

med beaktande av följande:

Den samordning som föreskrivs i artikel 54.3 g i fördraget och i Allmänna handlingsprogrammet för upphävande av begränsningar av etableringsfriheten är särskilt angelägen i fråga om aktiebolag och andra bolag med begränsat ansvar, eftersom verksamheten i sådana bolag ofta sträcker sig utöver de nationella gränserna.

Det är särskilt viktigt att samordna medlemsstaternas bestämmelser om offentlighet, om giltigheten av bolagens förpliktelser och om bolagens ogiltighet, framför allt för att skydda tredje mans intressen.

I nu angivna avseenden skall gemenskapsregler antas samtidigt för dessa bolag, eftersom tredje man här endast har bolagsförmögenheten att hålla sig till.

Offentligheten skall ge tredje man möjlighet att ta del av viktiga handlingar om ett bolag och att få vissa upplysningar om detta, särskilt personuppgifter om dem som företräder bolaget.

Skyddet för tredje man skall säkerställas genom bestämmelser som så mycket som möjligt begränsar ogiltighetsgrunderna när det gäller förpliktelser i bolagets namn.

För att skapa rättssäkerhet i förhållandet mellan bolaget och tredje man samt mellan bolagsmännen inbördes måste ogiltighetsfallen och den retroaktiva verkan av ett avgörande om ogiltighet begränsas, samt en kort frist fastställas för tredje mans möjlighet att överklaga avgörandet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De samordningsåtgärder som detta direktiv föreskriver skall vidtas i fråga om bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar om följande bolagsformer:

— *I Tyskland:*

die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung,

— *I Belgien:*

de naamloze vennootschap, la société anonyme,

de commanditaire vennootschap op aandelen, la société en commandite par actions,

de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid, la société de personnes à responsabilité limitée.

¹ EGT nr 2, 15.1.1962, s. 36/62.

² EGT nr 96, 28.5.1966, s. 1519/66.

³ EGT nr 194, 27.11.1964, s. 3248/64.

— I Frankrike:

la société anonyme, la société en commandite per actions,
la société à responsabilité limitée.

— I Italien:

società per azioni, società in accomandita per azioni,
società a responsabilità limitata.

— I Luxemburg:

la société anonyme, la société en commandite par actions,
la société à responsabilité limitée.

— I Nederländerna:

de naamloze vennootschap, de commanditaire vennoot-
schap op aandelen.

personuppgifter om dem som enligt lag skall bestyrka
balansräkningen.

För de i artikel 1 nämnda bolagen med begränsat ansvar
enligt tysk, fransk, belgisk, italiensk och luxemburgsk rätt
samt för de slutna aktiebolagen enligt nederländsk rätt
behöver denna föreskrift dock inte tillämpas förrän ett
direktiv träder i kraft, som samordnar innehållet i balans-
och resultaträkningarna samt helt eller delvis medger
undantag från skyldigheten att offentliggöra dessa hand-
lingar när det gäller bolag vilkas tillgångar understiger ett
belopp som det direktivet kommer att fastställa. Rådet skall
utfärda det sistnämnda direktivet inom två år efter det att
förevarande direktiv har antagits;

g) Varje byte av bolagets säte.

h) Upplösning av bolaget.

i) Ett rättsligt avgörande varigenom bolaget förklaras ogiltigt.

j) Utseende av likvidatorer och personuppgifter om dem samt
uppgift om likvidatorernas behörighet, om inte behörig-
heten uttryckligen och uteslutande framgår av lag eller av
bolagsordningen.

k) Avslutandet av likvidationen och, i de medlemsländer där
avregistrering av ett bolag medför rättsverkningar, uppgift
om avregistreringen.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 f skall som slutna aktiebolag
anses sådana bolag som uppfyller följande villkor:

a) Bolaget kan inte utfärda aktier ställda till innehavaren.

b) Ingen kan utfärda sådana "innehavarcertifikat för aktier
ställda till viss man" som avses i artikel 42 c i den ned-
erländska handelslagboken.

c) Aktierna kan inte börsnoteras.

d) Bolagsordningen föreskriver att varje överlåtelse av en
aktie till tredje man skall kräva godkännande av bolaget
utom då det är fråga om en överlåtelse med anledning av
dödsfall eller, när bolagsordningen tillåter det, överlåtelse
till make eller till släktingar i rätt upp- eller nedstigande
led; överlåtelsen får inte vara in blanco och skall ske
antingen genom ett skriftligt, privaträttsligt avtal som
undertecknas av överlåtaren och förvärvaren eller genom
en officiellt bestyrkt handling ("acte authentique").

AVSNITT I

Offentlighet

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall se till att minst följande handlingar
och uppgifter om ett bolag alltid offentliggörs:

a) Stiftelseurkunden och, om den har tagits in i en särskild
handling, bolagsordningen.

b) Ändringar i de vid a nämnda handlingarna, däribland
förlängning av tiden för bolagets bestånd.

c) Efter varje ändring i stiftelseurkunden eller bolagsord-
ningen, den fullständiga och gällande lydelsen av den
ändrade handlingen.

d) Tillsättande och entledigande av samt personuppgifter om
dem som i egenskap av i lagstiftningen föreskrivet bolags-
organ eller som medlemmar i ett sådant organ

i) är behöriga att företräda bolaget mot tredje man och i
rättegång;

ii) deltar i ledning, tillsyn eller kontroll av bolaget.

Av de offentliggjorda uppgifterna skall framgå om de
personer som företräder bolaget kan göra detta var för sig
eller endast i förening med andra.

e) Under förutsättning att stiftelseurkunden eller bolagsord-
ningen anger ett bolagskapital, minst en gång om året det
tecknade kapitalets storlek, om inte varje ökning av detta
kapital kräver ändring i bolagsordningen.

f) Balans- och resultaträkningar för varje räkenskapsår. Den
handling som innehåller balansräkningen skall även lämnas

- e) Bolagsordningen anger att bolaget är ett slutet aktiebolag och bolagets firma innehåller orden "*Besloten Naamloze Vennootschap*" eller förkortningen "*B.N.V.*".

Artikel 3

1. I medlemsstaterna skall en akt läggas upp för varje bolag i det centrala register, handelsregister eller bolagsregister där bolaget är registrerat.

2. Alla handlingar och uppgifter som är offentliga enligt artikel 2 skall förvaras i akten eller föras in i registret; av akten skall alltid framgå vad som har förts in i registret.

3. En fullständig eller partiell kopia av de handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 skall översändas efter skriftlig begäran och mot en avgift som inte får överstiga den administrativa kostnaden.

Kopiorna skall vara bestyrkta om inte beställaren avstår från det.

4. De i punkt 2 avsedda handlingarna och uppgifterna skall offentliggöras i en av medlemsstaten utsedd nationell tidning, antingen genom att helt eller delvis återges eller genom att hänvisning sker till en handling som förvaras i akten eller är införd i registret.

5. Bolaget får återropa handlingar och uppgifter mot tredje man först sedan de har offentliggjorts enligt punkt 4, om inte bolaget visar att tredje man kände till handlingen eller uppgiften. När det gäller åtgärder som vidtas före den sextonde dagen efter offentliggörandet får en handling eller en uppgift dock inte återropas mot en tredje man som visar att det var omöjligt för honom att känna till handlingen eller uppgiften.

6. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att hindra bristande överensstämmelse mellan vad som offentliggörs i pressen och vad som framgår av registret eller akten.

Vid bristande överensstämmelse får den i pressen offentliggjorda texten inte återropas mot tredje man; denne får emellertid återropa den sistnämnda texten, om inte bolaget visar att tredje man kände till den i registret eller akten intagna texten.

7. Dessutom får tredje man alltid återropa sådana handlingar och uppgifter i fråga om vilka formaliteterna för offentliggörandet ännu inte har iakttagits, om inte handlingarna eller uppgifterna saknar rättsverkan på grund av det bristfälliga offentliggörandet.

Artikel 4

Medlemsstaterna skall föreskriva att brev och orderblanketter skall ange följande:

— det register där den i artikel 3 nämnda akten är upplagd samt bolagets nummer i registret;

— bolagets form och säte samt, i förekommande fall, att bolaget har trätt i likvidation.

Om bolagets kapital nämns i dessa handlingar skall det tecknade och inbetalda kapitalet anges.

Artikel 5

Varje medlemsstat skall bestämma vilka personer som skall ansvara för att de formaliteter iaktas som gäller för offentliggörandet.

Artikel 6

Medlemsstaterna skall föreskriva lämpliga påföljder för det fall att

— balans- och resultaträkningarna inte offentliggörs enligt artikel 2.1 f;

— uppgifter inte lämnas enligt artikel 4 i de där nämnda handlingarna.

AVSNITT II

Giltigheten av bolagets förpliktelser

Artikel 7

Har åtgärder vidtagits i ett bolags namn under bolagsbildningen men innan bolaget har fått rättskapacitet och övertar inte bolaget de förpliktelser som uppkommer på grund av åtgärderna, ansvarar de som har vidtagit åtgärderna o begränsat solidariskt för dessa, om inte något annat har avtalats.

Artikel 8

Har formaliteterna för offentliggörandet iakttagits i fråga om de personer som i egenskap av bolagsorgan är behöriga att företräda bolaget, får ett fel som ägde rum då personerna utsågs återropas mot en tredje man endast om bolaget visar att denne kände till felet.

Artikel 9

1. Ett bolag förpliktas mot tredje man genom bolagsorganens åtgärder även om åtgärderna inte omfattas av föremålet för bolagets verksamhet, under förutsättning att åtgärderna inte ligger utanför den rätt att företräda bolaget som lagen till-

erkänner bolagsorganen eller tillåter att dessa tillerkänns.

Medlemsstaterna får emellertid föreskriva att ett bolag inte förpliktas av sådana åtgärder som ligger utanför föremålet för bolagets verksamhet, om bolaget visar att tredje man kände till att åtgärden inte omfattades av föremålet för bolagets verksamhet eller med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara omedveten om det; enbart offentliggörandet av bolagsordningen är därvid inte tillräckligt som bevis.

2. Begränsningar i bolagsorganens rätt att företräda bolaget på grund av bolagsordningen eller på grund av beslut av ett bolagsorgan kan inte åberopas mot tredje man, även om begränsningarna har offentliggjorts.

3. Om enligt den nationella lagstiftningen rätt att företräda bolaget, med avvikelser från lagens regel i ämnet, får tilldelas en person ensam eller flera personer i förening genom en bestämmelse i bolagsordningen, kan lagstiftningen föreskriva att bestämmelsen får åberopas mot tredje man under förutsättning att den avser en generell rätt att företräda bolaget; reglerna i artikel 3 avgör om en sådan bestämmelse i bolagsordningen kan åberopas mot tredje man.

AVSNITT III

Bolagets ogiltighet

Artikel 10

I alla medlemsstater som saknar bestämmelser om att en förvaltningsmyndighet eller en domstol skall göra en förebyggande kontroll vid bolagsbildningen, måste stiftelseurkunden och bolagsordningen samt ändringar i dessa utfärdas i form av officiellt bestyrkta handlingar ("acte authentique").

Artikel 11

Medlemsstaternas lagstiftning får endast innehålla sådana regler om bolags ogiltighet som uppfyller följande villkor:

1. Ogiltigheten skall beslutas av domstol.
2. Ogiltighet får beslutas endast
 - a) när stiftelseurkund saknas eller när antingen formaliteterna för den förebyggande kontrollen eller formkraven för det officiella bestyrkandet inte har iakttagits;
 - b) när föremålet för bolagets verksamhet är olagligt eller

strider mot allmän ordning ("ordre public");

- c) när stiftelseurkunden eller bolagsordningen inte anger bolagets namn, insatsernas storlek, storleken av det tecknade kapitalet eller föremålet för bolagets verksamhet;
- d) när den nationella lagstiftningens krav på inbetalning av en minsta del av bolagskapitalet inte har uppfyllts;
- e) när samtliga stiftare saknade rättslig handlingsförmåga; eller
- f) när antalet stiftare i strid med den nationella lagstiftningen har understigit två.

Bortsett från de nu angivna ogiltighetsfallen kan ett bolag inte på någon grund betraktas som icke existerande eller som ogiltigt i absolut eller relativ bemärkelse eller förklaras ogiltigt.

Artikel 12

1. Reglerna i artikel 3 bestämmer om ett rättsligt avgörande som fastslår ogiltigheten får åberopas mot tredje man. Om den nationella lagstiftningen tillåter tredje man att överklaga avgörandet, måste detta ske inom sex månader efter det att avgörandet har meddelats.

2. Ogiltigheten skall medföra att bolaget träder i likvidation på samma sätt som vid dess upplösning.

3. Ogiltigheten enbart inverkar inte på de förpliktelser som bolaget har åtagit sig eller som andra har åtagit sig till förmån för detta, med undantag dock för vad som följer av att bolaget har trätt i likvidation.

4. Lagstiftningen i varje medlemsstat får bestämma rättsverkningarna av ogiltigheten när det gäller förhållandet mellan bolagsmännen.

5. För innehavare av andelar eller aktier kvarstår skyldigheten att betala in det tecknade men icke inbetalda kapitalet i den mån det behövs med hänsyn till förpliktelserna mot borgenärerna.

AVSNITT IV

Allmänna bestämmelser

Artikel 13

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de ändringar i lagar och andra författningar som behövs för att följa detta direktiv inom arton månader efter dagen för anmälan och skall genast underrätta kommissionen om detta.

För andra aktiebolag enligt nederländsk rätt än dem som behandlas i nuvarande artikel 42 c i den nederländska handelslagboken träder den i artikel 2.1 f angivna skyldigheten att offentliggöra i kraft först trettio månader efter dagen för anmälan av detta direktiv.

Medlemsstaterna kan bestämma att det första offentliggörandet av bolagsordningen i dess fullständiga lydelse med de ändringar som har skett efter bolagets bildande får äga rum först när bolagsordningen nästa gång ändras, dock senast den 31 december 1970.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 14

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 9 mars 1968.

På rådets vägnar

M. COUVE de MURVILLE

Ordförande

RÅDETS ANDRA DIREKTIV

av den 13 december 1976

om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga

(77/91/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 54.3 g i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande¹,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande², och

med beaktande av följande:

Eftersom aktiebolagen spelar en framträdande roll i medlemsstaternas näringsliv och deras verksamhet ofta sträcker sig utöver de nationella gränserna, är det i fråga om dessa bolag särskilt viktigt att fortsätta den samordning som föreskrivs i artikel 54.3 g i fördraget och i Allmänna handlingsprogrammet för upphävande av begränsningar av etableringsfriheten och som inleddes med direktiv 68/151/EEG³.

För att aktieägarna och borgenärerna skall kunna garanteras ett minimum av likvärdigt skydd är det särskilt viktigt att

samordna de nationella bestämmelserna om att bilda ett aktiebolag samt om att bevara, öka och sätta ned dess kapital.

Inom gemenskapen måste ett aktiebolags bolagsordning eller stiftelseurkund utformas på ett sådant sätt att varje intressent ur dessa handlingar kan inhämta grundläggande uppgifter om bolaget, däribland en detaljerad redovisning av kapitalets sammansättning.

Sådana gemenskapsregler om att bevara det kapital som utgör borgenärernas säkerhet skall antas, som särskilt förbjuder en minskning av kapitalet genom utdelning till aktieägarna och begränsar bolagens möjligheter att förvärva egna aktier.

Med hänsyn till ändamålet med artikel 54.3 i fördraget måste medlemsstaternas lagstiftning om ökning och nedsättning av kapitalet säkerställa att de principer beaktas och harmoniseras som syftar till en lika behandling av aktieägare med samma ställning och till ett skydd för borgenärer med fordringar som har uppkommit före en kapitalnedsättning.

¹ EGT nr C 114, 11.11.1971, s. 18.

² EGT nr C 88, 6.9.1971, s. 1.

³ EGT nr L 65, 14.3.1968, s. 8.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. De samordningsåtgärder som detta direktiv föreskriver skall vidtas i fråga om bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar om följande bolagsformer:

- *I Belgien:*
la société anonyme/de naamloze vennootschap.
- *I Danmark:*
aktieselskabet.
- *I Frankrike:*
la société anonyme.
- *I Tyskland:*
die Aktiengesellschaft.
- *I Irland:*
the public company limited by shares,
the public company limited by guarantee and having a share capital.
- *I Italien:*
la società per azioni.
- *I Luxemburg:*
la société anonyme.
- *I Nederländerna:*
de naamloze vennootschap.
- *I Storbritannien:*
the public company limited by shares,
the public company limited by guarantee and having a share capital.

Namnet på ett sådant bolag skall innehålla eller åtföljas av en beteckning som skiljer sig från den som föreskrivs för andra bolagsformer.

2. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa detta direktiv på förvaltningsbolag med rörligt kapital eller på kooperativa företag som är organiserade i någon av de i punkt 1 angivna bolagsformerna. Om lagstiftningen i en medlemsstat utnyttjar denna möjlighet, skall den föreskriva att dessa bolag skall ta in orden "förvaltningsbolag med rörligt kapital" eller "kooperativt företag" i samtliga de handlingar som nämns i artikel 4 i direktiv 68/151/EEG.

Med "förvaltningsbolag med rörligt kapital" avses i detta direktiv endast bolag

- som uteslutande har till föremål för sin verksamhet att placera sina medel i olika värdepapper, fastigheter eller andra tillgångar med enda syfte att sprida investeringsriskerna och fördela resultatet av kapitalförvaltningen mellan aktieägarna,
- som inbjuder allmänheten att förvärva aktier i bolaget, och
- vars bolagsordning anger att bolaget inom gränserna för ett minimikapital och ett maximikapital alltid får ge ut, lösa in eller avyttra sina aktier.

Artikel 2.

Bolagsordningen eller stiftelseurkunden skall alltid innehålla minst följande uppgifter:

- a) bolagsform och firma;
- b) föremålet för bolagets verksamhet;
- c) — om bolaget inte har något "auktoriserat" kapital, det tecknade kapitalets storlek;
— om bolaget har ett "auktoriserat" kapital, storleken av detta och det tecknade kapitalet vid bolagsbildningen eller då bolaget får tillstånd att börja sin verksamhet och vid varje ändring av det "auktoriserade" kapitalet, dock med förbehåll för vad som gäller enligt artikel 2.1 e i direktiv 68/151/EEG;
- d) bestämmelser som anger antalet ledamöter och hur dessa skall utses i de organ som företräder bolaget mot tredje man och svarar för förvaltning, ledning, övervakning eller kontroll av bolaget samt bestämmelser om kompetensfördelningen mellan organen, allt i den mån föreskrifter inte finns i lag eller annan författning;
- e) tiden för bolagets bestånd om inte denna tid är obestämd.

Artikel 3

Minst följande uppgifter skall finnas antingen i bolagsordningen eller stiftelseurkunden eller i en särskild handling som skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG:

- a) bolagets säte;
- b) de tecknade aktiernas nominella belopp och, minst en gång om året, dessas antal;

- c) antalet tecknade aktier utan nominellt belopp, om den nationella lagstiftningen tillåter att sådana aktier ges ut;
- d) i förekommande fall de särskilda villkor som begränsar aktiernas överlåtbarhet;
- e) om det finns aktier av olika slag, uppgifter enligt b, c och d för varje aktieslag med uppgift om de rättigheter som är förenade med varje aktieslag;
- f) huruvida aktierna är ställda till viss man eller till innehavaren, om den nationella lagstiftningen tillåter båda formerna, och bestämmelser om hur aktierna omvandlas från den ena formen till den andra, om inte förfarandet är reglerat i lag eller annan författning;
- g) hur stor del av det tecknade kapitalet som är betalt då bolaget bildas eller då det får tillstånd att börja sin verksamhet;
- h) det nominella värdet av de aktier eller, i avsaknad av sådant värde, det antal aktier som ges ut mot tillskott av annan egendom än pengar (apportegendom) samt beskrivning av denna egendom och namnet på den som tillskjuter egendomen;
- i) identiteten hos de fysiska eller juridiska personer eller bolag av vilka eller i vilkas namn bolagsordningen eller stiftelseurkunden eller, om bolagsbildningen inte sker i ett sammanhang, utkastet till dessa handlingar har undertecknats;
- j) åtminstone uppskattningsvis summan av alla kostnader som har uppkommit för bolaget eller påförts detta med anledning av bolagsbildningen och, i förekommande fall, innan bolaget får tillstånd att börja sin verksamhet;
- k) särskilda förmåner som vid bolagsbildningen eller före tillståndet att börja verksamheten har tillerkänts någon som har deltagit i bolagsbildningen eller i åtgärder som har lett fram till tillståndet.

Artikel 4

1. Om enligt lagstiftningen i en medlemsstat ett bolag inte får börja sin verksamhet utan tillstånd, skall denna lagstiftning även innehålla bestämmelser om ansvaret för förbindelser som

har ingåtts av bolaget eller för dettas räkning innan ansökningsen om tillstånd beviljades eller avslögs.

2. Punkt 1 tillämpas inte på förbindelser med anledning av avtal som bolaget har ingått på villkor att det får tillstånd att börja sin verksamhet.

Artikel 5

1. Om lagstiftningen i en medlemsstat kräver att ett bolag skall bildas av flera bolagsmän, medför inte det förhållandet att därefter alla aktierna förenas på en hand eller antalet bolagsmän sjunker under det i lagstiftningen föreskrivna minimiantalet att bolaget utan vidare upplöses.

2. Om enligt lagstiftningen i en medlemsstat ett bolag i fall som avses i punkt 1 kan upplösas genom förordnande av rätten, får behörig domstol ge bolaget den frist som detta behöver för att vidta rättelse.

3. När förordnandet om upplösning har meddelats, skall bolaget träda i likvidation.

Artikel 6

1. Medlemsstaternas lagstiftning skall föreskriva att ett kapital på minst 25 000 europeiska beräkningsenheter måste tecknas för att bolaget skall få bildas eller få tillstånd att börja sin verksamhet.

Med en europeisk beräkningsenhet avses en sådan enhet som har bestämts genom kommissionens beslut nr 3289/75/EKSG¹. Som motvärde i nationell valuta gäller första gången motvärdet den dag då detta direktiv antas.

2. Om motvärdet till den europeiska beräkningsenheten i nationell valuta ändras så att det i den senare valutan bestämda minimikapitalet under minst ett år understiger 22 500 beräkningsenheter, skall kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att denna inom 12 månader efter den nämnda ettårstidens utgång måste ändra sin lagstiftning så att den

¹ EGT nr L 327, 19.12.1975, s. 4.

anpassas till bestämmelserna i punkt 1. Medlemsstaten får dock bestämma att lagändringen skall tillämpas på befintliga bolag först 18 månader efter ikraftträdandet.

3. Med hänsyn till den ekonomiska och monetära utvecklingen inom gemenskapen och till tendensen att tillåta endast större och medelstora företag att välja de i artikel 1.1 angivna bolagsformerna, skall rådet vart femte år på förslag av kommissionen överväga och vid behov ändra de i denna artikel i europeiska beräkningsenheter uttryckta beloppen.

Artikel 7

Det tecknade kapitalet får endast bestå av tillgångar som kan värderas ekonomiskt. I dessa tillgångar får dock inte inräknas åtaganden att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänster.

Artikel 8

1. Aktierna får inte ges ut mot vederlag som understiger det nominella beloppet eller, om sådant saknas, det bokförda parivärdet.

2. Medlemsstaterna kan dock tillåta att de som yrkesmässigt åtar sig att placera aktier får betala mindre än fullt belopp för de aktier som de tecknar i ett sådant sammanhang.

Artikel 9

1. Aktier som ges ut mot vederlag måste då bolaget bildas eller får tillstånd att börja sin verksamhet vara betalda till minst 25 procent av det nominella beloppet eller, om sådant saknas, av det bokförda parivärdet.

2. Aktier som har getts ut mot apportegendom innan bolaget bildas eller får tillstånd att börja sin verksamhet skall vara fullt betalda inom fem år från bolagsbildningen eller tillståndet att börja verksamheten.

Artikel 10

1. En eller flera av bolaget oberoende sakkunniga, som utses eller godkänns av en förvaltningsmyndighet eller en

domstol, skall avge ett utlåtande om apportegendomen innan bolaget bildas eller får tillstånd att börja sin verksamhet. Beroende på varje medlemsstats lagstiftning kan de sakkunniga vara fysiska eller juridiska personer eller bolag.

2. Sakkunnigutlåtandet skall minst beskriva apportegendomen samt ange vilka värderingsmetoder de sakkunniga har använt och huruvida de därvid beräknade värdena åtminstone motsvarar antal, nominellt värde eller, i avsaknad av sådant värde, bokfört parivärde och i förekommande fall överkurs i fråga om de aktier för vilka apportegendomen utgör vederlag.

3. Sakkunnigutlåtandet skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

4. En medlemsstat får underlåta att tillämpa denna artikel om samtliga aktier till 90 procent av sitt nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, av sitt bokförda parivärde utges mot apportegendom från ett eller flera bolag och följande villkor är uppfyllda:

- a) de i artikel 3 i avsedda personerna eller bolagen med anknytning till det bolag som tar emot apportegendomen har avstått från att kräva sakkunnigutlåtande;
- b) avståendet har offentliggjorts enligt punkt 3;
- c) de bolag som lämnar apportegendomen har reserver som enligt lag eller bolagsordning inte får delas ut och som uppgår till minst det nominella värdet eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet hos de aktier som ges ut mot apportegendom;
- d) de bolag som lämnar apportegendomen förklarar, att de med belopp som motsvarar det vid c) angivna värdet åtar sig ansvar för skulder som kan uppkomma för det mottagande bolaget från det att detta bolag har gett ut aktierna mot apportegendom till dess att ett år har förflutit från bolagets offentliggörande av årsredovisningen för det räkenskapsår under vilket apportegendomen lämnades; överlåtelse av aktierna får inte ske under denna tid;
- e) det vid d) angivna ansvaret har offentliggjorts enligt punkt 3;

f) de bolag som lämnar apportegendomen för över ett belopp som motsvarar det vid c angivna värdet till en reserv som får delas ut först tre år efter det att det mottagande bolagets årsredovisning har offentliggjorts för det räkenskapsår under vilket apportegendomen lämnades eller, i förekommande fall, först vid den senare tidpunkt då alla fordringar som omfattas av det vid d angivna ansvaret och som görs gällande under den nu angivna treårsperioden har tillgodosetts.

Artikel 11

1. Om ett bolag inom en tid som av den nationella lagstiftningen skall bestämmas till minst två år från det att bolagets bildades eller tilläts att börja sin verksamhet förvärvar tillgångar från en person eller ett bolag som avses i artikel 3 i mot ett vederlag som motsvarar minst en tiondel av det tecknade kapitalet, skall förvärvet granskas och offentliggöras enligt artikel 10 samt underställas bolagsstämman för godkännande.

Medlemsstaterna får föreskriva att dessa bestämmelser även skall tillämpas när tillgångarna tillhör en aktieägare eller någon annan.

2. Punkt 1 tillämpas inte i fråga om förvärv som sker inom ramen för bolagets löpande verksamhet, på begäran eller under kontroll av en förvaltningsmyndighet eller en domstol eller på en fondbörs.

Artikel 12

Aktieägarna får inte befrias från sin skyldighet att betala aktierna i andra fall än som kan följas av bestämmelserna om nedsättning av det tecknade kapitalet.

Artikel 13

Om ett bolag av annat slag ombildas till aktiebolag skall medlemsstaterna, i avvaktan på en senare samordning av den nationella lagstiftningen, se till att minst de skyddsåtgärder som föreskrivs i artiklarna 2—12 iakttas.

Artikel 14

Artiklarna 2—13 skall inte inverka på medlemsstaternas föreskrifter om kompetens och tillvägagångssätt vid ändring av en bolagsordning eller en stiftelseurkund.

Artikel 15

1. a) Med undantag för det fallet att det tecknade kapitalet sätts ned får någon utdelning inte ske till aktieägarna, om enligt bolagets årsredovisning nettotillgångarna på bokslutsdagen för det senaste räkenskapsåret understiger eller till följd av utdelningen skulle komma att understiga det tecknade kapitalet och de reserver som enligt lag eller bolagsordning inte får delas ut.
- b) Det vid a angivna tecknade beloppet skall minskas med sådan icke inbetald del därav som inte redovisas på balansräkningens aktivsida.
- c) Det belopp som delas ut till aktieägarna får inte överstiga vinsten för det senast avslutade räkenskapsåret med tillägg för balanserad vinst och belopp från reserver som får användas för detta ändamål samt med avdrag för balanserad förlust och belopp som enligt lag eller bolagsordning har avsatts till reserver.
- d) Med "utdelning" avses i a och c särskilt utbetalning av vinst eller ränta som hänförs till aktierna.

2. Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter förskottsutdelning av vinst skall minst följande villkor iakttas:

- a) ett delårsbokslut skall upprättas som visar att tillräckliga medel finns tillgängliga för utdelningen;
- b) det belopp som skall delas ut får inte överstiga den vinst som har uppkommit efter det senaste räkenskapsår för vilket årsbokslut har upprättats, med tillägg för balanserad vinst och belopp från reserver som får användas för detta ändamål samt med avdrag för balanserad förlust och belopp som enligt lag eller bolagsordning skall föras över till reserver.

3. Punkterna 1 och 2 inkräktar inte på medlemsstaternas bestämmelser om ökning av det tecknade kapitalet genom överföring av reserver till detta.

4. Lagstiftningen i en medlemsstat får föreskriva undantag från punkt 1 a i fråga om förvaltningsbolag med fast kapital.

I denna punkt anses som förvaltningsbolag med fast kapital endast bolag:

- som uteslutande har till föremål för sin verksamhet att placera sina medel i olika värdepapper, olika fastigheter eller andra tillgångar i det enda syftet att sprida investeringsriskerna och låta resultatet av kapitalförvaltningen komma aktieägarna till godo, och
- som vänder sig till allmänheten för att placera sina egna aktier.

I den omfattning den nu angivna möjligheten används i medlemsstaternas lagstiftning

- a) skall denna ålägga bolagen ifråga att föra in ordet "förvaltningsbolag" i alla dokument som anges i artikel 4 i direktiv 68/151/EEG;
- b) får denna inte tillåta ett bolag som nu avses och vars nettotillgångar understiger det i punkt 1 a nämnda beloppet att dela ut medel till aktieägarna, om enligt årsredovisningen för det senaste räkenskapsåret summan av bolagets samtliga tillgångar på bokslutsdagen understiger eller till följd av utdelningen skulle komma att understiga en och en halv gånger beloppet av bolagets samtliga skulder enligt årsredovisningen;
- c) skall denna föreskriva att ett nu avsett bolag, som delar ut medel till aktieägarna när nettotillgångarna understiger det i punkt 1 a angivna beloppet, skall upplysa om utdelningen i en not till årsredovisningen.

Artikel 16

En utdelning i strid med artikel 15 skall återbetalas av de aktieägare som har mottagit denna, om bolaget visar att aktieägarna kände till att utdelningen var olaglig eller att de med hänsyn till omständigheterna inte kunde vara okunniga om det.

Artikel 17

1. Vid betydande förlust av det tecknade kapitalet skall kallelse inom den tid som anges i medlemsstaternas lagstiftning ske till en bolagsstämma, som skall pröva om bolaget skall upplösas eller om andra åtgärder skall vidtas.

2. Gränsen för betydande förlust enligt punkt 1 får i medlemsstaternas lagstiftning inte sättas högre än till hälften av det tecknade kapitalet.

Artikel 18

1. Ett bolag får inte teckna sina egna aktier.

2. Om aktierna i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall denne anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

3. Aktier som har tecknats i strid med denna artikel skall betalas av de i artikel 3 i angivna personerna eller bolagen eller, vid ökning av det tecknade kapitalet, av medlemmarna i styrelsen eller direktionen.

Lagstiftningen i en medlemsstat får dock bestämma att den skall befrias från betalningsansvar som kan visa att han inte har försummat något.

Artikel 19

1. Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter att ett bolag förvärvar egna aktier, antingen direkt eller genom någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, skall enligt den lagstiftningen minst följande villkor gälla för ett sådant förvärv:

- a) Tillstånd till förvärvet skall lämnas av bolagsstämman som skall ange de närmare förutsättningarna för detta och särskilt det högsta antal aktier som får förvärvas, den tid inom vilken tillståndet gäller, vilken tid inte får överstiga 18 månader, samt vid förvärv mot vederlag det lägsta och högsta vederlaget. Medlemmarna av styrelsen eller direktionen skall se till att de vid b, c och d angivna villkoren iaktas när förvärvet äger rum.

- b) Det nominella värdet eller, om sådant värde saknas, det bokförda parivärdet hos de förvärvade aktierna inräknat de aktier som bolaget tidigare har förvärvat och fortfarande innehar samt de aktier som har förvärvats av någon som handlat i eget namn men för bolagets räkning, får inte överstiga tio procent av det tecknade kapitalet.
- c) Förvärvet får inte medföra att värdet av nettotillgångarna understiger det belopp som anges i artikel 15.1 a.
- d) Förvärvet får endast omfatta helt betalda aktier.
2. Lagstiftningen i en medlemsstat får medge undantag från punkt 1 a första meningen, om ett förvärv av egna aktier är nödvändigt för att bolaget skall undgå en betydande och nära förestående skada. I ett sådant fall skall styrelsen eller direktionen informera den närmast följande bolagsstämman om grunden för förvärvet och syftet med detta, om de förvärvade aktiernas antal och nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, bokförda parivärde, om den andel av det tecknade kapitalet som de förvärvade aktierna utgör samt om vederlaget för aktierna.
3. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa punkt 1 a första meningen på aktier som förvärvas av bolaget, direkt eller av någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, för att fördelas bland de anställda i bolaget eller ett detta närstående bolag. Sådana aktier skall fördelas inom 12 månader från förvärvet.
- en aktieägarminoritet, särskilt vid fusion, ändring av föremålet för bolagets verksamhet eller av bolagets form, byte av säte till utlandet eller införandet av begränsningar i rätten att överlåta aktier;
- e) aktier som förvärvas från en aktieägare på grund av bristande betalning av aktierna;
- f) aktier som förvärvas för att hålla minoritetsaktieägare i närstående bolag skadeslösa;
- g) helt betalda aktier som förvärvas vid en exekutiv aktion som äger rum för att infria en fordran som bolaget har mot en aktieägare;
- h) helt betalda aktier som har getts ut av ett förvaltningsbolag med fast kapital enligt artikel 15.4 andra stycket och som på placerarnas begäran förvärvas av detta bolag eller av ett detta närstående bolag. Artikel 15.4 a skall därvid tillämpas. Ett sådant förvärv får inte medföra att nettotillgångarna understiger det tecknade kapitalet ökat med de reserver som enligt lag inte får delas ut.
2. Aktier som har förvärvats enligt 1 b—g skall dock avyttras inom högst tre år, med mindre det nominella värdet eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet av de förvärvade aktierna inräknat de aktier som bolaget har förvärvat genom någon som handlat i eget namn men för bolagets räkning, inte överstiger tio procent av det tecknade kapitalet.

Artikel 20

1. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa artikel 19 på:
- a) aktier som förvärvas för att genomföra ett beslut om nedsättning av kapitalet eller i fall som avses i artikel 39;
- b) aktier som förvärvas som ett led i en allmän förmögenhetsövergång;
- c) helt betalda aktier som förvärvas utan vederlag eller som utgör inköpsprovision för banker och andra finansinstitut;
- d) aktier som förvärvas på grund av en lagstadgad skyldighet eller till följd av ett rättsligt avgörande till skydd för

3. Om aktierna inte avyttras inom den tid som anges i punkt 2 skall de förklaras ogiltiga. Lagstiftningen i en medlemsstat kan bestämma att ogiltigförklaringen skall åtföljas av en motsvarande nedsättning av det tecknade kapitalet. En sådan nedsättning skall föreskrivas i den mån förvärvet av de aktier som skall förklaras ogiltiga har medfört att nettotillgångarna kommit att understiga det belopp som anges i artikel 15.1 a.

Artikel 21

Aktier som har förvärvats i strid med artiklarna 19 och 20 skall avyttras inom ett år från förvärvet. Om de inte avyttras inom denna tid tillämpas artikel 20.3.

Artikel 22

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter ett aktiebolag att förvärva egna aktier, direkt eller genom någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, skall lagstiftningen för det fortsatta innehavet av aktierna alltid kräva att minst följande villkor iakttas:

- a) av de rättigheter som är knutna till aktier får rösträtt aldrig utövas för de egna aktierna;
- b) om dessa aktier tas upp som en tillgång i balansräkningen skall ett motsvarande belopp, som bolaget inte får förfoga över, tas upp som en reserv bland skulderna;

2. Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter ett bolag att förvärva egna aktier, direkt eller genom någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, skall lagstiftningen kräva att förvaltningsberättelsen innehåller minst följande uppgifter:

- a) skälen för de förvärv som har skett under räkenskapsåret;
- b) antal och nominellt värde eller, i avsaknad av sådant värde, bokfört parivärde beträffande de aktier som har förvärvats och avyttrats under räkenskapsåret samt den andel av det tecknade kapitalet som dessa aktier utgör;
- c) vid förvärv eller avyttring mot vederlag, uppgift om vederlaget för aktierna;
- d) antal och nominellt värde eller, i avsaknad av sådant värde, bokfört parivärde beträffande samtliga aktier som har förvärvats och som innehas av bolaget samt den andel av det tecknade kapitalet som dessa aktier utgör.

Artikel 23

1. Ett bolag får inte ge förskott, lämna lån eller ställa säkerhet i syfte att tredje man skall förvärva aktier i bolaget.

2. Punkt 1 tillämpas inte på åtgärder som utgör led i en banks eller något annat finansinstituts löpande verksamhet eller som vidtas i syfte att aktier skall förvärvas av eller till förmån för de anställda i bolaget eller ett detta närstående bolag. Sådana åtgärder får dock inte leda till att nettotillgångarna understiger det belopp som anges i artikel 15.1 a.

3. Punkt 1 tillämpas inte på åtgärder som vidtas för att aktier skall förvärvas enligt artikel 20.1 h.

Artikel 24

1. Om ett bolag direkt eller genom någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning tar emot egna aktier som säkerhet, jämfälls detta med förvärv som avses i artiklarna 19 och 20.1 samt artiklarna 22 och 23.

2. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa punkt 1 på åtgärder i en banks eller något annat finansinstituts löpande verksamhet.

Artikel 25

1. Alla kapitalökningar skall beslutas av bolagsstämman. Ett sådant beslut, liksom genomförandet av kapitalökningen, skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

2. Bolagsordningen, stiftelseurkunden eller bolagsstämman, vilken senares beslut skall offentliggöras enligt punkt 1, får dock ge bemyndigande om att öka det tecknade kapitalet upp till ett högsta belopp som fastställs med hänsyn till eventuella lagregler om sådant högsta belopp. Inom ramen för det fastställda beloppet beslutar det bemyndigade bolagsorganet i förekommande fall om ökning av det tecknade kapitalet. Bemyndigandet gäller i högst fem år och kan förlängas av bolagsstämman en eller flera gånger med högst fem år varje gång.

3. Om det finns flera slag av aktier, skall bolagsstämmans beslut om kapitalökning enligt punkt 1 eller om bemyndigande att öka kapitalet enligt punkt 2 bli föremål för en särskild omröstning minst för varje kategori av aktieägare vilkas rätt berörs av beslutet.

4. Denna artikel tillämpas vid emission av alla värdepapper som kan bytas ut mot aktier eller som är förenade med teckningsrätt till aktier, men inte vid själva utbytet av värdepapparen eller vid utnyttjandet av teckningsrätten.

Artikel 26

Om aktier ges ut mot vederlag som ett led i ökningen av det tecknade kapitalet, skall de betalas med minst 25 procent av aktiernas nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, av

det bokförda parivärdet. Om en överkurs fastställs, skall denna betalas helt.

Artikel 27

1. Om aktier ges ut mot apportegendom som ett led i ökningen av det tecknade kapitalet, skall aktierna vara helt betalda inom fem år från beslutet om ökning av det tecknade kapitalet.

2. Det vederlag som avses i punkt 1 skall innan kapitalökningen genomförs redovisas i ett utlåtande som utarbetas av en eller flera av bolaget oberoende sakkunniga som utses eller godkänns av en förvaltningsmyndighet eller en domstol. Beroende på varje medlemsstats lagstiftning får de sakkunniga vara fysiska eller juridiska personer eller bolag.

Artikel 10.2 och 3 skall tillämpas.

3. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa punkt 2, om ökningen av det tecknade kapitalet sker för att genomföra en fusion eller ett offentligt erbjudande om köp eller byte och i syfte att ersätta aktieägarna i ett bolag som upplöses genom fusionen eller är föremål för det offentliga erbjudandet om köp eller byte.

4. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa punkt 2 när alla aktier som emitteras som ett led i ökningen av det tecknade kapitalet ges ut mot apportegendom från ett eller flera bolag, om alla aktieägare i det bolag som tar emot apportegendomen har avstått från sakkunnigutlåtande samt villkoren i artikel 10.4 b—f är uppfyllda.

Artikel 28

Om en kapitalökning inte fulltecknas, skall kapitalet ökas med det tecknade beloppet endast om emissionsvillkoren uttryckligen har föreskrivit det.

Artikel 29

1. Vid varje ökning av det tecknade kapitalet, som skall betalas med pengar, skall aktierna med företrädesrätt erbjudas

aktieägarna i förhållande till den andel av kapitalet som deras aktier representerar.

2. Medlemsstaterna

a) behöver inte tillämpa punkt 1 på aktier med en begränsad rätt till utdelning enligt artikel 15 och/eller vid utskiftning av bolagets förmögenhet i samband med likvidation; eller

b) får — om i ett bolag med aktier av olika slag i fråga om rösträtt eller rätt till utdelning enligt artikel 15 eller vid utskiftning i samband med likvidation, det tecknade kapitalet ökas genom att nya aktier av endast ett av dessa aktieslag ges ut — tillåta att ägarna till aktier av annat slag får utöva sin företrädesrätt att teckna nya aktier först efter ägarna till aktier av det slag som emissionen avser.

3. Erbjudandet om företrädesrätt och den tid inom vilken denna rätt får utnyttjas skall offentliggöras i den nationella tidning som har utsetts i överensstämmelse med direktiv 68/151/EEG. Lagstiftningen i en medlemsstat behöver dock inte föreskriva ett offentliggörande, om alla bolagets aktier är ställda till viss man. I sådant fall skall samtliga aktieägare underrättas skriftligen. Den tid inom vilken företrädesrätten skall utnyttjas får inte understiga 14 dagar från det att erbjudandet offentliggörs eller den skriftliga underrättelsen avsänds.

4. Företrädesrätten får inte begränsas eller upphävas i bolagsordningen eller stiftelseurkunden. Detta får däremot ske genom ett beslut av bolagsstämman. Direktionen eller styrelsen skall i så fall lämna bolagsstämman en skriftlig redogörelse som anger skälen för att begränsa eller upphäva företrädesrätten och grunderna för den föreslagna emissionskursen. Bolagsstämmans beslut skall fattas enligt bestämmelserna i artikel 40 om beslutförhet och majoritet. Beslutet skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

5. Lagstiftningen i en medlemsstat får bestämma att bolagsordningen, stiftelseurkunden eller bolagsstämman, den senare med iakttagande av bestämmelserna i punkt 4 angående beslutförhet, majoritet och offentliggörande, kan bemyndiga det bolagsorgan som begränsa eller upphäva företrädesrätten som

har rätt att besluta om ökning av aktiekapitalet inom gränserna för det "auktoriserade" kapitalet. Ett sådant bemyndigande får inte gälla för längre tid än ett bemyndigande enligt artikel 25.2.

6. Punkterna 1—5 tillämpas vid emission av alla värdepapper som kan bytas ut mot aktier eller som är förenade med teckningsrätt till aktier, men inte vid själva utbytet av värdepapperen eller vid utnyttjandet av teckningsrätten.

7. Företrädesrätten anses inte utesluten enligt punkt 4 eller 5, om aktierna på grund av beslutet om ökning av det tecknade kapitalet ges ut till banker eller andra finansinstitut för att dessa skall erbjuda aktierna till bolagets aktieägare enligt punkterna 1 och 3.

Artikel 30

Varje nedsättning av det tecknade kapitalet, med undantag för en sådan nedsättning som sker genom ett rättsligt avgörande, skall minst beslutas av bolagsstämman enligt bestämmelserna om beslutförhållande och majoritet i artikel 40, dock med förbehåll för bestämmelserna i artiklarna 36 och 37. Beslutet skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

Kallelsen till bolagsstämman skall minst ange syftet med nedsättningen och hur denna skall genomföras.

Artikel 31

Om det finns flera slag av aktier, skall bolagsstämmans beslut om nedsättning av det tecknade kapitalet bli föremål för en särskild omröstning minst för varje kategori av aktieägare vilkas rätt berörs av beslutet.

Artikel 32

1. Om det tecknade kapitalet sätts ned har åtminstone de borgenärer, vilkas fordringar har uppkommit före offentliggörandet av beslutet om nedsättningen, rätt att minst få säkerhet för de fordringar som inte är förfälda till betalning vid offentliggörandet. Lagstiftningen i medlemsstaterna bestämmer under vilka förutsättningar denna rätt får utövas.

Lagstiftningen får utesluta rätten endast om en borgenär har tillfredsställande säkerhet eller sådan inte behövs med hänsyn till bolagets ställning.

2. Medlemsstaternas lagstiftning skall vidare minst föreskriva att nedsättningen inte gäller eller att någon utbetalning inte får ske till förmån för aktieägarna, förrän borgenärerna har fått gottgörelse eller en domstol har beslutat att deras framställning därom inte behöver efterkommas.

3. Denna artikel tillämpas även när nedsättningen av det tecknade kapitalet sker genom att bolaget helt eller delvis avstår från betalning av aktieägarnas insatser.

Artikel 33

1. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa artikel 32 vid en nedsättning av det tecknade kapitalet som sker för att täcka en inträffad förlust eller för att föra över vissa belopp till en reserv, om reserven därefter inte överstiger tio procent av det nedsatta tecknade kapitalet. Utom vid nedsättning av det tecknade kapitalet får denna reserv inte delas ut till aktieägarna; den får endast användas för att täcka en inträffad förlust eller för att öka det tecknade kapitalet genom överföring av reserver, i den mån medlemsstaterna tillåter en sådan åtgärd.

2. I de fall som avses i punkt 1 skall medlemsstaternas lagstiftning minst föreskriva de åtgärder som behövs för att belopp som härrör från nedsättningen av det tecknade kapitalet inte skall kunna användas för utbetalningar till aktieägarna eller för att befria dessa från skyldigheten att betala sina insatser.

Artikel 34

Det tecknade kapitalet får inte sättas ned under det minimikapital som har fastställts i överensstämmelse med artikel 6. Medlemsstaterna får dock tillåta en sådan nedsättning, om de även föreskriver att beslutet om nedsättning får verkställas först sedan det tecknade kapitalet har ökat till minst det fastställda minimikapitalet.

Artikel 35

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter att det tecknade kapitalet helt eller delvis löses in utan att kapitalet sätts ned,

skall lagstiftningen minst kräva att följande villkor är uppfyllda:

- a) Om bolagsordningen eller stiftelseurkunden ger möjlighet till inlösen skall beslut om inlösen fattas av bolagsstämman, som minst skall iaktta de allmänna villkoren för beslutförhet och majoritet. Om bolagsordningen eller stiftelseurkunden inte ger möjlighet till inlösen skall beslut om inlösen fattas av bolagsstämman, som i så fall minst skall iaktta villkoren för beslutförhet och majoritet enligt artikel 40. Beslutet skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.
- b) Endast belopp som får delas ut enligt artikel 15.1 får användas för inlösen.
- c) De aktieägare som har fått sina aktier inlösta har kvar sina rättigheter i bolaget med undantag för rätten att återfå insatserna och rätten att delta i en första vinstutdelning avseende icke inlösta aktier.

Artikel 36

1. Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter bolagen att sätta ned det tecknade kapitalet genom att tvångsvis dra in aktier, skall lagstiftningen minst kräva att följande villkor är uppfyllda:
 - a) Tvångsindragningen skall föreskrivas eller tillåtas i bolagsordningen eller stiftelseurkunden innan teckning sker av de aktier som skall dras in.
 - b) I det fallet att tvångsindragningen endast tillåts i bolagsordningen eller stiftelseurkunden skall den beslutas av bolagsstämman, om inte samtliga berörda aktieägare har godkänt indragningen.
 - c) Det bolagsorgan som beslutar om tvångsindragningen skall bestämma villkor och sätt för denna, om inte det har skett redan i bolagsordningen eller stiftelseurkunden.
 - d) Artikel 32 tillämpas utom i fråga om helt betalda aktier som ställs till bolagets förfogande utan vederlag eller som dras in med utnyttjande av medel som får delas ut enligt artikel 15.1; i dessa fall skall ett belopp som motsvarar det nominella värdet eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet för samtliga indragna aktier föras över till en reserv. Utom vid ned-

sättning av det tecknade kapitalet får denna reserv inte delas ut till aktieägarna; den får endast användas för att täcka en inträffad förlust eller för att öka det tecknade kapitalet genom överföring av reserver, i den mån medlemsstaterna tillåter en sådan åtgärd.

- e) Beslutet om tvångsindragning skall offentliggöras enligt varje lands lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

2. Artikel 30 första stycket samt artiklarna 31, 33 och 40 tillämpas inte i de fall som avses i punkt 1.

Artikel 37

1. Om det tecknade kapitalet sätts ned genom indragning av aktier som bolaget har förvärvat direkt eller genom någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, skall bolagsstämman alltid besluta om indragningen.
2. Artikel 32 tillämpas utom i fråga om helt betalda aktier som har förvärvats utan vederlag eller med medel som får delas ut enligt artikel 15.1; i dessa fall skall ett belopp som motsvarar det nominella värdet eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet för samtliga indragna aktier föras över till en reserv. Utom vid nedsättning av det tecknade kapitalet får denna reserv inte delas ut till aktieägarna; den får endast användas för att täcka en inträffad förlust eller för att öka det tecknade kapitalet genom överföring av reserver, i den mån medlemsstaterna tillåter en sådan åtgärd.
3. Artiklarna 31, 33 och 40 tillämpas inte i de fall som avses i punkt 1.

Artikel 38

Om det finns flera slag av aktier skall i de fall som avses i artikel 35, artikel 36.1 b och artikel 37.1 bolagsstämmans beslut om inlösen av det tecknade kapitalet eller nedsättning av detta genom indragning av aktier bli föremål för en särskild omröstning minst för varje kategori av aktieägare vilkas rätt berörs av åtgärden.

Artikel 39

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter bolagen att ge ut aktier som kan återköpas, skall lagstiftningen för återköp av aktierna minst kräva att följande villkor är uppfyllda:

- a) återköpet skall tillåtas i bolagsordningen eller stiftelseurkunden innan teckning sker av de aktier som kan återköpas;
- b) aktierna skall vara helt betalda;
- c) villkoren och sättet för återköpet skall vara bestämda i bolagsordningen eller stiftelseurkunden;
- d) återköpet får endast ske med medel som kan delas ut enligt artikel 15.1 eller med intäkter från en nyemission som sker i och för återköpet;
- e) ett belopp som motsvarar det nominella värdet eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet av alla återköpta aktier skall föras över till en reserv som inte får delas ut till aktieägarna i annat fall än då det tecknade kapitalet sätts ned; denna reserv får endast användas för att öka det tecknade kapitalet genom överföring av reserver;
- f) punkt e tillämpas inte, om återköpet har skett med intäkter från en nyemission som har ägt rum i och för återköpet;
- g) om det har beslutats att en överkurs skall betalas till aktieägarna med anledning av återköpet, får överkursen endast erläggas med medel som får delas ut enligt artikel 15.1 eller med medel ur en reserv, annan än den som avses i e, som inte får delas ut till aktieägarna i annat fall än då det tecknade kapitalet sätts ned; denna reserv får endast användas för att öka det tecknade kapitalet genom överföring av reserver, för att täcka kostnader som avses i artikel 3 j eller emissionskostnader för aktier eller obligationer eller för att betala en överkurs till innehavare av aktier eller obligationer som skall återköpas;
- h) återköpet skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

Artikel 40

1. Medlemsstaternas lagstiftning skall föreskriva att de beslut som avses i artikel 29.4 och 5 samt artiklarna 30, 31, 35 och 38 skall kräva minst en majoritet som inte får understiga två tredjedelar av de röster som är förenade med de företrädda värdepapperen eller det företrädda tecknade kapitalet.

2. Medlemsstaternas lagstiftning får dock föreskriva att enkel majoritet av rösterna enligt punkt 1 är tillräcklig, om minst hälften av det tecknade kapitalet är företrätt.

Artikel 41

1. Medlemsstaterna får frångå artikel 9.1, artikel 19.1 a första ledet och b samt artiklarna 25, 26 och 29 i den mån det behövs för att bestämmelser skall kunna antas eller tillämpas som har till ändamål att underlätta för anställda och andra i den nationella lagstiftningen angivna personkategorier att få del i företagets kapital.

2. Medlemsstaterna får underlåta att tillämpa artikel 19.1 a första ledet samt artiklarna 30, 31 och 36—39 på bolag som bildas enligt särskild lagstiftning och som vid sidan av "kapitalaktier" ger ut "arbetsaktier" till förmån för de anställda som ett kollektiv, vilket på bolagsstämman företräds av fullmäktige med rösträtt.

Artikel 42

För att detta direktiv skall kunna genomföras måste medlemsstaternas lagstiftning behandla de aktieägare lika som befinner sig i samma ställning.

Artikel 43

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa detta direktiv inom två år efter dagen för anmälan. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa artikel 3 g, i, j och k på de bolag som redan finns när författningarna som avses i punkt 1 träder i kraft.

De får bestämma att övriga föreskrifter i detta direktiv skall tillämpas på dessa bolag först 18 månader efter ikraftträdandet.

Denna tidsfrist får dock vara tre år när det gäller artiklarna 6 och 9 samt fem år när det gäller "unregistered companies" i Storbritannien eller på Irland.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 44

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 13 december 1976.

På rådets vägnar

M. van der STOEL

Ordförande

RÅDETS TREDJE DIREKTIV

av den 9 oktober 1978

grundat på artikel 54.3 g i fördraget om fusioner av aktiebolag

(78/855/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 54.3 g i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande²,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³, och

med beaktande av följande:

Den samordning som föreskrivs i artikel 54.3 g och i Allmänna handlingsprogrammet för upphävande av begränsningar av etableringsfriheten⁴, inleddes med direktiv 68/151/EEG⁵.

Samordningen fortsatte såvitt avser bildande av aktiebolag (public limited liability companies) samt bevarande och ändring av dessas kapital med direktiv 77/91/EEG⁶ och såvitt avser årsboksutslut för vissa bolagsformer med direktiv 78/660/EEG⁷.

Skyddet för bolagsmännens och tredje mans intressen kräver att medlemsstaternas lagstiftning om fusion av aktiebolag

(public limited liability companies) samordnas och att bestämmelser om fusion införs i alla medlemsstaternas lagstiftning.

Vid denna samordning är det särskilt viktigt att aktieägarna i de fusionerande bolagen får en tillräcklig och så långt möjligt objektiv information samt att deras rättigheter skyddas på lämpligt sätt.

Bestämmelser om skydd för arbetstagares rättigheter vid överföring av företag, rörelser eller delar av rörelser finns för närvarande i direktiv 77/187/EEG⁸.

Borgenärerna, inräknat obligationshavare, och innehavarna av andra rättigheter i de fusionerande bolagen måste skyddas så att fusionen inte inverkar negativt på deras intressen.

Bestämmelserna om offentlighet i direktiv 68/151/EEG måste utsträckas till att gälla också fusion, så att tredje man får tillräcklig information.

För att hindra att de garantier som tillförsäkras aktieägarna och tredje man i samband med fusion kringgås, måste detta skydd utsträckas till att omfatta också vissa andra rättsliga förfaranden som i väsentliga avseenden liknar fusion.

¹ EGT nr C 89, 14.7.1970, s. 20.

² EGT nr C 129, 11.12.1972, s. 50; EGT nr C 95, 28.4.1975, s. 12.

³ EGT nr C 88, 6.9.1971, s. 18.

⁴ EGT nr 2, 15.1.1962, s. 36/62.

⁵ EGT nr L 65, 14.3.1968, s. 8.

⁶ EGT nr L 26, 31.1.1977, s. 1.

⁷ EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁸ EGT nr L 61, 5.3.1977, s. 26.

För att säkerställa rättssäkerheten i förhållandet mellan de berörda bolagen, mellan dessa och tredje man och mellan aktieägarna inbördes måste ogiltighetsfallen begränsas. Därvid måste föreskrivas, å ena sidan att fel vid fusionen såvitt möjligt skall avhjälpas och å andra sidan att ogiltighet endast får göras gällande inom en kort tidsfrist.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. De samordningsåtgärder som detta direktiv föreskriver skall vidtas i fråga om bestämmelser i medlemsstaternas lagar eller andra författningar om följande bolagsformer:

- I Tyskland:
die Aktiengesellschaft.
- I Belgien:
de naamloze vennootschap/la société anonyme.
- I Danmark:
aktieselskaber.
- I Frankrike:
la société anonyme.
- I Irland:
public companies limited by shares and public companies limited by guarantee having a share capital.
- I Italien:
la società per azioni.
- I Luxemburg:
la société anonyme.
- I Nederländerna:
de naamloze vennootschap.
- I Storbritannien:
public companies limited by shares and public companies limited by guarantee having a share capital.

2. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa detta direktiv på kooperativa företag som är organiserade i någon av de i punkt 1 angivna bolagsformerna. Om lagstiftningen i en medlemsstat utnyttjar denna möjlighet, skall den föreskriva att dessa bolag skall ta in orden "kooperativt företag" i samtliga de handlingar som nämns i artikel 4 i direktiv 68/151/EEG.

3. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa detta direktiv om ett eller flera av de bolag som förvärvas eller upplöses är försatt i konkurs eller är föremål för ackord eller liknande förfarande.

KAPITEL I

Regler om fusion genom att ett bolag förvärvat ett eller flera andra bolag och om fusion genom bildande av ett nytt bolag

Artikel 2

Medlemsstaterna skall i fråga om bolag som lyder under deras nationella lagstiftning utfärda regler om fusion som äger rum genom att ett bolag förvärvat ett eller flera andra bolag och om fusion som äger rum genom bildande av ett nytt bolag.

Artikel 3

1. I detta direktiv avses med "fusion genom förvärv" ett sådant förfarande varigenom ett eller flera bolag (överlåtande bolag) upplöses utan likvidation och i samband därmed överförs samtliga sina tillgångar och skulder till ett annat bolag (övertagande bolag), mot vederlag till aktieägarna i det eller de överlåtande bolagen i form av aktier i det övertagande bolaget och i förekommande fall kontant ersättning som inte får överstiga tio procent av dessa aktiers nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet.

2. Lagstiftningen i en medlemsstat får föreskriva att fusion genom förvärv får ske även om ett eller flera av de överlåtande bolagen har trätt i likvidation, under förutsättning att utskiftning av det överlåtande bolagets tillgångar till aktieägarna ännu inte har påbörjats.

Artikel 4

1. I detta direktiv avses med "fusion genom bildande av ett nytt bolag" ett sådant förfarande varigenom flera bolag (överlåtande bolag) upplöses utan likvidation och i samband därmed överförs samtliga sina tillgångar och skulder till ett bolag som de bildar, mot vederlag till aktieägarna i de överlåtande bolagen i form av aktier i det nya bolaget och i förekommande fall kontant ersättning som inte får överstiga tio procent av dessa aktiers nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, det bokförda parivärdet.

2. Lagstiftningen i en medlemsstat får föreskriva att fusion genom bildande av ett nytt bolag får ske även om ett eller flera av de överlåtande bolagen har trätt i likvidation, under förutsättning att utskiftning av det överlåtande bolagets tillgångar till aktieägarna ännu inte har påbörjats.

KAPITEL II

Fusion genom förvärv

Artikel 5

1. Förvaltnings- eller ledningsorganen i de fusionerande bolagen skall upprätta en skriftlig fusionsplan.
2. Fusionsplanen skall innehålla minst följande uppgifter:
 - a) de fusionerande bolagens form, namn och säte,
 - b) aktiemas utbytesförhållande och i förekommande fall storleken av den kontanta ersättningen,
 - c) de närmare villkoren för utlämnandet av aktier i det övertagande bolaget,
 - d) den tidpunkt från vilken sistnämnda aktier ger rätt till utdelning av vinst samt varje särskilt förhållande som berör denna rätt,
 - e) den tidpunkt från vilken det överlåtande bolagets åtgärder i bokföringshänseende skall anses företagna för det övertagande bolagets räkning,
 - f) de rättigheter som det övertagande bolaget tillförsäkrar innehavare av sådana aktier till vilka särskilda rättigheter är knutna och innehavare av andra värdepapper än aktier eller de åtgärder som föreslås till förmån för dessa personer,
 - g) varje särskild förmån som beviljas de sakkunniga som anges i artikel 10.1 och ledamöterna i de fusionerande bolagens förvaltnings-, lednings-, tillsyns- eller kontrollorgan.

Artikel 6

Fusionsplanen skall offentliggöras för vart och ett av de fusionerande bolagen enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG, minst en månad före dagen för den bolagsstämma som skall besluta om fusionsplanen.

Artikel 7

1. En fusion fordrar godkännande av minst bolagsstämman i varje fusionerande bolag. Medlemsstaternas lagstiftning skall föreskriva att detta beslut kräver minst två tredjedelar av de röster som är förenade med de företrädda aktierna eller det företrädda tecknade kapitalet.

Medlemsstaternas lagstiftning får dock föreskriva att enkel majoritet av rösterna enligt första stycket är tillräcklig, om minst hälften av det tecknade kapitalet är företrätt. Därutöver

tillämpas i förekommande fall reglerna om ändring i bolagsordningen.

2. Om det finns flera slag av aktier fordras för beslut om fusion en särskild omröstning minst för varje kategori av aktieägare vilkas rätt berörs av åtgärden.
3. Beslutet skall omfatta godkännandet av fusionsplanen och de eventuella ändringar i bolagsordningen som behövs för att genomföra planen.

Artikel 8

Lagstiftningen i en medlemsstat behöver inte föreskriva att fusionen skall godkännas av bolagsstämman i det övertagande bolaget, om följande villkor är uppfyllda:

- a) det i artikel 6 föreskrivna offentliggörandet skall för det övertagande bolaget ske minst en månad före dagen för den bolagsstämma i det eller de överlåtande bolagen som skall besluta om fusionsplanen,
- b) alla aktieägare i det övertagande bolaget skall ha rätt att minst en månad före den i a nämnda dagen ta del av de i artikel 11.1 angivna handlingarna hos det övertagande bolaget där detta har sitt säte,
- c) en eller flera aktieägare i det övertagande bolaget med ett aktieinnehav som uppgår till en viss lägsta procent av det tecknade kapitalet skall ha rätt att fordra att en bolagsstämma i det övertagande bolaget sammankallas för att besluta om godkännande av fusionen. Det lägsta procenttalet får inte sättas högre än till fem procent. Medlemsstaterna får dock föreskriva att aktier utan rösträtt inte skall medtagas vid denna beräkning.

Artikel 9

Förvaltnings- eller ledningsorganen i vart och ett av de fusionerande bolagen skall upprätta en utförlig skriftlig redogörelse i vilken fusionsplanen och därvid särskilt utbytesförhållandet mellan aktierna förklaras och bedöms från rättslig och ekonomisk synpunkt.

Redogörelsen skall i förekommande fall även ange särskilda värderingssvårigheter.

Artikel 10

1. För vart och ett av de fusionerande bolagen skall en eller flera oberoende sakkunniga, som utses eller godkänns av en domstol eller en förvaltningsmyndighet, granska fusionsplanen och lämna en skriftlig redogörelse till aktieägarna. Lagstiftningen i en medlemsstat kan dock föreskriva att det får

förordnas en eller flera oberoende sakkunniga för alla de fusionerande bolagen, om förordnandet meddelas av en domstol eller en förvaltningsmyndighet på bolagens gemensamma begäran. Beroende på varje medlemsstats lagstiftning kan de sakkunniga vara fysiska eller juridiska personer eller bolag.

2. I den i punkt 1 nämnda redogörelsen skall de sakkunniga under alla förhållanden ange huruvida enligt deras uppfattning utbytesförhållandet är rimligt och sakligt grundat. Redogörelsen skall minst ange:

- a) enligt vilken eller vilka metoder som det föreslagna utbytesförhållandet har bestämts,
- b) huruvida denna eller dessa metoder är lämpliga i det aktuella fallet och vilka värden som var och en av metoderna leder till; ett uttalande måste också göras om vilken relativ betydelse som tillmättes de olika metoderna då värdena fastställdes.

Redogörelsen skall i förekommande fall även ange särskilda värderingssvårigheter.

3. Varje sakkunnig skall ha rätt att hos de fusionerande bolagen få tillgång till alla upplysningar och handlingar som hör till saken samt att utföra alla undersökningar som behövs.

Artikel 11

1. Minst en månad före dagen för den bolagsstämma som skall besluta om fusionsplanen skall alla aktieägare ha rätt att hos bolaget där detta har sitt säte ta del av minst följande handlingar:

- a) fusionsplanen,
- b) de fusionerande bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren,
- c) en särskild redovisning som skall avslutas tidigast den första dagen i den tredje månaden före den tidpunkt då fusionsplanen upprättades, om det senaste årsbokslutet avser ett räkenskapsår som avslutades mer än sex månader före sistnämnda tidpunkt,
- d) de redogörelser av de fusionerande bolagens förvaltnings- eller ledningsorgan som nämns i artikel 9,
- e) de i artikel 10 nämnda redogörelserna.

2. Den i punkt 1 c nämnda särskilda redovisningen skall utarbetas enligt samma metoder och med begagnande av samma uppställning som det senaste årsbokslutet.

Lagstiftningen i en medlemsstat får dock föreskriva:

- a) att någon ny fysisk inventering inte behöver genomföras,
- b) att de värden som har åsatts i den senaste balansräk-

ningen endast behöver ändras så att de återspeglar affärshändelserna; hänsyn skall dock tas till

- avskrivningar och avsättningar för den mellanliggande tiden,
- sådana väsentliga ändringar av faktiska värden som inte framgår av bokföringen.

3. Varje aktieägare skall ha rätt att på begäran och kostnadsfritt få kopior av samtliga eller, om så önskas, vissa av de i punkt 1 nämnda handlingarna.

Artikel 12

Skyddet för de anställdas rättigheter i varje fusionerande bolag skall regleras enligt direktiv 77/187/EEG.

Artikel 13

1. Lagstiftningen i medlemsstaterna skall på ett betryggande sätt skydda rättigheterna för de borgenärer i de fusionerande bolagen vilka har fordringar som uppkommit före offentliggörandet av fusionsplanen och som inte var förfallna till betalning vid offentliggörandet.

2. I detta syfte skall lagstiftningen i medlemsstaterna minst föreskriva att dessa borgenärer har rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har sådan säkerhet.

3. Skyddet får vara olika för borgenärerna i det övertagande och det överlåtande bolaget.

Artikel 14

Med förbehåll för bestämmelser om ett gemensamt utövande av obligationshavarnas rättigheter i de fusionerande bolagen skall artikel 13 tillämpas på obligationshavarna, om inte dessa vid ett sammanträde — förutsatt att sådana sammanträden regleras i den nationella lagstiftningen — eller individuellt har godkänt fusionen.

Artikel 15

Innehavare av sådana andra värdepapper än aktier till vilka särskilda rättigheter är knutna skall i det övertagande bolaget ha minst samma rättigheter som i det överlåtande bolaget, om inte innehavarna av värdepapparen vid ett sammanträde — förutsatt att sådana sammanträden regleras i den nationella lagstiftningen — eller individuellt har godkänt en ändring av rättigheterna eller om inte innehavarna av värdepapparen har rätt att få dessa återköpta av det övertagande bolaget.

Artikel 16

1. Om lagstiftningen i en medlemsstat inte föreskriver någon förebyggande rättslig eller administrativ kontroll av att en fusion är lagenlig eller om denna kontroll inte omfattar alla för fusionen föreskrivna handlingar, skall protokollet från de bolagsstämmor som beslutar om fusionen och i förekommande fall det efter dessa bolagsstämmor följande fusionsavtalet upprättas i form av officiellt bestyrkta handlingar. Om fusionen inte skall godkännas av bolagsstämmor i alla de fusionerande bolagen, skall fusionsplanen upprättas i form av en officiellt bestyrkt handling.

2. Den notarie eller myndighet som är behörig att upprätta och officiellt bestyrka handlingarna skall granska och bestyrka, dels förekomsten av och lagenligheten hos alla de rättshandlingar och formaliteter som åligger det bolag för vilket notarien eller myndigheten handlar, dels förekomsten av och lagenligheten hos fusionsplanen.

Artikel 17

Lagstiftningen i medlemsstaterna skall ange den tidpunkt då fusionen blir gällande.

Artikel 18

1. En fusion skall för vart och ett av de fusionerande bolagen offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

2. Det övertagande bolaget kan själv vidta de formaliteter angående offentliggörandet som hänför sig till det eller de överlåtande bolagen.

Artikel 19

1. En fusion skall i kraft av själva lagstiftningen ha följande rättsverkningar, vilka skall inträda samtidigt:

- a) både i förhållandet mellan det överlåtande och det övertagande bolaget och i förhållandet till tredje man övergår det överlåtande bolagets samtliga tillgångar och skulder till det övertagande bolaget,
 - b) aktieägarna i det överlåtande bolaget blir aktieägare i det övertagande bolaget,
 - c) det överlåtande bolaget upphör.
2. Aktier i det överlåtande bolaget får inte bytas ut mot aktier i det övertagande bolaget, om aktierna i det överlåtande bolaget innehåller antingen
- a) av det övertagande bolaget själv eller av någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, eller

- b) av det överlåtande bolaget själv eller av någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning.

3. Vad nu sagts skall inte inkräkta på den lagstiftning i medlemsstaterna som föreskriver särskilda formaliteter för att överföringen av vissa tillgångar, rättigheter och förpliktelser från det överlåtande bolaget skall gälla mot tredje man. Det övertagande bolaget får själv verkställa dessa formaliteter; lagstiftningen i medlemsstaterna kan dock tillåta att det överlåtande bolaget fortsätter att verkställa formaliteterna under en begränsad tid som, utom i undantagsfall, inte får vara längre än sex månader räknat från den tidpunkt då fusionen blir gällande.

Artikel 20

Lagstiftningen i medlemsstaterna skall minst innehålla regler om det civilrättsliga ansvar som ledamöterna i det överlåtande bolagets förvaltnings- eller ledningsorgan skall ha mot bolagets aktieägare på grund av oförsvarligt förfarande av ledamöterna i dessa organ vid förberedelsen och genomförandet av fusionen.

Artikel 21

Lagstiftningen i medlemsstaterna skall minst innehålla regler om det civilrättsliga ansvar som de sakkunniga, vilka ansvarar för upprättandet i det överlåtande bolaget av den i artikel 10.1 angivna redogörelsen, skall ha mot aktieägarna i detta bolag på grund av oförsvarligt förfarande av de sakkunniga då de utförde sitt uppdrag.

Artikel 22

1. Lagstiftningen i medlemsstaterna får endast innehålla sådana regler om ogiltighet av en fusion som uppfyller följande villkor:

- a) ogiltigheten skall beslutas av domstol,
- b) en fusion som har blivit gällande enligt artikel 17 får förklaras ogiltig endast om det inte har förekommit någon rättslig eller administrativ kontroll av fusionens lagenlighet eller officiellt bestyrkta handlingar inte har upprättats eller om det visas att bolagsstämmans beslut är ogiltigt eller kan förklaras ogiltigt enligt nationell rätt,
- c) talan om ogiltighetsförklaring får inte väckas om det har förflutit mer än sex månader från det att fusionen kom att gälla mot den som åberopar ogiltigheten eller om bristen har avhjälpts,

- d) om det är möjligt att avhjälpa den brist, på grund av vilken fusionen kan förklaras ogiltig, skall domstolen ge bolagen i fråga tillfälle att inom viss tid göra detta,
- e) ett rättsligt avgörande varigenom en fusion förklaras ogiltig skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG,
- f) om en medlemsstats lagstiftning medger att tredje man överklagar avgörandet, får detta ske senast sex månader efter det att avgörandet offentliggjorts i överensstämmelse med direktiv 68/151/EEG,
- g) ett avgörande varigenom en fusion förklaras ogiltig skall inte i och för sig inkräkta på giltigheten av de förpliktelser som har uppkommit för eller gentemot det övertagande bolaget innan avgörandet blev offentligt tillgängligt men efter den i artikel 17 angivna tidpunkten,
- h) de bolag som har ingått i fusionen skall ansvara solidariskt för de förpliktelser som åligger ett övertagande bolag som avses i g.

2. Med avvikelser från punkt 1 a får lagstiftningen i en medlemsstat även föreskriva att en administrativ myndighet kan besluta om en fusions ogiltighet, om ett sådant avgörande kan överklagas till domstol. Bestämmelserna i b, d, e, f, g och h skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om den administrativa myndigheten. Ogiltighetsförfarandet får inte inledas senare än sex månader efter den i artikel 17 angivna tidpunkten.

3. Vad nu sagts inkräktar inte på medlemsstaternas lagstiftning om ogiltighetsförklaring av en fusion med anledning av annan kontroll än den förebyggande rättsliga eller administrativa kontrollen av fusionens lagenlighet.

KAPITEL III

Fusion genom bildande av ett nytt bolag

Artikel 23

1. Artikel 5, 6 och 7 samt 9-22 skall tillämpas vid fusion genom bildande av ett nytt bolag, dock med förbehåll för bestämmelserna i artikel 11 och 12 i direktiv 68/151/EEG. Därvid skall med "fusionerande bolag" och "överlåtande bolag" avses de bolag som skall upplösas och med "övertagande bolag" det nya bolaget.

2. Artikel 5.2 a skall tillämpas också på det nya bolaget.
3. Fusionsplanen och, om de är intagna i en särskild handling, det nya bolagets stiftelseurkund eller utkast till stiftelseurkund och bolagsordning eller utkast till bolagsordning måste godkännas av bolagsstämman i vart och ett av de bolag som skall upplösas.
4. Vid bildandet av det nya bolaget behöver medlemsstaterna inte tillämpa bestämmelserna i artikel 10 i direktiv 77/91/EEG om kontroll av tillskott i form av apportegendom.

KAPITEL IV

Ett bolags förvärv av ett annat bolag, i vilket det förra äger minst 90 procent av aktierna.

Artikel 24

Medlemsstaterna skall för de bolag som lyder under deras lagstiftning utfärda regler om ett förfarande varigenom ett eller flera bolag upplöses utan likvidation och överför samtliga sina tillgångar och skulder till ett annat bolag, vilket i de förstnämnda bolagen äger alla aktier samt övriga värdepapper som är förenade med rösträtt på bolagsstämman. På ett sådant förfarande skall bestämmelserna i kapitel II tillämpas med undantag för artikel 5.2 b, c och d, artikel 9 och 10, artikel 11.1 d och e, artikel 19.1 b samt artikel 20 och 21.

Artikel 25

Medlemsstaterna behöver inte tillämpa bestämmelserna i artikel 7 på det i artikel 24 angivna förfarandet, om minst följande villkor är uppfyllda:

- a) Det i artikel 6 föreskrivna offentliggörandet skall för vart och ett av de bolag som deltar i förfarandet äga rum minst en månad innan förfarandet blir gällande.
- b) Alla aktieägare i det övertagande bolaget har rätt att minst en månad innan förfarandet blir gällande, hos bolaget där detta har sitt säte ta del av de i artikel 11.1 a, b och c angivna handlingarna. Artikel 11.2 och 11.3 skall tillämpas.
- c) Artikel 8 c skall tillämpas.

Artikel 26

Medlemsstaterna får tillämpa artikel 24 och 25 på förfaranden

varigenom ett eller flera bolag upplöses utan likvidation och överför samtliga sina tillgångar och skulder till ett annat bolag, om alla i artikel 24 angivna aktier och värdepapper i det eller de överlåtande bolagen tillhör det övertagande bolaget och/eller någon som innehar aktierna och värdepapperen i eget namn men för det övertagande bolagets räkning.

Artikel 27

Sker en fusion genom att ett eller flera bolag övertas av ett annat bolag som i de förstnämnda bolagen äger minst 90 procent av, men inte alla, aktier och andra värdepapper som är förenade med rösträtt på bolagsstämman, behöver inte medlemsstaterna föreskriva att fusionen skall godkännas av bolagsstämman i det övertagande bolaget, om minst följande villkor är uppfyllda:

- a) det i artikel 6 föreskrivna offentliggörandet skall i fråga om det övertagande bolaget äga rum minst en månad före tidpunkten för den bolagsstämma i det eller de överlåtande bolagen som skall besluta om fusionen,
- b) alla aktieägare i det övertagande bolaget skall ha rätt att minst en månad före den i a angivna tidpunkten hos detta bolag där det har sitt säte ta del av de i artikel 11.1 a, b och c angivna handlingarna. Artikel 11.2 och 11.3 skall tillämpas,
- c) artikel 8 c skall tillämpas.

Artikel 28

Medlemsstaterna behöver inte tillämpa artikel 9-11 på en fusion som avses i artikel 27, om följande villkor är uppfyllda:

- a) minoritetsaktieägarna i det överlåtande bolaget skall ha rätt att få sina aktier inlösta av det övertagande bolaget,
- b) om de utövar denna rätt, skall de ha rätt till ett vederlag som motsvarar värdet av aktierna,
- c) om tvist uppkommer om vederlaget, skall det vara möjligt att få vederlaget bestämt av en domstol.

Artikel 29

Medlemsstaterna får tillämpa artikel 27 och 28 på förfaranden varigenom ett eller flera bolag upplöses utan likvidation och överför samtliga sina tillgångar och skulder till ett annat bolag,

om minst 90 procent, men inte alla, av de i artikel 27 avsedda aktierna och övriga värdepapperen i det eller de överlåtande bolagen tillhör det övertagande bolaget och/eller någon som innehar dessa aktier och värdepapper i eget namn men för det övertagande bolagets räkning.

KAPITEL V

Andra med fusion likställda förfaranden

Artikel 30

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter att den kontanta ersättningen vid ett i artikel 2 angivet förfarande överstiger tio procent, skall kapitel II och III samt artikel 27-29 tillämpas.

Artikel 31

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter ett i artikel 2, 24 eller 30 angivet förfarande utan att alla de överlåtande bolagen därvid upplöses, skall kapitel II, med undantag för artikel 19.1 c, samt kapitel III och IV tillämpas.

KAPITEL VI

Avslutande bestämmelser

Artikel 32

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa detta direktiv inom tre år efter dagen för anmälan. De skall genast underrätta kommissionen om detta.
2. En tidsfrist på fem år från ikraftsättandet av de i punkt 1 angivna bestämmelserna får dock föreskrivas när det gäller bestämmelsernas tillämpning på "unregistered companies" i Storbritannien och på Irland.
3. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa artikel 13, 14 och 15 på innehavare av sådana obligationer och andra värdepapper som kan bytas ut mot aktier, om emissionsvillkoren vid tidpunkten för ikraftträdandet av de i punkt 1 angivna bestämmelserna på förhand har reglerat innehavarnas ställning i händelse av en fusion.
4. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa detta direktiv på

fusioner och andra förfaranden som är likställda med fusioner, om en i nationell lagstiftning föreskriven åtgärd eller formalitet för att förbereda eller genomföra förfarandet redan har vidtagits vid den tidpunkt då de i punkt 1 angivna bestämmelserna träder i kraft.

Utfärdad i Luxemburg den 9 oktober 1978.

På rådets vägnar

H.-J. VOGEL

Ordförande

Artikel 33

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

RÅDETS TOLFTE DIREKTIV

av den 21 december 1989

på bolagsrättens område om enmansbolag med begränsat ansvar

(89/667/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 54 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

i samverkan med Europaparlamentet²,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³, och

med beaktande av följande:

Det är nödvändigt att samordna vissa skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i Romfördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga.

På detta område föreligger dels direktiv 68/151/EEG⁴ och 78/660/EEG⁵, senast ändrade genom Anslutningsakten för Spanien och Portugal, samt direktiv 83/349/EEG⁶, ändrat genom Anslutningsakten för Spanien och Portugal, vilka i fråga om offentlighet, giltigheten av bolagets förpliktelser, bolagets ogiltighet, årsbokslut och koncernbokslut gäller för alla bolag med kapitalandelar, dels direktiv 77/91/EEG⁷ och 78/855/EEG⁸, senast ändrade genom Anslutningsakten för Spanien och Portugal, samt direktiv 82/891/EEG⁹, vilka ifråga om bildande och kapital samt fusion och delning gäller endast för aktiebolag (public limited liability companies).

Genom sin resolution den 3 november 1986 godkände rådet handlingsprogrammet för mindre och medelstora företag¹⁰.

De reformer som de senaste åren har genomförts i vissa medlemsstaters nationella lagstiftning i syfte att möjliggöra enmansbolag med begränsat ansvar, har medfört olikheter i medlemsstaternas rättsordningar.

Det är viktigt att skapa ett rättsligt instrument som tillåter en begränsning av ensamföretagarens ansvar inom hela gemenskapen, dock med förbehåll för den lagstiftning i medlemsstaterna som i undantagsfall kräver att en sådan företagare skall ansvara för sitt företags förpliktelser.

Ett bolag med begränsat ansvar kan vara ett enmansbolag redan från bildandet eller kan bli det genom att alla andelarna samlas på en hand. I avvaktan på en samordning av den nationella lagstiftningen om grupper av företag får medlemsstaterna föreskriva vissa särskilda bestämmelser och påföljder för det fall då en fysisk person är ensam bolagsman i flera bolag eller då ett enmansbolag eller någon annan juridisk person är ensam bolagsman i ett bolag. Denna möjlighet har tillkommit enbart av hänsyn till de olikheter som för närvarande finns mellan vissa nationella rättsordningar. Medlemsstaterna får i detta syfte i särskilda fall begränsa möjligheten att bilda enmansbolag eller föreskriva obegränsat ansvar för en ensam bolagsman. Medlemsstaterna har frihet att föreskriva regler som syftar till att möta den risk som ett enmansbolag utgör till följd av det finns endast en bolagsman, särskilt när det gäller att tillse att det tecknade kapitalet betalas in.

Om alla andelar har samlats på en hand skall detta förhållande och den ende bolagsmannens identitet offentliggöras genom att föras in i ett offentligt register.

Beslut som fattas av en ensam bolagsman i hans egenskap av bolagsstämma skall ges skriftlig form.

Också avtal mellan en ensam bolagsman och det bolag som han företräder skall vara skriftliga, om inte avtalen avser löpande transaktioner på normala villkor.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De samordningsåtgärder som detta direktiv föreskriver skall vidtas i fråga om bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar om följande bolagsformer:

¹ EGT nr C 173, 2.7.1988, s. 10.

² EGT nr C 96, 17.4.1989, s. 92 och

EGT nr C 291, 20.11.1989, s. 53.

³ EGT nr C 318, 12.12.1988, s. 9.

⁴ EGT nr L 65, 14.3.1968, s. 8.

⁵ EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁶ EGT nr L 193, 18.7.1983, s. 1.

⁷ EGT nr L 26, 30.1.1977, s. 1.

⁸ EGT nr L 295, 20.10.1978, s. 36.

⁹ EGT nr L 378, 31.12.1982, s. 47.

¹⁰ EGT nr C 287, 14.11.1986, s. 1.

- *I Tyskland:*
Gesellschaft mit beschränkter Haftung.
- *I Belgien:*
Société privée à responsabilité limitée/de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.
- *I Danmark:*
Anpartsselskaber.
- *I Spanien:*
Sociedad de responsabilidad limitada.
- *I Frankrike:*
Société à responsabilité limitée.
- *I Grekland:*
Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.
- *I Irland:*
Private company limited by shares or by guarantee.
- *I Italien:*
Società a responsabilità limitata.
- *I Luxemburg:*
Société à responsabilité limitée.
- *I Nederländerna:*
Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.
- *I Portugal:*
Sociedade por quotas.
- *I Storbritannien:*
Private company limited by shares or by guarantee.

Artikel 2

1. Ett bolag kan ha en enda bolagsman redan vid bildandet eller få det genom att alla andelarna förenas på en hand (enmansbolag).
2. I avvaktan på en samordning av den nationella lagstiftningen om grupper av företag får medlemsstaterna föreskriva vissa särskilda bestämmelser eller påföljder, om
 - a) en fysisk person är ensam bolagsman i flera bolag, eller

- b) ett enmansbolag eller någon annan juridisk person är ensam bolagsman i ett bolag.

Artikel 3

När ett bolag blir enmansbolag genom att alla dess andelar förenas på en hand skall uppgift om det och om den ende bolagsmannens identitet antingen förvaras i akt eller föras in i register enligt artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 68/151/EEG, eller också föras in i ett offentligt tillgängligt register som bolaget själv för.

Artikel 4

1. Den ende bolagsmannen skall utöva de befogenheter som tillkommer bolagsstämman.
2. De beslut som den ende bolagsmannen fattar enligt punkt 1 skall föras in i protokoll eller ges skriftlig form.

Artikel 5

1. Avtal mellan den ende bolagsmannen och det bolag som han företräder skall föras in i protokoll eller ges skriftlig form.
2. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa punkt 1 när det gäller löpande transaktioner på normala villkor.

Artikel 6

Om en medlemsstat tillåter enmansbolag som avses i artikel 2.1 även då det är fråga om aktiebolag (public limited companies), skall detta direktiv tillämpas.

Artikel 7

Ger lagstiftningen i en medlemsstat ensamföretagare möjlighet att upprätta företag med ett ansvar som är begränsat till tillgångar som har anslagits till en bestämd verksamhet, behöver medlemsstaten inte tillåta enmansbolag, under förutsättning att sådana skyddsåtgärder föreskrivs i fråga om de förstnämnda företagen som är likvärdiga med dem som föreskrivs i detta direktiv eller i några andra gemenskapsregler som är tillämpliga på de bolag som avses i artikel 1.

Artikel 8

1. Medlemsstaterna skall före den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa detta direktiv. De skall underrätta kommissionen om detta.

2. I fråga om den 1 januari 1992 befintliga bolag får medlemsstaterna föreskriva att detta direktiv inte skall tillämpas förrän den 1 januari 1993.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 9

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 21 december 1989.

På rådets vägnar

E. CRESSON

Ordförande

Förteckning över remissinstanser vid beredningen av Finansdepartementets promemoria med utkast till lagrådsremiss om ändringar av den bolagsrättsliga lagstiftningen för bank- och försäkringsområdet med anledning av EES-avtalet

Efter remiss har yttrande över promemorian avgetts av Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Bankstödsnämnden, Finansinspektionen, Konkurrensverket, Svenska Bankföreningen, Stadshypotek AB, Finansbolagens förening, Landsorganisationen i Sverige (LO), Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Uppsala universitet, Juridiska fakultetsnämnden, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Bankkunders Riksförbund, Riksskatteverket, Sveriges Försäkringsförbund och Värdepapperscentralen VPC AB.

Svenska Fondhandlareföreningen har anslutit sig till de synpunkter som lämnats i Svenska Bankföreningens remissvar.

Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret, Industrins Finansförening, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF), Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Industriförbund, Kooperativa förbundet, Obligationsfrämjandet, Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR), Fondbolagens förening, Fristående Sparbankers Riksförbund, Svenska Skeppshypotekskassan, Sveriges allmänna hypoteksbank, Utländska Försäkringsbolags Förening, Svenska Försäkringsmäklares Förening, Svenska Livförsäkringsbolags Aktuarienämnd, Aktiefrämjandet, Svenska Revisorssamfundet (SRS) och Svenska Aktuarieföreningen har avstått från att lämna remissyttranden.

2.1 Förslag till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

Härigenom föreskrivs i fråga om bankrörelselagen (1987:617) dels att 2 kap. 8 §, 4 kap. 3 §, 6 kap. 1 § samt 8 kap. 2, 3, 5 och 8 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 6 kap. 6 § samt 8 kap. 3 a och 4 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 8 §¹

För att skydda fordran får en bank

1. på offentlig auktion, en svensk eller utländsk börs eller en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad eller vid exekutiv försäljning köpa egendom som är utmätt eller utgör säkerhet för fordringen, och

2. om det finns anledning att anta att banken annars skulle lida avsevärd förlust, som betalning för fordran överta egendom som utgör säkerhet för fordringen eller annan egendom.

Första stycket gäller inte egen aktie eller bevis om andel i eller tillskott till föreningsbank. I fråga om sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket sparbankslagen (1987:619).

Första stycket gäller inte egen aktie, *aktie i moderbolag* eller bevis om andel i eller tillskott till föreningsbank. I fråga om sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket sparbankslagen (1987:619).

I utbyte mot egendom som har köpts eller övertagits enligt första stycket får en bank förvärva aktier i ett bolag, som bildats för förvaltning av egendomen eller för fortsättande av en med denna driven verksamhet.

Har aktier förvärvats enligt första eller tredje stycket får banken, om uppenbar fara föreligger för att banken annars lider förlust, förvärva ytterligare aktier i samma bolag.

Har aktier förvärvats enligt första, tredje eller fjärde stycket får banken, om aktiebolaget överlåter sina tillgångar på ett annat aktiebolag, byta ut dessa aktier mot aktier i det andra aktiebolaget.

Den egendom som banken förvärvat enligt denna paragraf skall avyttras när det med hänsyn till marknadsförhållandena lämpligen kan ske. Egendomen skall dock avyttras senast när det kan äga rum utan förlust för banken. Banken skall årligen till Finansinspektionen avge en särskild redovisning av egendomen.

¹Senaste lydelse 1993:766.

4 kap.
3 §²

Minst en månad före ordinarie stämma, i en sparbank dock senast den 31 mars, skall årsredovisningshandlingarna för det förflutna räkenskapsåret lämnas till revisorerna.

När resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda, skall avskrifter av årsredovisningen och revisionsberättelsen sändas in till Finansinspektionen så snart det kan ske. För en lokal föreningsbank gäller dock en sådan skyldighet endast om inspektionen begär det.

Hos en *lokal föreningsbank* skall, senast en månad efter det att resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda, avskrifter av årsredovisning och revisionsberättelse hållas tillgängliga hos banken för alla som är intresserade.

På avskrift av årsredovisningen som sänds in till Finansinspektionen eller hålls tillgänglig enligt tredje stycket skall en styrelseledamot teckna bevis om att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts. Uppgift skall också lämnas om fastställledagen. Beviset skall även innehålla uppgift om stämmans beslut beträffande bankens vinst eller förlust.

Finansinspektionen kan förelägga en eller flera styrelseledamöter att fullgöra skyldigheten att till inspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar.

6 kap.
1 §

Ett *bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet *bank*, en *sparbanks* firma ordet *sparbank*, en *central föreningsbanks* firma orden *central föreningsbank* samt en *lokal föreningsbanks* firma ordet *föreningsbank*.

Ett *privat bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet *bank*. Den skall dessutom innehålla ordet *privat* eller *avslutas med förkortningen (priv)*. Även ett *publikt bankaktiebolags* firma skall innehålla ordet *bank*. Den skall dessutom innehålla ordet *publikt* eller *avslutas med förkortningen (pub)*. En *sparbanks* firma skall innehålla ordet *sparbank*, en *central föreningsbanks* firma orden *central föreningsbank* samt en *lokal föreningsbanks* firma ordet *föreningsbank*.

Firman skall registreras i bankregistret.

Om firman skall registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bankens stadgar.

6 §

Ett bankaktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen

²Senaste lydelse 1992:1613.

skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges.

Finansinspektionen kan förelägga en eller flera styrelseledamöter att fullgöra skyldigheten enligt första stycket.

8 kap.

2 §³

Finansinspektionen skall utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidning vad som införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 17 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 2 kap. 14 § sparbankslagen (1987:619) och 2 kap. 7 § föreningsbankslagen (1987:620) om dagen för kungörelse om rörelse öppnade,

2. 10 kap. 20 § bankaktiebolagslagen, 6 kap. 19 § sparbankslagen och 9 kap. 20 § föreningsbankslagen från tingsrätten om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats samt

3. 11 kap. 4 § bankaktiebolagslagen och 7 kap. 5 § sparbankslagen om fusionstillstånd.

3. 11 kap. 13 § bankaktiebolagslagen och 7 kap. 5 § sparbankslagen om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall endast ange ändringens art.

3 §

Det som har blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 § och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

Det som har blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §. *Vad som nu sagts gäller dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom att känna till det som kungjorts.*

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörande som avses i första stycket har skett, kan bolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i

³Senaste lydelse 1991:1768.

registret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i bankregistret, kan bolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som har införts i bankregistret.

3 a §

Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot i ett bankaktiebolag har förts in i bankregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

4 a §

Om styrelseledamot, särskild firma-tecknare eller annan ställföreträdare för ett bankaktiebolag har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Finansinspektionen avföra ställföreträdaren ur registret. Avregistreringen skall vid beslut om konkurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart. I övrigt skall avregistrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

5 §⁴

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta banken när inspektionen

1. nedsatt aktiekapitalet enligt 4 kap. 14 § andra stycket bankaktiebolagslagen (1987:618),

⁴Senaste lydelse 1992:1613.

2. förklarar beslut om nedsättning av aktiekapitalet förfallet enligt 6 kap. 7 § tredje stycket bankaktiebolagslagen,

3. förklarar fråga om fusion förfallen enligt 11 kap. 6 § tredje stycket bankaktiebolagslagen, 7 kap. 7 § tredje stycket sparbankslagen (1987:619) eller 10 kap. 5 § tredje stycket föreningsbankslagen (1987:620),

3. förklarar fråga om fusion förfallen enligt 11 kap. 17 § bankaktiebolagslagen, 7 kap. 7 § tredje stycket sparbankslagen (1987:619) eller 10 kap. 5 § tredje stycket föreningsbankslagen (1987:620),

4. förelagt vite enligt denna lag, eller

5. förklarar fråga om en sparbank eller en föreningsbanks ombildning till bankaktiebolag förfallen enligt 8 kap. 8 § sparbankslagen respektive 11 kap. 9 § föreningsbankslagen.

8 §⁵

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att anmälan avskrivits eller registrering har vägrats enligt 4 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett beslut av Finansinspektionen som avses i 5 § 1-3 och 5.

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att *en* anmälan avskrivits eller *en* registrering har vägrats enligt 4 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett *sådant* beslut av Finansinspektionen som avses i 4 a §, 4 kap. 14 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket och 11 kap. 17 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 7 kap. 7 § tredje stycket och 8 kap. 8 § sparbankslagen (1987:619) samt 10 kap. 5 § tredje stycket och 11 kap. 9 § föreningsbankslagen (1987:620).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft såvitt gäller 2 kap. 8 §, 4 kap. 3 §, 6 kap. 1 §, 8 kap. 2, 3, 3 a, 4 a, 5 och 8 §§ den 1 januari 1995 och såvitt gäller 6 kap. 6 § den 1 juli 1995.

⁵Lydelse enligt prop. 1994/95:27.

2.2 Förslag till lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs i fråga om bankaktiebolagslagen (1987:618)¹

dels att nuvarande 1 kap. 3 § skall betecknas 1 kap. 6 §,

dels att 2 kap. 2, 6, 7, 9 och 12 §§, 3 kap. 1 och 14 §§, 4 kap. 2, 3, 5, 13, 15, 16 och 19 §§, 5 kap. 2, 8, 9 och 18 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§, 7 kap. 17 §, 8 kap. 12 §, 9 kap. 5 § samt 11 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas elva nya paragrafer, 1 kap. 3, 4 och 5 §§, 2 kap. 12 a, 12 b och 12 c §§, 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§, 9 kap. 7 § samt närmast före 11 kap. 18 och 25 §§ två nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 11 kap. 26 § skall införas rubriken "Inlösen av aktier i dotterbolag",

dels att det i lagen skall införas två nya kapitler, 12 kap. och 13 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Bankaktiebolag är privat bankaktiebolag eller publikt bankaktiebolag. Denna lag gäller för samtliga bankaktiebolag, om inte annat föreskrivs.

4 §

Ett bankaktiebolags aktiekapital skall bestämmas med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den planerade rörelsen. Är aktiekapitalet fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

Bankaktiebolaget skall när rörelsen påbörjas ha ett bundet eget kapital som vid tidpunkten för beslut om otkroj motsvarar minst fem miljoner ecu. I 4 kap. 7 § bankrörelselagen (1987:617) finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

¹Senaste lydelse av
11 kap. 12 § 1989:833
11 kap. 13 § 1989:833
11 kap. 14 § 1989:833.

5 §

Ett privat bankaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering söka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldebrev eller optionsbevis.

Ett bolag eller en aktieägare som avses i första stycket får inte heller på annat sätt söka sprida i första stycket angivna värdepapper genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva värdepappren. Detta gäller dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat bankaktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

2 kap.

2 §²

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen.

Betalningen för en aktie får inte understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (det nominella beloppet). Aktierna skall betalas med pengar.

Om bildandet av bankaktiebolaget utgör ett led i en ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620), får aktier tecknas mot betalning även med annan egendom (apport). Värdet på egendomen får inte sättas högre än det verkliga värdet för bankaktiebolaget.

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen. *Därvid skall iakttas att betalningen för en aktie inte får understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (nominella beloppet). Om en aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller med rätt eller plikt för bolaget att överta egendom mot annat vederlag än aktier (apport), får värdet på apportegendomen inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Endast sådan egendom som är eller som kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom. Med apportegendom får inte jämsättas åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.*

²Senaste lydelse 1992:1060.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en annan banks rörelse, krävs dock regeringens eller Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617).

Tecknas aktie med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

6 §³

Sedan oktroj har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *teckningslista* som skall innehålla uppgifter om

Sedan oktroj har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad *stiftelseurkund* som skall innehålla uppgift om

1. det belopp som skall betalas för varje aktie,
2. tiden för aktiernas betalning, samt
3. sättet och tiden för kallelse till den konstituerande stämman, om sådan kallelse skall ske enligt 10 §.

I stiftelseurkunden skall anges bestämmelse om apport eller att aktie på annat sätt skall kunna tecknas med villkor. I stiftelseurkunden skall också anges bestämmelse om att bankaktiebolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande. Av stiftelseurkunden skall också framgå om någon på annat sätt skall få särskild rättighet eller förmån av bolaget.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värde på apportegendom och av bestämmelse enligt andra stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen,
2. det värde till vilket apportegendomen beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för egendomen,
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

³Senaste lydelse 1990:1307.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i andra stycket, skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift därav eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden. Tillskjuts eller övertas rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej upprättats för rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om andra-fjärde styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den utan verkan mot bolaget.

Till *teckningslistan* skall fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

Till *stiftelseurkunden* skall fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

7 §⁴

Teckning av aktier skall ske på den *teckningslista* som avses i 6 § eller på annan sådan lista, innehållande samma uppgifter och åtföljd av samma handlingar.

Teckning av aktier skall ske på *stiftelseurkunden* eller på *teckningslista* som innehåller avskrift av *stiftelseurkunden*.

Har aktier tecknats på annat sätt kan teckningen inte göras gällande av bankaktiebolaget, om tecknaren anmäler felet hos Finansinspektionen före bolagets registrering.

Har aktier tecknats med villkor, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos Finansinspektionen före bolagets registrering, är dock aktietecknaren bunden av teckningen fastän han inte kan åberopa villkoret.

9 §

Stiftarna avgör om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i *teck-*

Stiftarna avgör om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i *stiftelse-*

⁴Senaste lydelse 1992:554.

ningslistan tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom. *urkunden* tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Om aktier inte har tilldelats en aktietecknare enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål meddela honom detta.

12 §⁵

Ett bankaktiebolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att oktroj har beviljats.

För registrering krävs

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för de aktier som enligt 14 § har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (bolagets aktiekapital) svarar mot aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt bolagsordningen,

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda, och

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett samt att bankaktiebolaget har ett så stort bundet eget kapital som föreskrivs i 1 kap. 2 § tredje stycket.

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett, *att all apportegendom är tillförd bolaget* samt att bankaktiebolaget har ett så stort bundet eget kapital som föreskrivs i 1 kap. 4 § andra stycket. *Av revisorns yttrande skall framgå att apportegendomen i stiftelseurkunden inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.*

Genom registreringen fastställs bolagets aktiekapital till belopp som anges i andra stycket 1. De aktier som enligt 14 § har förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan blir därvid ogiltiga.

Frågan om bolagets bildande har fallit, om anmälan för registrering inte skett inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av de

Frågan om bolagets bildande har fallit, om anmälan för registrering inte skett inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av de

⁵Senaste lydelse 1992:1611.

belopp som har betalats in på de tecknade aktierna jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 16 § första stycket tredje meningen.

belopp som har betalats in på de tecknade aktierna jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 16 § första stycket tredje meningen. *Detsamma gäller i fråga om apportegendom.*

12 a §

Träffar bankaktiebolaget inom två år från registreringen avtal med en stiftare eller en aktieägare som innebär att bolaget förvärvar egendom mot ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 2 kap. 6 § tredje och fjärde styckena tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall avge yttrande över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 12 § andra stycket 3.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

12 b §

Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 12 a § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 12 a § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

12 c §

Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 12 a §.

3 kap.

1 §

Alla aktier har lika rätt i bankaktiebolaget, om inte något annat följer av denna paragraf.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen,
2. antalet aktier av varje slag,
3. den företrädesrätt som tillkommer *skilda grupper av aktieägare* vid en ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap.

En föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst.

3. om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, den företrädesrätt som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

Beträffande kontantemission skall en föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier som de förut äger och, i den mån det inte kan ske, genom lottning.

Beträffande fondemission skall, om skillnaden mellan aktierna inte gäller rätten till andel i bolagets tillgångar och vinst, i en sådan föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen bestämmas att nya aktier av varje slag skall emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge företrädesrätt till nya aktier av samma slag i

Avser olikheten mellan aktieslagen aktiernas röstvärde, gäller att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av ett visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktier av annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

14 §⁶

Aktiebok skall på bankaktiebolagets huvudkontor hållas tillgänglig för alla. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas på bolagets huvudkontor och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla någon uppgift om de aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktiebok skall på bankaktiebolagets huvudkontor hållas tillgänglig för alla. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas på bolagets huvudkontor och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag *som har mer än en aktieägare* får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktieboken skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämman. Förs aktieboken med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före bolagsstämman hållas tillgänglig vid stämman.

I utskriften tas i alfabetisk ordning upp aktieägarna och de förvaltare som avses i 11 § första stycket.

4 kap.

2 §⁷

Vid nyemission får aktier tecknas mot betalning med pengar eller med annan egendom (apport). Betalningen för aktier får inte understiga det nominella beloppet. Skall aktie kunna tecknas med rätt eller

Bestämmelserna i 2 kap. 2 § äger motsvarande tillämpning vid nyemission. Vid fondemission får inte till aktiekapitalet överföras belopp som understiger summan av de nya aktiernas nominella belopp eller

⁶Senaste lydelse 1989:833.

⁷Senaste lydelse 1992:554.

skyldighet att betala aktierna med apportegendom, får värdet på denna egendom inte sättas högre än det verkliga värdet för bankaktiebolaget. Endast sådan egendom som är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom.

den sammanlagda höjningen av aktiernas nominella belopp.

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta. Utgörs apportegendomen av hela eller en inte obetydlig del av en annan banks rörelse, krävs dock regeringens eller Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617) för genomförande av nyemissionen.

Om aktier tecknas med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Vid fondemission får inte till aktiekapitalet föras över belopp som är lägre än summan av de nya aktiernas nominella belopp eller den sammanlagda höjningen av aktiernas nominella belopp.

3 §

Vid nyemission där de nya aktierna skall betalas med pengar (kontantemission) och vid fondemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger. Detta gäller endast om annat inte har föreskrivits i bolagsordningen enligt 3 kap. 1 § andra stycket 3 eller, vid kontantemission, har bestämts i emissionsbeslutet eller följer av villkor som enligt 5 kap. 4 § första stycket 8 har meddelats vid emission av skuldebrev.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

5 §⁸

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna minst under en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på

⁸Senaste lydelse 1992:554.

på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådant medgivande av Finansinspektionen och tillstånd av regeringen eller Finansinspektionen som avses i 2 § andra stycket samt sådana redogörelser av styrelsen och yttranden av revisorerna som avses i 7 §. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådant medgivande av Finansinspektionen och tillstånd av regeringen eller Finansinspektionen som avses i 2 § andra stycket samt sådana redogörelser av styrelsen och yttranden av revisorerna som avses i 7 §. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen *samt grunderna för emissionskursen* anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

13 §⁹

Beslut om nyemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har förfallit enligt 11 §. För registrering krävs att

1. full betalning enligt registret har erlagts för alla de aktier som ingår i det förut registrerade aktiekapitalet,
2. det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för de aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (ökningen av aktiekapitalet) uppgår till det belopp som avses i 11 § första meningen,
3. hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den registrerade kapitalökningen ingående aktierna har betalats in,

⁹Senaste lydelse 1992:554.

4. all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget och all kvittning enligt samma beslut är helt verkställd,

5. auktoriserad revisor intygar att 3 och 4 har iakttagits; intyget från revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas av en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett, samt

5. auktoriserad revisor intygar att 3 och 4 har iakttagits; intyget från revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas med en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett. *I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas; samt*

6. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfästs.

Genom registreringen fastställs ökningen av aktiekapitalet till det belopp som anges i första stycket 2.

Om anmälan för registrering av beslutet inte har gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller om Finansinspektionen genom lagakraft-ägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering, gäller vad som sägs i 11 §.

Aktiekapitalet är ökat när registrering har skett. De aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan blir därmed ogiltiga. De nya aktierna medför rätt till utdelning enligt vad som har bestämts om detta i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att en sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efter det år under vilket aktierna skall ha slutligt betalats.

15 §

Styrelsen kan besluta om nyemission och om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 § under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 6-14 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall bestämmelserna i tredje stycket iakttas.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 § är giltigt endast om det har biträtts av aktieägarnas med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Innan stämman godkänt emissionsbeslutet, får de nya aktierna inte föras in i aktieboken och beslutet inte anmälas för registrering enligt 13 §. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, är emissionsbeslutet förfallet. Vad som har betalats för tecknade aktier skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

16 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en nyemission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 §.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en nyemission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 3 §. *Bemyndigande att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Skall styrelsen kunna besluta om nyemission med de bestämmelser som avses i 7 § eller med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst till nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut om nyemission skall fattas. Bestämmelserna i 5 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 6-14 §§ gäller i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

19 §

När ett bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 20-26 §§. *Emissionsprospekt behöver dock inte upprättas om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas understiger en miljon kronor.*

När ett *publikt* bankaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 20-26 §§, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *uppgår till minst trehundrausen kronor.*

5 kap.

2 §

Vid emission av skuldebrev mot betalning i pengar har aktieägarna företrädesrätt att teckna sig för förvärv av skuldebrev som om emissionen gällde de aktier som kan komma att träda i stället för skuldebreven eller nytecknas på grund av optionsrätt.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har

biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

8 §

Styrelsen kan besluta om emission av skuldebrev och om avvikelse från aktieägares företrädesrätt under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 4-6 §§ och 7 § första stycket skall därvid gälla i tillämpliga delar.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 4 kap. 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 4 kap. 5 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägares företrädesrätt enligt 2 § första stycket är giltigt endast om det har biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

Emissionsbeslutet skall anmälas för registrering enligt 7 § tredje stycket när det har godkänts av stämman och teckningen av skuldebreven avslutats. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, är beslutet förfallet.

9 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en emission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 2 §.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om en emission som kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 2 §. Bemyndigande att avvika från bestämmelserna om aktieägares företrädesrätt är giltigt endast om det har biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

Skall skuldebrev kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller med andra villkor eller skall avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt kunna göras, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst till nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registreringen har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 4-7 §§ gäller i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

18 §

Bestämmelserna i 4 kap. 20-26 §§ om emissionsprospekt skall tillämpas när ett bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva sådana av bolaget utgivna skuldebrev, optionsbevis eller vinstandelsbevis som avses i detta kapitel. Emissionsprospekt behöver dock *inte* upprättas om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *understiger en miljon kronor*.

Bestämmelserna i 4 kap. 20-26 §§ om emissionsprospekt skall tillämpas *också* när ett *publikt* bankaktiebolag eller aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva sådana av bolaget utgivna skuldebrev, optionsbevis eller vinstandelsbevis som avses i detta kapitel. Emissionsprospekt behöver dock upprättas *endast* om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas *uppgår till minst trehundrausen kronor*.

6 kap.

1 §

Nedsättning av aktiekapitalet får ske för följande ändamål:

1. avsättning till *reservfonden* eller omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,

2. återbetalning till aktieägarna, eller

3. avsättning till *en fond som kan användas* enligt beslut av bolagsstämman.

1. avsättning till omedelbar täckning av förlust enligt fastställd balansräkning, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,

3. avsättning till *reservfond eller till fond att användas* enligt beslut av bolagsstämman.

Nedsättning av aktiekapitalet kan genomföras genom

1. inlösen eller sammanläggning av aktier,

2. indragning av aktier utan återbetalning, eller

3. minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns det bestämmelser i 4 kap. 14 § andra stycket.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns det bestämmelser i 4 kap. 14 § andra stycket. *Om nedsättning genom inlösen av aktier enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 8-8 b §§.*

2 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte annat följer av 8 §. Nedsättningsbeslutet får inte fattas förrän bankaktiebolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras, skall beslut om detta fattas först. Ett beslut om nedsättning får fattas innan ändringen stadfästs, om det sker under förutsättning att stadfästelse meddelas.

Nedsättning för de ändamål som anges i 1 § första stycket 2 eller 3 får beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen.

Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 4 kap. 5 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar. *Kallelsen till bolagsstämman skall alltid ange nedsättningsförslaget huvudsakliga innehåll.*

2 a §

Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt endast om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Vid bolagsstämmans beslut om nedsättning enligt 8 § gäller 8 kap. 12 §.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträttts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

6 §¹⁰

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bankaktiebolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet.

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bankaktiebolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet. *Om bankaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.*

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Till ansökningshandlingen skall fogas bevis om registreringen.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta Finansinspektionens yttrande om och i så fall i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på insättarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningshandlingen genast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill bestrida ansökningshandlingen att senast en viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta. I föreläggandet skall anges att den som inte gjort sådan anmälan anses ha medgivit ansökningshandlingen. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Kallelsen skall genast kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar.

Tillstånd skall meddelas, om ansökningshandlingen inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Att en insättare bestrider ansökningshandlingen utgör dock inte något hinder, om inspektionens yttrande ger grund för att meddela tillstånd.

Om en borgenär även är gäldenär i samma rättsförhållande, har han inte rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

Om en borgenärs anspråk avser en sådan fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag, skall han inte kallas av rätten och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

¹⁰Senaste lydelse 1992:554.

8 §

I ett bankaktiebolag, vars aktiekapital utan ändring av bolagsordningen kan bestämmas till ett lägre eller ett högre belopp, kan i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier, dock inte under minimikapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösningen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet förs in genom att bolagsordningen ändras, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen har registrerats. Har en fondemission ägt rum efter registreringen, får fondaktierna lösas in först när tre år har förflutit från registreringen av emissionen.

När det enligt förbehållet har blivit bestämt att vissa aktier skall lösas in, skall det genast anmälas för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registreringen har skett är aktiekapitalet nedsatt.

8 a §

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas även vid nedsättning enligt 8 §. Bestämmelserna gäller dock inte om

1. nedsättningen genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet beräknat på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och

2. ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden.

8 b §

I fall som anges i 8 a § andra meningen skall bolaget, när det enligt förbehåll i bolagsordningen har blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas och att ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppet skall avsättas till reservfonden, genast anmäla för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering har skett, är aktiekapitalet nedsatt.

9 §

Ett bankaktiebolag får inte teckna egen aktie.

Om ett bankaktiebolag har tecknat egen aktie, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte en stiftare eller en styrelseledamot som visar att han inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även i fråga om ett dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget.

10 §

Ett bankaktiebolag får inte förvärva eller som pant ta emot egna aktier. Ett dotterföretag får inte heller förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltiga.

Lämnas aktier som säkerhet för kredit och ingår som en mindre del bland dessa aktier även aktier i bankaktiebolaget eller, om detta är dotterbolag i en koncern, dess moderbolag, utgör första stycket inte hinder för bolaget att som pant ta emot även dessa aktier. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen utfärdar närmare föreskrifter om vilka begränsningar som i detta fall skall gälla.

Första stycket utgör inte hinder för ett bankaktiebolag att vid övertagande av aktiebolags rörelse i samband med fusion förvärva i rörelsen ingående aktier. Förvärvade aktier skall avyttras senast när en anmälan enligt 11 kap. 15 § har registrerats.

7 kap.

17 §

Har en ställföreträdare överskridit sin befogenhet när han företog en rättshandling för bolaget, gäller inte rättshandlingen mot bolaget, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

Om ställföreträdare som avses i 15 § har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag eller bankrörelselagen (1987:617) om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget.

Om ställföreträdare som avses i första stycket har överskridit sin befogenhet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget, om bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Detta gäller dock inte när styrelsen har överträtt föreskrift om bolagets verksamhetsföremål eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

8 kap.

12 §

Bolagsstämmans beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid val anses den vald som fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte annat beslutas av stämman innan valet förrättas.

Första stycket gäller inte om annat följer av denna lag, bankrörelselagen (1987:617) eller bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 13 och 14 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas villkor som går längre än som anges i dessa paragrafer.

Första stycket gäller inte om annat följer av denna lag, bankrörelselagen (1987:617) eller bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 4 kap. 3, 15 och 16 §§, 5 kap. 2, 8 och 9 §§, 6 kap. 2 a §, 8 kap. 13 och 14 §§, 11 kap. 11 § samt 12 kap. 1 och 2 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges där.

9 kap.

5 §

Skер utbetalning till aktieägare i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att utbetalningen erhållits intill dess

Skер utbetalning till aktieägare i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att utbetalningen erhållits intill dess

högre ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Detta gäller dock inte om mottagaren hade skäligen anledning att anta att utbetalningen utgjorde laglig vinstutdelning.*

högre ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. *Om utbetalningen har skett i form av vinstutdelning, är dock mottagaren återbäringskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller borde ha insett att utbetalningen stred mot denna lag.*

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

För den brist som uppkommer vid återbetalningen ansvarar enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617) de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

7 §

Ett bankaktiebolag får inte lämna lån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

11 kap.

1 §

Ett bankaktiebolag eller ett annat aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett bankaktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

2 §

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fu-

sionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 10 kap. 15 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 15 § har registrerats eller registrering enligt 23 § har skett.

3 §

Innehavarna av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

4 §

Styrelserna för överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall undertecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall för varje bolag anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,

3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,

4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,

6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen (1987:617), om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före fusionsplanens upprättande.

5 §

Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall innehålla förslag till bolagsordning och ange hur styrelse och revisorer skall väljas.

6 §

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter

att uppskatta värdet av egendomen
skall anmärkas.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bankaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande bankaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också

9 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det övertagande bankaktiebolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

10 §

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samliga aktier i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samliga bolag är privata bankaktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen har kungjorts.

Innan stämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samliga fusionerade bankaktiebolag är privata bankaktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare, som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fusionen förfallen.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

11 §

Bolagsstämmans beslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Om ett överlåtande bolag är ett publikt bankaktiebolag eller ett publikt aktiebolag och det övertagande bolaget är ett privat bankaktiebolag, är det överlåtande bolagets beslut om godkännande av fusionsplanen giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner planen, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och minst nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner planen.

12 §

Om bolagsstämman i ett överlåtande bolag godkänner en fusionsplan om kombination, skall stämman samtidigt, i den mån inte annat framgår av planen, välja styrelse och revisorer i det övertagande bankaktiebolaget.

13 §

När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen därjämte underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och oktroy enligt 2 kap. 3 §. Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Ansökan skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller om prövning av fusionen pågår enligt någon av dessa lagar, eller

2. det, vid kombination, inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller lagen om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får tillståndsfrågan dock förklaras vilande under högst sex månader.

Ansökan skall också avslås om de fusionerande bankaktiebolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättarnas och övriga fordringsägares intressen. Vid denna

prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bankaktiebolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

14 §

Om den rätt som tillkommer innehavaren av pensionsfordran finns bestämmelser i 23 § andra stycket lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

15 §

Styrelsen för det övertagande bankaktiebolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, valet av styrelse och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

16 §

När en anmälan enligt 15 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 5 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617) övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget. Är överlåtande bolag inte ett bankaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera anmälan.

Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 5 kap. 5 § bankrörelselagen. Om en sådan talan väcks, gäller 10 kap. 17 § i tillämpliga delar.

17 §

Om någon ansökan enligt 13 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan avslagits av regeringen, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen. Detsamma gäller om bolagen inte har gjort någon anmälan enligt 15 § inom föreskriven tid eller om Finansinspektionen genom lagakraftig ägande beslut har avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering.

Absorption av helägt dotterbolag

18 §

Om ett bankaktiebolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upprätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. den planerade tidpunkten för dotterbolagets upplösning,

3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavaren av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen.

Fusion genom absorption av dotterbolag får ske utan hinder av att det i dotterbolaget finns egendom som bankaktiebolaget inte får förvärva enligt bestämmelserna i 2 kap. 1-4 §§ bankrörelselagen (1987:617). Sådan egendom måste avyttras senast ett år från registreringen. Om särskilda skäl föreligger, kan Finansinspektionen förlänga denna frist.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att insättarna eller andra borgenärer i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

20 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) kungöras. Om inte planen kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

21 §

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 8 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617).

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

22 §

Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen.

I fråga om sådant ärende gäller bestämmelserna i 13-15 §§ i tillämpliga delar. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

23 §

När Finansinspektionen har registrerat beslut om tillstånd att verkställa fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst. Är dotterbolaget inte ett bankaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registereringsverket, som skall registrera tillståndet.

24 §

Om någon ansökan som avses i 22 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen.

25 §

Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i fall som avses i 8 kap. 16 § tredje stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit en talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bankaktiebolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bankaktiebolaget solidariskt.

26 §

[Jfr 10 §]

Om ett moderbolag självt eller tillsammans med ett eller flera dotterföretag äger mer än nio tiondelar av aktierna med mer än nio tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i ett dotterbolag, har moderbolaget rätt att av de övriga aktieägarna i dotterbolaget lösa in de återstående aktierna. Den som har aktier som kan lösas in har också rätt att få dessa inlösta av moderbolaget.

En tvist huruvida rätt eller skyldighet till inlösen föreligger eller om lösenbeloppet prövas av tre skiljemän. Om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapitel, gäller i fråga om skiljemännen och förfarandet inför dem i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i lagen (1929:145) om skiljemän. Bestämmelserna i 18 § andra stycket nämnda lag om den tid inom vilken skiljedomen skall meddelas gäller dock inte. Kostnaderna för skiljemannaförfarandet skall bäras av moderbolaget, om inte skiljemännen av särskilda skäl ålägger en annan aktieägare att helt eller delvis svara för dessa kostnader. Part som är missnöjd med skiljedomen har rätt att väcka talan vid domstol inom sextio dagar från det att han fick del av skiljedomen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Rätt domstol är tingsrätten i den ort där dotterbolagets styrelse har sitt säte.

Har moderbolaget förvärvat större delen av sina aktier i dotterbolaget på grund av att en vidare krets inbjudits att till moderbolaget överlåta

sådana aktier mot viss ersättning, skall lösenbeloppet motsvara ersättningen, om det inte finns särskilda skäl för annat.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

27 §

[Jfr 11 §]

Om ett moderbolag vill lösa in aktier i ett dotterbolag enligt 10 § men en överenskommelse om detta inte kan träffas, skall moderbolaget hos dotterbolagets styrelse skriftligen begära att tvisten hänskjuts till skiljemän. Moderbolaget skall samtidigt uppge sin skiljeman.

Görs en begäran enligt första stycket, skall dotterbolagets styrelse genast genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar och den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer anmoda de aktieägare, mot vilka lösningsanspråket riktas, att skriftligen uppge sin skiljeman till dotterbolaget senast två veckor från kungörelsen. Anmodan skall även genom brev sändas till varje sådan aktieägare, om hans postadress är känd för dotterbolaget.

Om inte samtliga aktieägare, vilkas namn är införda i aktieboken och mot vilka lösningsanspråket riktas, inom den föreskrivna tiden har uppgett en gemensam skiljeman, skall dotterbolagets styrelse begära hos rätten i den ort där styrelsen har sitt säte att god man förordnas. Denne skall hos samma rätt ansöka om förordnande av en sådan skiljeman och i tvisten bevaka de frånvarande aktieägarnas rätt.

Om ett moderbolag vill lösa in aktier i ett dotterbolag enligt 26 § men en överenskommelse om detta inte kan träffas, skall moderbolaget hos dotterbolagets styrelse skriftligen begära att tvisten hänskjuts till skiljemän. Moderbolaget skall samtidigt uppge sin skiljeman.

28 §

[Jfr 12 §]

Dotterbolagets aktieägare är skyldiga att till moderbolaget överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när fråga är om aktier i ett avstämningsbolag, att låta moderbolaget registreras som ägare till aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om en tvist om inlösen enligt 10 § prövas av skiljemän eller domstol och det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats att sådan rätt föreligger utan att lösenbeloppet samtidigt har fastställts. Skyldighet enligt vad nu sagts föreligger dock endast om moderbolaget ställer sådan säkerhet för kommande lösenbelopp jämte ränta som godkänns av skilje-

Dotterbolagets aktieägare är skyldiga att till moderbolaget överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när fråga är om aktier i ett avstämningsbolag, att låta moderbolaget registreras som ägare till aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om en tvist om inlösen enligt 26 § prövas av skiljemän eller domstol och det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats att sådan rätt föreligger utan att lösenbeloppet samtidigt har fastställts. Skyldighet enligt vad nu sagts föreligger dock endast om moderbolaget ställer sådan säkerhet för kommande lösenbelopp jämte ränta som godkänns av skilje-

männerna eller, om tvisten är anhängig vid domstol, av domstolen. mänerna eller, om tvisten är anhängig vid domstol, av domstolen.

Aktieägarna har rätt till skäligen ränta på lösenbeloppet för tiden från det att säkerhet har ställts till dess att lösenbeloppet förfaller till betalning.

29 §

[Jfr 13 §]

Om ett fastställt lösenbelopp har erbjudits en aktieägare utan att denne har överlämnat sina aktiebrev eller, i fråga om avstämningsbolag, låtit moderbolaget registreras som ägare, skall moderbolaget utan dröjsmål sätta ned lösenbeloppet enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet. Moderbolaget får inte göra förbehåll om rätt att återta det nedsatta beloppet.

30 §

[Jfr 14 §]

Moderbolaget är ägare till aktierna, om säkerhet har ställts enligt 12 § eller om nedsättning har skett enligt 13 §. Innan aktiebrev i ett dotterbolag som inte är avstämningsbolag har överlämnats till moderbolaget medför breven i sådana fall endast rätt för innehavaren att mot överlämnande av breven till moderbolaget eller länsstyrelsen få ut lösenbeloppet med ränta.

Moderbolaget är ägare till aktierna, om säkerhet har ställts enligt 28 § eller om nedsättning har skett enligt 29 §. Innan aktiebrev i ett dotterbolag som inte är avstämningsbolag har överlämnats till moderbolaget medför breven i sådana fall endast rätt för innehavaren att mot överlämnande av breven till moderbolaget eller länsstyrelsen få ut lösenbeloppet med ränta.

Om ett aktiebrev inte har överlämnats inom en månad från det moderbolaget blivit ägare till aktien, får det utfärdas ett nytt aktiebrev som är ställt till moderbolaget. Det nya aktiebrevet skall innehålla uppgift om att det ersätter det äldre brevet. Om det äldre brevet därefter överlämnas till moderbolaget, skall det lämnas vidare till dotterbolaget för att makuleras.

Aktier i avstämningsbolag skall i fall som avses i första stycket första meningen på begäran av moderbolaget registreras med detta som ägare enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827).

12 kap. Byte av bolagskategori

1 §

Ett beslut om att ett privat bankaktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på

stämman läggas fram uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 4 kap. 13 och 14 §§ bankrörelselagen (1987:617). Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen om publikt bankaktiebolags firma.

Ett privat bankaktiebolag skall anses ha blivit publikt när beslutet om övergång till publikt bankaktiebolag har blivit registrerat.

2 §

Ett beslut om att ett publikt bankaktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 8 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 6 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617) om privat bankaktiebolags firma.

Ett publikt bankaktiebolag skall anses ha blivit privat när beslutet om övergång till privat bankaktiebolag har blivit registrerat.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 12 a-12 c §§ tillämpas också när ett bankaktiebolag som har blivit publikt enligt 12 kap. 1 § inom två år från registreringen därav träffar avtal som avses i 2 kap. 12 a § första stycket.

1 §

*Den som uppsåtligen bryter mot
1 kap. 5 § döms till böter eller
fängelse i högst ett år.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Finansinspektionen får redan före ikraftträdandet registrera beslut om att ett bankaktiebolag från och med den 1 januari 1995 skall vara privat bankaktiebolag och ha för ett sådant bolag föreskriven firma. Sådana beslut får dock registreras endast om de har tillkommit i den ordning och uppfyller de villkor som anges i 12 kap. 2 § och 8 kap. 12 § andra stycket bankaktiebolagslagen samt i 6 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617) i paragrafernas nya lydelse.

Före ikraftträdandet får Finansinspektionen registrera beslut om att det i firman för ett bankaktiebolag, som inte har anmält beslut som avses i andra stycket för registrering, skall ingå ordet publikt eller förkortningen (pub). Därvid tillämpas 6 kap. 1 § bankrörelselagen i dess nya lydelse.

2. Alla bankaktiebolag som den 1 januari 1995 finns registrerade i bankregistret skall anses vara publika bankaktiebolag, om inte annat följer av andra stycket. Finansinspektionen skall till den registrerade firman i dessa bolag lägga förkortningen (pub), såvida inte ny firma redan har registrerats med stöd av punkten 1 tredje stycket.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte bankaktiebolag för vilka beslut om övergång till privat aktiebolag har registrerats före den 1 januari 1995.

3. I fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 3 kap. 1 § i sin äldre lydelse till utgången av juni 1996.

Om bolagsordningen för bolag som avses i första stycket efter utgången av juni 1996 strider mot 3 kap. 1 § i dess nya lydelse, får beslut om emission som tillkommit därefter och som står i strid med den nya lydelsen inte registreras.

4. I fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 4 kap. 2, 3, 5, 13, 15, 16 och 19 §§, 5 kap. 2, 8, 9 och 18 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§ samt 11 kap. i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995. Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ skall träda i kraft den 1 juli 1995.

5. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmbeslut som har fattats före ikraftträdandet samt vid talan mot sådant beslut gäller äldre bestämmelser, om inte annat följer av punkterna 7, 8 och 11.

6. Om styrelsen före utgången av juni 1995 har beslutat om nyemission enligt 4 kap. 15 eller 16 §§, emission av skuldebrev enligt 5 kap. 8 eller 9 §§ eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 §, gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

7. Bestämmelsen i 4 kap. 13 § i dess nya lydelse skall tillämpas på yttranden som ges in efter utgången av juni 1995 även också om det beslut som avses med registreringsansökan har fattats före nämnda tidpunkt.

8. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § femte stycket i dess nya lydelse skall tillämpas i ärende om rättens tillstånd att verkställa nedsättningsbeslut som har fattats före utgången av juni 1995, om ansökan har kommit in till rätten efter denna tidpunkt.

9. Om ett avtal om fusion före utgången av juni 1995 har godkänts enligt 11 kap. 1 eller 2 § i deras äldre lydelse, skall äldre bestämmelser tillämpas på fusionen. Detsamma gäller om aktiebolag före ikraftträdandet har träffat avtal om fusion enligt 11 kap. 9 § i dess äldre lydelse.

10. Bestämmelserna i 11 kap. 3 § skall inte tillämpas på värdepapper som har givits ut före ikraftträdandet, om det i emissionsbeslutet har angivits vilken rätt som skall tillkomma innehavaren av värdepapperet i händelse av fusion.

11. Har beslut i fall som avses i 11 kap. 25 § första stycket meddelats före utgången av juni 1995 får talan om upphävande av beslutet väckas senast före utgången av år 1995. Väcks inte talan inom denna tid är rätten till talan förlorad.

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713) dels att 1 kap. 6 §, 2 kap. 2, 7, 8, 10 och 13 §§, 3 kap. 1 och 13 §§, 4 kap. 2, 5, 7, 14, 16, 17 och 20 §§, 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§, 8 kap. 12 och 16 §§, 9 kap. 13 §, 12 kap. 10, 12 och 13 §§, 17 kap. 1 och 2 §§, 20 kap. 3, 4 och 7 §§ samt 21 kap. 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i lagen skall införas elva nya paragrafer, 1 kap. 11 §, 2 kap. 13 a, 13 b och 13 c §§, 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§, 17 kap. 5 §, 20 kap. 3 a och 4 a §§,

dels att det i lagen skall införas två nya kapitel, 15 a kap. och 18 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
6 §¹

I ett försäkringsaktiebolag svarar delägarna inte personligen för bolagets förpliktelser.

Försäkringaktiebolag är privat försäkringsaktiebolag eller publikt försäkringsaktiebolag. Denna lag gäller för samtliga försäkringsaktiebolag, om inte annat föreskrivs.

Är bolagets aktiekapital fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

11 §

Ett privat försäkringsaktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering söka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldebrev.

Ett bolag eller en aktieägare som avses i första stycket får inte heller på annat sätt söka sprida i första stycket angivna värdepapper genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva värdepapperen. Detta gäller dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

¹Senaste lydelse 1993:1304.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat försäkringsaktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller annan organiserad marknadsplats.

2 kap.

2 §

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen.

Betalningen för en aktie i försäkringsaktiebolag får inte understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (det nominella beloppet). Aktierna skall betalas med pengar.

Stiftarna anger villkoren för bolagsbildningen. *Därvid skall iaktas att betalningen för en aktie i försäkringsaktiebolag inte får understiga det belopp på vilket aktien skall lyda (nominella beloppet). Om en aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar eller med rätt eller plikt för försäkringsaktiebolaget att överta egendom mot annat vederlag än aktier (apport), får värdet på apportegendomen inte sättas högre än det verkliga värdet för bolaget. Endast sådan egendom som är eller som kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet kan utgöra apportegendom. Med apportegendom får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.*

Om aktie skall tecknas mot betalning med apportegendom, krävs Finansinspektionens medgivande för detta.

Tecknas aktie med villkor som strider mot första stycket, skall det nominella beloppet ändå betalas.

Stiftarna av ett ömsesidigt försäkringsbolag skall bestämma att ett visst antal försäkringar till minst ett visst sammanlagt belopp skall vara tecknade, innan bolaget får anses bildat. Hänsyn skall därvid tagas till arten av den planerade rörelsen och till garantikapitalets storlek.

7 §

Sedan koncession har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva

Sedan koncession har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva

under en dagtecknad *teckningslista* som skall innehålla uppgifter om

1. sättet och tiden för kallelse till *Teckningslistan* för ett försäkringsaktiebolag skall även innehålla uppgifter om

2. det belopp som skall betalas för varje aktie och
3. tiden för aktiernas betalning.

under en dagtecknad *stiftelseurkund* som skall innehålla uppgifter om

den konstituerande stämman.

Stiftelseurkunden för ett försäkringsaktiebolag skall även innehålla uppgifter om

I stiftelseurkunden skall anges bestämmelse om apport eller att aktie på annat sätt skall kunna tecknas med villkor. I stiftelseurkunden skall också anges bestämmelse om att försäkringsaktiebolaget skall ersätta kostnad för bolagets bildande. Av stiftelseurkunden skall också framgå om någon på annat sätt skall få särskild rättighet eller förmån av bolaget.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värde på apportegendom och av bestämmelse enligt tredje stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen
2. det värde till vilket apportegendomen beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas för egendomen,
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i tredje stycket skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift därav eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden. Tillskjuts eller övertas rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej upprättats för

rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om tredje-femte styckena inte iakttagits beträffande viss bestämmelse, är den utan verkan mot försäkringsaktiebolaget.

8 §²

Teckning av aktier eller för ömsesidiga försäkringsbolag teckning av försäkringar i bolaget skall ske på teckningslistan i original eller avskrift. Till teckningslistan skall fogas avskrifter av koncessionsbeslutet, bolagsordningen och de grunder som anges i 6 §.

Teckning av aktier eller för ömsesidiga försäkringsbolag teckning av försäkringar i bolaget skall ske på stiftelseurkunden eller på teckningslista som innehåller avskrift av stiftelseurkunden. Till stiftelseurkunden skall fogas avskrifter av koncessionsbeslutet, bolagsordningen och de grunder som anges i 6 §.

Har aktier eller försäkringar tecknats på annat sätt kan teckningen inte göras gällande av bolaget, om tecknaren anmäler felet hos Finansinspektionen före bolagets registrering.

Har aktier eller försäkringar tecknats med villkor, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos finansinspektionen före bolagets registrering, är dock tecknaren bunden fastän han inte kan åberopa villkoret.

10 §

I försäkringsaktiebolag avgör stiftarna om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i teckningslistan tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

I försäkringsaktiebolag avgör stiftarna om aktieteckningen skall godtas och hur många aktier som skall tilldelas tecknarna. Har en stiftare enligt uppgift i stiftelseurkunden tecknat ett visst antal aktier, skall minst detta antal tilldelas honom.

Om aktier inte har tilldelats en aktietecknare enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål meddela honom detta.

13 §³

Ett försäkringsbolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att koncession har beviljats.

För registrering av ett försäkringsaktiebolag krävs

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för de aktier som enligt 15 § har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (bolagets aktiekapital) svarar mot aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt bolagsordningen,

²Senaste lydelse 1991:1767.

³Senaste lydelse 1993:1304.

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda.

2. att de aktier som ingår i bolagets aktiekapital är helt betalda, och

3. att auktoriserad revisor skriftligen intygar att betalning enligt 2 har skett och att all apportegendom är tillförd bolaget. Av revisorns yttrande skall framgå att apportegendomen i stiftelseurkunden inte har åsatts högre värde än det verkliga värdet för försäkringsaktiebolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Genom registreringen fastställs bolagets aktiekapital till det belopp som anges i andra stycket 1. De aktier som enligt 15 § har förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan blir därvid ogiltiga.

För registrering av ett ömsesidigt försäkringsbolag, där garantikapital skall finnas, krävs

1. att minst hälften av garantikapitalet har betalats och

2. att garanterna har lämnat till bolaget ställda skriftliga förbindelser på de belopp som inte har betalats.

Om inte försäkringsbolaget anmäls för registrering inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom laga-kraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget, har frågan om bolagets bildande fallit. Styrelseledamöterna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna, eller som har erlagts på grund av garantiavtalet eller de tecknade försäkringarna. Till beloppen skall läggas uppkommen avkastning varjämte avdrag skall göras för kostnaderna på grund av åtgärder enligt 18 § första stycket tredje meningen.

Om inte försäkringsbolaget anmäls för registrering inom den tid som anges i första stycket eller om Finansinspektionen genom laga-kraftägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av bolaget, har frågan om bolagets bildande fallit. Styrelseledamöterna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats in på de tecknade aktierna, eller som har erlagts på grund av garantiavtalet eller de tecknade försäkringarna. Till beloppen skall läggas uppkommen avkastning varjämte avdrag skall göras för kostnaderna på grund av åtgärder enligt 18 § första stycket tredje meningen. *Detsamma gäller i fråga om apportegendom.*

13 a §

Träffar försäkringsaktiebolaget inom två år från registreringen avtal med en stiftare eller en aktieägare som innebär att bolaget förvärvar egendom mot ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 2 kap. 7 § fjärde och femte styckena tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall avge yttrande över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 13 § andra stycket 3.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

13 b §

Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 13 a § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 13 a § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

13 c §

Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 13 a §.

Alla aktier har lika rätt i bolaget, om inte något annat följer av denna paragraf.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen,
2. antalet aktier av varje slag,
3. den företrädesrätt som tillkommer skilda grupper av aktieägare vid en ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. En föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om *aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst.*

3. om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, den företrädesrätt som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet enligt 4 kap. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

Beträffande kontantemission skall en föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier som de förut äger och, i den mån det inte kan ske, genom lottning.

Beträffande fondemission skall, om skillnaden mellan aktierna inte gäller rätten till andel i bolagets tillgångar och vinst, i en sådan föreskrift som avses i andra stycket 3 sista meningen bestämmas att nya aktier av varje slag skall emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge företrädesrätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Avser olikheten mellan aktieslagen aktiernas röstvärde, gäller att ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktier av ett visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktier av annat slag. Om-

13 §⁴

Aktiebok skall på den ort där styrelsen har sitt säte hållas tillgänglig för alla. Förs aktiebok med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas hos bolaget på denna ort och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla någon uppgift om de aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktiebok skall på den ort där styrelsen har sitt säte hållas tillgänglig för alla. Förs aktiebok med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av aktieboken på begäran tillhandahållas hos bolaget på denna ort och, i fråga om avstämningsbolag, även hos värdepapperscentralen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Alla har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en sådan utskrift av aktieboken eller del av den. När det gäller avstämningsbolag *som har mer än en aktieägare* får dock en utskrift enligt detta stycke inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

Aktiebok skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämman. Förs aktieboken med maskin för automatisk databehandling eller på något annat liknande sätt, skall i stället en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före bolagsstämman hållas tillgänglig vid stämman.

I utskriften tas i alfabetisk ordning upp aktieägarna och de förvaltare som avses i 10 § andra stycket.

4 kap.

2 §⁵

Vid nyemission skall aktierna betalas med pengar (kontantemission).

Om försäkringsbolaget genom ökningen av aktiekapitalet avser att förvärva mer än hälften av aktierna i ett annat försäkringsbolag eller ett företag som driver någon form av finansiell verksamhet eller, om det finns aktier med olika röstvärde, så många aktier att röstetalet för dem utgör mer än hälften av röstetalet för samtliga aktier, kan Finansinspektionen medge att de nya aktierna får betalas med

Bestämmelserna i 2 kap. 2 § äger motsvarande tillämpning vid nyemission.

⁴Senaste lydelse 1989:832.

⁵Senaste lydelse 1991:1767.

aktier i det sistnämnda bolaget (apport) samt att teckningen av de nya aktierna sker med villkor om detta.

5 §

Vid en kontantemission och vid en fondemission har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger, om något annat inte har bestämts antingen i bolagsordningen enligt 3 kap. 1 § andra stycket 3 eller, vid en kontantemission, i emissionsbeslutet.

Beslut av bolagsstämman att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträttats av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

7 §⁶

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådana redogörelser av styrelsen, yttranden av revisorerna och sådant medgivande av finansinspektionen som avses i 2-4 §§. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla sådana redogörelser av styrelsen, yttranden av revisorerna och sådant medgivande av finansinspektionen som avses i 2-4 §§. Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen *samt grunden för emissionskursen* anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

⁶Senaste lydelse 1991:1767.

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämman beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslaget huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

14 §⁷

Beslutet om nyemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har förfallit enligt 12 §.

För registrering krävs att

1. full betalning enligt registret erlagts för alla de aktier som ingår i det förut registrerade aktiekapitalet,
2. det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för de aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan (ökningen av aktiekapitalet) uppgår till det belopp som avses i 12 §,
3. hälften av det belopp som skall betalas med pengar för de i den registrerade kapitalökningen ingående aktierna har betalats in,
4. all apportegendom enligt beslutet om nyemission är tillförd bolaget och

5. auktoriserad revisor intygar att 3 och 4 har iakttagits; intyget från revisor om att 3 har iakttagits får i avstämningsbolag ersättas med en försäkran från värdepapperscentralen om att så har skett. I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas, samt

5. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfäst.
6. behövliga ändringar av bolagsordningen har stadfäst.

Genom registreringen fastställs ökningen av aktiekapitalet till det belopp som anges i första stycket 2.

Om anmälan för registrering av beslutet inte har gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller om finansinspektionen genom lagakraft-

⁷Senaste lydelse 1991:1767.

ägande beslut har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering, gäller vad som sägs i 12 §.

Aktiekapitalet är ökat när registreringen har skett. De aktier som har förklarats förverkade och inte har övertagits av någon annan blir därmed ogiltiga. De nya aktierna medför rätt till utdelning enligt vad som har bestämts om detta i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att en sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efterdet år under vilket aktierna skall ha slutligt betalats.

16 §⁸

Styrelsen kan besluta om nyemission och om avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 § under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 2-4 och 8-15 §§ skall därvid gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall dock iakttas vad som föreskrivs nedan i tredje stycket.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 7 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande skall 7 § tillämpas. Vad som där sägs om förslag till emissionsbeslut skall i stället gälla styrelsens beslut. *Beslut av bolagsstämman att godkänna avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 § är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

Innan stämman har godkänt emissionsbeslutet, får de nya aktierna inte föras in i aktieboken och beslutet inte anmälas för registrering enligt 14 §. Har en sådan anmälan inte gjorts inom ett år från styrelsens beslut om emission, har emissionsbeslutet förfallit. Vad som har betalats för tecknade aktier skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

17 §⁹

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om nyemission i den mån emissionen kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 §.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om nyemission i den mån emissionen kan ske utan ändring i bolagsordningen och att därvid avvika från aktieägarnas företrädesrätt enligt 5 §. *Bemyndigande att avvika från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.*

⁸Senaste lydelse 1987:466.

⁹Senaste lydelse 1987:466.

Skall styrelsen kunna besluta om nyemission med de bestämmelser som avses i 2-4 §§ eller med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall detta särskilt anges i bolagsstämman bemyndigande. Bemyndigandet skall innehålla bestämmelser om den tid, längst intill den nästkommande ordinarie bolagsstämman, inom vilken styrelsens beslut om nyemissionen skall fattas. Bestämmelserna i 7 § om förslag till emissionsbeslut skall tillämpas på förslag till bemyndigande.

Bolagsstämman beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, kan styrelsen inte fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 2-4 och 8-15 §§ skall gälla i tillämpliga delar när styrelsen beslutar om emission med stöd av ett bemyndigande.

20 §

När ett försäkringsaktiebolag eller aktieägare i ett försäkringsbolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 21-27 §§. *Emissionsprospektet skall dock endast upprättas* om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till minst *en miljon* kronor.

När ett *publikt* försäkringsaktiebolag eller *en* aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget, skall styrelsen upprätta en särskild redogörelse för bolagets förhållanden (emissionsprospekt) enligt 21-27 §§, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till minst *trehundra tusen* kronor.

6 kap.

1 §

Nedsättning av aktiekapitalet får ske för följande ändamål, nämligen

1. avsättning till *reservfonden* eller omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas på något annat sätt,

2. återbetalning till aktieägarna, eller

3. avsättning till en fond som kan användas enligt beslut av bolagsstämman.

1. avsättning till omedelbar täckning av förlust enligt den fastställda balansräkningen, om förlusten inte kan täckas på något annat sätt,

3. avsättning till *reservfond* eller till en fond som kan användas enligt beslut av bolagsstämman.

Nedsättning för de ändamål som anges i första stycket 2 och 3 får inte avse större belopp än att det efter nedsättningen finns full täckning för det bundna egna kapitalet. Beräkningen av detta skall ske enligt balansräkningen för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid stämman och i annat fall på grundval av de handlingar som anges i 4 kap. 7 § första stycket 1-3.

Nedsättning av aktiekapitalet kan genomföras genom

1. inlösen eller sammanläggning av aktier,
2. indragning av aktier utan återbetalning, eller
3. minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning finns bestämmelser i 4 kap. 15 § andra stycket.

Om nedsättning av aktiekapitalet på grund av bristande betalning eller på grund av att aktier har blivit ogiltiga finns bestämmelser i 4 kap. 15 § andra stycket och 10 § i detta kapitel. Om nedsättning genom inlösen av aktier enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 8-8 b §§.

2 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte något annat följer av 8 §. Nedsättningsbeslutet får inte fattas förrän bolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras, skall beslut om detta fattas först. Ett beslut om nedsättning får fattas innan ändringen stadfästs om detta sker under förutsättning att stadfästelse meddelas.

Nedsättning för de ändamål som anges i 1 § första stycket 2 eller 3 får beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § om förslag till bolagsstämmans beslut och andra handlingar gäller i tillämpliga delar. *Kallelsen till bolagsstämman skall alltid ange nedsättningsförslagens huvudsakliga innehåll.*

2 a §

Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Vid bolagsstämmans beslut om nedsättning enligt 8 § gäller 8 kap. 12 §.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträtts av samliga vid stämman närvarande aktieägare som företräder minst nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna

rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

6 §¹⁰

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet.

Om nedsättningsbeloppet helt eller delvis skall användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet inte verkställas utan rättens tillstånd, såvida inte samtidigt bolaget genom nyemission tillförs ett belopp som minst svarar mot nedsättningsbeloppet. Om försäkringsaktiebolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet, får Finansinspektionen medge undantag från kravet på rättens tillstånd.

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Till ansökningshandlingen skall fogas bevis att nedsättningsbeslutet har registrerats.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta finansinspektionens yttrande om eller i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på försäkringstagarernas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökningsgenast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill bestrida ansökningsgenast en viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta. I föreläggandet skall anges att den som inte gjort sådan anmälan anses ha medgivit ansökningsgenast. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Kallelsen skall genast kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar.

Om ansökningsgenast inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar eller,

¹⁰Senaste lydelse 1991:1767.

beträffande bestridande av försäkringstagare, om inspektionens yttrande ger grund för det, skall tillstånd meddelas.

Om en borgenär även är gälde- när i samma rättsförhållande, har han inte rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

Om en borgenärs anspråk avser en sådan fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag, skall han inte kallas av rätten och har inte heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

8 §

I ett försäkringsaktiebolag, vars aktiekapital utan ändring av bolagsordningen kan bestämmas till ett lägre belopp eller ett högre belopp, kan i bolagsordningen tas in ett förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier, dock inte under minimi kapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösningen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet förs in genom att bolagsordningen ändras, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen har registrerats. Har en fondemission ägt rum efter registreringen, får fondaktierna lösas in först när tre år har förflutit från registreringen av emissionen.

Nedsättningen får inte ske så att full täckning inte finns för det bundna egna kapitalet. Beräkningen av detta skall ske på grundval av den fastställda balansräkningen för det nästföregående räkenskapsåret.

När det enligt förbehållet har blivit bestämt att vissa aktier skall lösas in, skall det genast anmälas för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registreringen har skett är aktiekapitalet nedsatt.

8 a §

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas även vid nedsättning enligt 8 §. Bestämmelserna gäller dock inte om

- 1. nedsättningen genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet beräknat på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår och*
- 2. ett belopp som motsvarar ned-*

8 b §

I fall som anges i 8 a § andra meningen skall bolaget, när det enligt förbehåll i bolagsordningen har blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas och att ett belopp motsvarande nedsättningsbeloppet skall avsättas till reservfonden, genast anmäla för registrering att aktiekapitalet sätts ned med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering har skett, är aktiekapitalet nedsatt.

9 §

Ett försäkringsaktiebolag får inte teckna egen aktie.

Om ett försäkringsaktiebolag har tecknat egen aktie, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen och verkställande direktören anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte en stiftare, en styrelseledamot eller en verkställande direktör som visar att han inte kände till eller borde ha känt till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även i fråga om ett dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget.

10 §

Ett försäkringsaktiebolag får inte förvärva eller som pant motta egna aktier. Ett dotterbolag får inte heller förvärva eller som pant ta emot aktier i moderbolaget. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltiga.

Första stycket utgör inte hinder för ett försäkringsaktiebolag eller ett dotterföretag att vid övertagan-

de av en rörelse förvärva aktier som ingår i rörelsen, eller att på auktion ropa in aktier som har utmätts för företagets fordran. En förvärvad aktie skall, om den inte dragits in genom nedsättning av aktiekapitalet, avyttras så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år efter förvärvet.

Har försäkringsaktiebolag blivit moderbolag och innehar dotterföretagets aktier i moderbolaget, skall dessa aktier avyttras enligt vad som sägs i andra stycket.

En aktie, som inte har avyttrats inom tre år från förvärvet, är ogiltig. Bolaget skall sätta ned aktiekapitalet med aktiens nominella belopp. Ett förslag till beslut om nedsättning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet har inträtt. Nedsättningsbeloppet skall överföras till reservfonden.

8 kap.

12 §

En styrelseledamot eller verkställande direktören får inte handlägga fråga om avtal mellan honom och försäkringsbolaget. Inte heller får han handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han i frågan har ett väsentligt intresse, som kan strida mot bolagets. Med ett avtal jämställs en rättegång eller någon annan talan.

Om ett försäkringsaktiebolag har endast en aktieägare, skall ett avtal mellan denne och bolaget som inte avser löpande affärstransaktioner på sedvanliga villkor antecknas i eller fogas till styrelsens protokoll.

16 §

Om en ställföreträdare, som har företagit en rättshandling för bolaget, har överskridit sin befogenhet, är rättshandlingen inte gällande mot bolaget, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller bort inse att befogenheten överskreds. Detsamma gäller om verkställande direktören överskrider den behörighet att vidta åtgärder

Om en ställföreträdare som avses i 13 § har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget. Detsamma gäller om en verkställande direktör vid företagande av en rättshandling har överskridit den behörighet som tillkommer honom enligt 7 § och

på bolagets vägnar som han har enligt 7 §.

bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett behörighetsöverskridandet.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Om ställföreträdare som avses i första stycket har överskridit sin befogenhet, gäller rättshandling inte mot bolaget, om bolaget visar att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds. Detta gäller dock inte när styrelsen eller verkställande direktören har överträtt föreskrift om bolagets verksamhetsföremål eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

9 kap.

13 §

Bolagsstämman beslut utgörs av den mening som fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid val anses den vald som fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottdragning, om inte något annat har beslutats av stämman innan valet förrättats.

Första stycket gäller inte om något annat följer av denna lag eller föreskrivs i bolagsordningen. Beträffande *de* beslut som avses i 14 eller 16 § kan det dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges i dessa paragrafer.

Första stycket gäller inte om något annat följer av denna lag eller föreskrivs i bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 4 kap. 5, 16 och 17 §§, 6 kap. 2 a §, 9 kap. 14 och 16 §§, 15 a kap. 11 § samt 18 kap. 1 och 2 §§ kan dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges där.

12 kap.

10 §

Skер utbetalning till aktieägare eller garantier i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från det utbetalningen erhållits intill dess räntan skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. Detta gäller dock inte om mottagaren hade skälig anledning att anta att utbetalningen utgjorde laglig vinstutdelning eller räntebetalning.

Skер utbetalning till aktieägare eller garantier i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från det utbetalningen erhållits intill dess räntan skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. Om utbetalningen har skett i form av vinstutdelning, är dock mottagaren återbäringskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller borde ha

För den brist som kan uppkomma vid återbetalningen ansvarar, enligt 16 kap. 1-4 §§, de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

12 §

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån till styrelseledamöterna, verkställande direktören eller aktuarien i bolaget eller i något annat företag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en styrelseledamot, verkställande direktören eller aktuarien,

2. den som är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i första stycket gäller ej om

1. gäldenären är företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår, eller

2. gäldenären driver rörelse och lånet betingas av affärsmässiga skäl samt är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse.

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1-3 skall förvärva aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma koncern gäller inte förbudet mot penninglån i tredje stycket, om

1. lånebeloppet jämte tidigare lån enligt detta stycke från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. låneerbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget och lånet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar samt

3. hinder mot lån inte föreligger vid en tillämpning av första och andra styckena, även om de aktier som skall förvärfvas räknas med. Därvid skall dock det i första styc-

ket angivna förbudet mot att lämna lån till styrelseledamot inte gälla i fråga om den som är styrelseledamot enligt bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Lån enligt fjärde stycket får inte lämnas, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån skall även tillämpas i fråga om ställande av säkerhet.

Vid tillämpning av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

13 §¹¹

Bestämmelserna i 12 § första stycket utgör inte något hinder för försäkringsbolag att i enlighet med reglerna i grunderna lämna lån mot säkerhet i försäkringsbrev.

Finansinspektionen kan medge undantag från 12 §, om det finns synnerliga skäl till detta.

I fråga om lån eller säkerhet för förvärv av aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern får Finansinspektionen medge undantag från 12 § om det behövs på grund av särskilda omständigheter. Ett sådant undantag får dock inte medges vid förvärv av aktier i det bolag som lämnar lån eller ställer säkerhet.

I andra fall än som avses i första och andra stycket får Finansinspektionen medge undantag från 12 § om det finns synnerliga skäl.

15 a kap. Fusion

1 §

Ett försäkringsaktiebolag eller ett annat aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett försäkringsaktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget, i form av aktier i det övertagande bolaget, varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

¹¹Senaste lydelse 1991:1767.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

2 §

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämma. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 14 kap. 15 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 15 § har registrerats eller registrering enligt 23 § har skett.

3 §

Innehavarna av vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

4 §

Styrelserna för överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall undertecknas av styrelsen i

vard och ett av bolagen. I planen skall för varje bolag anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,

3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,

4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,

6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsbokslut och förvaltningsberättelse för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. en särskild redovisning innehållande uppgifter motsvarande årsbokslut, om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före fusionsplanens upprättande.

5 §

Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall innehålla förslag till bolagsordning och ange hur styrelse och revisorer skall väljas.

6 §

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande försäkringsaktiebolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts den vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande försäk-

ringsaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande försäkringsaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

9 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det övertagande försäkringsaktiebolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 20 kap. 2 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

10 §

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande försäkringsaktiebolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Stämman får hållas tidigast en

*månad eller, om samliga fusione-
rande bolag är privata försäkrings-
aktiebolag, tidigast två veckor efter
det att fusionsplanen har kungjorts
enligt 20 kap. 2 §.*

*Innan stämman fattar beslut,
skall fusionsplanen med därtill
fogade handlingar ha hållits till-
gänglig för aktieägarna under
minst en månad efter kungörandet
eller, om samtliga fusionerade
försäkringsaktiebolag är privata
försäkringsaktiebolag, minst en
vecka efter kungörandet. Tillhanda-
hållandet skall ske hos bolaget på
den ort där styrelsen har sitt säte.
Planen med därtill fogade hand-
lingar skall genast och utan kost-
nad sändas till de aktieägare, som
begär det och uppger sin post-
adress.*

*Om fusionsplanen inte godkänns
i sin helhet av samliga bolag, är
frågan om fusionen förfallen.*

11 §

*Bolagsstämmans beslut om god-
kännande av fusionsplanen är gil-
tigt endast om det har biträttts av
aktieägare med två tredjedelar av
såväl de avgivna rösterna som de
vid stämman företrädde aktierna.*

*Om ett överlåtande bolag är ett
publikt försäkringsaktiebolag eller
ett publikt aktiebolag och det över-
tagande bolaget är ett privat för-
säkringsaktiebolag, är det över-
låtande bolagets beslut om god-
kännande av fusionsplanen giltigt
endast om det har biträttts av samt-
liga vid bolagsstämman närvarande
aktieägare företrädande minst nio
tiondelar av aktierna.*

*Om fusionsplanen innebär att
rättsförhållandet mellan redan
utgivna aktier rubbas, är beslutet
giltigt endast om det har biträttts av
samtliga vid stämman närvarande
aktieägare företrädande minst nio
tiondelar av aktierna. I följande
fall räcker det dock för giltigt
beslut att det har biträttts av
aktieägare med två tredjedelar av*

såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner planen, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och minst nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner planen.

12 §

Om bolagsstämman i ett överlåtande försäkringsaktiebolag godkänner en fusionsplan om kombination, skall stämman samtidigt, i den mån inte annat framgår av planen, välja styrelse och revisorer i det övertagande bolaget.

13 §

När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid fusion genom kombination skall bolagen därjämte underställa regeringen bolagsordningen för det övertagande bolaget för stadfästelse och koncession enligt 2 kap. 3 §. Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Ansökan skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller lagen (1992:1317) om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller om prövning av fusionen pågår enligt någon av dessa lagar, eller

2. det, vid kombination, inte av

fusionssplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen eller lagen om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får tillståndsfrågan dock förklaras vilande under högst sex månader.

Ansökan skall också avslås om de fusionerande försäkringsaktiebolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med försäkringstagarnas och övriga fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande försäkringsaktiebolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

14 §

Om den rätt som tillkommer innehavaren av pensionsfordran finns bestämmelser i 23 § andra stycket lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

15 §

Styrelsen för det övertagande försäkringsaktiebolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, valet av styrelse och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från det att regeringen givit tillstånd till fusionen. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags till-

16 §

När en anmälan enligt 15 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 16 kap. 1-4 §§ övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget. Är överlåtande bolag inte ett försäkringsaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera anmälan.

Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 16 kap. 5 §. Om en sådan talan väcks gäller 14 kap. 17 § i tillämpliga delar.

17 §

Om någon ansökan enligt 13 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits av regeringen, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen. Detsamma gäller om bolagen inte har gjort någon anmälan enligt 15 § inom föreskriven tid eller om Finansinspektionen genom lagakraftvägande beslut har avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering.

Absorption av helägt dotterbolag

18 §

Om ett försäkringsaktiebolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upp-

rätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. den planerade tidpunkt för dotterbolagets upplösning,

3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavaren av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka åtgärder som annars skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall utgå till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av fusionens lämplighet för bolagen.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall särskilt anges om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

20 §

Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Finansinspektionen för registrering. Uppgift om

registreringen skall enligt 20 kap. 2 § kungöras. Om inte planen kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift var den hålls tillgänglig.

21 §

Om ägare till minst fem procent av samliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 20 kap. 2 §.

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

22 §

Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen.

I fråga om sådant ärende gäller bestämmelserna i 13-15 §§ i tillämpliga delar. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

23 §

När Finansinspektionen har registrerat beslut om tillstånd att verkställa av fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst. Är dotterbolaget inte ett försäkringsaktiebolag, skall Finansinspektionen lämna uppgifter om fusionen till Patent- och registreringsverket, som skall registrera tillståndet.

24 §

Om någon ansökan som avses i 22 § inte har gjorts inom före-

skriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom lagakraftvunnet beslut, skall Finansinspektionen förklara att frågan om fusion är förfallen.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Ogiltighet

25 §

Talan om upphävande av stämмоbeslut om godkännande av fusionsplan skall väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit käromålet, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande försäkringsaktiebolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget solidariskt.

17 kap.

1 §

Ett försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Ett ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden ömsesidig samt försäkring. I fråga om ett ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet avser att meddela försäkring av egendom inom endast ett län, skall firman ange området för bolagets verksamhet men ordet ömsesidig kan utelämnas.

Ett privat försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Den skall dessutom innehålla ordet privat eller avslutas med förkortningen (priv). Även ett publikt försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet försäkringsaktiebolag. Den skall dessutom innehålla ordet publikt eller avslutas med förkortningen (pub).

Ett ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden ömsesidig samt försäkring. I fråga om ett ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet avser att meddela försäkring av egendom inom endast ett län, skall firman ange området för bolagets verksamhet men ordet ömsesidig kan utelämnas.

Firma skall registreras i försäkringsregistret. Den skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor, som är införda i försäkringsregistret, samt från benämningar på utländska försäkringsföretag som är allmänt kända i Sverige. För registrering av ett försäkringsbolags firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

Skall försäkringsbolagets firma registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bolagsordningen.

2 §

Bolagets styrelse kan anta bifirma. Vad som sägs i 1 § *andra* stycket om firma gäller även bifirma. *Ordet* försäkringsaktiebolag får dock inte tas in i bifirman.

Bolagets styrelse kan anta bifirma. Vad som sägs i 1 § *tredje* stycket om firma gäller även bifirma. *Orden* försäkringsaktiebolag, *privat* eller *publikt* eller *förkortningarna* (*priv*) eller (*pub*) får dock inte tas in i bifirman.

5 §

Et försäkringsaktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges.

18 kap. Byte av bolagskategori

1 §

Ett beslut om att ett privat försäkringsaktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på stämman läggas fram uppgifter motsvarande årsbokslut. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag inte tidigare än tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast

om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 17 kap. 1 § om publikt försäkringsaktiebolags firma.

Ett privat försäkringsaktiebolag skall anses ha blivit publikt när beslutet om övergång till publikt försäkringsaktiebolag har blivit registrerat.

2 §

Ett beslut om att ett publikt försäkringsaktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande minst nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma uppfyller föreskrifterna i 17 kap. 1 § om privat försäkringsaktiebolags firma.

Ett publikt försäkringsaktiebolag skall anses ha blivit privat när beslutet om övergång till privat försäkringsaktiebolag har blivit registrerat.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 13 a-13 c §§ tillämpas också när ett försäkringsaktiebolag som har blivit publikt enligt 18 kap. 1 § inom två år från registreringen därav träffar aval som avses i 2 kap. 13 a § första stycket.

20 kap.

3 §¹²

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har införts i försäkringsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om *införandet* har kungjorts i Post-

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har införts i försäkringsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om *det* har kungjorts i Post- och

¹²Senaste lydelse 1989:509.

och Inrikes Tidningar enligt 2 § och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

Inrikes Tidningar enligt 2 §. Vad som nu sagts gäller dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom att känna till det som kungjorts.

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörandet som avses i första stycket har skett, kan bolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i registret mot någon annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i försäkringsregistret, kan bolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som har införts i försäkringsregistret.

3 a §

Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot eller verkställande direktör i ett försäkringsaktiebolag har förts in i försäkringsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

4 §¹³

Har en sökande vid anmälan för registrering inte iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. Detsamma gäller, om Finansinspektionen finner att ett beslut, som anmäls för registrering och för vars giltighet regeringens stadfästelse inte krävs, eller en handling som bifogas anmäl-

¹³Senaste lydelse 1992:1241.

ningen inte har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot denna lag eller andra författningar eller mot bolagsordning eller grunderna eller i något viktigare hänseende har en otydlig eller vilseledande avfattning. Underlåter sökanden att rätta sig efter föreläggandet, skall anmälningen avskrivras. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Finns det även efter det att yttrandet avgivits något hinder för registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt försök.

Bestämmelserna i första stycket utgör inte något hinder för registrering av ett bolagsstämmobeslut, om rätten till talan mot beslutet gått förlorad enligt 9 kap. 20 § andra stycket.

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta bolaget när Finansinspektionen fattar beslut enligt 4 kap. 15 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 15 kap. 4 § eller 21 kap. 2 §.

Finansinspektionen skall genast skriftligen underrätta bolaget när Finansinspektionen fattar beslut enligt 4 kap. 15 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 15 kap. 4 §, 15 a kap. 17 § eller 21 kap. 2 §.

4 a §

Om styrelseledamot, verkställande direktör, särskild firmatecknare eller annan ställföreträdare för ett försäkringsaktiebolag har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Finansinspektionen avföra ställföreträdaren ur registret. Avregistreringen skall vid beslut om konkurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart. I övrigt skall avregistrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

7 §¹⁴

Finansinspektionens beslut varigenom en anmälan avskrivits eller en registrering vägrats enligt 4 § första stycket överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller sådana beslut av Finansinspektionen som avses i 4 § tredje stycket med undantag av beslut enligt 21 kap. 2 §.

Ett beslut av Finansinspektionen som innebär att en anmälan avskrivits eller en registrering vägrats enligt 4 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller dels sådana beslut av Finansinspektionen som avses i 4 § tredje stycket, med undantag av beslut

¹⁴Lydelse enligt prop. 1994/95:27.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

21 kap.

1 §¹⁵

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag,
 2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, aktiebrevsregister, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,
 3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 7 kap. 20 §, 8 kap. 10 § andra stycket andra meningen eller 11 § första stycket andra eller tredje meningen, eller
 4. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 12 §.
1. *uppsåtligen bryter mot 1 kap. 11 §,*
 2. uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag,
 3. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, aktiebrevsregister, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,
 4. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 7 kap. 20 §, 8 kap. 10 § andra stycket andra meningen eller 11 § första stycket andra eller tredje meningen, eller
 5. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 12 §.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelsen om anmälningsskyldighet i 3 kap. 2 §.

I fall som avses i 10 kap. 14 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Den som har åsidosatt vitesföreläggande som avses i 2 § detta kapitel döms ej till ansvar för gärning som omfattas av föreläggandet.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 4 mot 12 kap. 12 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

2 §¹⁶

Finansinspektionen kan vid vite förelägga verkställande direktören och styrelseledamöterna att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att

1. till Finansinspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar eller revisionsberättelser *eller*
1. till Finansinspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar eller revisionsberättelser,

¹⁵Senaste lydelse 1992:1241.

¹⁶Senaste lydelse 1993:1304.

2. hos inspektionen göra behöriga anmälningar för registrering.

2. hos inspektionen göra behöriga anmälningar för registrering
eller

3. på bolagets brev, fakturor och orderblanketter lämna sådana uppgifter som anges i 17 kap. 5 §.

Föreläggande enligt första stycket 2 får inte meddelas, om underlåtenhet att göra anmälan medför att bolagsstämmans eller styrelsens beslut förfaller eller bolaget blir skyldigt att träda i likvidation.

Finansinspektionen kan förena annat föreläggande enligt denna lag än som avses i första stycket med vite.

Har inspektionen förelagt vite skall den mot vilken föreläggandet riktas genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan Finansinspektionen döma ut vitet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Finansinspektionen får redan före ikraftträdandet registrera beslut om att ett försäkringsaktiebolag från och med den 1 januari 1995 skall vara privat försäkringsaktiebolag och ha för ett sådant bolag föreskriven firma. Sådana beslut får dock registreras endast om de har tillkommit i den ordning och uppfyller de villkor som anges i 18 kap. 2 §, 9 kap. 13 § andra stycket och 17 kap. 1 § i paragrafernas nya lydelse.

Före ikraftträdandet får Finansinspektionen registrera beslut om att det i firman för ett försäkringsaktiebolag, som inte har anmält beslut som avses i andra stycket för registrering, skall ingå ordet publikt eller förkortningen (pub). Därvid tillämpas 17 kap. 1 § i dess nya lydelse.

2. Alla försäkringsaktiebolag som den 1 januari 1995 finns registrerade i försäkringsregistret skall anses vara publika försäkringsaktiebolag, om inte annat följer av andra stycket. Finansinspektionen skall till den registrerade firman i dessa bolag lägga förkortningen (pub), såvida inte ny firma redan har registrerats med stöd av punkten 1 tredje stycket.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte försäkringsaktiebolag för vilka beslut om övergång till privat försäkringsaktiebolag har registrerats före den 1 januari 1995.

3. I fråga om försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 3 kap. 1 § i sin äldre lydelse till utgången av juni 1996.

Om bolagsordningen för bolag som avses i första stycket efter utgången av juni 1996 strider mot 3 kap. 1 § i dess nya lydelse, får beslut om emission som tillkommit därefter och som står i strid med den nya lydelsen inte registreras.

4. I fråga om försäkringsaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 gäller 4 kap. 2, 5, 7, 14, 16, 17 och 20 §§ samt 6 kap. 1, 2, 6, 8 och 9 §§ i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995.

5. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmobeslut som har fattats före ikraftträdandet samt vid talan mot sådant beslut gäller äldre bestämmelser, om inte annat följer av punkterna 7 och 8.

6. Om styrelsen före utgången av juni 1995 har beslutat om nyemission enligt 4 kap. 16 och 17 §§ eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 §, gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

7. Bestämmelsen i 4 kap. 14 § i dess nya lydelse skall tillämpas på yttranden som ges in efter utgången av juni 1995 också om det beslut som avses med registreringsansökan har fattats före nämnda tidpunkt.

8. Bestämmelserna i 6 kap. 6 § femte stycket i dess nya lydelse skall tillämpas i ärende om rättens tillstånd att verkställa nedsättningsbeslut som har fattats före utgången av juni 1995, om ansökan har kommit in till rätten efter denna tidpunkt.

9. Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ samt i 17 kap. 5 § träder i kraft den 1 juli 1995.

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 6 och 7 §§ jordabalken i paragrafernas lydelse enligt lagen (1994:804) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.
6 §

Lagfartsansökan skall avslås, om

1. fångeshandlingen ej ingivits,
2. fångeshandlingen ej är upprättad såsom föreskrives i lag,
3. förvärvet avser köp eller byte och fångeshandlingen innehåller villkor, som enligt 4 kap. 4 eller 28 § medför att förvärvet är ogiltigt,
4. förvärvet avser del av fastighet och i 4 kap. 7-9, 28 eller 29 § eller eljest i lag föreskriven tid för ansökan om fastighetsbildning försuttits eller ansökan därom avslagits eller sådant förvärv eljest enligt lag är ogiltigt,
5. överlåtelsen står i strid med en mot överlåtaren gällande inskränkning i hans rätt att förfoga över egendomen och, när överlåtelsen skedde, lagfart ej var beviljad för överlåtaren eller, om så var fallet, ärende om anteckning i fastighetsboken av inskränkningen var upptaget på inskrivningsdag,
6. fastigheten tidigare överlåtits till någon vars förvärv enligt 17 kap. 1 eller 4 § äger företräde framför sökandens förvärv,
7. fastigheten sålts exekutivt till annan än sökanden och försäljningen enligt 14 kap. utskömningsbalken äger företräde framför dennes förvärv,
8. för sökandens rätt att förvärva fastigheten fordras myndighets tillstånd och i lag föreskriven tid för sökande av sådant tillstånd försuttits eller ansökan därom avslagits,
9. i fall som avses i 2 kap. 9 a § eller 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385) bolagsstämman har beslutat att inte godkänna förvärvet eller inte har godkänt förvärvet i rätt tid,
9. i fall som avses i 2 kap. 9 a § eller 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), 2 kap. 12 a § eller 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) eller 2 kap. 13 a § eller 18 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) bolagsstämman har beslutat att inte godkänna förvärvet eller inte har godkänt förvärvet i rätt tid,
10. det är uppenbart att förvärvet av annan grund är ogiltigt eller ej kan göras gällande.

7 §

Förekommer icke omständighet som avses i 6 §, skall lagfartsansökan förklaras vilande, om

1. vid köp, byte eller gåva överlåtarens underskrift på fångeshandlingen icke är styrkt av två vittnen och överlåtelsen ej skett genom statlig myndighet,

2. fångesmannen ej har lagfart och fall som avses i 9 § icke föreligger,

3. rättegång pågår om hävning eller återgång av förvärv av fastigheten eller om bättre rätt till denna,

4. lagfart sökes på grund av testamente, dom eller förrättning som ännu icke vunnit laga kraft,

5. vid förvärv genom legat detta ej utgivits,

6. vid förvärv på exekutiv försäljning köpebrev ej utfärdats eller vid expropriation eller liknande tvångsförvärv inlösen ej fullbordats,

7. vid överlåtelse överlåtaren är gift och förvärvet enligt äktenskapsbalkens bestämmelser är beroende av den andra makens samtycke,

8. vid överlåtelse överlåtaren är sambo och förvärvet enligt bestämmelserna i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem är beroende av den andra sambons samtycke, dock endast om ärende om anteckning i fastighetsboken av anmälan enligt 2 § andra stycket den lagen var upptaget på inskrivningsdag när överlåtelsen skedde,

9. vid överlåtelse genom boutredningsman förvärvet enligt ärvdabalkens bestämmelser är beroende av dödsbodelägares samtycke,

10. förvärvet har skett genom en sådan gåva mellan makar som inte har registrerats enligt 16 kap. äktenskapsbalken,

11. förvärvet avser del av fastighet och är beroende av fastighetsbildning,

12. vid köp eller byte förvärvet är beroende av att förköp ej sker eller vid förköp detta ej är fullbordat,

13. förvärvet i annat fall enligt lag är beroende av domstols eller annan myndighets tillstånd,

14. förvärvet är beroende av villkor och, i fråga om gåva, villkoret avser viss tid som ej överstiger två år från den dag då gåvohandlingen upprättades, eller

15. förvärvet i fall som avses i 2 kap. 9 a § och 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385) är beroende av bolagsstämmans godkännande.

15. förvärvet i fall som avses i 2 kap. 9 a § och 17 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), 2 kap. 12 a § och 12 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) samt 2 kap. 13 a § och 18 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (1982:713) är beroende av bolagsstämmans godkännande.

Häri genom föreskrivs att 4 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:806) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.
5 §¹

Ett *svenskt värdepappersinstitut* som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § 3 eller 5 får, trots förbuden i 7 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 6 kap. 9 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och 6 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713), förvärva egna aktier och aktier i moderbolag för att underlätta rörelsen. Detta gäller dock endast aktier som är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

Ett *svenskt värdepappersinstitut* som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 1 kap. 3 § 3 eller 5 får, trots förbuden i 7 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 6 kap. 10 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och 6 kap. 10 § försäkringsrörelselagen (1982:713), förvärva egna aktier och aktier i moderbolag för att underlätta rörelsen. Detta gäller dock endast aktier som är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

Innehavet av sådana aktier som sägs i första stycket får inte överstiga fem procent av aktiekapitalet i något av bolagen.

¹Lydelse enligt Lagrådsremiss Nya kapitaltäckningsregler m.m.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:807) om
ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de
privatanställda

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:807) om ändring i nämna lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Med företag avses i denna lag aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsbolag och ekonomisk förening.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt bestämmelserna i 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt bestämmelserna i 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:808) om
ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i
aktiemarknadsbolag m.m.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m. i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:808) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Med koncern förstås juridiska personer som enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618) är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

Med koncern förstås juridiska personer som enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618) är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:813) om
ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och
andra kreditinstitut

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:813) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Aktiebolagets eller bankaktiebolagets aktieägare är skyldiga att till staten överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när det är fråga om aktier i ett avstämningsbolag, att låta staten registreras som ägare av aktierna enligt bestämmelserna i aktiekontolagen (1989:827), om det är ostridigt mellan parterna att det föreligger lösningsrätt eller Prövningsnämnden för bankstödsfrågor har förklarat att sådan rätt föreligger utan att samtidigt fastställa lösenbeloppet. Aktieägare har rätt till skälig ränta på lösenbeloppet för tiden från det aktie överlåtits till dess lösenbeloppet förfaller till betalning.

I övrigt tillämpas 14 kap. 34 och 35 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) och 11 kap. 13 och 14 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Därvid skall för staten gälla vad som föreskrivs om moderbolag.

I övrigt tillämpas 14 kap. 34 och 35 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) och 11 kap. 29 och 30 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618). Därvid skall för staten gälla vad som föreskrivs om moderbolag.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom förskrivs att 4 § lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Ett förlustföretag skall anses ha omfattats av en *ägarförändring* om ett företag (*den nya ägaren*) fått bestämmande inflytande över förlustföretaget.

En ägarförändring skall även anses ha skett om ett förlustföretag eller ett moderföretag till ett sådant företag fått bestämmande inflytande över ett annat företag (*det nya dotterföretaget*).

Vid tillämpning av första och andra styckena skall ett företag anses ha ett bestämmande inflytande över ett annat företag om det senare företaget är dotterföretag till det förra företaget enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620) eller 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Ett utländskt bolag skall anses ha ett bestämmande inflytande över ett företag om företaget skulle ha varit ett dotterföretag till det utländska bolaget om detta varit ett svenskt aktiebolag.

Vid tillämpning av första och andra styckena skall ett företag anses ha ett bestämmande inflytande över ett annat företag om det senare företaget är dotterföretag till det förra företaget enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620) eller 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Ett utländskt bolag skall anses ha ett bestämmande inflytande över ett företag om företaget skulle ha varit ett dotterföretag till det utländska bolaget om detta varit ett svenskt aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹Lydelse enligt prop. 1993/94:196 och SFS 1994:787.

Härigenom föreskrivs att 2 och 27 §§ kupongskattelagen (1970:624) i paragrafernas lydelse enligt lagen (1994:814) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag förstås med

avstämningsbolag: aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987:618),

värdepapperscentralen: Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag,

fondbolag: aktiebolag som utövar fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,

förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som enligt lagen om värdepappersfonder förvärvar en värdepappersfonds tillgångar och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 3 kap. 8 § aktiebolagslagen, 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om värdepappersfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningsberättigad: den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Med utdelning avses även utbetalning till aktieägare enligt 12 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) och 9 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden eller vid bolagets likvidation. Till utdelning hänförs vidare utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 14 kap. 20 § aktiebolagslagen eller 11 kap. 7 § bankaktiebolagslagen.

Med utdelning avses även utbetalning till aktieägare enligt 12 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) och 9 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden eller vid bolagets likvidation. Till utdelning hänförs vidare utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 14 kap. 20 § aktiebolagslagen eller 11 kap. 16 § bankaktiebolagslagen.

27 §

Har i annat fall än som avses i 9 eller 16 § kupongskatt innehållits fastän skattskyldighet ej förelegat eller har kupongskatt innehållits med högre belopp än vad som skall erläggas enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning, har den utdelningsberättigade rätt till restitution av vad som innehållits för mycket.

Rätt till restitution föreligger även om aktie förlorat sitt värde till följd av att bolaget upplösts genom likvidation eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och upplösning skett inom ett år efter det att sådan utbetalning som avses i 2 § andra stycket blivit tillgänglig för lyftning. Underlaget för kupongskatt skall i sådant fall beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna.

Rätt till restitution föreligger även om aktie förlorat sitt värde till följd av att bolaget upplösts genom likvidation eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618) och upplösning skett inom ett år efter det att sådan utbetalning som avses i 2 § andra stycket blivit tillgänglig för lyftning. Underlaget för kupongskatt skall i sådant fall beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna.

Ansökan om restitution skall göras skriftligen hos beskattningsmyndigheten senast vid utgången av femte kalenderåret efter utdelningstillfället.

Vid ansökningshandlingen skall fogas intyg eller annan utredning om att kupongskatt innehållits för sökanden liksom utredning till styrkande av att skattskyldighet ej föreligger för honom.

Beslut rörande restitution får anstå intill dess fråga om skattskyldighet för utdelningen enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt slutligen prövats.

Föreligger de förutsättningar för restitution som anges i första stycket först sedan länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten meddelat beslut angående utdelningsbeloppet eller efter det att utdelningsberättigad åsatts eftertaxering för detsamma, kan ansökan om restitution göras hos beskattningsmyndigheten senast inom ett år efter det beslutet meddelades eller eftertaxeringen skedde.

Är den som har rätt till restitution av kupongskatt skyldig att erlægga skatt enligt denna lag eller uppbördslagen (1953:272), gäller 68 § 3 och 4 mom. uppbördslagen i tillämpliga delar.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom förskrivs att 2 kap. 16 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:815) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
16 §

Fåmansföretag och företag, som enligt 3 § 12 mom. nionde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall behandlas som fåmansföretag skall i självdeklarationen lämna uppgifter om delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav varvid, om det förekommer olika röstvärden för innehavet, dessa skall anges; dock behöver uppgifter inte lämnas för närstående person, som inte uppburit ersättning från, träffat avtal med eller haft liknande förhållande med företaget.

Delägare i ett handelsbolag skall lämna de uppgifter som behövs för att beräkna det justerade ingångsvärdet för andelen i bolaget såsom andelens ursprungliga ingångsvärde, tillskott och uttag.

Skall den skattskyldige enligt 21 § lagen (1968:430) om mervärdesskatt redovisa mervärdesskatt i sin självdeklaration, skall han lämna de uppgifter som behövs för att besluta om mervärdesskatten.

Skall den skattskyldige enligt 14 kap. 3 § mervärdesskattelagen (1994:200) redovisa mervärdesskatt i sin självdeklaration, skall han lämna de uppgifter som behövs för att besluta om mervärdesskatten.

Dotterföretag enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 3 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 1 § lagen (1980:1103) om årsredovisning m.m. i vissa företag, skall i självdeklarationen lämna uppgift om namn och organisationsnummer för moderföretag jämte aktie- eller andelsinnehav med angivande av röstvärde samt, i förekommande fall, uppgifter om namn och organisationsnummer för dettas moderföretag. Ågaruppgif-

Dotterföretag enligt 1 kap. 5 § aktiebolagslagen (1975:1385), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 1 kap. 6 § bankaktiebolagslagen (1987:618), 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619), 1 kap. 8 § föreningsbankslagen (1987:620), 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 1 kap. 1 § lagen (1980:1103) om årsredovisning m.m. i vissa företag, skall i självdeklarationen lämna uppgift om namn och organisationsnummer för moderföretag jämte aktie- eller andelsinnehav med angivande av röstvärde samt, i förekommande fall, uppgifter om namn och organisationsnummer för dettas moderföretag. Ågaruppgifterna skall avse

terna skall avse förhållandena vid
senast avslutade beskattningsår.

förhållandena vid senast avslutade
beskattningsår.

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § 4 mom. och 24 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

4 mom.¹

Bestämmelserna i andra-åttonde styckena nedan gäller i fråga om fusioner enligt

1. 14 kap. 22 § aktiebolagslagen (1975:1385),
2. 12 kap. 1, 3 och 8 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
3. 11 kap. 1, 2 och 9 §§ bank- 3. 11 kap. 1 och 18 §§ bank-
aktiebolagslagen (1987:618), aktiebolagslagen (1987:618),
4. 7 kap. 1, 2 och 8 §§ sparbankslagen (1987:619),
5. 10 kap. 1, 2 och 9 §§ 5. 10 kap. 1, 2 och 9 §§
föreningsbankslagen (1987:620). föreningsbankslagen (1987:620),
6. 15 a kap. 1 och 18 §§
försäkringsrörelselagen
(1982:713).

Har lager, fordringar och liknande tillgångar hos det övertagande företaget tagits upp till högre värde än det värde som i beskattningsavseende gäller för det överlåtande företaget, skall det övertagande företaget ta upp mellanskillnaden som intäkt.

Har byggnad, markanläggning, maskin eller annat inventarium, patenträtt, hyresrätt eller tillgång av goodwill natur övertagits skall vid beräkning av värdeminskningsskatt och av vad som återstår oavskrivet av tillgångens anskaffningsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har inventarier eller andra tillgångar som får skrivas av enligt reglerna för räkenskapsenlig avskrivning övertagits och har dessa tillgångar i räkenskaperna tagits upp till högre värde än vad som följer av tredje stycket, har det övertagande företaget rätt att även efter fusionen tillämpa räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning gäller att mellanskillnaden tas upp som intäkt under det beskattningsår då fusionen genomförs eller med en tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

Har skog övertagits skall beträffande skogens anskaffningsvärde och gällande ingångsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har betalningsansvaret för framtida utgifter övertagits och har det överlåtande företaget medgetts avdrag för utgifterna skall ett belopp som

¹Lydelse enligt prop. 1993/94:196 och SFS 1993:1543.

motsvarar avdraget tas upp som intäkt hos det övertagande företaget. Avdragsrätten för det övertagande företaget prövas med utgångspunkt i de förhållanden som gäller vid utgången av beskattningsåret.

Fusionen skall inte leda till någon skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust för något av de deltagande företagen. Avyttras tillgångar som övertagits vid fusionen skall vid bedömandet av frågan om skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust uppkommit anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig. Vad nu sagts gäller också då ett försäkringsföreningsföretags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsföretag.

Det övertagande företaget har samma rätt till avdrag för underskott som avses i 14 mom. som det överlåtande företaget skulle ha haft om fusionen inte ägt rum. Om moderbolaget var ett fåmansföretag enligt punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) nämnda lag vid utgången av beskattningsåret eller dotterbolaget var ett sådant företag vid ingången av det närmast föregående beskattningsåret krävs dock att moderbolaget ägde mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolaget vid den sistnämnda tidpunkten. Vid fusion mellan ekonomiska föreningar krävs att båda föreningarna är att anse som kooperativa enligt 8 mom.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller också då en juridisk person icke yrkesmässigt överläter egendom eller rättighet som avses i 25-31 §§ till en annan juridisk person såvida överlåtelsen sker med förlust och företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning. Vidare gäller i nu avsedda fall bestämmelserna om värdeminskningssavdrag m.m. i tredje och femte styckena.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller vidare — utöver vad som anges i nionde stycket — om aktie i aktiebolag eller andel i handelsbolag, ekonomisk förening eller utländsk juridisk person överläts till ett svenskt företag inom samma koncern såvida moderföretaget i koncernen är ett aktiebolag, en ekonomisk förening, en sparbank eller ett ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och den överlätna aktien eller andelen innehas som ett led i koncernens verksamhet. Sker överlåtelsen till ett utländskt företag, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse från beskattning för vinst.

I samband med sådan fusion som avses i första stycket skall uttagsbeskattning enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen inte ske.

Har annan utdelning än som avses i punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen lämnats utan att det utdelande företaget uttagsbeskattats enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen, tillämpas bestämmelserna i andra, tredje och femte styckena samt sjunde stycket första och andra meningarna om det mottagande företaget inte beskattas för utdelningen.

24 §
2 mom.²

Med avyttring av egendom avses försäljning, byte eller därmed jämförlig överlåtelse av egendom. Med avyttring jämställs det fallet att ett finansiellt instrument definitivt förlorar sitt värde genom att det företag som givit ut instrumentet upplöses genom konkurs eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (1987:618). Ett finansiellt instrument som givits ut av ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening anses dock avyttrat när företag försätts i konkurs. Avyttring av ett finansiellt instrument anses också föreligga om det företag som givit ut det träder i likvidation. Med avyttring jämställs också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen har utnyttjats. Med avyttring avses däremot inte utlåning av egendom för blankning. Avyttring anses inte heller föreligga när en andel definitivt förlorar sitt värde i fall som avses i punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370).

Med avyttring av egendom avses försäljning, byte eller därmed jämförlig överlåtelse av egendom. Med avyttring jämställs det fallet att ett finansiellt instrument definitivt förlorar sitt värde genom att det företag som givit ut instrumentet upplöses genom konkurs eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 1 § bankaktiebolagslagen (1987:618). Ett finansiellt instrument som givits ut av ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening anses dock avyttrat när företag försätts i konkurs. Avyttring av ett finansiellt instrument anses också föreligga om det företag som givit ut det träder i likvidation. Med avyttring jämställs också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen har utnyttjats. Med avyttring avses däremot inte utlåning av egendom för blankning. Avyttring anses inte heller föreligga när en andel definitivt förlorar sitt värde i fall som avses i punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370).

En delägare i ett handelsbolag skall anses ha avyttrat sin andel i bolaget om andelen inlöses eller bolaget upplöses.

Har andelen övergått till någon annan på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och är det justerade ingångsvärdet enligt 28 § negativt, skall beskattning ske som om andelen avyttrats.

Inlöses andel i värdepappersfond eller utskiftas fondens behållna tillgångar till fondandelsägare i samband med att fonden upplöses, skall avyttring av andelen anses ha skett mot vederlag motsvarande vad fondandelsägaren uppstår vid inlösen eller utskiftning. Detsamma gäller om medlem avgår ur en ekonomisk förening.

Utnyttjas ett finansiellt instrument, som avser teckningsrätt, delrätt, företrädesrätt till teckning av vinstandelslån, köpoption, termin, optionsrätt, konvertibelt skuldebrev eller konvertibelt vinstandelsbevis, för förvärv av aktier eller annan egendom, anses detta inte som en avyttring av det utnyttjade instrumentet. Anskaffningsvärdet för den förvärvade egendomen är summan av anskaffningsvärdet för instrumentet och annat vederlag.

²Lydelse enligt prop. 1993/94:196 och SFS 1994:778.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:802) om
ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Prop. 1994/95:70
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) i paragrafens lydelse enligt lagen (1994:802) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

14 kap.

1 §

Ett aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett annat aktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

Vid fusion mellan aktiebolag och bankaktiebolag gäller bestämmelserna i 11 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618).

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619) skall ha följande lydelse.

4 kap.
2 §¹

En huvudman får inte vara

1. underårig eller i konkurs,
2. bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda förhållanden medger det,
3. anställd i sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i annan sparbank.

En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än *Sparbankernas Bank* eller i en föreningsbank eller inom landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna.

En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än *Sparbanken Sverige AB* eller i en föreningsbank eller inom landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹Senaste lydelse 1992:1614.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1994-10-28

Närvarande: justitierådet Torkel Gregow, justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Sigvard Holstad.

Enligt en lagrådsremiss den 13 oktober 1994 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617),
2. lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618),
3. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
4. lag om ändring i lagen (1994:804) om ändring i jordabalken,
5. lag om ändring i lagen (1994:806) om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
6. lag om ändring i lagen (1994:807) om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda,
7. lag om ändring i lagen (1994:808) om ändring i lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m.,
8. lag om ändring i lagen (1994:813) om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut,
9. lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet.
10. lag om ändring i lagen (1994:814) om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
11. lag om ändring i lagen (1994:815) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
12. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
13. lag om ändring i lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
14. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Tord Gransbo.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

8 kap.

3 §

I paragrafen anges f.n. att det som har införts i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts och det inte av omständigheterna framgår att han varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

Remissförslaget innebär att godtrosrekvisitet ersätts av en regel av innebörd att det beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet finns möjlighet för tredje man att åberopa att han inte kände till den registrerade uppgiften. Han måste då visa att det var omöjligt för honom att känna till uppgiften. Vidare har till paragrafen fogats två nya stycken. Av det nya andra stycket framgår att "bolaget", i fråga om åtgärder som har vidtagits före kungörandet, inte kan åberopa det förhållande som blivit eller borde ha blivit infört i bankregistret mot annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet. I tredje stycket har tagits in regler om vad som gäller vid bristande överensstämmelse mellan det som kungjorts och det som införts i bankregistret.

Ändringarna är föranledda av vad som föreskrivs i publicitetsdirektivet. Motsvarande ändringar har gjorts i 18 kap. aktiebolagslagen. Det är emellertid att märka att bankrörelselagen omfattar förutom bankaktiebolag även sparbank och föreningsbank. Bestämmelserna i lagen gäller således samtliga dessa tre rättssubjekt om inte annat särskilt anges. Om de nu föreslagna lagändringarna skall gälla de tre rättssubjekten eller möjligen enbart bankaktiebolag framgår inte klart av lagtexten. Frågan har inte heller berörts i författningskommentaren. Användandet av ordet bolaget i andra och tredje styckena och det förhållande att ändringarna är föranledda av publicitetsdirektivet tyder emellertid på att avsikten varit att de nya bestämmelserna skall avse endast bankaktiebolag.

Lagrådet förutsätter att det under den fortsatta handläggningen av lagförslaget klargörs i vilken utsträckning paragrafen skall tillämpas på bankaktiebolag, sparbank och föreningsbank.

Övergångsregleringen

Enligt det remitterade förslaget skall lagen träda i kraft såvitt gäller samtliga bestämmelser utom 6 kap. 6 § den 1 januari 1995 och såvitt gäller 6 kap. 6 § den 1 juli 1995. Någon särskild övergångsbestämmelse ingår inte i förslaget. I förslaget till lag om ändring i bankaktiebolagslagen finns emellertid vissa övergångsbestämmelser som avser tillämpningen av förevarande lag.

Enligt Lagrådets mening bör en hänvisning till de nämnda övergångsbestämmelserna tas in i övergångsregleringen till förevarande lag. Vidare bör den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen jämkas redaktionellt. Mot denna bakgrund förordar Lagrådet att övergångsregleringen ges följande lydelse:

"Denna lag träder i kraft såvitt gäller 6 kap. 6 § den 1 juli 1995 och i övrigt den 1 januari 1995.

I övergångsbestämmelserna till lagen (1994:000) om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618) finns vissa övergångsbestämmelser som avser tillämpningen av denna lag."

1 kap.

4 §

I denna paragraf, som är ny, föreslås vissa bestämmelser rörande aktiekapitalet i bankaktiebolag. Bestämmelserna motsvarar vad som för närvarande anges i 1 kap. 2 § andra och tredje styckena.

Lagrådet vill påpeka att förslaget påkallar att sistnämnda bestämmelser upphävs, något som inte har beaktats i remissen.

2 kap.

6 §

I förevarande paragraf har i förslaget gjorts bl.a. den ändringen att termen teckningslista ersatts av ordet stiftelseurkund. Följdändringar i anledning härav föreslås i 7 och 9 §§.

Den ändrade terminologin påkallar emellertid jämkning även av 10 och 16 §§ i kapitlet. Lagrådet utgår från att detta beaktas vid den fortsatta handläggningen av lagstiftningsärendet.

11 kap.

10 §

I paragrafens första stycke föreskrivs att fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag. Av andra stycket framgår bl.a. att fusionsplanen i vissa fall även skall underställas bolagsstämman i det övertagande bolaget. Enligt tredje stycket får stämman hållas tidigast en månad eller, om samtliga bolag är privata bankaktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen kungjorts.

När det gäller bestämmelsen i tredje stycket har Lagrådet i och för sig ingen erinran mot förslaget. Vid föredragningen inför Lagrådet har emellertid upplysts att det vid förslagets utarbetande avsetts att den kortare minsta tiden enligt bestämmelsen skulle gälla inte bara när samtliga bolag är privata bankaktiebolag utan också när något eller några av bolagen är andra privata aktiebolag. Med anledning härav konstaterar Lagrådet att en sådan ordning kräver att bestämmelsen ändras. Den skulle kunna ges följande lydelse:

"Bolagsstämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fusionerande bolag är privata bankaktiebolag eller andra privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att fusionsplanen har kungjorts."

I paragrafens fjärde stycke första meningen finns en föreskrift att fusionsplanen med därtill fogade handlingar skall ha hållits tillgänglig för aktieägarna minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fusionerande bankaktiebolag är privata bankaktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Även beträffande denna föreskrift har det upplysts att den alternativt angivna minsta tiden avsetts gälla även när något eller några av de fusionerande bolagen är andra privata aktiebolag än bankaktiebolag. Mot denna bakgrund får Lagrådet hänvisa till vad Lagrådet anfört i anslutning till tredje stycket.

13 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om regeringens tillstånd att verkställa den av bolagen beslutade fusionen.

I första stycket föreskrivs bl.a. att, när fusionsplanen har godkänts av bolagen, såväl överlåtande som övertagande bolag skall ansöka om regeringens tillstånd att verkställa planen. Vid redogörelsen för bestämmelsen i författningskommentaren anges att såväl överlåtande som övertagande "bankaktiebolag" skall ansöka om tillstånd. Begränsningen av bestämmelsens tillämpning till bankaktiebolag framgår inte av lagtexten. Vid föredragningen av lagrådsremissen har emellertid upplysts att avsikten är att överlåtande bolag skall kunna vara både bankaktiebolag och andra aktiebolag. Någon ändring av lagtexten är därför inte påkallad.

I fjärde stycket ges regler om regeringens prövning av ansökan om fusion. På två ställen i lagtexten nämns fusionerande "bankaktiebolagens" ekonomiska förhållanden.

Som framgår av det ovan anförda skall emellertid i en fusion kunna ingå även ett annat aktiebolag än ett bankaktiebolag. Begränsningen till bankaktiebolag bör därför utgå ur lagtexten. Vidare bör en redaktionell ändring vidtas.

Mot bakgrund av det anförda föreslår Lagrådet att paragrafens fjärde stycke ges följande lydelse:

"Ansökan skall också avslås om de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen. Vid denna prövning skall regeringen tillse att dessa borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet."

14 §

I förevarande paragraf, vilken tagits upp bland bestämmelserna om fusion, anges att om den rätt som tillkommer innehavaren av pensionsfordran finns bestämmelser i 23 § 2 st. lagen (1967:531) om tryggande

av pensionsutfästelse m.m. 23 § tryggandelagen innehåller bestämmelser om ansvaret för pensionsutfästelse i fall då näringsverksamhet övergår från en arbetsgivare till en annan. I paragrafens andra stycke föreskrivs att, om i författning har meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt vid fusion, dessa gäller i stället för reglerna i paragrafens första stycke, varjämte föreskrivs vissa undantag härifrån beträffande fusion enligt aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

I författningskommentaren till den nu förevarande bestämmelsen anges att den överensstämmer med hittills gällande rätt, varvid hänvisas till nuvarande 11 kap. 5 §. I sistnämnda paragraf anges att, om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till det överlåtande bankaktiebolaget, bestämmelserna i tryggandelagen gäller om stiftelsens överförande till det övertagande bolaget.

Lagrådet, som konstaterar att den föreslagna hänvisningen inte överensstämmer med vad som för närvarande föreskrivs i 11 kap. 5 §, anser att det inte finns anledning att hänvisa till 23 § 2 st tryggandelagen, särskilt som den bestämmelsen såvitt avser fusion enligt bankaktiebolagslagen endast innebär att den lagens bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt skall tillämpas i stället för tryggandelagens föreskrifter. Lagrådet föreslår att hänvisningen till tryggandelagen i stället utformas på motsvarande sätt som den nuvarande hänvisningen i 11 kap. 5 §. Bestämmelsen kan ges följande lydelse:

"Om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till det överlåtande bolaget, gäller om stiftelsens överförande till det övertagande bankaktiebolaget bestämmelserna i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m."

Övergångsbestämmelserna

Enligt första stycket i punkt 1 skall de föreslagna lag-ändringarna träda i kraft den 1 januari 1995. Till denna föreskrift är under punkterna 1-11 fogat ett flertal särskilda övergångsregler. Punkt 4 avser bestämmelser som rör nyemission, fondemission, emission av skuldebrev, nedsättning av aktiekapitalet och fusion. Där anges i en första mening att i fråga om bankaktiebolag som har bildats före den 1 januari 1995 vissa angivna bestämmelser i dessa ämnen gäller i sin äldre lydelse till utgången av juni 1995. I andra meningen föreskrivs att vissa andra bestämmelser i saken skall träda i kraft den 1 juli 1995.

Reglerna i punkt 4 har till syfte att bereda bankaktiebolag som existerar vid de nya bestämmelsernas ikraftträdande tid att anpassa sig till dessa. De nya bestämmelserna är emellertid avsedda att omedelbart efter ikraftträdandet tillämpas på bankaktiebolag som bildas efter ikraftträdandet. Föreskriften i andra meningen har därför fått en missvisande utformning. Lagrådet föreslår att den ges följande lydelse:

"Bestämmelserna i 6 kap. 2 a, 8 a, 8 b och 10 §§ skall beträffande sådana bolag inte tillämpas före utgången av juni 1995."

Punkterna 6-9 och 11, vilka rör bestämmelser som också nämns i punkten 4, tar sikte på vissa angivna förhållanden som inträffar före (i punkt 7: efter) "utgången av juni 1995". Denna lydelse synes ha föranletts av den tidigare nämnda utformningen av punkt 4. Av författningskommentaren framgår att den tidpunkt som åsyftas är ikraftträdandet av lagändringarna. Tidsangivelsen i nämnda punkter bör därför bytas ut mot "ikraftträdandet". En följd härav är att vad som i punkt 11 sägs om att talan om upphävande av visst beslut får väckas senast "före utgången av år 1995" bör ändras till "före utgången av juni 1995".

Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

2 kap.

7 §

I förevarande paragraf föreslås bl.a. den ändringen att termen teckningslista ersätts av ordet stiftelseurkund. Följdändringar i anledning härav har föreslagits i 8 och 10 §§ i kapitlet.

Den ändrade terminologin påkallar emellertid jämkning även av 2 kap. 11 och 18 §§. Lagrådet utgår från att detta beaktas vid den fortsatta handläggningen av lagstiftningsärendet.

15 a kap.

10 §

I fråga om tredje och fjärde styckena i denna paragraf kan Lagrådet hänvisa till vad Lagrådet har anfört beträffande 11 kap. 10 § förslaget till ändring av bankaktiebolagslagen.

13 §

Beträffande första och fjärde styckena i paragrafen hänvisas till vad Lagrådet har yttrat i fråga om 11 kap. 13 § förslaget till ändring av bankaktiebolagslagen.

14 §

Rörande denna paragraf hänvisas till Lagrådets yttrande över 11 kap. 14 § förslaget till ändring av bankaktiebolagslagen.

I fråga om de ändringar som föreslås i förevarande paragraf hänvisas till vad Lagrådet har anfört beträffande motsvarande bestämmelse i 8 kap. 3 § förslaget till ändring av bankrörelselagen.

Övergångsbestämmelserna

Beträffande nu förevarande övergångsbestämmelser kan i princip hänvisas till vad Lagrådet har anfört i fråga om övergångsbestämmelserna i förslaget till ändring av bankaktiebolagslagen. Härutöver bör endast påpekas att den föreslagna bestämmelsen i punkt 9 om att 17 kap. 5 § träder i kraft den 1 juli 1995 bör flyttas till punkt 1 första stycket.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 november 1994

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Johansson

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1994/95:70 Ändringar av den bolagsrättsliga lagstiftningen för bank- och försäkringsområdet med anledning av EES-avtalet

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)		368L0151, 377L0091 378L0855, 389L0667
Lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)	6 kap. 10 §	368L0151, 377L0091 378L0855, 389L0667
Lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)		368L0151, 377L0091 378L0855, 389L0667